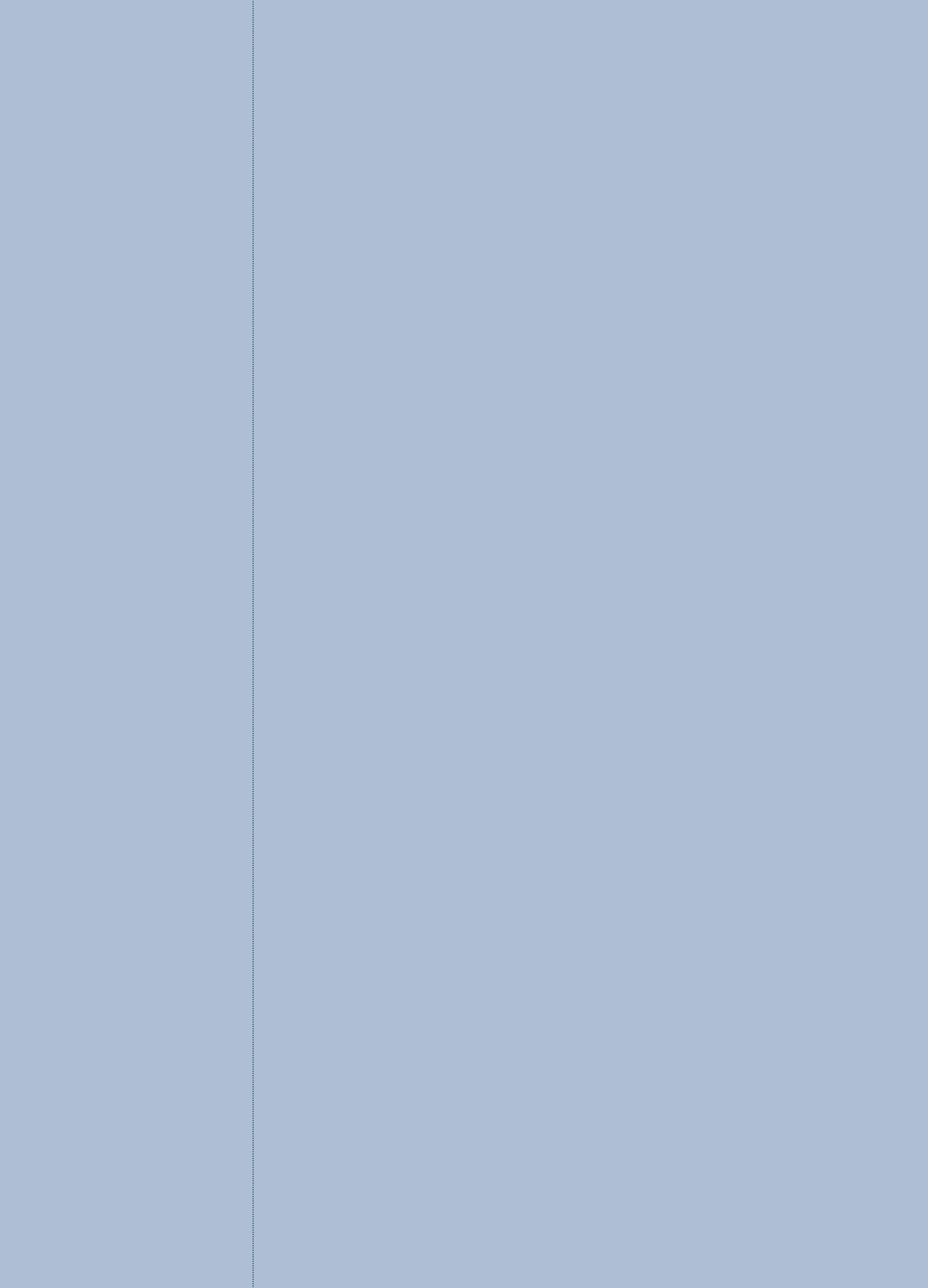

Libro de estilo do Concello de Santiago

**CONCELLO DE
SANTIAGO**

Libro de estilo do Concello de Santiago

Departamento de Lingua
Concellaría de Política Lingüística
Concello de Santiago de Compostela

Autoría

© Departamento de Lingua
Concellaría de Política Lingüística
Concello de Santiago de Compostela
Praza do Obradoiro s/n
Tfno. 981 542 409

Edición

Reverso SL
Rúa da Rosa, 42-3C
15701 Santiago de Compostela
Tfno. 981 936 750
www.reversoweb.com

Todos os dereitos reservados. Non se permite a reproducción total ou parcial deste libro, nin a súa incorporación a un sistema informático, nin a súa transmisión en calquera forma, sexa este electrónico, mecánico, por fotocopia, por gravación ou outros métodos, sen o permiso por escrito dos autores e dos editores.

Editor

Xoán Antón Lado Lago

Asistentes de edición

Carlos Ramos Santos
Xosé Antonio Formoso Lado
Anxo Otero Montero
Xosé Manuel Vidal Barral

Deseño gráfico

ocumodeseño

Imprime

Litonor

DL: C 1624-2007

Agradecementos

O Departamento de Lingua do Concello de Santiago quere agradecer a colaboración na concepción desta obra a Carlos Díaz Abraira, Xabier Ferreira Fernández, Xermán García Cancela e Xusto Rodríguez Río. Moitas grazas polas vosas orientacións e a vosa lectura atenta sobre os contidos. Agardamos que o resultado final vos compraza.

Agradecemos tamén o traballo de coordinación de todos os participantes nesta obra: autores, editor, especialistas...; que inicialmente realizou a cooperativa Cidadanía.

Tampouco queremos esquecernos aquí de todas aquelas persoas que iniciaron o proxecto de creación deste LIBRO DE ESTILO co seu traballo diario neste Departamento de Lingua.

A Concellaría de Política Lingüística do Concello de Santiago, comprometida de vello co proceso de normalización lingüística, impulsou a sinatura dun convenio de colaboración coa Deputación da Coruña en setembro de 2006 co obxecto de realizar dúas campañas pioneras na difusión e promoción da lingua galega. A primeira destas campañas, dirixida a lembrar e colaborar coas boas prácticas lingüísticas na Administración municipal, marca como obxectivos acadar a implicación directa do persoal do Concello no proceso normalizador e mellorar a súa competencia lingüística. Desenvólvese, deste xeito, unha das medidas estratéxicas que se recollen no noso Plan de normalización lingüística: a elaboración e difusión dunha normativa lingüística e de estilo sobre a redacción da documentación que desde esta Administración se emite.

É neste marco onde se encadra o LIBRO DE ESTILO que presentamos, que comezou por ser un resumo de cuestións problemáticas ás que o persoal do Departamento de Língua Galega lles daba solución no seu traballo diario de asesoramento lingüístico, e que acabou conformando un estruturado e novedoso volume de carácter divulgativo. Editamos, pois, esta obra coa pretensión de que se convierta nunha ferramenta útil para o traballo de todo o persoal da Administración local que empregue a lingua escrita, así como para colaborar co, cada vez máis intenso, movemento de renovación e modernización da linguaxe administrativa galega.

Así, nesta primavera de 2007, agardamos que tanto esta obra como toda a campaña de que se rodea dean os seus froitos, consiga mellorar a calidade das comunicacións escritas de carácter administrativo e, polo tanto, lle permita á ciudadanía compostelá gozar dunha Administración local moderna, eficaz e ao seu servizo que emprega o galego "con estilo" para relacionarse con ela en todos os ámbitos.

MANUEL PORTAS FERNÁNDEZ
Concelleiro de Política Lingüística

1 Acentuación

1.1 Regras xerais

1.1.1 Palabras polisílabas

- Agudas

Acentúanse sempre cando son polisílabas e rematan en *vocal*, *vocal + n*, en *vocal + s* ou en *vocal + ns*.

citación, resolucións, estrés, carné.

Non se acentúan cando a palabra remata en ditongo decrecente (seguido ou non de *n* ou *s*) ou noutra consoante que non sexa *n* nin *s*.

además, acabou, comeu, elixiu, papeis, anel, cortar.

- Graves

Acentúanse cando rematan en consoante diferente de *n*, *s* ou en grupo consonántico diferente de *ns*.

móbil, carácter, mísil, réptil, bíceps, clímax [ks], palpábel.

Tamén se acentúan as palabras graves con ditongo decrecente na última sílaba.

amábeis, consumíbeis, cuestiónábeis.

Non se acentúan cando rematan en *vocal*, *vocal + n*, *vocal + s*, *vocal + ns*.

lapis, escriben, dolmen, canons.

- Esdrúxulas

Levan sempre acento gráfico.

esdrúxula, tónica, lóxico, ridículo.

1.1.2 Palabras monosílabas

Por vía da regra, as palabras monosílabas non levan acento gráfico en galego. Así:

mel, pel, can, fe, xa, la, rei, man, sol, ver, ter.

Soamente levarán aquelas formas en que se utilice o acento diacrítico para distinguir dúas palabras que teñan a mesma forma mais diferente significado. (Vid. 1.1.7 Acentuación diacrítica)

1.1.3 Palabras compostas

- Palabras compostas que se escriben xuntas

Para os efectos de acentuación seguen as regras de acentuación das palabras polisílabas.

baloncesto, cabodano, xordomudo, gardacostas.

socioeconómico, pasamáns, antiaéreo, vicecónsul.

As formas verbais que levan algún pronome enclítico compórtanse coma se fosen unha soa palabra para os efectos de acentuación.

collémolos, démoslle, escribirano, daranme, mantense.

As formas verbais con acento diacrítico consérvano cando levan soldadas un pronome átono enclítico, áinda que non lles corresponda seguindo as regras xerais de acentuación para as formas polisílabas.

éche, dáme, pórle.

Os verbos derivados de pór non levan acento gráfico.

compor, depor, propor...

Soamente levarán acento naqueles casos en que exista ambigüidade e caibán varias interpretacións.

dime que queres ('dime que SI queres')

dime qué queres ('dime QUE COUSA queres')

Non se acentúan cando se precise marcar o ditongo entre *i* e *u* con *h* intercalado:

prohibo, cohíbe.

- Palabras compostas que se escriben con guión

Conservan a acentuación nas palabras que a compoñan, segundo o caso.
teórico-práctico, físico-químico, lúdico-festivo.

1.1.4 **Adverbios rematados en -mente**

- Aínda que noutros idiomas poden acentuarse, en galego nunca levan acento gráfico dado que se consideran graves para efectos de acentuación.
graficamente, habilmente, teoricamente, eticamente.

1.1.5 **Pronomes interrogativos e exclamativos**

- Nunca levan acento nas construcións interrogativas e exclamativas directas.
onde ides ir mañá?, canto falta para a xuntanza?, como se redacta un correo e.?
- Tampouco levan acento nas construcións indirectas.
díxome cando viña, contoume canto sufrira, viches como o fixo.

1.1.6 **Latinismos e estranxeirismos**

- As palabras estranxeiras de circulación habitual, estean ou non adaptadas, seguen as regras de acentuación do galego.
software, hándicap, fútbol, módem.
- As formas rematadas en *y* reciben o mesmo tratamento ca as rematadas en *i*:
spray, whisky, rugby, sexy.
- Poderase prescindir de acento gráfico mantendo a grafía orixinaria cando exista conciencia clara de que se trata dun estranxeirismo, caso no que irán escritas en cursiva.
marketing, mobbing, curriculum.

1.1.7 **Acentuación de ditongos e tritongos**

- Nestes casos o acento colócase sempre na vogal forte (*a, e, o*), aberta e tónica.

ái	tráiler, náiade
áu	áureo, cáustico, hidráulico
éi	béisbol, aprovéitase, quéixanse
éu	éuscaro, terapéutico, farmacéutico
óu	axóuxere, tróuxoo, amosónolo
ói	cóidame, fóiselle, adóítase
íá	asiático, cotián, diálogo
ié	diérese, diésel, soviético
ío	resolución, periódico, filólogo
uá	cuádruplo, truán, cuántico
ué	pantagruélico, puérpera
uó	quórum, vacuómetro

- Os tritongos levan acento gráfico cando lles corresponde segundo as regras xerais de acentuación, anteriormente enunciadas: *cambiéillelo, fraguóuselle*, etc.

1.1.8 **Acentuación de i e u en hiato**

- Non se acentúan cando as vogais se pronuncian na mesma sílaba; é dicir, cando se trata de ditongos.

moito, pouco, cantou, triunfo, seguiu.

- Acentúanse cando dúas vogais se pronuncian en sílabas diferentes e a intensidade do acento recae no *i* ou no *u*.

aínda, saír, túa, miúdo, país, xuízo.

1.1.9 Acentuación diacrítica

á (a + a artigo e subst.)	a (artigo; pron.; prep.)
ás (a + as artigo e subst.)	as (artigo; pron.)
bólá ('esfera')	bola ('peza de pan')
cá (ca + a)	ca (conx.)
chá ('plana')	cha (che + a)
chás ('planas')	chas (che + as)
có (ca + o)	co (con + o)
cós (ca + os)	cos (con + os)
cómpre ('é mester')	compre ('merque')
cómpren ('son mester')	complen ('merquen')
dá (pres. imp. de dar)	da (de + a)
dás (pres. de dar)	das (de + as)
dó ('compaixón')	do (de + o)
é (pres. de ser)	e (conx.)
fóra (adv.)	fora (antepret. de ser e ir)
má ('ruín')	ma (me + a)
más ('ruíns')	mas (me + as)
máis (adv. e pron.)	mais (conx.)
nó ('atadura')	no (en + o)
nós (pron. tónico; pl. de no)	nos (pron. átono; en + os)
ó (a + o)	o (artigo; pron.)
ós (a + os)	os (artigo; pron.)
óso ('parte do corpo')	oso ('animal')
pé ('parte do corpo')	pe ('letra')
pólá ('rama')	pola ('galiña nova'; por + a)
pór ('poñer')	por (prep.)
présa ('apuro')	presa ('prendida'; 'presada')
sé ('sede eclesiástica'; imp. de ser)	se (conx.; pron.)
só (adv. e adx.)	so (prep.)
té ('infusión')	te (pron.; 'letra')
vén (pres. de vir)	ven (pres. de ver; imp. de vir)
vé (pres. de ver)	ves (pres. de ver)
vós (pron. tónico)	vos (pron. átono)

Lembra que en galego
deben acentuarse
todas as palabras que
rexan estas regras de
acentuación xa sexan
escritas en minúsculas
ou en maiúsculas.

2 Alteracións gráficas frecuentes

2.1 **b e v**

Levan B

abelá birollo escornabois prebe
acubillar bisbarra faba rabada acubillo
bitola fibela rebentar adubar bogada
gabear reboredo adubo boina gabián
ribeira alba bolboreta gobelete robaliza
albo bordo gobernar rodabalho alboio
bubela governo roibo almorábide
bufarda lambeteiro rubio arrabalde
bulebule marabedí sabugo asubiar
bulicio marabilla sabugueiro bafo
cabido marabillar sarabia baleiro
carballal marabiloso suburbio berbequí
carballeira móbil trabe berce carballo
mobilidade trebón berregar cenobio
móbel trobador berro cobertor néboa
trobar bévera cobiza óboe xabaril bico
chiba orballar xouba bidueiro chibo
percebe zamburiña billa debandar
pobo birlo debandoira polbo

• Formas homófonas con **b** e **v**

Abalar / avalar

• Abalar, mover, abanar.

O vento do norte abalaba as árbores.

• Avalar, dar un aval.

Precio que me avalen para que me concedan o crédito.

Bacante / vacante

• Bacante, sacerdotisa de Baco.

As bacantes eran as sacerdotisas do deus do viño.

• Vacante, cargo por cubrir.

Hai unha praza vacante no Servizo de Ordenación.

Bacilo / vacilo

• Bacilo, bacteria.

Os bacilos provocan a tuberculose.

• Vacilo, do verbo vacilar.

Vacilo e acabo por elixir mal.

Baga / vaga

• Baga, froito.

Andaban procurando bagas de teixo.

• Vaga, onda.

Quedou durmido e unha vaga enorme molloulle a toalla.

Balor / valor

• Balor, mofo.	• Valor, coraxe, validez, prezo.
O queixo colleu balor por deixalo ao aire.	É preciso moito valor para seguir adiante. Era unha alfaia de moito valor.

Bascular / vascular

• Bascular, oscilar, descargar.	• Vascular, pertencente ou relativo aos vasos, particularmente os sanguíneos.
Bascularon a grava na estrada.	Tecido vascular.

Basta / vasta

• Basta, dobra inferior na roupa.	• Vasta, extensa, ampla.
Esa saia quedalle grande, precisa unha basta.	Era unha persoa con vasta experiencia para o posto.

Basto / vasto

• Basto, espeso, groseiro, vulgar.	• Vasto, extenso, amplio.
A sopa estaba moi basta. Era moi basto no falar.	Os animais corrían ceibos polas vastas terras do pazo.

Bela / vela

• Bela, bonita, fermosa.	• Vela, peza de lona dun barco, acción de velar, velorio.
Escoitaron unha bela composición.	Soñaba con ter un barquiño de vela. A vela do finado fíxose moi longa.

Ben / ven

• Ben, convenientemente, beneficio, patrimonio, pertenzas, propiedade.	• Ven, terceira persoa de plural do verbo ver, imperativo de vir.
Estivo moi ben. Facío polo seu ben. Eses foron os bens que herdou.	Non ven con claridade por causa da miopía.

Bola / vola

• Bola, pan circular, pastel, torta, bica.	• Vola, contracción do pronome vos e a.
Foi por unha bola de pan centeo.	Contoulles que vola trouxera ela.

Bolo / volo

• Bolo, molete, pan, grumo.	• Volo, contracción do pronome vos e o.
Non sei se nos chegará un bolo de tres cuartos. O amoado das filloas tiña bolos.	Se non volo trouxo, pedídello.

Botia / vota

• Botia, calzado alto, recipiente de coiro para beber (con o aberto); sementeira, abrocho, rebento, botón (con o fechado).	• Vota (con o aberto), do verbo votar.
Mercou unhas botas de montaña. Levaban o viño nunha botia. Cadrou pola botia do millo.	Preguntoulle a quen vota nas eleccións autonómicas.

Haber / a ver

• Haber, infinitivo do verbo haber.
Ten que haber un motivo. | • A ver, preposición a + verbo ver.
A ver se atopamos un motivo. |
|---|---|

Nobel / novel

• Nobel, premio.
Aínda non se fala dos candidatos ao Premio Nobel de Literatura. | • Novel, inexperto, novato, principiante.
Cando o do accidente aínda era condutor novel. |
|---|---|

Rebelar / revelar

• Rebelar, alzarse, amotinar, sublevar; discrepar, protestar, enfrentarse.
Rebeláronse os reclusos daquel cárcere.
Rebelouse contra unha decisión que consideraba inxusta. | • Revelar, descubrir, desvelar, facer visíveis as películas fotográficas.
Reveloulle un segredo de anos.
Levei a revelar a película daquela viaxe. |
|--|--|

2.2 *h dubidosa*

• Teñen h- inicial

hamaca, harén, harmonía, harmonio, harmonizar, harmonioso, harpía, hasta (en todas as súas acepcións: pau, lanza, mastro, corno), hedra, helmo, hendecasílabo, herba, hexágono, home, horta, hoxe, húmido, e os nomes propios Helena e Henrique

• Non teñen h- inicial

arpa, arpón, ermitán, ermo, inchar, inchazón, irmán, irto, oco, ombro, ombreiro, orchata, orfo, orfanato, óso, ovo, úmero; as preposicións ata e até e as interxeccións de ánimo ou sorpresa ala e de saúdo ola

• Teñen -h- intercalado

aprehensión, aprehensivo (derivados de aprehender), filharmonía, filarmónica (derivados de harmonía), coherente, coherencia, cacahuete, exhaustivo, vehículo

• Non teñen -h- intercalado

alelí, baía, desinchar (derivada de inchar), exorbitante, exuberancia, exuberante, prénsil, transeúnte, truán, vaído; os adverbios aí e velai; o nome propio Xoán

• Verbos con h

Comezan por h- os seguintes verbos:

haber, habitar, habilitar, habituar, halar, harmonizar, herdar, hibernar, hidratar, hipnotizar, homenaxear, homologar, honrar, horrorizar, hospedar, hospitalizar, humanizar, humedecer

• Palabras derivadas

Escríbense con -h- intercalado as palabras derivadas de bases que levan h- inicial, á que precede un prefixo (in-, an-, des-, pan-, re-, etc.):

anhídrido, anhidrita, coherdar, deshidratar, deshonrar, inhábil, inhabilitación, inhalación, inherente, inhóspito, inhumano, panhelénico, rehabilitar

Algunhas palabras conservan o -h- medial latino:

anhelar, anhelo, coherencia, cohibir, exhalación, exhausto, exhibición, exhortar, prohibir, vehemencia, vehículo

- Familia léxica

Se unha palabra leva h toda a familia léxica o levará tamén:

adherir, adherente, adherencia, adhesivo, habitar, habitación, habitábel, cohabitar, deshabitar, harmonía, harmónico, harmónica, harmonizar, harmonioso, filarmónica, herdar, herdanza, desherdar, honra, honroso, honrado, deshonrar

- Interxeccións

Algunhas interxeccións de orixe onomatopeica levan h:

ah, eh, oh (tamén o), hum, ho, hurra, hostia

Non levan h:

ai, ou, ala, ale, arre, upa

Existen palabras que posúen dobre grafía e que se escriben indistintamente con h ou sen h a palabra alcohol, ou alcol, áinda que os derivados se forman preferentemente sobre alcohol:

alcohólico, alcoholemia, alcoholismo

2.3 s e x

- Escríbense con s

escavar, escepticismo, escéptico, escisión, esclusa, escorrer, escrutar, esculcar, esdrúxula, espectacular, espectáculo, espectador, espiar, espléndido, esplendor, espoliar, espontáneo, espremer, estender, estranxeiro, estrañar, estratexia, Estremadura, estro, mistificar

Dentro dunha mesma familia léxica normalmente as palabras escríbense igual:

escavar, escava, excavación, escavadora, espoliar, espolio, estrañar, estraño, estrañeza, estrañamento, estranxeiro, estranxeiría, estranxeirismo, escusa, escusar

Malia isto, en ocasións non coincide a solución de palabras da mesma familia léxica, por seren unhas formas patrimoniais (e consecuentemente grafadas con s) e outras formas cultas (grafadas con x). Así:

estender / extensión, extenso, extensivo, extensor, estremar (delimitar un terreo), estremo, estrema (linde dunha propiedade), estremeiro / extremar, extremo, extremidade, extremoso, extremismo

- Palabras que se distinguen polo par de opostos s / x

Opónense por levaren s ou x [ks]:

esotérico (oculto, reservado aos iniciados) / exotérico (común, accesible), experto (sen durmir) / experto (coñecedor), espiar (asechar) / expiar (pagar por unha culpa), esterno (ósso do peito) / externo (de fóra), estirpe (liñaxe) / extirpe (do verbo extirpar; extrae, arrinca), estrema (linde) / extrema (máxima), estremar (facer lindes) / extremar (levar ao extremo), lazo (liso, canso) / laxo (frouxo), mixto (fósforo) / mixto (mesturado, de distinta clase, dos dous性), sesta (sono) / sexta (ordinal), testo (tapa da pota, vaso para as plantas) / texto (escrito de certa extensión)

Distínguense por levaren s ou x [s]:

diso (contracción de de + iso) / dixo (do verbo decir), fuso (instrumento que serve para fiar, división horaria) / fuxo (do verbo fuxir), foso (escavación que rodea unha fortaleza) / foxo (fochanca, trampa, beiravía), soán (vento do sueste) / Xoán (nome propio), suízo (helvético, de Suíza) / xuízo (sentido, criterio, acción xudicial)

2.4 m, n e ñ

- Casos dubidosos

Aboar / abonar

• Aboar (v.): acreditar, garantir, facer bo; pagar.	• Abonar (v.): subscribir.

O perito abooou a súa sinatura.

Temos que aboar un suplemento por atraso no pagamento.

Aboneime ao ciclo de cine para todo o mes.

Area / arena

• Area (subs.): gran.	• Arena (subs.): espazo central do circo, da praza de touros.

Volveu cos pés cheos de area da praia.

Naquela película vimos varias mortes sobre a arena do Coliseo.

Luar / lunar

• Luar (subs.): luz da lúa.	• Lunar (adx.): relativo á lúa; (subs.): mancha.

Quedaba unha fermosa noite de luar.

Segundo o ciclo lunar estamos en minguante.

Tiña un lunar no lombo.

Serea / serena

• Serea (subs.): ser fantástico, metede peixe, metade muller.	• Serena (adx.): tranquila.

O canto da serea facía tolear os mariñeiros.

Permaneceu serena a pesar da presión.

Soar / sonar

• Soar (vbo.): producir un son.	• Sonar (subs.): aparello de detección submarina.

Volverá soar aquela melodía.

O sonar emprega ondas acústicas para detectar obxectos somerxidos.

Xeral / xeneral

• Xeral (adx.): común.	• Xeneral (subs.): militar.

A vaga de frío era xeral.

O xeneral ordenou o avance das tropas.

Sono / Soño

• Sono: estado do que dorme.	• Soño: o que un imaxina durante o sono, desexo, aspiración.

Voume ir deitar que teño moito sono.

Tivo un mal soño.

Ese é un soño difícil de alcanzar.

- Dúbidas e erros frecuentes no emprego das nasais

Hai algúns casos en que se produce a confusión de n e ñ, fundamentalmente por influxo da forma castelá.

Levan n:

albanel, cabana, cano, canón, canoto, dano, dona, enganar, engano, escano, gana, inocente, pano, pestana, sinal, xardineiro

Levan ñ:

liñaxe, liñaza

Teñen dobre grafía:

ganar / gañar

ganador / gañador

Rematan en -iño, -iña:

comiño, daniño, liño, mesquiño, pergamiño, setemesiño, O Carballiño, marquesiña (marquesa pequena e cuberta instalada nas paradas de autobús)

Rematan en -ino, -ina:

divino, cortina, esquina, gasolina, oficina, rapina, medicina
(e medicinal, fronte ao patrimonial menciña)

As seguintes formas cultas non conservan o -n final:

abdome, certame, crime, ditame, exame, glute, imaxe, lique, marxe,
orde, orixe, pole, réxime, seme, tafetá, virxe, vexame, xerme

Non levan -n- intervocálico as seguintes palabras:

abotoar, ameaza, ameazar, ameazador, ameazante, amoestar, amoestación,
amontoar, amontoado, apisoar, apisoadora, areal, areoso, areiro, avea, balea, cadea,
cadeado, encadear, encadeamento, campá, campaña, cardeal, comadroa, conter,
contido, coroar, deostar, deostado, doar, doazón, doador, empadroar, padroado,
empadroamento, enseada, enxaboar, estrea, estrar, reestrear, freo, frear, desenfrear,
refrear, galardoar, galardoado, lagoa, latoeiro, limoeiro, limoada, perdoar, perdoábel,
imperdoábel, pregoar, pregoeiro, saba, serea, terreo, terreal, vaidade, vaidoso

Levan -n- intervocálico:

abandonar, acondicionar, apaixonar, centena, centenario, condena, condenar, condenado,
escena, escenario, ordenar, desordenar, prisioneiro, semana, sereno, sirena, trono, zona

Consoante / consonante

Consoante (subs.): As formas abreviadas 'san' e 'gran' empréganse diante dos nomes que comezan por consoante.

Consonante (adv.): A rima daquela cantiga era consonante.

3 Xénero e número: casos dubidosos

3.1 O xénero

Proporcionar unhas pautas para o uso do xénero é unha tarefa ardua e complexa. A seguir, relacionamos unha serie de pautas que poden servir de axuda para resolver casos.

3.2 Pautas de uso

- Os substantivos rematados en *-o* son, na súa maioría, masculinos, pero hai excepcións como *dínamo*, *libido*, *tribo*, *foto*, *radio*, *moto*, *polio*, que son femininos.
- Tamén son masculinos os rematados en *-o* tónico: *avó*, *nó*, *capó*, *dó*...
- Son femininos a maioría dos substantivos rematados en *-a*: *asma*, *auga*, etc.; aínda así, hai un gran número deles como *día*, *mapa*, *planeta*, *albará*..., que son masculinos.
- Tamén son femininos a maioría dos rematados en *-a* tónico.
- Hai substantivos rematados en *-e* que son masculinos: *leite*, *sangue*, *dote*, *tomate*, etc., e hainos que son femininos: *liberdade*, *apócope*, *fraude*, *árbores*, *ponte*, *fonte*...
- Os rematados en *-axe*, *-uxe*, son femininos, a non ser *garaxe*, *traxe* e *paxe* que son masculinos, e *personaxe*, que pode ser masculino ou feminino.
- Os rematados en *-me* son masculinos: *friame*, *legume*, *queixume*..., coa excepción de *fame*, *síndrome*, *servidume*, *mansedume*, que son femininos.
- Os procedentes da terminación grega *-tis/-sis* son femininos: a *dose*, a *análise*, a *paréntese*, a *hepatite*, etc.
- Cando o substantivo remata en *-e*, *i* e *u* tónico é masculino: *rubí*, *carné*, *chalé*; excepto en *fe*, *mercé*, *sé*, que son femininos.
- Os substantivos rematados en *-ón*, *-án*, *-ín*, *-ún* son masculinos. *Man* e as palabras rematadas en sufijo *-ción*, *-sión*, *-zón* son femininas. *Fin* é feminino cando indica 'final' e masculino cando significa 'finalidade'. Os rematados en *-ín* forman o feminino en *-ina*, excepto *ruín* que é invariábel.
- Algúns xentilicios galegos poden conservar a súa forma dialectal *-ao/-á*: *arnoiao* / *arnoiá*; *burelao* / *burelá*; *coureiao* / *coureelá*; *caldelao* / *caldelá* (Castro Caldelas); *dezao* / *dezá*; *lancaraio* / *lancará*; *limiao* / *limiá*; *mariñao* / *mariñá*; etc. Pola mesma razón admítense tamén a forma feminina dialectal en *-án*: *unha carnotán*, *unha fisterrán*, *unha muradán*, etc.
- Son maioritariamente masculinos os substantivos rematados en *-én*, mesmo se son graves: *himen*, *dolmen*. Mais son femininos: *roibén*, *humedén*, *mourén*, *choquéen*, *rouquéen*, *carvén*, *coxén*.
- Cando o substantivo remata en *-l*, o xénero é maioritariamente masculino: *funeral*, *mel*, *papel*, *cal*, *cartafol*, *sinal*, etc., mais son femininas as formas *pel*, *moral*, *semifinal*, *reitoral*, *espiral*, *patronal*, *bacanal*.

- Os substantivos rematados en *-r* son maioritariamente masculinos: *candor, terror, labor, lecer*. Son excepcións: *flor, color, calor, dolor-dor, suor, baixamar, preamar, circular*, etc.
 - Son masculinos os substantivos rematados en *-s*, agás *lis* e *sífilis*.
 - Os xentilicios en *-es* presentan un feminino en *-esa*: *cambadés / cambadesa, noruegués / norueguesa*. Outros adjetivos tamén realizan o feminino do mesmo xeito: *burgués / burguesa, montés / montesa* etc. Pola contra existen algúns invariábeis: *un estilo cortés / unha mirada cortés*.
- Aínda que teñamos como referencia estas pautas, debemos ter en conta que existen algunas formacións especiais en palabras de xénero feminino sobre a mesma base léxica; é o caso de: *heroe / heroína, abade / abadesa, actor / actriz, emperador / emperatriz*, etc.
- Existen tamén formas invariábeis que non presentan oposición de xénero: *o/a cónxuxe, o/a atleta, o delfín (macho/femia), o congro (macho/femia)*.
 - Hai substantivos que cun só xénero gramatical poden designar seres dun ou doutro sexo (tamén chamados epicenos): *vítima, lince, bebé*, etc.

3.3 Principais problemas

Os principais problemas que derivan nun uso incorrecto da concordancia de xénero no substantivo ou na utilización de formas inadecuadas derivadas da interferencia do castellán no galego; así podemos atopar:

Algúns exemplos de confusións frecuentes

*o aldraxe // a aldraxe	*o suor // a suor
*o análise // a análise	*o viaxe // a viaxe
*o árbore // a árbore	*a be // o be
*o arma // a arma	*a cal // o cal
*o armazón // a armazón	*a cárcere // o cárcere
*o arte // a arte	*a costume // o costume
*o augardente // a augardente	*a couce // o couce
*o aula // a aula	*a cume // o cume
*o ave // a ave	*a dote // o dote
*o avestruz // a avestruz	*a eme // o eme
*o calor // a calor	*a ese // o ese
*o canle // a canle	*a fantasma // o fantasma
*o color / cor // a color / cor	*a leite // o leite
*o corretaxe // a corretaxe	*a masacre // o masacre
*o dolor / dor // a dolor / dor	*a mel // o mel
*o eclipse // a eclipse	*a milagre // o milagre
*o fraude // a fraude	*a nariz // o nariz
*o fronte / frente // a fronte	*a sal // o sal
*o paisaxe // a paisaxe	*a sangue // o sangue
*o paraxe // a paraxe	*a sinal // o sinal
*o quilometraxe // a quilometraxe	*a labor // o labor

A pesar da súa aparenza:
caracol e *aerosol* non son
compostos de *col* e *sol*,
polo que os seus plurais
son *caracois* e *aerois*

3.4 O número

3.4.1 Regras de formación de plural

- Palabras rematadas en vogal (tónica ou átona) ou en ditongo: forman o plural en *-s*: *mesa, mesas; irmá, irmás; café, cafés...* Os estraneirismos rematados en vogal forman o plural engadindo *-s* ou respectando a forma de plural de orixe: *spray, sprays; hippy, hippys ou hippies*.
- Palabras rematadas en *-r* e *-z*: engade *-es*: *mar, mares; calor, calores; luz, luces*. Os estraneirismos adecuánse á regra xeral (*palier, palieres; somier, somieres; dólar, dólares*), a non ser en formas pouco integradas coma: *póster, posters ou pósteres; gángster, gángsteres ou gangsters*.
- Palabras rematadas en *-s* e *-x [ks]*: as agudas engaden *-es*: *deus, deuses, compás, compases...*, a non ser as que rematan en grupo consonántico coma luns que son invariábeis as formas que rematan en *-x*: son invariábeis: *fax, unisex* as graves e esdrúxulas acabadas en *-s* ou *-x [ks]* son invariábeis: *lapis, martes, mércores, tórax, clímax*, etc.
- Palabras rematadas en *-n*: engaden *-s*: *can, cans; lambón, lambóns; lacazán, lacazáns; dolmen, dolmens; mitin, mitins*, etc.
- Palabras rematadas en *-l*: monosílabas: engaden *-es*: *cal, cales; el, eles; fel, feles; gol, goles; sal, sales; sol, soles*, etc.
 - Polisílabas: o *-l* substitúese polo morfema *-is*: *animal, animais; cruel, crueis; aval, avais; control, controis; azul, azuis*, etc.
 - Palabras compostas en que o segundo elemento é algún dos monosílabos citados, fan o plural en *-les*: (*ollomoles, chuchameles, papasoles, cartafoles, mirasoles...*). O plural de *el* é *eles* e de *aquel* é *aqueles*. As palabras graves rematadas en *-l* engaden *-es*: *áxiles, difíciles, útiles, cónsules...* Exceptúase desta regra a terminación *-bel* que fai o plural en *-beis*.
- Palabras rematadas noutras consoantes: son case todas estraneirismos ou cultismos, e forman o plural engadindo *-s*: *clubs, pubs, fracs, smókings, plots, robots, sprints, tests, clips*, etc.

4 Os tratamentos protocolarios

Neste campo non podemos falar de normativa lingüística, senón de costumes sociais con tradición histórica. Actualmente, este tipo de tratamentos están a desaparecer dos documentos administrativos cotiáns. Recoméndase usar os tratamentos protocolarios só en documentos solemnes coma o saúdo ou a invitación.

O tratamiento administrativo xeral é de vós

1. Uso de abreviaturas

De se utilizaren abreviaturas nos tratamentos, teranse que escribir con maiúscula inicial. Por exemplo:

Ilustrísimo Señor (Ilmo. Sr.)

2. Pessoas con dobre tratamiento protocolario

Polo que respecta ás persoas que poden ter un dobre tratamiento protocolario, cómpre usar o tratamiento protocolario superior. Por exemplo, en Cataluña teñen un tratamiento específico para designar algúns cargos autonómicos, Moi Honorábel Señor e Honorábel Señor. Se un ex-presidente do parlamento de Cataluña, que ten o tratamiento de Moi Honorábel Señor é tamén deputado (Honorábel Señor), corresponderalle o tratamiento de Moi Honorábel Señor por ser este un tratamiento maior.

3. Pessoas con dobre cargo

Nos casos de persoas que ocupen cargos con tratamientos diferentes, cómpre empregar a forma do cargo en virtude do que nos diriximos nese momento. Por Exemplo:

Se un alcalde dunha cidade de menos de 100.000 habitantes é ao mesmo tempo o presidente dunha Deputación Provincial, tratarase de Señoría se vai en condición de alcalde e de Excelentísimo Señor se vai en condición de presidente da Deputación Provincial.

4. Tratamentos vitalicios

Cómpre ter en conta que os tratamentos dos ex-presidentes da Xunta e do Parlamento, o dos ex-conselleiros e os dos ex-presidentes dos organismos territoriais escollidos por sufraxio son vitalicios.

4.1 Relación de tratamentos protocolarios

**MAXESTADE, S. M. (A
Súa Maxestade), V. M. (A
Vosa Maxestade)**

- rei de España e a raíña consorte

**MAXESTADE IMPERIAL, S. M. I.
(A Súa Maxestade Imperial), V. M.
I. (A Vosa Maxestade Imperial)**

- emperador do Xapón

**ALTEZA REAL, S. A. R.
(A Súa Alteza Real)**

- príncipe de Asturias
- cónxuge e fillos do príncipe de Asturias
- infantes de España

FÓRMULA DE USO.
Tratamento + nome
e apellido/s, cargo

Exemplo: Excma. Sra.
Dona María Agrafoxo,
conselleira de Traballo

Ou ben cargo, tratamiento
+ nome e apellido/s

Exemplo: A conselleira
de Traballo, Excma. Sra.
Dona María Agrafoxo

ASPECTOS QUE SE DEBEN TER EN CUENTA

O artigo poderá
empregarse ou omitirse
en tratamientos coma (a)
Súa Maxestade, (a) Súa
Excelencia, recomendamos
que se utilice a forma con
artigo (Vid. 4.1 Relación de
tratamientos protocolarios).

**EXCELENCIA ou
EXCELENTE SEÑOR
(Excmo. Sr.) / EXCELENTE
SEÑORA (Excma. Sra.)**

- xefes de Estado e os seus cónxuxes
- cónxuxes e fillos dos Infantes de España (agás que a S. M. o Rei lles outorgue outro)

CASA DA SÚA MAXESTADE O REI

- xefe da Casa da S. M. o Rei
- secretario xeral
- xefe do Cuarto Militar

PODER EXECUTIVO

- presidente do Goberno
- ex-presidentes do Goberno
- vicepresidentes do Goberno
- ministros e ex-ministros
- secretarios de Estado
- subsecretarios do Ministerio de Asuntos Exteriores
- delegados do Goberno nas comunidades autónomas

PODER LEXISLATIVO

- presidente do Congreso dos Deputados
- presidente do Senado
- vicepresidentes das mesas do Congreso e do Senado
- senadores (con carácter vitalicio)
- deputados (teñen tratamento de Señoría pero o seu tratamento aseméllase ao dos anteriores)

TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

- presidente
- vicepresidente
- vogais
- maxistrados

PODER XUDICIAL

- presidente, vicepresidentes e vogais do Consello Xeral
- presidente do Tribunal Supremo
- presidentes de Sala do Tribunal Supremo

- fiscal e maxistrados do Tribunal Supremo
- presidente da Audiencia Nacional
- fiscal xeral do Estado
- presidente e fiscais xefes do Tribunal Superior de Xustiza das comunidades autónomas

CONSELLO DO ESTADO

- presidente e conselleiros
- secretario xeral

TRIBUNAL DE CONTAS

- presidente e conselleiros

COMUNIDADES AUTÓNOMAS

- presidentes dos consellos de Goberno
- presidente, vicepresidentes e membros das mesas das asembleas parlamentarias.
- conselleiros das comunidades autónomas
- ex-presidentes

ADMINISTRACIÓN LOCAL

- alcaldes dos municipios de gran poboación segundo a Lei 57/2003 do 16 de decembro

CARREIRA DIPLOMÁTICA

- membros da carreira diplomática con rango de embaixador e ministros plenipotenciados de primeira e segunda clase.

FORZAS ARMADAS

- capitán xeral
- capitán xeral da Armada
- xeneral xefe
- tenente xeral e almirante
- xeneral da División e vicealmirante
- xeneral da Brigada e contraalmirante

OUTRAS AUTORIDADES E PERSOEIROS

- presidentes e conselleiros do Consello de Seguridade Nuclear
- presidente e membros do Instituto de España

- presidentes e académicos numerarios das oito reais academias
- decanos dos colexios de avogados cuxa sede estea en capital de Tribunal Superior de Xustiza da comunitade autónoma
- gobernador do Banco de España
- posuidores da medalla de ouro ao Traballo
- arcebispos (poden utilizar o de Reverendísimo Señor Arcebispo, ou ben o Excelencia Reverendísima, ademais do de Excelentísimo e Reverendísimo Señor) (Excmo. E Rvdmo. Sr.)
- primados, patriarcas, decano do Tribunal da Rota e Nuncios Apostólicos
- cabaleiros e damas do Colar e Grandes Cruces e Colar das ordes civís e militares
- grandes de España: duques e demais títulos con grandeza

ILUSTRÍSIMO SEÑOR (Ilmo. Sr.) / ILUSTRÍSIMA SEÑORA (Ilma. Sra.)

ADMINISTRACIÓN DO ESTADO

- subsecretarios, secretarios xerais, directores xerais, secretarios xerais técnicos
- secretarios xerais e xefes de Gabinete Técnico das delegacións do goberno
- subdelegados do goberno
- delegados insulares do Goberno
- interventor xeral da Administración do Estado
- xefes superiores de Administración Civil e asimilados
- delegados rexionais e provinciais dos distintos ministerios

PODER XUDICIAL

- presidentes de sala, maxistrados e fiscais dos tribunais superiores de xustiza e das audiencias provinciais
- secretario de Goberno do Tribunal Supremo
- decanos dos colexios de avogados se non están en capital de Tribunal

Superior de Xustiza da comunitade autónoma

COMUNIDADES AUTÓNOMAS

- membros das asembleas lexislativas

ADMINISTRACIÓN LOCAL

- presidentes das deputacións provinciais e cabidos insulares
- alcalde de capital de provincia ou cidades maiores de 100.000 habitantes
- tenentes de alcalde dos municipios de gran poboación segundo a Lei 57/2003 do 16 de decembro

CARREIRA DIPLOMÁTICA

- conselleiro de embaixada
- ministros plenipotenciarios de terceira clase

FORZAS ARMADAS

- tenente coronel e capitán de fragata

OUTRAS AUTORIDADES E PERSOEIROS

- directores de instituto de Ensino Medio
- comendadores de número das ordes civís
- comisarios xerais de policía
- Delegados de Facenda
- marqueses, condes e vizcondes
- bispos, auditores, defensor do vínculo e asesor de nuncio da Súa Santidade (os cargos eclesiásticos levas detrás de Ilustrísimo o tratamento de Reverendísimo)

SEÑORÍA (S.ª)

Este tratamento aplícase case exclusivamente na cortesía xudicial e parlamentaria

PODER XUDICIAL

- xuíces de primeira instancia e instrución e xuíces de distrito e fiscais equiparados
- xuíces de paz e militares
- vicesecretarios de Goberno e secretarios da Sala do Tribunal Supremo

- secretarios de Goberno dos tribunais superiores de xustiza e audiencias provinciais
- secretarios dos xulgados de primeira instancia e instrución servidos por maxistrados

ADMINISTRACIÓN LOCAL

- alcaldes das cidades con menos de 100.000 habitantes
- deputados provinciais
- secretarios de concellos de capitais de provincia

FORZAS ARMADAS

- coroneis e capitáns de navío

OUTRAS AUTORIDADES E PERSOEIROS

- títulos do Reino sen Grandeza de Es-
paña
- barón
- comendadores sinxelos de algunas
ordes civís
- cóengos dos cabidos (estes últimos
levan nos textos escritos o trata-
mento de Moi Ilustre Señor)

EXCELENTÍSIMO E MAGNÍFICO SEÑOR (Excmo. e Magfco. Sr. /Excma. e Magfca. Sra.)

- reitores das universidades

Ex. Excmo. Sr. Don Carlos Formoso,
Reitor Magnífico da Universidade
de Santiago de Compostela

TRATAMENTOS OFICIAIS DOS MEMBROS DAS IGREXAS

IGREXA CATÓLICA

O PAPA:

- A Súa Santidade (S. S.)
- Santo Pai

CARDENAIIS:

- Eminencia (Emcia.)
- Reverendísimo (Rmo.)
- Eminentísimo e Reverendísimo Dr.
(Emmo. e Rmo.)

ARCEBISPOS:

- Excentísimo e Reverendísimo

BISPOS E ABADES MITRADOS:

- Ilustrísmo e Reverendísimo

CANÓNIGOS:

- Señoría, antepoñen aos seus nomes
Moi Ilustre Señor (M. I. Sr.)

PÁRROCOS:

- Reverencia ou Reverendo Señor

IGREXA ORTODOXA GREGA

O PATRIARCA:

- A Súa Beatitude

POPES (Sacerdotes):

- Reverendo (R.) e Monseñor (Mons.)

IGREXA ANGLICANA

ARCEBISPOS DE CANTERBURY e YORK:

- A Súa Graza

BISPOS:

- Lord

CÓENGO:

- Sir

SACERDOTES:

- Reverendo

IGREXA EVANXÉLICA

PASTOR (Sacerdote):

- Reverendo

IGREXA XUDÍA

O GRAN RABINO:

- Excelencia

RABINO:

- Reverendo Señor

RELIXIÓN MUSULMÁ

Imán

5 Uso de maiúsculas e minúsculas

As letras maiúsculas adoitan distinguirse das minúsculas polo seu tamaño, pola súa forma e pola súa frecuencia, pois o habitual é que se escriba con letras minúsculas, reservando as maiúsculas para outra finalidade dentro dos textos.

No entanto, nalgúns casos poderase poñer excepcionalmente unha palabra, sintagma, frase, oración, e incluso ás veces parágrafos, en maiúsculas porque resulte conveniente para resaltar certo tipo de informacións (Vid.).

5.1 Xeneralidades

A utilización das maiúsculas é unha das cuestións ortográficas más controvertidas. Aparentemente existe certo caos e desorientación á hora de definir que vai en maiúsculas e que en minúsculas.

Nas NORMAS do galego actual encontramos apenas unhas pautas para usos xerais de maiúsculas que, á luz do traballo diario na redacción administrativa, son insuficientes. Quizais pola dificultade do tema, actualmente está a ser tratado desde unha perspectiva integrada por todos os materiais de referencia (ortografías, manuais de estilo, gramáticas...) que proporcionan recomendacións de uso ás veces acertadas e, outras veces, adecuadas para a institución que foron elaboradas pero inadecuadas noutros contextos.

Na lingua en xeral e na linguaxe administrativa en particular, existe unha tendencia ao uso abusivo de maiúsculas inadecuado ás funcións que deben atribuírselle nun documento administrativo.

As maiúsculas e as minúsculas serven para caracterizar unha palabra a causa da súa natureza, da súa función ou da posición que ocupa nunha frase. Estes usos son convencións gráficas para as que o Concello de Santiago establece criterios xerais de uso segundo as súas funcións.

As letras maiúsculas teñen, fundamentalmente, dúas funcións:

- *Función demarcativa.* Utilízase en certas partes do texto para marcar o inicio dun enunciado, unha frase, unha oración, etc., conforme as regras de puntuación do idioma galego.
- *Función distintiva.* Utilízase para diferenciar un nome común dun nome propio, xa sexa unha palabra ou un sintagma.

Á hora de aplicar maiúscula e minúscula é inevitábel valerse de certas pautas marcadas nas NORMAS, mais tamén no propio uso que fai o Concello de Santiago, na catalogación de criterios establecidos por materiais de referencia (vid. punto canon bibliográfico de consulta) e mesmo noutros autores que trataron esta materia para o galego actual. Esta é a intención das regras de uso que a seguir se relacionan.

.....

Ollo! Nos dígrafos únicamente se resalta en maiúscula o primeiro dos elementos: *Ch, Gu, Li, Qu*.

Lembra que os dígrafos *nh* e *rr* non teñen forma maiúscula inicial pois non poden aparecer ao comezo dunha palabra. Só se escribirán os dous elementos en maiúsculas cando estean inseridos en formas escritas enteramente en maiúsculas:

CHANTADA, QUESADA, ABELLA, UNHA, etc.

.....

As letras e palabras en maiúsculas levan til cando así o precisen:

FERNÁNDEZ, RÚA, SÉCULO.

.....

Ollo! É un erro aplicar, por exemplo, no Concello de Santiago os criterios que foron pensados e definidos para outra institución: sexa a Universidade de Santiago de Compostela, o Concello de Vigo ou a Xunta de Galicia. Moitos deses criterios serán coincidentes, mais cada institución ten unhas necesidades específicas e un estilo de traballo diferenciado e autónomo que, tamén na lingua e en aspectos ortográficos coma este, queda reflectido o seu ámbito de actuación.

5.2 **Regras de uso**

5.2.1 **Función demarcativa**

Escribirase maiúscula inicial nos seguintes casos:

- Ao inicio dun texto e despois de punto.

Débese utilizar a maiúscula ao comezo dun texto, despois de punto e seguido e de punto e á parte.

Canso de agardar, marchou para a casa.

Mentres, miraba para a telefonista buscando unha explicación.

- Logo de coma.

Aínda que en xeral se utiliza a minúscula, pode utilizarse a maiúscula despois da fórmula de saúdo dunha carta.

Estimado ciudadán/á,

O Concello de Santiago ten a ben informal...

- Logo de puntos suspensivos.

Sempre que estes pechen un enunciado (é dicir, equivalen a un punto).

Ser... ou non ser... Esa é a cuestión

A celebración foi un éxito... Os convidados tiveron cea, baile... e un paseo pola cidade.

- Logo de dous puntos.

Por vía da regra, tras dous puntos utilízase a minúscula.

O discurso era: impreciso, inadecuado e fóra de contexto.

Excepto nos encabezamentos de cartas puntuados con dous puntos, nunha cita textual ou nun documento administrativo se o que segue é un verbo fundamental para a comprensión e para a estruturación deste.

O concelleiro indicou: “Debémonos á ciudadanía”.

CERTIFICO: Que dona Asunción presentou a documentación que se lle requiriu.

Estimada señora: Poñémonos en contacto con vostede para convidala ao acto de presentación do novo director xeral.

Utilizaranse os dous puntos nas enumeracións correspondentes a palabras ou grupos de palabras que se insiren no discurso introducido polos dous puntos; pola contra, escríbense con maiúscula inicial as enumeracións que son frases completas e enunciados independentes.

Son funcións do departamento de recursos humanos:

- Elaborar o plan de xestión de RRHH da empresa
- Coordinar os diferentes xefes de departamento.
- Elaborar o plan formativo anual.

As actividades previstas para este outono eran:

- actividades teatrais
- obradoiros
- cursos

- Logo de exclamación e interrogación.

Con que vas traballar? A min tocoume só na oficina.

- Dentro de parénteses.

Terase sempre en conta a puntuación que hai inmediatamente antes da paréntese. De haber algúñ signo que esixa puntuación, o elemento que encabeza o enunciado entre paréntese irá en maiúscula.

A prensa publicou a lei das s.l. (Esta lei favorece ás sociedades limitadas de responsabilidade laboral)

«A Europa dos pobos». (Artigo de Silvia Pérez n'O Galicia Hoxe, 13.02.2006)

5.2.2 Función distintiva

Diferenza información relevante sobre a natureza dalgunhas palabras e sintagmas que é preciso resaltar en maiúscula. Con todo, observarase que existen excepcións á regra en moitos casos, dada a complexidade de abarcar os usos estilísticos dos distintos textos de todo o universo municipal.

No entanto, a seguinte listaxe está orientada a satisfacer as necesidades da maioría de usuarios do concello. As excepcións que presentamos non desvirtúan o enfoque unificador no que a criterios de maiúsculas se refire.

Nomes de persoa e divindades

- Nomes propios de persoas, hipocorísticos, divindades, seres mitolóxicos, animais ou cousas singularizadas escribense con maiúscula.

Xoán, Fernando, Nela, Chelo.

Deus, Alá, Xehová, Buda.

Edipo, Clío, Eneas, Breogán, Zeus.

Marela, Pinta, Dumbo, King Kong.

Excalibur, Graal, Berenguela, Prestige.

Cabe ter en conta que as formas de tratamento non galegas hanse escribir sempre con maiúscula.

Don Diego, Monsier Jacques, Sir Francisco Vázquez.

Obsérvese que no caso das fórmulas protocolarias o nome do cargo tamén vai con maiúscula farase esta excepción dado que se trata dunha fórmula protocolaria fixada.

As palabras *república* e *estado* escribense en minúscula se se aplica en sentido administrativo, pero con inicial maiúscula cando lle dá nome a un país.

a *república francesa* mais a *República de Angola*.

o *estado español* mais o *Estado de Kuwait*.

No entanto, utilizarase a minúscula naqueles casos en que os nomes se utilicen nun sentido figurado.

Era un anxo de rapaz.

Parece medio quixote.

Tiña unha moza que semellaba unha venus.

- Os apelidos escribense con maiúscula.

Formoso, Diéguez, Domínguez

Se o apellido leva preposición ou artigo, estes van en minúscula se acompañan ao nome e en maiúscula se non é así.

Tamén se escriben con maiúsculas os nomes de dinastías derivadas dun apellido, excepto cando funcionan como adjetivo.

os Borbóns

os reis borbóns

Conserva tamén a maiúscula o apellido que serve para designar unha obra do seu autor.

Mercou un Quesada, un Seoane e un Colmeiro

- As alusións a divindades por medio de pronomes (Ti, El, Ela) ou apelativos que reflecten atributos divinos escribense con inicial maiúscula.

Creador, Todopoderoso, Nosa Señora, Inmaculada.

- As advocacións a divindades e as festas dedicadas a elas escribense en maiúscula.

o Carme de Muros, o Apóstolo, os Remedios de Lira, a Virxe do Cristal.

A palabra *reino* só se escribe cando forma parte da denominación oficial dun país.

Reino de España

Nos tempos que eramos un reino.

A forma *imperio* escribirase en maiúscula cando delimita unha área xeopolítica ou histórica. O adjetivo que a acompaña irá sempre en minúscula.

Imperio romano,
Imperio español

Termos coma *península ibérica* e *illas británicas* (e outros semellantes) adoitan crear certos problemas de interpretación e, por ende, de uso de maiúsculas.

Nótese que deben ir en minúsculas, pois en ningunha das dúas formas se fai referencia a un único país (que é a confusión más frecuente), senón a varios.

É por iso que a forma correcta debe ser grafar tanto o xenérico como o específico en minúscula.

- Os sobrenomes e alcumes e ou apelativos tamén levan inicial maiúscula.

Os artigos de que adoitan ir acompañados escribense sempre con minúscula.

Alfonso X o Sabio, Frank Sinatra a Voz, o Apóstolo (Santiago), os Reis Católicos (Isabel e Fernando).

- Os pseudónimos e heterónimos van con maiúsculas.

Cosme Barreiros (Fernández del Riego), Álvaro de Campos (Fernando Pessoa), Ben-Cho-Sey (Xosé Ramón Fernández Oxea), Lenin (Vladimir Ilich Ulianov), Conde de Lemos (Pedro Pardo de Cela)

- Os nomes abstractos personificados levan maiúscula, así como os substantivos abstractos.

o Mal, o Ben, o Amor, a Morte.

a Xustiza, a Verdade, a Lei, a Razón.

Cargos, autoridades e profesións

As denominacións de cargos, empregos e autoridades de calquera ámbito e clase escribense sempre con minúscula.

- Os cargos e autoridades escribense sempre con inicial minúscula.

a directora do colexio, a alcadesa do municipio, a concelleira de Cultura, o presidente da Xunta, o arcebispo de Santiago.

- Coma no caso dos cargos, os oficios e profesións escribense con inicial minúscula.

Martiño o avogado, a médica de cabeceira, o técnico de normalización lingüística.

Tratamentos protocolarios

- As formas de tratamiento de cortesía e respecto acostuman escribirse con inicial minúscula. (ver apartado *Relación de tratamientos protocolarios*).

señor, vostede, vos mercede, alteza, señoría, maxestade, eminencia

Escribiranse con inicial maiúscula:

- cando se trate de fórmulas protocolarias.

Excelentísimo e Magnífico Reitor, Ilustrísimo Señor Alcalde de Santiago de Compostela.

- nas abreviacións dos tratamentos.

Sr./a (señor/a), Dr./a (doutor/a), Excmo. (excelentísimo), Ilmo. (ilustrísimo), etc.

- As formas de tratamiento xenérico de persoa gráfanse con minúscula.

santa Rita, o rei Xoán Carlos, don Manuel, frei Sebastián, padre Humberto.

- Nos títulos académicos adoitan empregarse formas coma *diplomado*, *licenciado*, *doutor*, etc., que deben escribirse con inicial minúscula.

- Os títulos nobiliarios adoitan escribirse con minúscula: *conde*, *marqués*, *duquesa*, *frei*. Non é así cando estes elementos forman parte dun pseudónimo nobiliario.

a duquesa de Alba, a condesa de Fenosa.

Pedro Pardo de Cela VII Conde de Lemos, Frei Martín Sarmiento ou o Padre Sarmiento (Pedro García Balboa)

Nomes de lugar

Circunscripcións xeográficas, administrativas e áreas xeopolíticas

- Os topónimos que denominan circunscripcións xeográficas e administrativas (estados, nacións e áreas xeopolíticas, comunidades autónomas, rexións, provincias, comarcas, concellos, etc., escríbense con maiúscula.

Galiza, España, Portugal, Francia.

Principado de Asturias, República de Montenegro.

A Barcala, Santiago, Arzúa.

- Os substantivos e adjetivos que se conciben como áreas políticas irán en maiúscula.

Oriente Medio, O Magreb, Occidente.

Os nomes galegos que conteñen artigo manterán a maiúscula excepto nos casos en que se produzan contraccións con preposiciones.

A Coruña, O Incio, A Barxa.

Vive na Coruña desde hai tres anos.

o Concello do Incio solicitou os documentos.

Accidentes xeográficos

- Os topónimos que designan lugares e accidentes xeográficos irán siempre en maiúscula.

Asia, América, Oceanía, Europa.

Serra de Trives, Montelouro, A Picota, O Pindo, Os Ancares.

Atlántico, Cantábrico, Mediterráneo, Adriático.

Sar, Tambre, Ulla, Xallas.

Os nomes non galegos con artigo galeguizaranse e contraerán coas preposicións correspondentes cando así sexa. (vid. punto referente a criterios de tradución de topónimos)

Marcha traballar para A Rioxa

O Montefurado está nas serras do Bierzo

Viaxou desde A Habana ao Cairo

Lembra que as formas *río, mar, océano, cabo, monte, illa*, etc., sempre que non forme parte do nome propio (e oficial) da entidade topográfica que delimita irá en minúsculas.

oceáno Atlántico, mar Cantábrico, río Miño, cabo de Touriñán, monte Pindo, illas Canarias

- Cando un nome precedido de antenome forma parte dunha denominación topográfica ou dun topónimo urbano, escríbese con inicial maiúscula.

San Pedro, Santa Marta.

xogamos no campo de Santa Isabel, vivo na rúa de San Roque.

- Os nomes comúns xenéricos que acompañan nomes xeográficos (cidade, río, mar, océano...) deben escribirse en minúscula.

río Sil, mar Mediterráneo, cidade de Santiago, océano Pacífico

É excepción cando forme parte dun nome oficial.

Serra Nevada, Cidade do Cabo, Vila-Real, Porto do Son, Costa da Morte

Lembra que os artigos e presposicións que forman parte dos topónimos non van en maiúscula.

Toponimia urbana

- Os topónimos urbanos: rúas, prazas, avenidas, etc., levan sempre maiúscula.

Conxo, San Pedro, Santiago de Chile, Os Concheiros, As Fontiñas.

Non acontece o mesmo cos topónimos urbanos doutros idiomas, para os que se recomenda manter o uso de maiúsculas.

Oxford Circus, Alexander Platz, Paseo de la Castellana, Park Avenue.

Nótese que a partícula xenérica que as identifica *rúa, praza, avenida...* irá sempre en minúscula. Como se aprecia en todos estes casos, o xenérico vai en minúsculas e o específico en maiúsculas.

rúa de Pitelos, praza de Cervantes, avenida Mestre Mateo, parque zoológico da Madroa.

- As designacións que, por antonomasia, conteñen topónimos.

o Novo Mundo, a Cidade Condal, a Cidade Olívica.

Nomes de edificios e centros

- Os nomes propios de edificios singulares levan maiúscula inicial. O nome xenérico que especifica o tipo de centro vai en minúscula.

catedral de Santiago, estadio de San Lázaro, polígono do Tambre.

- Cando forma parte dun nome oficial, leva tamén maiúscula o xenérico.

Pazo de Raxoi, Casa da Conga, Edificio Administrativo de San Caetano,
Museo do Pobo Galego, Salón Verde da Casa do Concello.

Nomes de animais e vexetais

- Escribiranse con maiúsculas os nomes de grupos taxonómicos zoológicos e botánicos superiores ao xénero (cando se usen como substantivos e nunca como adjetivos).

é da familia Leguminosas, é da especie Cetáceos.

Pero.

a orca é un cetáceo, que especie de leguminosa más rara.

- Nos nomes de especie que se forman con dous termos latinizados, soamente levará maiúscula o primeiro.

Homo sapiens, Pinus pinaster.

- Os nomes comúns escribiranse en minúscula.

can, gato, cobra, cabalo.

Mais utilizaranse en maiúscula cando se trate de personificacións

neno Pataca, señora Repolo, don Quinqué

- Os animais mitolóxicos, históricos ou literarios escribiranse en maiúscula.

Pegaso, Rocinante, Platero.

- Os animais e personaxes de bandas deseñadas, contos, etc., escribiranse en maiúscula.

Snoopy, o pato Donald, o gato Samuel.

Nomes de cousas

A seguir relacionaremos unha serie de categorías e aplicacións de uso de maiúsculas para obxectos, en sentido amplo, para aqueles casos en que é necesario diferencialos doutros semellantes de uso común que acostuman ir en minúscula.

Obxectos e cousas

- Escríbense en maiúscula inicial todos os substantivos e adjetivos de nomes propios referidos a cousas.

o Prestige (o barco), a Excalibur (a espada), o Sputnik (o satélite).

Sistema internacional de unidades

- Os nomes e símbolos de unidades escribiranse en maiúsculas ou minúscula seguindo a convención inernacional (véxase a relación de símbolos de uso frecuente no punto...).

Astronomía e cosmoloxía

- Os nomes dos paralelos, meridianos, círculos imaxinarios, puntos cardinais, etc., escríbense con minúscula.

círculo polar ártico, meridiano de Greenwich, hemisferio boreal, trópico de Capricornio

Mais escríbense en maiúscula os puntos cardinais cando se empregan nun sentido xeopolítico.

o Oeste de Galiza está más poboado ca o Este
o Sur ten máis peso político ca o Norte.
foi traballar a Europa do Este.
existe unha diferenza cultural salvábel entre Oriente e Occidente.

- A denominación dos astros, constelacións, galaxias... será sempre en maiúscula.

o Sol, a Lúa, a Vía Láctea, o Carro, a Nebulosa de Orión, Marte, Venus,
o cometa Halley, León Menor, Estrela Polar, Estrela do Norte.

- Os signos do zodíaco escríbense con maiúscula sempre.

Libra, Virgo, Cáncer, Saxitario.

Mais escríbense con minúscula cando se designan persoas que naceron baixo ese signo.

Pedro é virgo, porque naceu o 20 de setembro.

Os sintagmas *Sistema Internacional de Unidades* e *Sistema Métrico Decimal* poderanse escribir con inicial maiúscula por convención internacional.

A palabra *polo* escríbese con minúscula inicial.
Tamén o adjetivo específico que o acompañe, excepto cando lle dá nome ao polo.

polo antártico, polo ártico, polo boreal.

polo Norte, polo Sur.

As palabras *sol, lúa* e *terra* escríbense con minúscula cando cando se utilizan como substantivos comuns.

*moléstame moito
o sol nos ollos.*

*perderon o avión
na lúa de mel.*

*na terra costeira danse
moi ben os cítricos.*

Os ventos

- Os nomes dos ventos escríbense, polo xeral, con inicial minúscula.
furacán, nordeste, vendaval.

Organización da sociedade

Nomes de institucións, organismos e entidades

- As denominacións xenéricas escríbense con inicial maiúscula cando entran a formar parte do nome dunha entidade formalmente constituída ou cando se utilice un nome reducido dunha institución.

Centro Sociocultural das Fontiñas.
o Concello (de Santiago).
a Universidade (da Coruña).

Mais cando se trata dun nome plural ou dun nome xenérico hase utilizar a minúscula.

os padroados municipais, os centros socioculturais

Van tamén en minúscula as designacións sinónimas que se utilizan nalgúns casos para evitar a excesiva repetición do nome propio de determinadas organizacións.

a corporación local de Santiago, a casa consistorial, o auditorio municipal.

- As entidades relixiosas e xurídico públicas levarán sempre maiúscula. Cando se trate de compostos por dúas ou máis palabras levarana só no substantivo (o primeiro dos seus elementos).

a Administración local, o Estado español, a Igrexa católica.

- Por vía da regra escribiranse tamén en maiúscula:

- Institucións e corpos políticos do estado.
o Estado, o Goberno, a Monarquía.

- Nomes de partidos, de sindicatos e outras organizacións políticas.

Bloque Nacionalista Galego, Partido Socialista de Galicia, Exército Zapatista.

- Universidades, bibliotecas, academias, institutos, etc.

Instituto Galego de Atención ao Maior, a Biblioteca Xeral,

- Organizacións non-lucrativas.

Asociación Galega de Editores, Fundación Luís Seoane,
Organización Nacional de Cegos Español.

Os órganos de xestión

Escríbense sempre con inicial maiúscula, excepto cando se trate de xenéricos.

o Pleno do Concello de Santiago, a Comisión de Cultura, a Xunta Directiva da Asociación de Empresarios.
os vogais da entidade.

Nomes colectivos: artísticos, culturais e deportivos

- Os nomes propios de agrupacións teatrais, musicais, etc., en substantivos e adxectivos.

Milladorio, Ruxe Ruxe, The Homens.
Teatro do Morcego, Chévere.

- Os nomes dos equipos deportivos escríbense con maiúscula nos substantivos e adxectivos da denominación oficial.

SD Compostela, Autos Lobelle, Real Club Celta, Club de Chave A Taberna de Pepiño.

Cursos, xuntanzas, encontros, campionatos, seminarios, simposios, etc.

- Os títulos destes textos escríbense en maiúscula.

Congreso de Lingua Xurídica, VII Encontro de Medicina, Xornadas de Electrónica,
Programa de Rehabilitación do Centro Histórico, Mestrado de Xestión Urbanística.

Excepto no caso de actividades formativas *curso, seminario, simposio, obradoiro, mesa redonda*, onde únicamente irán en maiúscula estas formas e en minúscula os títulos que os acompañen.

Curso superior de linguaxe xurídica, Obradoiro de emprego para desempregados, Seminario de ciencia e historia da comunicación, Mesa redonda sobre Ánxel Casal e o seu tempo.

Comunicacións, discursos e relatorios

Soamente se escribirán en maiúscula as palabras que encabecen o enunciado.

Discurso de inauguración da Casa da Balconada, Relatorio sobre a muller no século XXI.

Disciplinas científicas, materias e ciclos educativos

- Gráfanse con minúscula inicial os nomes dos ciclos educativos e as disciplinas científicas.
educación primaria, secundaria, ensino medio.
a física, a medicina, a bioloxía.

No entanto, escribiránse con maiúscula cando nos refiramos a elas como materias de estudio.

Pedro estuda Filosofía, e ademais é profesor de Ciencias da Educación e da materia de Física Cuántica na Universidade de Santiago.

Departamento de Lingüística Xeral, Facultade de Historia, cátedra de Física.

Exposicións

- Escríbense con maiúscula inicial en substantivos e adxectivos.

Semana do Emprendedor, Feira do Libro, Salón do Automóbil.

Premios e condecoracións

- Os premios irán en maiúscula, tanto no que se refire ao xenérico coma no que se refire ao específico.

Premio Manuel Beiras, Premio Xerais, Premio de Cidades Patrimonio da Humanidade.

- As condecoracións que se lles conceden a persoas por un determinado mérito ou por un servizo prestado irán en minúscula.

Foi nomeado cabaleiro da Orde de Santiago.

Concedéronlle a gran cruz de Alfonso X o Sabio.

Excepto nos casos en que se refire ao título da condecoración.

Gran Cruz da Real e Moi Distinguida Orde de Santiago.

Deportes e competicións

- Os nomes dos deportes escribense con minúscula inicial.

fútbol, baloncesto, pimpón, balomán, chave.

- Os nomes das competicións deportivas escribense con maiúscula inicial en todos os seus elementos.

a Compostela Cup, a Copa de Europa, os Xogos Olímpicos.

Monumentos e patrimonios

- Escribirase con minúscula o xenérico e con maiúscula o nome propio do monumento que se trate.

o arco do Triunfo, catedral de Santiago, estatua da Liberdade.

No entanto, se o nome do monumento non posúe xenérico, ou se este se utiliza por antonomasia, escribirase en maiúscula.

a Berenguela, o Coliseo, o Partenón.

a Catedral (de Santiago), o Pórtico (da Gloria), a Torre (de Londres).

Festividades cívicas, relixiosas políticas e divisións temporais

- Escrivense por regra xeral en maiúscula.

Día da Patria Galega, Día da Muller Traballadora, Día das Letras Galegas, Festa Internacional da Literatura, Semana da Ciencia.

o Apóstolo, a Ascensión, o San Roque.

- Os días, meses, estacións, séculos, etc., escribense sempre en minúscula, excepto naqueles casos en que reflicten un evento histórico ou cultural.

luns, martes, febreiro, marzo, primavera, verán.

Ano da Memoria, Ano Castelao.

Acontecementos históricos

- Grafaranse con minúscula as eras e períodos (xeolóxicos e históricos).

era dos Glacianos, era cristiá, era primaria (ou mesozoico).

pleistoceno superior, neolítico, paleolítico.

- As idades históricas levarán maiúscula inicial en todos os seus componentes, excepto preposicións e artigos.

Idade Media, Alta Idade Media, Idade de Pedra, Idade Moderna.

Non acontece así, e polo tanto gráfanse con minúscula, as idades que cualifican acontecementos literarios, culturais, deportivos, etc.

vivimos a idade de prata da cultura galega, a idade de ouro está ainda por chegar.

- Os acontecementos históricos escribense con maiúsculas iniciais.

a Revolta Irmandiña, o Desembarco de Normandía, a Segunda República, Maio do 68.

As partes dun libro escríbense igual ca as obras pero en letra redonda e entre aspas.

«Compañerismo e creación de grupos» do libro Dirección de recursos humanos.

As palabras *memoria* e *diario* só se escriben en maiúscula cando dan título a unha obra. Nos demais casos irán en minúscula.

Diario dun Skin, Memorial do convento, Memorias dun neno labrego.

- Os nomes de guerras e batallas, considerados como feitos históricos, escribiranse, por vía da regra, en maiúscula inicial tanto no seu xenérico coma no seu específico.
a Guerra Civil do 1936, a Guerra Fría, a Primeira Guerra Mundial, a Guerra Santa, a Gran Guerra.

- Os títulos de documentos históricos (acordos, tratados, etc.) escribiranse con maiúscula.
os Acordos de París, os Dereitos do Home, o Tratado de Locarno, o Concordato de Worms.

Movementos e correntes culturais, artísticas, grupos e colectivos significativos

- Utilizarase a maiúscula para os movementos culturais.
o Rexurdimento, o Neoclasicismo, o Humanismo, o Surrealismo (como movemento).
- Os estilos artísticos irán, pola contra, en minúscula.
realismo, neoclasicismo, románico, surrealismo, expresionismo (como estilo).
- Os nomes de grupos, colectivos literarios e artísticos ou musicais van en maiúscula.
Xeración Nós, Batallón Literario da Costa da Morte, Xeración Bravú, Grupo Brais Pinto.

Conceptos relixiosos e celestiais

- Os nomes das relixións, así como os dos seus seguidores escribense con minúscula.
o cristianismo, o budismo, o protestantismo.
católicos, xudeus, mahometanos, xesúitas.
- Os nomes dos santos escribense en minúscula. Excepto cando formen parte dun nome propio.
santa Marta, san Tomé, san Pedro.
rúa de San Pedro, avenida de San Mateo.
- As formas de tratamiento relixiosas tamén se escriben en minúscula.
sor Matilde, frei Antonio.

Exceptúanse aqueles en que a forma de tratamiento forma parte do nome propio ou pseudónimo.

Fra Angélico, Santa Tareixa, Padre Feijoo.

E tamén cando se pospoñen ao nome a través dunha coma.

Martín Sarmiento, Frei.

María, Sor.

- Os nomes de papas escribense en maiúscula.
Xoán XIII, Pío XII, Bieito XVI.
- Os episodios da vida de Cristo e da Virxe escribense polo xeral en maiúscula
a Ascensión, a Candelaria, a Concepción, a Pascua.

Tamén se utilizará a maiúscula cando estas formas sexan o nome dunha festa.

Epifanía, Presentación, Purificación.

- As ordes e congregacións relixiosas escribense con maiúscula.

Orde de Predicadores Dominicos, Orde de San Bieito, Orde de Santiago

Excepto nos casos en que se refiran como xenéricos.

orde cisterciense, orde templaria, orde franciscana.

- Os nomes dos sacramentos escribense en minúscula.

bautismo, comuñón, confirmación.

As oracións escríbense con inicial minúscula.

nosopai, avemaría, credo.

- Os cismas, cruzadas... escríbense con inicial minúscula.

a segunda cruzada, o cisma de Occidente.

- Os concilios, síndicos... escríbense con inicial maiúscula.

Sínodo de Tui, Concilio de Trento.

- Os lugares celestiais escríbense en minúscula.

o inferno, o purgatorio, o ceo.

Títulos de obras e creacións

Obras literarias, cinematográficas e pictóricas

- O título de obras literarias, científicas, cinematográficas, musicais, etc., así como programas de radio e televisión, gráfase con inicial maiúscula.

Tres segundos de memoria, Os libros arden mal, O código Da Vinci, Dicionario da lingua galega.

O pensador, O berro, A leiteira.

Trece badaladas, Sei quien es, A laranxa mecánica.

Pepe o inglés, Mareas vivas, A vida por diante, Aberto por reformas, O faladoiro.

Punta de cabío, Canción tradicional galega, Ante todo moita calma.

Conferencias, discursos, artigos, noticias, etc.

- Grafáranse con inicial maiúscula e entre aspas.

«A teoría da Europa dos pobos» (artigo).

«Inaugúrase o I Curso de teleformación en xestión urbanística» (noticia).

Publicacións periódicas: revistas, xornais, coleccións, etc.

- Grafáranse en maiúscula todos os substantivos e adjetivos que formen o título das publicacións.

Terras de Santiago, La Voz de Galicia, Galicia por Sectores, A Nosa Terra, El País.

Libros sagrados

- Escribiranse en redonda e con maiúscula inicial en substantivos e adjetivos que formen parte do título, así como as partes destes libros.

a Biblia, o Corán, o Talmud.

Feitos dos Apóstolos, o Eclesiastés, a Apocalipse.

No entanto, os *libros* da Biblia escribiranse con minúscula.

o libro de Job, o libro de Samuel.

Libros cuxo título encerra o seu contido

- Grafáranse en maiúscula tanto en substantivos coma en adjetivos.

as Cantigas de Amigo, o Códice Calixtino, a Historia Compostelana.

Libros brancos

- Trataranse igual ca os títulos de obras de creación grafando con maiúscula soamente o primeiro dos elementos.

Libro branco da sociedade da información, Libro branco da comunicación en Galicia.

.....

Recoméndase que, cando o título dunha obra comece por vogal e sexa precedido por unha preposición, se reflecta graficamente mediante o apóstrofe a contracción que se produce na lingua oral.

+ *Escribín un artigo n'A Nosa Terra / - Escribín un artigo en A Nosa Terra.*

.....

Grafáranse con minúscula as formas lexicalizadas que provénen dunha marca comercial rexistrada.

*nilon, teflón,
aspirina, vaselina.*

Marcas rexistradas e denominacións de orixe

- Aínda que existe a tendencia a minusculizar os nomes de marcas rexistradas, estes deben escribirse en maiúscula.

merquei un Citroën, bebín unha Coca-Cola

- As denominacións de orixe escribiranse en maiúsculas cando vaian acompañados do sintagma *denominación de orixe* e sempre que non formen parte dunha institución ou entidade reguladora.

denominación de orixe Rías Baixas, denominación de orixe do Ribeiro.

Consello Regulador da Denominación de Orixe Ribeira Sacra.

Programas informáticos

- Escribiranse sempre con maiúscula inicial.

InDesign, QuarkXpress, Word, Excel, CorelDraw.

Estabelecementos comerciais

- Adoitan estar formados por un xenérico e un específico. O nome oficial rexistrado irá sempre en maiúsculas.

Cafetaría Zocas, Perrucaría Amalia, Axencia Galega de Noticias.

É moi habitual que os nomes das empresas vaian acompañados dunha abreviatura que indica o tipo de sociedade de que se trata S.A., S.L., S.Coop. e que forma parte do nome oficial, polo que deberá ir en maiúsculas.

Comunicacións e infraestruturas

- Grafaranse en minúsculas os xenéricos as estradas, autoestradas e autovías, así como os nomes dos ferrocarrís, barcos, avións, satélites, etc.

a autoestrada do Mediterráneo, a autovía do Atlántico.

o Talgo, o Ave, o Trenhotel.

o Santa Liberdade, o Concorde, o Titánic.

- No entanto, irán en maiúscula os códigos que as identifican.

AP-9, AP-6, N-II.

Forzas armadas e de policía

- Gráfanse con maiúscula inicial os nomes das forzas policiais.

a Garda Civil, a Policía Autónoma, a Policía Local.

- As forzas armadas só se escriben en maiúscula cando se menciona unha forza determinada.

V Rexemento, VI Corpo de Infantaría, II Batallón.

Documentos oficiais

- Escríbense en minúscula os documentos acreditativos, impostos e outros.

documento nacional de identidade, número de identificación fiscal, carné de conducir.

o imposto de sociedades, os bonos do Estado.

- Escríbense en maiúscula inicial, tanto en substantivos coma en adjetivos, o título dos documentos oficiais.

a Constitución, o Código de Comercio, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos, a Carta Europea das Linguas Rexionais ou Minoritarias.

- As leis, decretos, ordes, resolucions, tramitacións, etc., levarán só maiúscula inicial na primeira palabra.

a Lei de axuizamento civil, Real decreto lexislativo, o Proxecto de lei de subvencións de Galicia.

No entanto, escribiranse en minúscula as partes concretas destes documentos.

a disposición transitoria, a disposición derogatoria, as disposicións derradeiras, o anexo iv, o artigo 7o.

- As tramitacións que non lle correspondan a un documento oficial con título propio, senón a unha actuación oficial, escribiranse con minúsculas.

a interpelación sobre política cultural, a comparecencia do alcalde no Pleno.

- Os informes, estudos e proxectos escribiranse con maiúscula só na primeira palabra.

o Informe sobre a Cidade da Cultura, o Plan xeral de normalización lingüística,
o Proxecto de remodelación da zona histórica, o novo Programa de axudas.

- Escribiranse tamén en minúscula os sintagmas lexicalizados e as regras científicas.

lei seca, lei marcial, lei do talión.

lei de Avogadro, lei da gravidade, lei de Ohm.

Varios

Idiomas

- Escrivense sempre en minúscula inicial a non ser que formen parte dun nome propio.

galego, catalán, éuscaro.

Departamento de Lingua Galega.

Notas musicais

- Os nomes das notas musicais escrivense en minúscula.

do re mi fa sol la si

Soamente se empregará a maiúscula cando haxa que distinguir entre *maior* e *menor*.

Concerto en DoM ('do maior'), Dom ('do menor').

Moedas

- Os nomes das moedas escrivense con minúscula.

euro, dólar, libra.

Etnias e xentilicios

- Gráfanse sempre en minúscula inicial.

hopi, hutu, tutsi.

galego, portugués, español.

Economía e política

- Algúns termos de uso corrente que se utilizan en minúscula, e que adoitan escribirse en maiúscula:

sistema monetario europeo, espazo común europeo, unión política, espazo político europeo.

6 Recursos tipográficos diacríticos

6.1 Criterios de utilización da redonda, cursiva, das comiñas e da negra

- **Letra redonda.** A letra redonda é a que se utiliza normalmente na elaboración da composición xeral do texto. As abreviacións (abreviaturas, siglas, acrónimos e símbolos) tamén deben ir grafadas sempre en redonda.
- **Letra cursiva.** A letra cursiva utilízase para destacar unha letra, palabra, frase ou parágrafo dentro dun texto escrito en letra redonda. Cando o texto está escrito en cursiva, para destacar un fragmento pódese emplegar a redonda ou as comiñas, dependendo do caso.

Escríbense en cursiva:

- Os nomes ou títulos de producións artísticas completas e de publicacións. Deste xeito grafamos sempre en cursiva os nomes ou títulos de cadros, discos, esculturas, gravados, libros, obras teatrais, óperas, películas, series de televisión, sinfonías, etc.

As panadeiras, de Manuel Colmeiro de Guimarás

A cuadrilla de Pepa a Loba, de Heredeiros da Crus

Carme, de G. Bizet

A esmorga, de Eduardo Blanco Amor

Sempre Xonxa, de Chano Piñeiro

Mareas vivas

Galicia Hoxe

Tempos Novos

- Os nomes propios que individualizan certas realidades (monumentos, medios de transporte, obxectos moi coñecidos nun ámbito concreto, etc.)

o *Titanic*

o *Big Ben*

- Os sobrenomes ou alcumes de persoas

o *Bocas*

Frank Sinatra, a *Voz*

- Os nomes científicos

Passer domesticus (pardal)

Quercus petraea (carballo albariño)

Dicentrarchus labrax (robaliza)

- As palabras, frases e locucións non normativas

No verán toda esta zona se enche de *guiris*.

Fomos a unha discoteca moi *fashion*.

Xa que imos de visita a Santiago podemos pedirlle información a un *tourooperador*.

- As citacións de documentos xurídicos.

A Lei do Estatuto dos traballadores versa no artigo 1:

1.- *Esta Lei seralles de aplicación aos traballadores que voluntariamente presten os seus servizos retribuídos por conta allea e dentro do ámbito de organización e dirección doutra persoa, física ou xurídica, denominada empregador ou empresario.*

- **As comiñas.** Empréganse tamén para destacar unha palabra ou un conxunto de palabras debido á súa orixe, propiedades ou á súa función no texto. Podemos distinguir tres tipos: latinas («...»), inglesas (...) e simples (...').

Escríbense entre comiñas:

- Os lemas, *slogans*, nomes de campañas, etc.

«En galego tes todo por decir».

«Compostela, capital de compras».

- As partes de producións artísticas e de publicacións, ademais das obras non publicadas.

- Capítulos ou episodios de series de televisión, informes, proxectos de investigación, teses, etc.

no capítulo «Un seixo no estanque», Gianni explica a primeira técnica de animación á escrita.

están facendo unha tese que se titula «O peregrino no Camiño».

- Os títulos de poemas e cancións.

«Na tomba do xeneral inglés SIR JOHN MOORE morto na batalla de Elviña (Cruña) o 16 de xaneiro de 1809», de Rosalía de Castro.

«Lóxica da fragmentación», de X. Antón L. Dobao.

«O tren», de Andrés do Barro.

- Os títulos dos artigos en publicacións periódicas.

Xosé María Máiz Togores publicou no *Galicia Hoxe* un atigo titulado «O lobiño bo».

algúns artigos como «O capitán América deserta», de Miguel-Anxo Murado, analizan a actualidade política internacional.

- Os nomes de coleccións editoriais.

La Voz de Galicia publica unha colección de «Clásicos galegos».

Sotelo Blanco Edicións crea a colección «Infatil e xuvenil» co obxectivo de publicar e promover autores e ilustradores galegos.

- Os títulos de conferencias, mesas redondas, relatorios e discursos.

a embaixadora de Palestina en Chile, Mai Al Kaila, ofrece en Santiago a conferencia «Palestina: onte, hoxe, mañá...».

os educadores sociais permanecerán en Santiago desde o 30 de setembro ao 2 de outubro para debater sobre «Políticas sociais: retos e propostas no século XXI».

- As palabras ou expresións ás que lles dá un valor especial, irónico ou de dobre sentido.

un dos candidatos á Alcaldía «arrasou», sacou sete votos.

o acto estaba «ateigado de xente»: os dous relatores, o conselleiro e mais dous xornalistas.

RESUMO: Redonda

– composición xeral do texto

– abreviacións

– os títulos de obras
normativas ou legais

– os nomes de institucións,
empresas ou edificios

– as marcas de produtos
industriais e os tipos
de vehículos

– as razas de animais

Cursiva

– os nomes ou títulos de
produccións artísticas

– nomes propios
que individualizan
certas realidades

– alcumes

– nomes científicos

– palabras, frases e
locucións non normativas

– os nomes de publicacións

– as citas de textos legais

Negra

– Salientar encabezamentos,
epígrafes, palabras e
fragmentos de texto

– Subtítulos ou
apartados dun libro

Comiñas

– Lemas, slogans,
nomes de campañas

– Palabras cun valor especial

– Citas

– Títulos (Partes de
produccións artísticas
/Conferencias, mesas
redondas, relatorios
e discursos)

- As transcricións directas, é dicir, citas, agás as dos textos legais.

unha vez estea en marcha, «o Estado non poderá chegar a acordos que afecten a Galicia sen que Galicia o saiba. Estas decisións terán que pasar pola Comisión Bilateral e o noso país poderá falar, opinar e decidir sobre o que hai que fazer. Galicia pasa a ser dona do seu futuro e ningúén vai poder decidir por nós e polo destino da xente deste país», dixo.

Eran as tantas da mañá e miña nai berrou «vai para a cama».

- **Letra negra.** Utilízase para destacar tipográficamente unha letra, palabra, frase ou parágrafo dentro dun documento.

Normalmente queda restrinxida a capítulos, títulos, epígrafes, etc., que estruturan xerarquicamente un documento.

A presenza do galego naquelas actividades que promove a Dirección Xeral de Xuventude relacionadas co **tempo libre** e co carácter que foron adquirindo nos últimos tempos amósase como moi importante para o proceso de normalización.

Fóra do indicado para os títulos, o seu uso non corresponde a ningún criterio nin a ningunha convención formal.

6.2 Usos das versaletas

A letra versaleta adoita ter uns usos moi limitados. Destes usos, débense utilizar nos que se mencionan a seguir.

- Para referirse a unha obra na súa forma reducida ou ao mencionar a propia obra dentro dun libro ,en textos contextualizábeis.

O presente LIBRO DE ESTILO inclúe referencias das *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego*.

Débese ter sempre a man un DRAG (*Dicionario da Real Academia Galega*)
e unhas NORMAS [*ortográficas e morfolóxicas do idioma galego*].

- As fórmulas verbais resolutivas dun texto administrativo, que ademais adoitan estruturar un documento, deberían ir escritas en versaletas.

CERTIFICO, DECLARO, RESOLVO, SOLICITO.

- Ao escribir as siglas.

Instituto Nacional da Seguridade Social (INSS), Centro Galego de Arte Contemporánea (CGAC), Universidade de Santiago de Compostela (USC).

- Na numeración romana utilízase sempre, excepto cando se encabeza o título dun evento ou cando forma parte do nome dun personaxe histórico.

IV Semana Galega do Emprendedor.

Fernando III, Alfonso X, Sancho IV.

- Nas bibliografías, para referenciar os autores de obras.

INSTITUTO GALEGO DE ESTATÍSTICA (2004): *Enquisa de condición de vida das familias*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.

ROMERO, D. & I. VAQUERO (2001): *Da periferia á rede*. Vigo: Xerais.

- Nas referencias a séculos.

os séculos XVI, XVII, XVIII, son os chamados Séculos Escuros.

7 Abreviación

A abreviación consiste na redución de certas palabras ou sintagmas que aparecen con frecuencia na redacción dun texto para evitar a reiteración, e que o lector coñece ou é quen de interpretar.

7.1 A abreviatura

7.1.1 Consideracións xerais

- O fragmento que se reduce non ten por que ser un sintagma. De se lo, non se interpreta como unha unidade, senón como a sucesión das abreviaturas de cada un dos elementos que conforman o sintagma.
- As abreviaturas son unidades particulares de cada lingua.
- Rematan cun punto, agás algúns termos bancarios ou económicos cos que se pode empregar a barra inclinada.
- Conservan a grafía maiúscula ou minúscula que tiña a letra inicial da palabra plena, agás as abreviaturas dos tratamentos de persoa xerais e protocolarios, e tamén a do pronomo persoal de respecto (vostede).
- Mantéñense os acentos da palabra plena.
- Os nomes ou apelidos dunha persoa abreviados conservan todos os signos gráficos da forma plena.

7.1.2 Listaxe de abreviaturas

A

á atención, ao coidado de: A/A
a conta: a/c
a Deus grazas: a D. g.
a favor: a/f
á parte: ap.
a súa alteza imperial: S. A. I.
a súa alteza real: S. A. R.
a súa divina maxestade: S. D. M.
a súa eminencia: S. Em.
a súa excelencia: S. Exc.
a súa maxestade: S. M. (plural SS. MM.)
a súa real maxestade: S. R. M.
a súa santidade: S. S.
a vosa alteza: V. A.
a vosa alteza real: V. A. R.

a vosa beatitude: V. B.

a vosa excelencia: V. E. (plural VV. EE.)

a vosa ilustrísima: V. I.

a vosa maxestade: V. M. (plural VV. MM.)

a vosa señoría: V. S.

abril: abr.

academia // académico: acad.

aceptación: acept.

ad maiorem Dei gloriam (a maior gloria de Deus): A. M. D. G.

administración: adm.

administración: admón.

administrador/ra: admdor./admdora.

administrativo: admivo./admtiva.

adverbio: adv.

adxectivo: advx.

.....
O seu emprego non debe dificultar a lectura do texto. Xa que logo, a primeira vez que nun texto aparece unha abreviación pouco habitual debe facelo despois da forma desenvolvida e entre parénteses. Débese evitar, na medida en que sexa posíbel, que varias abreviacións remitan á mesma denominación e que varias denominacións compartan unha soa abreviación.

agosto: ag.	bibliografía: bibliog.
agricultura: agr.	biblioteca: biblioteca
alcalde/alcaldesa: alc.	bloque: bl.
alemán: al.	boletín: bol.
alférez: alfz.	boletín oficial: b. o.
alias: (a)	branco e negro: b/n
almirante: almte.	
alteza: A.	C
alteza imperial: A. I.	cada: c/
alteza real: A. R.	cada un: c/u
alteza serenísima: A. S.	cantidad: cant.
altura: alt.	capital // capitán: cap.
alumno/na: al.	capítulo: cap.
ampliación: ampl.	cargo: c/
Andar: an.	castelán: cast.
Anno Domini (no ano do Señor): A. D.	catalán: cat.
ante meridiem (antes do mediodía): a. m.	céntimo: cént.
antes de Cristo: a. C., a. de C.	certificado: cert.
Antigo Testamento: A. T.	cheque: ch/, ch.
ao seu favor: ao s. f.	cidade: cid.
apartado: apdo.	citado: cit.
apartamento: apmto.	código: cód.
apéndice: ap.	código postal: C. P.
aprobado/da: apr.	colaboración: colab.
aproximadamente // aproximado/da:	colaborador/ra: colab.
aprox.	colección, colonia, coloquial, columna: col.
árabe: ár.	comandante: cmdt., cmte.
arcebispo: arc.	comercio, comisión, común: com.
arquitecto/ta: arq.	compañía: cía.; c.a
archivo: arq.	comparativo: comp.
artigo: art.	compárese: cp.
artigo citado: art. cit.	compilación: comp.
asinado: asdo.	comunidad autónoma: C. A.
asociación: asoc.	concello: conc.
asociado/da: asoc.	condicional: cond.
atentamente: atte.	consellaría: cons.
atento/a: atto. (fem. atta.)	consello de administración: c. de adm.
autores varios: AA. VV., VV. AA.	construcción, construtor: constr.
auxiliar: aux.	conta: c/, cta.
avenida: avda.	conta corrente: c/c, c. c.
auxudante: axud.	contabilidad: cont.

B

baixo: b.	convocatoria: convoc.
banco (entidade financeira): bco.	conxunción: conx.
barriada: bda.	coordinación, coordinador: coord.
Beatísimo Padre: Bmo. P.	coronel: cor.
Beato/a: B.	corporación: corp.
	correo electrónico: c. e.

correos: corr.
crecente: crec.

D

dativo: dat.
debuxo: deb.
decembro: dec.
delegación: del.
demostrativo: dem.
departamento: depto., dpto.
deporte, depósito: dep.
depósito legal: D. L.
dereita: dta.
dereito: dto.
descanse en paz: D. E. P.
desconto: dto.
despacho: desp.
despois de Cristo: d. C., d. de C.
días vista: d/v, d. v.
dicionario: dic.
diminutivo: dim.
diplomático/a: dipl.
Dirección Xeral: D. X.
dirección // director/a: dir. (fem. dir^a)
directivo/a: dir. (fem. dir.a)
disposición: disp.
distrito: distr.
documento: doc.
domingo: dom.
don: D.
dona: D^a, Da.
doutor/a: Dr./Dra.
duplicado: dupdo. ; dupl.

E

economía // económico/a: econ.
edición // editor/a // editorial: ed.
educación // educador/a: educ.
efectivo: efect.
efectos: ef.
eminencia: Em. ; Em^a
eminentísimo: Emmo.
entidade: ent.
entrechán: entr.
entreplanta: entpl.
envío: e/, e.
enxeñeiro/a: enx.
epílogo: epíl.

escaleira: esc.
español: esp.
especial: esp.
esquierdo/a: esq.
esquina: esq.
estación: est.
estado: edo.
estatística: estat.
estrada: estr.
et alii: et al.
et sequentes (e seguintes): sq.
etcétera: etc.
excelencia: Exc. ; Exc^a
excelentísimo/a: Excmo./Excma.
excepto: exc.
exemplo: ex.
expedición // expedido/a: exped.
expediente: exp.
extensión: ext.

F

fábrica: fábr.; fca.
facsimile: facs.
factura: f^a ; fact.; fra;
facultade: fac.
familiar: fam.
farmacia: farm.
fascículo: fasc.
favor: f/, f.
febreiro: feb.
fecit (lat. fixo): fec.
feminino/a: fem.
ferrocarril: fc.
figura // figurado: fig.
folio: f. ; f^o ; fol.
fotografía: fotogr.
francés: fr.
frei: Fr.
fundación: fund.

G

galego: gal.
garantía: gar.
glosario: glos.
gobernador/a: gdor. (fem. gdora., gdor^a);
gob.
gobierno: gob.
gótico: góti.
gráfico: gráf.

gramática: gram.

grego: gr.

H

habitante: h. ; hab.

habitualmente: habit.

herdeiro/a: her. (fem. hra.)

I

ibidem: ib.

id est (lat.: isto é, é decir): i. e.

ídem (lat.: o mesmo): id.

igrexia: igr.

ilustración // ilustrador: il.

ilustre: Il. ; Iltre.

ilustrísimo/a: Ilmo. (fem. Ilma.) ;Iltmo. (fem. Iltma.)

imperativo: imperat.

imperfecto: imperf.

impersoal: impers.

importante // importe: imp.

imposto: impto.

imprenta: imp. ; impr.

impreso: imp.

incluído: incl.

incorporado: inc.

indicativo: ind. ; indic.

índice: índ.

industria: ind.

infinitivo: inf.

infinitivo conxugado: inf. conx.

información: inf.

informática: inform.

inglés: ing.

instancia: inst.

instituto: inst.

insuficiente: ins.

interese: int.

interino/a: int.

interior: int.

interno/a: int.

interrogación: interrog.

interxección: interx.

introdución: intr. ; introd.

inventario: invent.

irregular: irreg.

italiano: it.

ítem (lat. tamén): ít.

K

knock-out (ingl.: fóra de combate): k. o.

L

latín // latín clásico // latín vulgar: l. ; l. cl. ; l. vg.

lei: l.

letra (de cambio): L/

licenciado/a: lcd. (fem. lcda.); ldo. (fem. Lda.); Lic.

licenciatura: lic.

limitado/a: ltd. (fem. Ltda.)

lingüística: lca.

literatura: lit.

loco citato: l. c. ; loc. cit.

locución: loc.

lonxitude: lonx.

M

madre (superiora): M.

magnífico/a: Mgfo./Mgfa.

manuscrito: ms. ; Ms.

martes: mt.

mártir: mr.

marzo: mar. ; mzo.

masculino: m. ; masc.

materia: mat.

maxestade: M.

máximo: máx.

medicina: med.

médico/a: méd.

mercado: merc.

mercadoría: mercad.

mércores: mc./me.

meses vista: m/v, m. v.

milésimo: mil.

militar: mil.

mínimo: mín.

ministerio: minist.

ministro/a: min.

moderno: mod.

moeda nacional: m. n.

monseñor: Mons.

morfoloxía: morfol.

municipio: mun.

música: mús.

N

nacemento: nac.

nacido/a: n.	pergamiño: perg.
negativo: neg.	persoa: p. ; pers.
negociado: neg.	peso bruto: p. b.
nominal: nom.	peso máximo autorizado: P. M. A.
nominativo: ntvo.	peso neto: p. n.
Nosa Señora: Nª Sª	pexorativo: pex.
Noso Señor: N. S.	planta: pl.
nota: n.	plural: pl.
nota bene (lat.: nótese ben, obsérvese): N. B.	pluscuamperfecto: plusc.
nota da redacción: n. de red.	poboación: pob.
nota do compilador/a: n. do comp.	poético: poét.
nota do editor/a: n. do ed.	polígono: pol.
nota do tradutor/a: n. do trad.	pontífice: Pnt.
notábel: not.	popular: pop.
novembro: nov.	por ausencia: p. aus.
número: núm.	por autorización: p. aut.
número de rexistro: núm. de rex.	por conta: p. c.

O

obra citada: o. cit. ; ob. cit.	por delegación: p. d.
obra(s) completa(s): o.c. ; O. C.	por exemplo: p. e. ; p. ex.
obriga de pagamento: o. p.	por extensión: p. ext.
observación: obs.	por orde: p. o.
oficina: o. ; of.	por poder: p. p.
opus (obra musical): op.	porta: pta
opúsculo: opúsc.	portugués: port.
orde: o. ; o/	posdata: p. d., P. D.
orde ministerial: O. M.	posesivo: pos.
orixinal: orix.	positivo: pos.
ortografía: ortogr.	post meridiem: p. m.
outubro: out.	post scriptum: P. S.

P

Padre (religioso): P.	pouco usado: p. u.
papa: P.	praza: pr.
parágrafos: par.	prefacio: pref.
parroquia: parr.	prefixo: pref.
participio: part.	pregunta: p.
particular: part.	preliminares: prelim.
partido xudicial: p. x.	preposición: prep.
pasado: pdo.	presbítero: presb.
paseo: pº	presente: pte.
patente: pat.	presidente/a: pres.
pavillón: pav.	pretérito: pret.
páxina: páx.	prezo de venda ao público: p. v. p.
península: pen.	principal: ppal.; pral.
perfecto: perf.	privado/a: priv.

profesorado: prof.
 prólogo: pról.
 pronominal: prnl.
 provincia: prov.
 provisional: prov.
 próximo/a: próx.
 publicación: publ.
 publicado: publ.

Q

que Deus garde: q. D. g.; Q. D. G.
 que en gloria estea: q. e. g. e.
 que en paz descanse: q. e. p. d.
 que santa gloria haxa: q. s. g. h.

R

real decreto: R. D.
 real orde: R. O.
 recursos humanos: rr. hh.
 redacción: red.
 reedición: reed.
 referencia: ref.
 regulamento: reg.
 regular: reg.
 reimpresión: reimpr.
 relativo: rel.
 remitente: rte.
 reproducción: reprod.
 república: rep.
 requiescat in pace: R. I. P.
 resolución: r.
 reverendísimo/a: Rmo. (fem. Rma.)
 reverendo/a: R. ; Rdo. (fem. Rda) ; Rvdo.
 (fem. Rvda.)
 revisado: rev.
 revista: rev.
 revolucións por minuto: r. p. m.
 rexistro: rex.
 rógase contestación: R. C.
 rúa: r/

S

sábado: sáb.
 salvo erro ou omisión: s. e. o. o.
 san: S.
 Santa Sé: S. S.
 santo: Sto. (fem. Sta.)
 sarxento: sxto.
 sección: sec.

secretaría: secr.
 secretario/a: secrt.
 século: s.
 seguinte: seg. (plural ss.)
 sen lugar nin ano (de edición ou
 impresión): s. l. n. a.
 sen (indicación de) editorial: s. e

sen ano: s. a.

sen data: s. d.

sen gastos: s. g.

sen número: s/n ; s. n.

señor/a: Sr./Sra.

señoría: S^a

sentenza: sen.

servizo: serv.

servizo público: S. P.

setembro: set.

signatura: sign.

símbolo: símb.

sine die: s. d.

sine loco: s. l.

sine nomine: s. n.

singular: sing.

sinónimo: sin.

sobresaliente: sobr.

sociedade: soc.

sociedade anónima: S. A.

sociedade limitada: S. L.

sub voce (baixo a entrada, en diccionarios e
 enciclopedias): s. v.

substantivo: subs.

subxuntivo: subx.

sufixo: suf.

sumario: sum.

superficie: sup.

superior: sup.

superlativo: superl.

suplemento: suplem.

suplente: suppl.

suspenso/a: susp.

T

talón: t/, t.

tamén: t.

tara: T.

técnico/a: técn.

teléfono: tel. ; teléf. ; tfno.

telegrama: telegr.

televisión: tv.
tempo: t.
tenente: tte.
testamento: testam.
testemuña: test. ; testem.
testemuño: test. ; testem.
tipografía: tip.
titular: tit.
título: tít.
tomo: t.
traducción: trad.
tradutor/a: trad.
transcripción: transcr.
transferencia: transf.
transitorio: trans.
tratado: trat.
travesa: trav.
travesía: trav.
tribunal: trib.
triplicado: tripl.

U

último: últ.
unidad: ud.
universidade: univ.
universitario/a: univ.
urbanización: urb.
úsase: ú.

V

valor: v/, v.
variábel: var.
variante: var.
varios autores: vv. aa.; VV. AA.
vencemento: vinc.
venres: ven.
verbi gratia (lat: por exemplo): v. g.; v. gr.
verbo: v.
versaletas (letras): vers.
versículo: vers.
versión: vers.
versión orixinal: v. o.
versión orixinal subtitulada: v. o. s.
verso: v.
versus (latín, contra): vs.
véxase: v.
véxase ademais: v. a.
véxase tamén: v. t.

vicealmirante: valmte.
vide (latín, véxase): vid.
vide supra (latín, véxase arriba): v. s.
visto: v/
visto e prace: v. e pr.
viúvo/a: vvo. (fem. vva.)
vocabulario: vocab.
vocabulo: voc.
vocativo: voc.
volto/a: vto. (fem. vta)
volume: vol.
vostede: Vde. (plural Vdes.)
vulgar: vulg.

W

water closet (ingl.: servizo): w. c.

X

xaneiro: x. ; xan.
xermánico: xerm.
xerundio: xer.
xiro: x/, x.
xoves: xv./x.
xudicial: xud.
xullo: xll.
xurídico: xur.

7.2 A sigla

7.2.1 Consideracións xerais

- É sempre a redución de máis dunha palabra.
- Pode chegar a converterse nunha unidade nova que substitúe a estrutura plena da que procede.
- Só emprega a primeira letra das palabras da forma plena.
- Non levan punto nin espazo intermedio.
- Non levan til.
- Non teñen forma de plural. A marca de número vai no artigo ou nalgúnha das palabras que acompañan a sigla.
- Teñen o mesmo xénero ca a primeira palabra do sintagma pleno do que proceden.
- Van normalmente en maiúsculas. En minúsculas introdúcense só as palabras gramaticais (artigos, preposicións, etc.) que formen parte da sigla. Con todo, existen siglas asentadas na lingua que grafan a preposición con maiúscula.
- Escríbense sempre con letra redonda, aínda que a forma plena se grafe con cursiva.

7.2.2 Listaxe de siglas e acrónimos de uso común

A

AAEE: Asociación de Autogeneradores de Energía Eléctrica (Asociación de Autoxeradores de Enerxía Eléctrica) (España)

AAF: American Air Force (Forza Aérea Americana)

AAM: Air-to-Air Missile (Mísil Aire-Aire)

AAN: Asemblea do Atlántico Norte

ABC: American Broadcasting Companies (Corporacións Estadounidenses de Radiodifusión)

ABG: Asociación Bibliotecaria Galega

ABI: Application Binary Interface (Interface Binaria de Aplicación)

ABM: Antiballistic Missile (Mísil Antibalístico)

ABS: Antilock Braking System (Sistema Antiblocaxe de Freos)

AC: Acción comunista (España) || Acción Católica (España)

ACAN: Agencia Centroamericana de Noticias (Axencia Centroamericana de Noticias)

ACASA: Autopistas de Cataluña y Aragón, Sociedad Anónima (Autoestradas de Cataluña e Aragón, Sociedade Anónima) (España)

ACCHAN: Allied Command Channel (Mando Aliado para o Canal) (OTAN)

ACDC: Asociación de Consumidores de Derivados del Cannabis (Asociación de Consumidores de Derivados do Cannabis) (España)

ACE: Allied Command in Europe (Mando Aliado en Europa) (OTAN) || Asociación Colegial de Escritores (Asociación colexial de Escritores) (España) || Análise Custo-Eficacia

ACEGA: Asociación de Celíacos de Galicia

ACI: Alianza Cooperativa Internacional

ACLANT: Allied Command Atlantic (Mando Aliado para o Atlántico) (OTAN)

ACLI: Associazione Cristiana Lavoratori Italiani (Asociación Cristiá de Traballadores Italianos)

ACMN: Alto Comisario para as Minorías Nacionais

ACNUR: Alto Comisionado das Nacións Unidas para os Refuxiados [en inglés, UNHCR: United Nations High Commissioner for Refugees]

ACOTES: Agrupación de Comerciantes de Santiago

ACP: África-Caribe-Pacífico Asociación Católica de Propagandistas (España) [antes, ACNP: Asociación Católica Nacional de Propagandistas]	AEA: Axencia Europea do Medio Ambiente (European Environment Agency)
ACUDE: Asociación de Consumidores y Usuarios de España (Asociación de Consumidores e Usuarios de España)	AEAT: Axencia Estatal de Administración Tributaria (España)
ADA: Ayuda del Automovilista (Axuda do Automobilista) (España)	AEB: Asociación Española de Banca Privada
ADC: Analog Digital Converter (Conversor Analóxico-Dixital)	AEC: Atomic Energy Commission (Comisión de Enerxía Atómica) (EUA)
ADE: Asociación de Diabéticos	AECA: Asociación Española de Contabilidade e Administración de Empresa Asociación Española de Compañías Aéreas
ADEGA: Asociación para a Defensa Ecológica de Galicia	AECI: Axencia Española de Cooperación Internacional
ADELFI: Association des Écrivains en Langue Française (Asociación de Escritores en Lingua Francesa) (Francia)	AEDE: Asociación de Editores de Diarios Españoles (Asociación de Editores de Xornais Españois)
ADELPHIA: Asociación para la Defensa Ecológica y del Patrimonio Histórico-Artístico (Asociación para a Defensa Ecológica e do Patrimonio Histórico-Artístico) (España)	AEDENAT: Asociación Ecoloxista de Defensa
ADENA: Asociación para la Defensa de la Naturaleza (Asociación para a Defensa da Natureza) (España)	AEE: Administración Espacial Europea
ADEUS: Asociación Democrática de Estudantes da Universidade de Santiago	AEG: Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft [empresa de electrodomésticos de Alemaña Occidental]
ADL: Axencia de Desenvolvemento Local	AEGA: Asociación Entomolóxica Galega Luís Iglesias
ADN: Ácido Desoxirribonucleico [en inglés, DNA: Desoxyribonucleic Acid] Allgemeine Deutscher Nachrichtendienst (Servizo Xeral Alemán de Noticias)	AEGEE: Association des Etats Généraux des Etudiants de l'Europe (Asociación dos Estados Xerais dos Estudantes de Europa)
ADP: Automatic Data Processing (Proceso Automático de Datos)	AEIE: Agrupación Europea de Interese Económico
ADS: Asociación de Defensa Sanitaria (España)	AELC: Véxase EFTA
ADSL: Asymmetric Digital Subscriber Line (Liña de Subscrição Dixital Asimétrica)	AELG: Anuario de Estudios Literarios Galegos Asociación de Escritores en Lingua Galega
AEA: Atomic Energy Authority (Dirección para a Enerxía Atómica) Automobilistas Europeos Asociados Asociación Empresarial Andaluza Asociación Española de Arroscopia (España) Asociación Europea de Abogados (Asociación Europea de Avogados) (España)	AELPL: Asociación Europea de Lingüistas y Profesores de Lenguas (Asociación Europea de Lingüistas e Profesores de Linguas)
	AEMA: Asociación Española de Medios Audiovisuales (Asociación Española de Medios Audiovisuais)
	AEME: Asociación de Emigrantes Marroquíes en España (Asociación de Emigrantes Marroquíes en España)
	AENA: Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (Aeroportos Españois e Navegación Aérea)

AENOR: Asociación Española de Normalización y Certificación (Asociación Española de Normalización e Certificación)	AFL-CIO: American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations (Federación Americana do Traballo e Congreso de Organizacóns Industriais) (EUA)
AEFORMA: Asociación Española para la Ordenación del Medio Ambiente (Asociación Española para a Ordenación do Medio Ambiente)	AFMED: Allied Forces Mediterranean (Forzas Aliadas do Mediterráneo) (OTAN)
AEPI: Asociación Española de Pediatría	AFNE: Allied Forces Northern Europe (forzas Aliadas do Norte de Europa) (OTAN)
AEPSA: Acuerdo Económico para la Protección Social Agraria (Acordo Económico para a Protección Social Agraria) (España)	AFP: Agence France-Presse (Axencia Francia-Prensa)
AES: Acuerdo Económico y Social (Acordo Económico e Social) (España)	AFRO: Activos financeiros con retención en orixe
AET: Asociación Europea de Terminología	AFSOUTH: Allied Forces Southern Europe (Forzas Aliadas do Sur de Europa) (OTAN)
AETINAPE: Asociación Española de Titulados Náutico-Pesqueros (Asociación Española de Titulados Náutico-Pesqueiros)	AGA: Asociación Galega de Apicultura Avanced Graphic Adapter (adaptador gráfico avanzado)
AEUE: Asociación de Editoriales Universitarias Españolas (Asociación de Editoriais Universitarias Españolas)	AGAC: Asociación Galega para a Calidade
AFANIAS: Asociación de Familias con Niños y Adultos Subnormales (Asociación de Familias con Nenos e Adultos Subnormais). Hoxe a asociación mantén as siglas AFANIAS pero mudou o nome ao de Asociación pro personas con discapacidad Intelectual (Asociación pro persoas con discapacidade intelectual)	AGADAC: Asociación Galega de Actividades Culturais
AFC: Véxase CAF	AGADEA: Asociación Galega de Enfermos de Alzheimer
AFCENT: Allied Forces Central Europe (Forzas Aliadas de Europa Central) (OTAN)	AGADEF: Asociación Galega de Docentes de Educación Física
AFDLCZ: Alianza Forzas Democráticas para a Liberación do Congo-Zaire	AGADER: Asociación Galega de Desenvolvemento Rural
AFE: Asociación de Futbolistas Españoles (Asociación de Futbolistas Españois)	AGAL: Associaçom Galega da Língua (Asociación Galega da Lingua)
AFFEE: Asociación de Facultades de Ciencias Económicas y Empresariales (Asociación de Facultades de Ciencias Económicas e Empresariais) (España)	AGAPI: Asociación Galega de Produtoras Independentes
AFHQ: Allied Forces Headquarter (Cuartel Xeral das Forzas Aliadas)	AGAV: Asociación Galega de Artistas Audiovisuais
AFI: Asociación Fonética Internacional Alfabeto Fonético Internacional [en inglés IPA: International Phonetic Alphabet]	AGCE: Asociación Galega para a Cultura e a Ecoloxía
	AGCR: Asociación Galega de Ciencia Rexional
	AGFA: Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation [Fábrica de Produtos Fotográficos convertidas polo uso nunha palabra común]
	AGH: Asociación Galega de Historiadores
	AGIP: Azienda Generale Italiana Petroli (Empresa Xeral Italiana de Petróleos)

AGPETAL: Asociación Galega de Profesorado Especialista en Técnicas de Audición e Linguaxe	ALALC: Asociación Latinoamericana de Libre Comercio [en inglés. LAFTA: Latin American Free Trade Association]
AGX: Asociación Galega de Xermanista (USC)	ALCA: Área de Libre Comercio das Americas
AHU: Arquivo Histórico Universitario	ALP: <i>Activos en Mans do Público</i>
AI: Amnistía Internacional	ALU: Arithmetic and Logical Unit (Unidade Aritmética e Lóxica)
AIAF: Asociación de Intermediarios de Activos Financeiros	AM: Amplitude Modulation (Amplitude Modulada)
AICBM: Anti-Intercontinental Ballistic Missile (Antimísil Intercontinental)	AME: Acordo Monetario Europeo [en inglés: European Monetary Agreement] Asociación de Mulleres Emprendedoras
AICF: Acción Internacional Contra a Fome	AMELGA: Asociación de Músicos/as en Lingua Galega
AID: véxase ODI	AMEX: American Express American Stock Exchange [bolsa dos Estados Unidos]
AIDA: Asociación para a Integración e Desenvolvemento do Africano	AMI: Acordo Multirexional de Investimentos Acordo Marco Interconfederal Assembleia da Mocidade Independentista (Asemblea da Mocidade Independentista)
AIE: Axencia Internacional da Enerxía Axencia Industrial do Estado	AMIP: Acordo Monetario Intereuropeo de Pagamentos [en inglés, IEPA: Intra-European Payments Agreement]
AIEA: Véxase OIEA	AMM: Antimissile Missile (Mísil Antimísil)
AIEG: Asociación Internacional de Estudos Galegos	AMPAS: Academy of Motion Pictures Arts and Sciences (Academia de Ciencias e Artes Cinematográficas) (EUA)
AIESEC: Asociación Internacional de Estudiantes de Ciencias Económicas e Empresariais	AMS: Asociación de Mulleres para a Saúde
AIF: Asociación Internacional de Fomento	ANA: Assembleia Nacional Antimilitarista (Asemblea Nacional Antimilitarista) (Galicia)
AILIC: Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Asociación Internacional de Lingua e Literatura Catalás)	ANAFE: Asociación Nacional de Árbitros de Fútbol Españoles (Asociación Nacional de Árbitros de Fútbol Españoles)
AINS: Administración Institucional de Sanidad Nacional (Administración Institucional de Sanidade Nacional) (España)	ANASE: Asociación nacional de Agentes de Seguros (Asociación Nacional de Axentes de Seguros) (España)
AIRCENT: Allied Air Forces in Central Europe (Forzas Aéreas Aliadas en Europa Central) (OTAN)	ANAVE: Asociación de Navieros Españoles (Asociación de Navieiros Españoles)
AISA: Axuda Integral Santiaguesa do Alcohólico	ANC: African National Congress (Congreso Nacional Africano) (República de Suráfrica)
AISS: Administración Institucional de Servicios Socioprofesionales (Administración Institucional de Servizos Socioprofesionais) (España) Asociación Internacional de Seguridade Social	
AIU: Asociación Internacional de Universidades	
ALADI: Asociación Latinoamericana de Integración	

ANCOM: Andean Common Market (Mercado Común Andino)	APD: Asociación para el Progreso de la Dirección (Asociación para o Progreso da Dirección) (España)
ANDA: Asociación Nacional para la Defensa de los Animales (Asociación Nacional para a Defensa dos Animais)	APDH: Asamblea Permanente por los Derechos Humanos (Asemblea Permanente polos Dereitos Humanos) (España)
ANECA: Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación (Axencia Nacional de Avaliación da Calidade e Acreditación) (España)	APE: Asemblea Parlamentaria Europea
ANFAC: Asociación Nacional de Fabricantes de Automóviles y Camiones (Asociación Nacional de Fabricantes de Automóviles e Camións) (España)	APEC: Asia-Pacific Economic Cooperation (Cooperación Económica Asia-Pacífico)
ANIGP: Asociación Nacional de Informadores Gráficos de Prensa (España)	APETI: Asociación Profesional Española de Tradutores e Intérpretes
ANIS: Asociación Nacional de Informadores de la Salud (Asociación Nacional de Informadores da Saúde) (España)	API: Asociación da Prensa Internacional (Bruxelas) Axente da propiedade inmobiliaria Application Program Interface (Interface de programación aplicacións)
ANOC: Asemblea Nacional de Obxección de Consciencia	APLL: Asociación de Profesores de iengua e Literatura
ANP: Algemeen Nederlands Persbureau (Axencia de Prensa Neerlandesa) (Países Baixos)	APN: Aguéntstvo Pecháti Nóvosti (Axencia de Prensa Nóvosti) (Rusia)
ANPA: Asociación de Nais e País de Alumnos [en castelán AMPA: Asociación de Madres y Padres de Alumnos]	APNL: Arquivo de Planificación e Normalización Lingüística
ANPE: Agence Nationale Pour l'Emploi (Axencia Nacional de Emprego) (Francia)	APRA: Alianza Popular Revolucionaria Americana (Perú)
ANSA: Agenzia Nazionale Stampa Associata (Axencia Nacional de Prensa Asociada) (Italia)	APT: Arbitrage Pricing Theory (modelo de valoracións de activos mediante arbitraxe)
ANSI: American National Standards Institute (Instituto Americano de Estandarización)	ARAMCO: Arabian American Oil Company (Compañía Árabe-Americanas de Petróleos)
ANZUS: Australia-New Zealand-United States (Australia-Nova Zelandia-Estados Unidos)	ARDE: Acción Republicana Democrática Española
AP: The Associated Press [axencia de noticias norteamericana]	ARENA: Aliança de Renovaçao Nacional (Alianza de Renovación Nacional) (Brasil) Alianza Republicana Nacionalista (O Salvador)
APA: Austria Presseagentur (Axencia de Prensa Austríaca) Véxase ANPA	ARESBANK: Banco Áraba Español [tamén BAE]
APCEA: Association Parlementaire pour la Coopération Euro-Arabe (Asociación Parlamentaria pola Cooperación Euro-Árabe)	ARN: Ácido Ribonucleico [en inglés, RNA: Ribonucleic Acid]
	ARPA: Advanced Research Projects Agency (Axencia de Proxectos de Investigación Avanzados) (EUA)
	ARQ: Automatic Request (Solicitud Automática de Retransmisión)
	ASA: Association of South-East Asia (Asociación dos Países do Sudeste Asiático)

ASCII: American Standard Code for Information Interchange (Código Estándar Norteamericano para o Intercambio da Información)	ATLAS: Agencia de Televisión Latinoamericana de servicios (Axencia de Televisión Latinoamericana de servizos)
ASEAN: Association of South East Asian Nations (Asociación de Nacións do Sueste Asiático)	ATM: Asynchronous Transfer Modo (Modo de Transferencia Asíncrona)
ASEF: Asia-Europe Foundation (Fundación Asia- Europa)	ATP: Asociación de Tenistas Profesionales (Asociación de Tenistas Profesionais)
ASEM: Asia-Europe Meeting (Encontro Asia Europa)	ATR: Agrupación de Telespectadores y Radioyentes (Agrupación de Telespectadores e Radiooíntes) (España)
ASEPEYO: Asistencia Sanitaria Económica para Empleados y Obreros (Asistencia Sanitaria Económica para Empregados e Obreiros) (España)	ATS: Axudante Técnico Sanitario
ASESA: Asfaltos Españoles, Sociedad Anónima (Asfaltos Españois, Sociedade Anónima)	AUCALSA: Autopistas Concesionaria Astur-Leonesa, Sociedade Anónima (Autoestradas Concesionarias Astur-Leonesa, Sociedade Anónima) (España)
ASISA: Asistencia Sanitaria (compañía privada)	AUDASA: Autopistas del Atlántico, Sociedad Anónima (Autoestradas do Atlántico, Sociedade Anónima) (España)
ASL: Asociación de Gobiernos Locais	AUE: Acta Única Europea
ASM: air-to-surface missile (mísil aire-terra)	AUM: air-to-underwater missile (mísil aire-submarino)
AS-PG: Asociación Sócio-Pedagógica Galega	AVE: Alta Velocidad Española (Alta Velocidade Española)
ASPLA: Asociación Sindical de Pilotos de Líneas Aéreas (Asociación Sindical de Pilotos de Liñas Aéreas) (España)	AVIACO: Aviación y Comercio, Sociedad Anónima (Aviación e Comercio, Sociedade Anónima) (España)
ASR: Véxase RAF	AVIANCO: Aerovías Nacionales de Colombia, Sociedad Anónima (Aerovías Nacionais de Colombia, Sociedade Anónima) (Colombia)
ASTANO: Astilleros y Talleres del Noroeste, Sociedad Anónima (Estaleiros e Talleres do Noroeste, Sociedade Anónima) (España)	AVIATECA: Aviación Guatemalteca (Guatemala)
ASW: Anti-Submarine Warfare (Guerra Antisubmarina)	AVV: Asociación de Veciños
AT&T: American Telephone and Telegraph [Compañía Norteamericana de Teléfonos w Telégrafos]	AWACS: Airborne Warning and Control System (Sistema de Alerta e Control Aerotransportado)
AT: Administración Territorial Advanced Technology (Tecnoloxía Avanzada)	AWEPA: Association of Western European Parliamentarians for Africa (Asociación de Parlamentarios da Europa Occidental por África)
ATBM: Anti-Tactical Ballistic Missile (Mísil Balístico Antitáctico)	AWEPA: Association of Western European Parliamentarians for Action against Apartheid (Asociación de Parlamentarios da Europa Occidental pola Acción contra o Apartheid)
ATESA: Autotransporte Turístico Español, Sociedad Anónima (Autotransporte Turístico Español, Sociedade Anónima) (España)	AXE: Administración Xeral do Estado
ATIC: Área de Tecnoloxías da Información e Comunicacións (USC)	

B

- B/L:** Bill of Lading (Coñecemento de Embarque)
- BA:** Banco Atlántico (España) || Bank of America (EUA) || British Airways (Liñas Aéreas Británicas)
- BAE:** Véxase Aresbank
- BALTAP:** Baltic Allied Power (Mando Aliado para o Báltico) (OTAN)
- BAM:** Baikalo-Amúrskaya Magíaltral (liña ferroviaria Baikal-Amur) (Rusia)
- BANCBAO:** Banco de Bilbao (España)
- BANCRECO:** Banco de Crédito a la Construcción (Banco de Crédito á Construcción) (España)
- BANDESCO:** Banco de Desarrollo Económico Español (Banco de Desenvolvemento Económico Español)
- BANESTO:** Banco Español de Crédito (España)
- BANIBAO:** Banco Industrial de Bilbao (España)
- BANKIBER:** Banco Ibérico (España)
- BANKINTER:** Banco Intercontinental Español (España)
- BANKUNIÓN:** Unión Industrial Bancaria (España)
- BANSANDER:** Banco Santander (España)
- BASIC:** Beginners All-Purpose Symbolic Instruction Code (Linguaxe de Programación de Programas de tipo Xeral para Principiantes)
- BBC:** British Broadcasting Corporation (Compañía Británica de Radiodifusión)
- BBS:** Bulletin Board System (Sistema de Comunicación Vía Módem entre Usuarios)
- BBVA:** Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (Banco Bilbao Biscaia Arxentaria) (España)
- BCA:** Banco de Crédito y Ahorro (Banco de Crédito e Aforro) (España)
- BCE:** Banco Central Europeo
- BCI:** Banco de Crédito Industrial
- BCN:** Bancos Centrais Nacionais
- BC-NET:** Business Corporation Network (Rede de Cooperación Mercantil Europea)
- BCPE:** Baltic Sea Parliamentary Conference (Conferencia Parlamentaria dos Países do Mar Báltico)
- BCT:** Banco Central Transatlántico (España)
- BCU:** British Commonwealth Union (Union da Commonwealth Británica)
- BD:** Banco de depósitos (España)
- BDC:** Banco del Comercio (Banco do Comercio) (España)
- BDE:** Banco de Datos para la Educación (Banco de Datos para a Educación)
- BDEE:** Banco de Desarrollo Económico Español (Banco de Desenvolvemento Económico Español))
- BDG:** Banco de Galicia (España)
- BE:** Banco de España
- BEI:** Banco Europeo de Investimentos || Banco de Expansión Industrial (España)
- BENELUX:** Belgique, Netherlands, Luxembourg (Bélxica, Países Baixos, Luxemburgo)
- BIC:** Banco Internacional de Comercio
- BID:** Banco Interamericano do Desenvolvemento
- BILEGA:** Bibliografía Informatizada da Lingua Galega
- BIOS:** Basic Input Output System (Sistema Básico de Entrada E Saída)
- BIRD:** Banco Internacional de Reconstrucción e Desenvolvemento [é o nome do Banco Mundial; en inglés, IBRD: International Bank for Reconstruction and Development]
- BIT:** Binary Digit (Díxito Binario) || Véxase OIT
- BM:** Banco Mundial || Bolsa de Madrid
- BN:** Biblioteca Nacional
- BNG:** Bloque Nacionalista Galego
- BOE:** Boletín Oficial do Estado
- BOP:** Boletín Oficial da Provincia
- BOPG:** Boletín Oficial do Parlamento Galego

BP: Banco Pastor	CCEE: Comité de Cooperación Económica Europea
BP: British Petroleum Company (Compañía de Petróleo Británica)	CCG: Consello da Cultura Galega
BPE: Banco Popular Español (España)	CCI: Centro Internacional da Infancia [en inglés, ICC: International Children's Centre] Cámara de Comercio Internacional [en inglés, ICC: International Chamber of Commerce]
BPS: Bits Per Second (Bits Por Segundo)	
BSCH: Banco Santander Central Hispano (España)	CCOO: Comisións Obreiras
BT: British Telecom (Telecomunicaciones británicas)	CCRTV: Corporació Catalana de Radiotelevisió (Corporación Catalá de Radiotelevisión)
BUBA: Bundesbank (Banco Central de Alemania)	CD ROM: Compact Disc Read Only Memory (Disco Compacto de Memoria Só de Lectura)
BUIT: Bureau de l'Union Internationale De Télécommunications (Oficina da Unión Internacional de Comunicacións)	CD: Compact Disc (disco compacto) Club Deportivo Corpo Diplomático
C	
CAD: Computer Aided Design (Diseño Asistido por Ordenador)	CDC: Convergència Democràtica de Catalunya (Converxencia Democrática de Cataluña)
CAE: Comités Abiertos de Escolas	CDE: Centro de Documentación Europea
CAF: Comités Abiertos de Facultade	CDE: Consello de Europa
CAMPSA: Compañía Arrendataria del Monopolio de Petróleos, Sociedad Anónima (Compañía Arrendataria do Monopolio de Petróleos, Sociedade Anónima) (España)	CDG: Centro Dramático Galego
CASA: Construcciones Aeronáuticas, Sociedad Anónima (Construccións Aeronáuticas, Sociedade Anónima) (España)	CDL: Colegio de Doctores y Licenciados (Colexio de Doutores e Licenciados) (España)
CATV: Cable Televisión (Televisión por Cable)	CDN: Centro Dramático Nacional (España)
CAV: Constant angular velocity (velocidad angular constante)	CDR: Comité das Rexións (UE)
CBS INCORPORATED: Columbia Broadcasting System (Cadea de Radiotelevisión Columbia)	CDS: Centro Democrático Social (España)
CC: Coalición Canaria Código Civil Código de Circulación Comité Central Corpo Consular	CE: Constitución española
CCA: Confederación de Cajas de Ahorro (Confederación de Caixas de Aforro) (España) Compañía Cubana de Aviación	CE: Comunidad Europea (agora UE) Comisión Europea (UE) Consello de Europa (UE) Constitución Española Casa de Europa (USC)
CCAN: Consello de Cooperación do Atlántico Norte	CEA: Centro de Estudios Avanzados (USC) Confederación Europea de Agricultura Comisionado Europeo do Automóbil
CCC: Consello de Cooperación Cultural (do Consello de Europa, UE)	CEAPA: Confederación Española de Asociaciones de Padres de Alumnos (Confederación Española de Asociaciones de Pais de Alumnos) (España)
CCE: Comisión de Comunidad Europeas	CEB: Council of Europe Development Bank (Banco para o Desenvolvemento do Consello de Europa)

CEC: Confederación de Empresarios de la Construcción (Confederación de Empresarios da Construcción) (España)	CESID: Centro Superior de Información de la Defensa (Centro Español de Información da Defensa) (España)
CECA: Confederación Española de Cajas de Ahorro (Confederación Española de Caixas de Aforro)	CETMAR: Centro Tecnolóxico do Mar (Vigo)
CECE: Confederación Española de Centros de Enseñanza (Confederación Española de Centros de Ensinañza)	CEU: Centro de Estudios Universitarios (Centro de Estudos Universitarios)
CECU: Confederación Española de Consumidores y Usuarios (Confederación Española de Consumidores e Usuarios)	CFC: Clorofluorcarbonatos
CEDRO: Centro Español de Derechos Reprográficos (Centro Español de Dereitos Reprográficos)	CGAC: Centro Galego de Arte Contemporánea
CEE: Comunidad Económica Europea [en inglés, EEC: European Economic Community] Comisión Económica para Europa (ONU) [también CEPE] Confederación Episcopal Española Centro de Estudios da Enerxía	CGAI: Centro Galego de Artes da Imaxe
CEEA: Comunidad Europea da Enerxía Atómica	CGPJ: Véase CXPX
CEG: Confederación de Empresarios de Galicia	CGRL: Consello Galego de Relacións Laborais
CEIP: Centro de Educación de Infantil e Primaria (España)	CGT: Confederación General del Trabajo (Confederación Xeral do Traballo)
CEOE: Confederación Española de Organizaciones Empresariales (Confederación Española de Organizacións Empresariais)	CHUS: Complexo Hospitalario Universitario de Santiago de Compostela
CEPAL: Comisión Económica para América Latina (ONU) [en inglés, ECLA: Economic Commission for Latin America]	CIA: Central Intelligence Agency
CEPSA: Compañía Española de Petróleos, Sociedad Anónima (Compañía Española de Petróleos, Sociedade Anónima)	CICV: Comité Internacional da Cruz Vermella
CEPYME: Confederación Española de la Pequeña y Mediana Empresa (Confederación Española da Pequena e da Mediana Empresa)	CIDE: Centro de Información e Documentación Europea
CERN: Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire (Organización Europea para a Investigación Nuclear)	CIEMAT: Centro de Investigaciones Energéticas Medioambientales y Tecnológicas (Centro de Investigacións Enerxéticas Ambientais e Tecnolóxicas) (Ministerio de Ciencia e Tecnología)
CES: Confederación Europea de Sindicatos Consello Económico e Social (España)	CIES: Centro de Investigación Económica y Social (Centro de Investigación Económica e Social) (España)
	CIF: Código de Identificación Fiscal
	CIG: Confederación Intersindical Galega
	CIMA: Comisión Interministerial de Medio Ambiente (Comisión Interministerial de Ambiente (España))
	CIME: Comité Intergubernamental para as Migracións Europeas [en inglés, ICEM: Intergovernmental Committee for European Migration]
	CINA: Comisión Internacional de Navegación Aérea
	CIP: Centro de Investigación para a Paz Club Internacional de Prensa (Madrid)
	CIPM: Comité Intenational des Poids et Mesures (Comité Internacional de Pesos e Medidas)

CIRP: Centro de Investigacións Lingüísticas e Literarias Ramón Piñeiro	CONCAPA: Confederación Católica de Padres de Alumnos (Confederación Católica de Pais de Alumnos) (España)
CIS: Centro de Investigacións Sociolóxicas	COPE: Cadena de Ondas Populares Españolas (Cadea de Ondas Populares Españolas)
CITT: Centro de Innovación e Transferencia Tecnolóxica (USC)	CORGA: Corpus de Referencia do Galego Actual
CIU: Convergència i Unió (Converxencia e Unión)	COSAL: Comités de Solidariedade de Galicia
CL: Credit Lyonnais	CPU: Unidade Central de Proceso
CLPG: Congreso Liberal Progresista Galego	CRPM: Conferencia de Regiones Periféricas y Marítimas (Conferencia de Rexións Periféricas e Marítimas)
CMA: Consello Mundial da Alimentación	CRTVG: Compañía de Radio-Televisión de Galicia
CMI: Comité Marítimo Internacional	CRUE: Conferencia de Rectores de las Universidades Españolas (Conferencia de Reitores das Universidades Españolas)
CMNL: Consello Municipal de Normalización Lingüística	CS: Conseil de Sécurité (Consello de Seguridade) (ONU)
CMT: Comisión do Mercado das Telecomunicacións Confédération Mondiale du Travail (Confederación Mundial do Traballo)	CSD: Consejo Superior de Deportes (Consello Superior de Deportes)
CNAE: Clasificación Nacional de Actividades Económicas (España)	CSIC: Consejo Superior de Investigaciones Científicas (Consello Superior de Investigacións Científicas) (España)
CNI: Centro Nacional de Inteligencia (Centro Nacional de Intelixencia) (España)	CSIF: Confederación Sindical Independiente de Funcionarios (Confederación Sindical Independente de Funcionarios) (España)
CNMV: Comisión Nacional del Mercado de Valores (Comisión Nacional do Mercado de Valores) (España)	CSN: Consejo de Seguridad Nuclear (Consello de Seguridade Nuclear) (España)
CNN: Cable News Network (Cadea de televisión por cable de noticias) (EUA)	CSP: Cuerpo Superior de Policía (Corpo Superior de Policía) (España)
CNP: Consello Nacional Palestino	CTG: Confederación de Traballadores de Galicia
CNT: Confederación Nacional de Trabajadores (Confederación Nacional de Traballadores) (España) Confederación Nacional do Traballo	CTNE: Compañía de Teléfonos Nacional de España
COAG: Colexio Oficial de Arquitectos de Galicia	CTNL: Coordinadora de traballadores e traballadoras pola normalización lingüística
COAG: Colexio de Arquitectos de Galicia Coordinadora de Organizaciones de Agricultores y Ganaderos (Coordinadora de organizacións de Labregos e Gandeiros) (España)	CTU: Contribución Territorial Urbana
COE: Comité Olímpico Español	CUT: Central Unitaria de Traballadores
COGAMI: Confederación Galega de Minusválidos	CXG: Consello da Xuventude de Galicia
COI: Comité Olímpico Internacional	
COIE: Centro de Orientación e Información Estudiantil	

CXPX: Consello Xeral do Poder Xudicial [en castelán, CGPJ: Consejo General del Poder Judicial] (España)
CTXG: Confederación Xeral de Traballadores Galegos da Natureza
D
DAFO: Debilidades, Ameazas, Fortalezas e Oportunidades
DAL: Data Acces Language (Linguaxe de Acceso a Datos)
DB: Deutsche Bank (Banco de Alemaña)
DC: Democracia Cristiá
DCI: Denominación Común Internacional (nome xenérico dos fármacos)
DGC: Dirección General de Catastro (Dirección Xeral de Catastro) (España)
DGS: Dirección General de Seguridad (Dirección Xeral de Seguridade) [hoxe DSE: Dirección de la Seguridad del Estado (Dirección da Saguridade do Estado)] (España)
DGT: Dirección General de Tráfico (Dirección Xeral de Tráfico) (España)
DI: Documento de Identidade
DIU: Dispositivo Intrauterino
DLG: Departamento de Lingua Galega
DM: Deutsche Mark (Marco Alemán)
DNA: Véxase ADN
DNI: Documento Nacional de Identidade
DO: Denominación de Orixe
DOG: Diario Oficial de Galicia
DRAE: Diccionario de la Real Academia Española (Dicionario da Real Academia Española)
DRAG: Dicionario da Real Academia Galega
DSPG: Diario de Sesións do Parlamento de Galicia
DTP: Desktop Publishing (sistema de autoedición)
DVD: Disco de vídeo dixital
DXPL: Dirección Xeral de Política Lingüística
DXT: Dirección Xeral de Tráfico
DYA: Detente y Ayuda (Detente e Axuda) (España)

E

EA: Eusko Alkartasuna (Solidariedade Vasca)
EAG: Estatuto de Autonomía de Galicia
EAJ: Euzko Alderdi Jeltzalea [tamén PNV: Partido Nacionalista Vasco]
EAU: Emiratos Árabes Unidos
ECG: Electrocardiograma
ECOFIN: Consello de Ministros de Economía e Finanzas
EGAP: Escola Galega de Administración Pública
EGPGC: Exército Guerrilleiro do Pobo Galego Ceibe
EMUVISSA: Empresa Municipal de Vivenda e Solo, Sociedade Anónima (Santiago de Compostela)
EN: Esquerda Nacionalista
ENACAS: Empresa Nacional del Gas (Empresa Nacional do Gas) (España)
ENDESA: Empresa Nacional de Electricidad, Sociedad Anónima (Empresa Nacional de Electricidade, Sociedade Anónima) (España)
ENL: Entidade Non Lucrativa Equipo de Normalización Lingüística
EPA: Enquisa de Poboación Activa
ERC: Esquerra Republicana de Catalunya (Esquerda Republicana de Cataluña)
ESO: Educacion Secundaria Obligatoria (Educación Secundaria Obrigatoria) (España)
ET: Exército de Terra
ETA: Euskadi ta Askatasuna
ETB: Euskal Telebista
ETD: estimated time of departure (hora estimada de partida)
ETR: estimated time of return (hora estimada de regreso)
ETS: Escola Técnica Superior
ETT: Empresa de Traballo Temporal
EU: Esquerda Unida
EUA: Estados Unidos de América [en inglés, USA: United States of America)
EU-IU: Esquerda Unida-Izquierda Unida

EURIBOR: Europe Interbank Offered Rate (tipo europeo de oferta interbancaria)	FENOSA: Fuerzas Eléctricas del Noroeste, Sociedad Anónima (Forzas Eléctricas do Noroeste, Sociedade Anónima) (España)
EUROVISION: Unión Europea de Radiodifusión	
EUTELSAT: European Telecommunications Satellite Organization (Organización Europea de Telecomunicacións por satélite)	FEPROMICO: Federación Provincial de Minusválidos Físicos da Coruña
EXB: Educación xeral básica	FEUGA: Fundación Empresa Universidade Galega
EXM: Estudo Xeral de Medios	FEVE: Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha (Ferrocarriles Españoles de Vía Estreita)
EZLN: Ejército Zapatista de Liberación Nacional (Exército Zapatista de Liberación Nacional) (México)	FEXDEGA: Fundación Feiras e Exposiciones para o Desenvolvemento de Galicia
F	
FADEMGA: Federación de Asociacións en favor das Pessoas con Atraso Mental de Galicia	FGAMP: Federación Galega de Municipios e Provincias
FAI: Federación Anarquista Ibérica	FIAA: Fédération Internationale d'Athletisme Amateur (Federación Internacional de Atletismo Ameteur)
FAO: Food and Agriculture Organization (Organización da Agricultura e da Alimentación) (ONU)	FIAT: Fabbrica Italiana Automobili Torino (Fábrica Italiana de Automóviles de Turín)
FAQ: Frequently Asked Question (Preguntas Más Comunes [en Internet])	FIBA: Fédération Internationale de Basketball (Federación Internacional de Baloncesto) Fédération Internationale de Boxe Amateur (Federación Internacional de Boxeo Amateur)
FAQL: Frequently Asked Question List (Listaxe de Preguntas Más Comunes [en Internet])	FIFA: Fédération Internationale de Football Association (Federación Internacional de Fútbol Asociación)
FAX: Abreviación de Telefax, e este, á súa vez, de Telefacsímil "sistema de transmisión de documentos por liña telefónica"	FIMO: Feira Internacional de Mostras
FBI: Federal Bureau of Investigation	FINSA: Financiera Maderera, Sociedad Anónima (Financeira Madeireira, Sociedade Anónima)
FCI: Fondo de Compensación Interterritorial (España)	FIP: Plan de Formación e de Inserción Profesional
FE: Falange Española (Falanxe Española)	FITUR: Feira Internacional de Turismo
FEA: Falange Española Auténtica (Falanxe Española Auténtica)	FM: Frequency Modulation (Frecuencia Modulada)
FEDER: Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (UE)	FMI: Fondo Monetario Internacional
FEGAEX: Federación de Asociacións de Empresarios Galegos no Exterior	FNMT: Fábrica Nacional de Moneda y Timbre (Fábrica Nacional de Moeda e Timbre) (España)
FEI: Fondo Europeo de Investimentos	FNU: Forces des Nations Unies (Forzas das Nacións Unidas)
FEMP: Federación Española de Municipios y Provincias (Federación Española de Municipios e Provincias)	FOGASA: Fondo de Garantía Salarial
	FOGGA: Fondo Galego de Garantía Agraria Fondo Internacional das Nacións Unidas para a Axuda á Infancia

FOP: Forzas da Orde Pública	GEO: Grupo Especial de Operacións
FORCEM: Fundación para a Formación Continua	GESTAPO: Geheime Staatspolizei (Policía Secreta do Estado Nazi)
FOREM: Fundación Formación e Emprego de Galicia	GFIM: Grupo de Forzas Intermultinacionais
FORGA: Fundación para a Orientación Profesional, Emprego e Formación en Galicia	GIS: Geographical Information System (Sistema de Información Xeográfica)
FORPA: Fondo de Ordenación e Regulación de Produtos e Prezos Agrarios	GOE: Grupo de Operacións Especiais
FP: Formación profesional	GP: Gran Premio Grupo Parlamentario
FPDLB: Frente Popular Democrático para a Liberación de Palestina	GPS: Galicia Socialista
FPE: Fondos de Promoción de Emprego	GRAPO: Grupo de Resistencia Antifascista Primeiro de Outubro
FPG: Frente Popular Galega	GSM: Global System for Mobile Communication (Sistema Global para as Comunicacións Móbiles)
FPI: Formación de Persoal Investigador	H
FPLP: Frente Popular de Liberación de Palestina	HE: Hidroeléctrica Española
FPU: Formación de Profesorado Universitario	HF: High Frequency (Alta Frecuencia)
FSCG: Fundación Secretariado General Gitano (Fundación Secretariado Xeral Xitano)	HI-FI: High Fidelity (Alta Fidelidade)
FSE: Fondo Social Europeo	HT: High Tension (Alta Tensión)
FSIE: Federación de Sindicatos Independentes de Ensinanza	HTML: Hypertext Markup Language (Linguaxe de Marcaxe de Hipertexto)
FTP: File Transfer Protocol (Protocolo de Transferencia de Arquivos)	HTTP: Hypertext Transfer Protocol (Protocolo de Transferencia de Hipertexto)
FUCI: Fundación Universitaria para a Cooperación Internacional	I
FUNDES: Fundación de Estudos de Socioloxía	I+D: Investigación e desenvolvemento
FUNDESCO: Fundación para o Desenvolvemento da Función Social das Comunicacións	IAE: Imposto de Actividades Económicas
G	IAFEI: International Association of Financial Executives Institutes (Asociación Internacional de Institutos de Directivos Financeiros)
GAEIG: Grande Área de Expansión Industrial de Galicia	IASC: International Accounting Standards Committee (Comité Internacional de Normas Contábeis)
GAL: Grupos Antiterroristas de Liberación	IATA: International Air Transport Association (Asociación Internacional do Transporte Aéreo)
GALIX: Asociación Galega do Libro Infantil e Xuvenil	IAXD: Impostos sobre Actos Xurídicos Documentados
GE: General Electric Company (compañía eléctrica)	IBADER: Instituto da Biodiversidade Agraria e o Desenvolvimento Rural
GEIE: Grupo Europeo de Interese Económico	

IBEC : International Basic Economic Cooperation (Cooperación Económica Básica Internacional) International Bank for Economic Cooperation (Banco Internacional para a Cooperación Económica)	IEM : Instituto de Ensino Medio
IBI : Imposto sobre Bens Inmóveis	IME : Instituto Español de Moeda Estranxeira
IBM : Instituto de Biología Molecular International Business Machines Corporation (Sociedade Internacional de Material Electrónico)	IEO : Instituto Español de Oceanografía
IC : Iniciativa por Cataluña	IES : Instituto de ensino secundario
ICAA : Instituto de Cinematografía e das Artes Audiovisuais	IGAEM : Instituto Galego de Artes Escénicas e Musicais
ICAC : Instituto de Contabilidade e Auditoría de Contas	ILG : Instituto da Lingua Galega
ICADE : Instituto Católico de Alta Dirección de Empresas	INDO : Instituto Nacional de Denominación de Orixé
ICAI : Instituto Católico de Artes e Industrias	INEF : Instituto Nacional de Educación Física
ICANN : Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (Corporación de Asignación de Nombres e Números de Internet)	INEM : Instituto Nacional de Emprego
ICE : Instituto de Ciencias da Educación	INSALUD : Instituto Nacional de Saúde
ICEX : Instituto de Comercio Exterior	INSERSO : Instituto Nacional de Servicios Sociais
ICIA : International Credit Insurance Association (Asociación Internacional de Seguros de Crédito)	INSS : Instituto Nacional da Seguridade Social
ICO : Instituto de Crédito Oficial	INTERNET : Rede internacional de comunicáns por ordenador
ICONA : Instituto de Conservación da Natureza	INTERPOL : Organización Internacional de Policía Criminal
IDEGA : Instituto de Estudios e Desenvolvimento de Galicia	IRA : Exército Republicano Irlandés
IDI : Institut de Droit International (Instituto de Dereito Internacional)	IRPF : Imposto sobre a renda das persoas físicas
IDO : Instituto de Denominacións de Orixé [dos viños españois]	ISBN : International Standard Book Number
IE : Instituto de Empresa	ISO : Organización Internacional de Estandarización
IEA : International Energy Agency (Axencia Internacional da Enerxía)	ISSN : International Standard Serial Number
IEAL : Instituto de Estudios da Administración Local	IU : Izquierda Unida
IECO : Instituto de Estimulación da Comunicación Oral	IVE : Imposto sobre o valor engadido
IEE : Instituto de Estudios Económicos	L
IEF : Istituto de Estudos Fiscais	LOU : Lei de ordenación universitaria
	LOXSE : Lei orgánica xeral do sistema educativo
	M
	MDL : Movimento en Defensa da Língua
	MEC : Ministerio de Educación e Cultura
	MIR : Médico/a Interno/a Residente
	MLIM : Movimento para a Liberación e a Igualdade da Muller

MNCT: Museo Nacional de Ciencia e Tecnoloxía
MNG: Mulleres Nacionalistas Galegas
MNL: A Mesa pola Normalización Lingüística
MOEN: Mozas de Esquerda Nacionalista
MOMA: Museum of Modern Art (Museo de Arte Moderna) (Nova York)
MOPU: Ministerio de Obras Públicas e Urbanismo
MR: Marca Rexistrada
MTAS: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais
MUFACE: Mutualidade Xeral de Funcionarios Civís do Estado
MUNAT: Mutua Nacional de Autotransportes
MUNPAL: Mutualidade Nacional de Previsión da Administración Local
MUXEXU: Mutua Xeral Xudicial

N

NASA: National Aeronautics and Space Administration (Administración Nacional de Aeronáutica e do Espacio)
NATO: Véxase OTAN
NBE-CPI: Norma Básica de Edificación- Condicóns de Protección Contra Incendios [nos edificios]
NEC: Nova Escola Galega
NIF: Número de identificación fiscal
NOMIC: Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego
NÓS-UP: Nós-Unidade Popular
NU: Véxase ONU

O

OBS: Obra Benéfica Social
OCAH: Oficina de Coordinación de Asuntos Humanitarios
OCAMM: Organización Común Africana, Malgaxe e Mauritania
OCDE: Organización de Cooperación e Desenvolvemento Económico
OCM: Organización Común de Mercados

OCU: Organización de Consumidores e Usuarios
OD: Opus Dei
ODIT: Oficina Delegada da Inspección do Traballo
OEMA: Organización Europea de Medio Ambiente
OES: Organización de Estudantes de Santiago
OGCM: Organización Galega de Comunidades de Montes
OIC: Organización Internacional do Comercio
OIT: Organización Internacional do Traballo
OLP: Organización para a Liberación de Palestina
OMC: Organización Mundial do Comercio
OMI: Organización Marítima Internacional
OMIC: Oficina Municipal de Información ao Consumidor
OMNI: Obxecto Mariño non Identificado
OMPI: Organización Mundial da Propiedade Intelectual
OMS: Organización Mundial da Saúde
OMT: Organización Mundial do Turismo
ONCE: Organización Nacional de Cegos Españois
ONG: Organización non gobernamental
ONT: Organización Nacional de Transplantes
ONU: Organización das Nacións Unidas
ONUDI: Organización da Nacións Unidas para o Desenvolvemento Industrial
OO: Organización Obreira
OPA: Oferta Pública de Adquisicións
OPAEP: Organización de Países Árabes Exportadores de Petroleo
OPEP: Organización de Países Exportadores de Petroleo
OPI: Orgnismo Público de Investigación
OPV: Oferta Pública de Venda

ORA: peración de Regulación de Aparcadoiros	PESC: Política Exterior e de Seguridade Común
OSCE: Organización para a Seguridade e a Cooperación en Europa	PESD: Política Europea Común de Seguridade e Defensa
OSIX: Oficinas de Servizos Integrados para a Xuventude	PG: Partido Galeguista
OTAN: Organización para o Tratado do Atlántico Norte	PI: Produto Interior
OVI: Obxecto voador identificado	PIB: Produto Interior Bruto
OVNI: Obxecto voador non identificado	PIC: Puntos de Información Cultural
P	
PA: Partido Andalucista	PIDE: Polícia Internacional e de Defesa do Estado (Portugal) [desaparecida]
PAC: Política Agraria Común	PIE: Participación en Ingresos do Estado
PADRE: Programa de Axuda á Declaración da Renda	PIEE: Plataforma Independente de Ciencias Económicas e Empresariais
PAI: Plan de Acción Inmediata	PIN: Produto Interior Neto
PAS: Persoal de Administración e Servizos	PM: Policía Militar
PASC: Partido Autonomista Socialista de Canarias	PMA: Programa Mundial de Alimentos
PASD: Partido Andaluz Socialdemócrata	PN: Patrimonio Nacional Produto Nacional
PASOC: Partido de Acción Socialista	PNB: Produto Nacional Bruto
PC: Personal Computer	PND: Persoal Non Docente
PCE: Partido Comunista de España	PNG-PG: Partido Nacionalista Galego-Partido Galeguista
PCG: Partido Comunista Galego	PNL: Plan de Normalización Lingüística
PCOE: Partido Comunista Obrero Español	PNN: Produto Nacional Neto Profesor Non Numerario
PCPE: Partido Comunista dos Pobos de España	PNUD: Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento
PCU: Partido Comunista de Unificación	PNV: Partido Nacionalista Vasco
PCUS: Partido Comunista da Unión Soviética	POG: Partido Obrero Galego
PDA: Personal Digital Assistant (Asistente Dixital Persoal)	POL: Programa Operativo Local
PDL: Partido Demócrata Liberal	POUM: Partido Obrero de Unificación Marxista
PDP: Partido Demócrata Popular	PP: Partido Popular
PDR: Plan de Desenvolvemento Rexional	PSC: Partit dels Socialistes de Catalunya (Partido dos Socialistas de Cataluña)
PE: Parlamento Europeo	PSD: Partido Social Demócrata (Portugal)
PEC: Pacto de Estabilidade e Crecemento	PSdeG-PSOE: Partido Socialista de Galicia - Partido Socialista Obrero Español
PEME: Pequena e Mediana Empresa	PSdG: Partido Socialista de Galicia
PEN: Plan Enerxético Nacional	PSG-EG: Partido Socialista Galego - Esquerda Galega
PER: Plan de Emprego Rural [actualmente AEPSA]	PSOE: Partido Socialista Obrero Español

PSS: Prestación Social Substitutoria
PST: Partido Socialista dos Traballadores
PSV: Plan Social de Vivenda
PVP: Prezo de Venda ao Público
PXC: Plan Xeral de Contabilidade
PXE: Presupostos Xerais do Estado
PXOM: Plan Xeral de Ordenación Municipal
PXOU: Plan Xeral de Ordenación Urbana

R

RACE: Real Automóbil Club de España
RAE: Real Academia Española
RAG: Real Academia Galega
RBEL: Regulamento de Bens de Entidades Locais
RCCL: Regulamento de Contratacóns das Corporacións Locais
RCE: Regulamento Xeral de Contratos do Estado
RDA: República Democrática Alemá
RDU: Regulamento de Disciplina Urbanística
REE: Rede Eléctrica de España
REF: Regulamento de Expropiación Forzosa
RENFE: Rede Nacional de Ferrocarrís Espanoís
RG: Radio Galega
RISGA: Renda de Integración Social de Galicia
RNE: Radio Nacional de España
ROAC: Rexistro Oficial de Auditores de Contas
RPC: Renda Per Cápita
RPE: Regulamento do Patrimonio do Estado
RTVE: Radio Televisión Española
RTVG: Radio Televisión de Galicia
RU: Reino Unido
RXU: Regulamento de Xestión Urbanística

S

SAD: Sociedade Anónima Deportiva
SAL: Sociedade Anónima Laboral
SAMEDI: Sociedade Anónima de Mediación e Diñeiro
SASEMAR: Sociedade Estatal para o Salvamento e a Seguridade Marítima
SBT: Sectores Básicos Transformadores
SCLV: Servizo de Compensación e Liquidación de Valores
SECUS: Servizo de Comunicacións
SEDIC: Sociedade Española de Documentación e Información Científica
SEIN: Servizos Informáticos
SEM: Servizo Español do Maxisterio
SEMAF: Sindicato Español de Maquinistas de Ferrocarrís
SENPA: Servizo Nacional de Produtos Agrarios
SEOPAN: Asociación de Empresas de Obras Públicas de Ámbito Nacional
SEPES: Sociedade Estatal de Promoción e Equipamento do Solo
SEPI: Sociedade Estatal de Participacións Industriais
SEPLA: Sindicato Español de Pilotos de Liñas Aéreas
SER: Sociedade Española de Radiodifusión
SERCO: Servizo de Financiamento ao Comprador
SERCUBE: Servizo Técnico Comercial de Construcións de Bens de Equipo
SEREM: Servizo de Rehabilitación de Minusválidos
SERGAS: Servizo Galego de Saúde
SGHN: Sociedade Galega de Historia Natural
SGR: Sociedade de Garantía Recíproca
SGS: Sindicato Galego de Sanidade
SGTH: Sindicato Galego de Traballadores da Hostalaría
SGTM: Sindicato Galego de Traballadores do Mar

- SIBE:** Sistema de Interconexión Bolsista en España
- SICAV:** Sociedade de Investimento de Capital Variábel
- SIDA:** Síndrome de Inmunodeficiencia Adquirida [en inglés, AIDS: Acquired Immune Deficiency Syndrome]
- SIIN:** Servizo de Información e Investigación Nacional
- SIM:** Sociedade de Investimento Mobiliario
- SIMCAV:** Sociedade de Investimento Mobiliario de Capital Variábel
- SIMO:** Feira Internacional de Informática, Multimedia e Comunicacións
- SIP:** Sociedade Interamericana de Prensa.
- SNL:** Servizo de Normalización Lingüística
- SXAE:** Sociedade Xeral de Autores e Editores
- SXE:** Sociedade Xeolóxica de España
- SXPFTC:** Secretaría Xeral de Política Fiscal Territorial e Comunitaria
- T**
- TC:** Tribunal Constitucional
- TS:** Tribunal Supremo
- TSXG:** Tribunal Superior de Xustiza de Galicia
- TVE:** Televisión Española
- TVG:** Televisión de Galicia
- U**
- UCI:** Unidade de Coidados Intensivos
- UE:** Unión Europea
- UMAD:** Unidade Municipal de Atención ao Drogodependente
- UMG:** Unión da Mocidade Galega
- UNED:** Universidade Nacional de Educación a Distancia
- UNESCO:** Organización das Nacións Unidas para a Educación, a Ciencia e a Cultura
- UNICEF:** United Nations Children's Fund (Fondo das Nacións Unidas para a Infancia)
- UPG:** Unión do Povo Galego
- USC:** Universidade de Santiago de Compostela
- USO:** Unión Sindical Obrera
- UV:** Universidade de Vigo
- UXT:** Unión Xeral de Traballadores

7.3 O símbolo

7.3.1 Consideracións xerais

- Fragmento que se reduce e que non ten por que ser un sintagma. De se, non se interpreta como unha unidade, senón como a sucesión dos símbolos de cada un dos elementos que conforman o sintagma.
- Representa unidades dos campos técnico e científico consensuadas universalmente, polo que as súas formas non varían dunha lingua a outra.
- Non levan punto nin barra final.
- Non admiten plural.
- Escríbense con letra maiúscula ou minúscula segundo as convencións internacionais.
- Escríbense sempre con letra redonda.
- Os símbolos que están formados pola redución de máis dunha palabra non deixan espazo entre os seus constituíntes; si entre unha cantidade e o símbolo que a acompaña.

7.3.2 Listaxe de símbolos de uso común

\$: dólar	Bk : berkelio
% : tanto por cento	BOB : boliviano (moeda de Bolivia)
€ : euro	Bq : becquerel
£ : libra	Br : bromo
¥ : ien	BRL : real (moeda do Brasil)
A : amperio	Bs : bolívar (moeda de Venezuela)
a : área	BSD : dólar das Bahamas
Ac : actinio	BYR : rublo de Bielorrusia
Ag : prata	BZD : dólar de Belice
Al : aluminio	C : carbono
ALL : lek (moeda oficial de Albania)	C : culombio, coulomb
Am : americio	c : ciclo
Ar : argon	c : centi-
ARS : peso arxentino	CAD : dólar canadense
As : arsénico	cal : caloría
At : astato	Cd : cadmio
at : atmosfera técnica	cd : candela
atm : atmosfera	Ce : cerio
Au : ouro	Cf : californio
B : bel	cg : centígrado
b : barn	CHF : franco de Suíza
Ba : bario	Ci : curio (unidade de radioactividade)
BAM : marco convertíbel	Cl : cloro
bar : bar	cl : centilitro
BBD : dólar de Barbados	CLP : peso de Chile
Be : berilio	Cm : curio (elemento químico)
BGN : leva (moeda de Bulgaria)	cm : centímetro
Bh : bohrio	cm² : centímetro cadrado
Bi : bismuto	cm³ : centímetro cúbico

Co : cobalto	Gd : gadolinio
COP : peso de Colombia	Ge : xermanio
cps : ciclos por segundo	gr : gran (unidade de peso)
Cr : cromo	Gs : gauss
CRC : colón de Costa Rica	GTQ : quetzal (moeda de Guatemala)
Cs : cesio	Gy : gray
CSD : dinar serbio	GYD : dólar da Guaiana
Cu : cobre	H : henry // hidróxeno // hotel
CUP : peso de Cuba	h : altura (do inglés height) // hora // hecto-
CV : cabalo de vapor	Ha : hahnio
CZK : corona da República Checa	ha : hectárea
d : día	He : helio
d : deci-	Hf : hafnio
da : deca-	Hg : mercurio
dB : decibel	hg : hectogramo
dg : decigrama	hl : hectolitro
DKK : coroa de Dinamarca	hm : hectómetro
dl : decilitro	HNL : lempira (moeda de Honduras)
dm : decímetro	Ho : holmio
DM : marco alemán	Hp : cabalo vapor (do inglés horsepower)
dm² : decímetro cadrado	HRK : kuna (moeda de Croacia)
dm³ : decímetro cúbico	Hs : hassio
DOP : peso da República Dominicana	HTG : gourde (moeda de Haití)
dyn : dina	HUF : forinto (moeda de Hungria)
DYP : disposio	Hz : hercio
E : leste	I : iodo
E : exa-	IMD : dólar xamaicano
EEK : coroa de Estonia	In : indio
Er : erbio	in : polgada (do inglés inch, unidade de lonxitude)
erg : erxio	Ir : iridio
Es : einstenio	ISK : coroa de Islandia
Eu : europio	J : xulio
eV : electrovolt	K : kelvin // potasio
F : faradio // flúor // franco	k : quilo-
f : femto-	kcal : quilocaloría
Fe : ferro	kg : quilogramo
FM : Frecuencia Modulada	kHz : quilohercio
Fm : fermio	kj : quiloxulio
Fr : francio // franklin	km : quilómetro
ft : pé (do inglés foot unidade de lonxitude)	km² : quilómetro cadrado
G : xiga-	km/h : quilómetro hora
g : gramo	Kr : cripton
Ga : galio	Kv : kurchatovio
GBP : libra esterlina	

kV	: quilovolt	NE	: Nordeste
kW	: quilovatio	Ni	: níquel
kW/h	: quilovatio por hora	NIO	: córdoba (moeda de Nicaragua)
L	: lira	No	: nobelio
L ou l	: litro	NO ou NW	: Noroeste
La	: lantano	NOK	: coroa de Noruega
Ib	: libra (unidade de peso)	Np	: neptunio
Li	: litio	O	: Oeste // osíxeno
lm	: lumen	O ou W	: Oeste
Lr	: laurencio	°C	: grao centígrado
LTL	: litas (moeda de Lituania)	Oe	: oersted
Lu	: lutecio	°F	: grao Fahrenheit
LVL	: lats (moeda de Letonia)	Os	: osmio
Ix	: lux	oz	: onza
M	: mega-	P	: fósforo // poise
m	: metro // mili-	p-	: pico-
m/s	: metro por segundo	P-	: peta-
m²	: metro cadrado	Pa	: Pascal // protactinio
m³	: metro cúbico	PAB	: balboa (moeda de Panamá)
MB	: megabyte	Pb	: chumbo
mbar	: milibar	pc	: parsec
Mc	: megaciclo	Pd	: paladio
Md	: mendelevio	PES/PEN	: sol / novo sol (moeda de Perú)
MDL	: leu de Moldavia	PHP	: peso filipino (moeda de Filipinas)
Mg	: magnesio	PLN	: esloti (moeda de Polonia)
mg	: miligramo	Pm	: prometio
MHz	: megahercio	Po	: polonio
min	: minuto	Pr	: praseodimio
ml	: mililitro	pt	: pinta
mm	: milímetro	Pt	: platino
Mn	: manganeso	Pu	: plutonio
Mo	: molibdeno	PYG	: guaraní (moeda de Paraguai)
mol	: mol	Qm	: quintal métrico
Mt	: meitnerio	R	: roentgen
MTL	: lira de Malta	r/m	: revoluciones por minuto
MW ou OM	: Medium Wave, Onda Media	r/s	: revoluciones por segundo
Mx	: mdaxwell	Ra	: radio
MXP/MXN	: peso mexicano / novo peso mexicano	rad	: radián
n	: nano-	Rb	: rubidio
N	: Newton // nitróxeno // norte	Re	: renio
Na	: sodio	Rf	: rutherfordio
Nb	: niobio	Rh	: rhesus ('factor sanguíneo') // rodio
Nd	: neodimio	Rn	: radon
Ne	: neon	ROL/RON	: leu (moeda de Romanía)
		Ru	: rutenio

RUB : rublo (moeda de Rusia)	W : volframio // watt
s : segundo	W/b : wéber
S : Siemens // Sur // Xofre	W/h : watt por hora
Sb : antimonio	XAF : franco CFA (moeda de Guiné Ecuatorial e outros países africanos)
Sc : escandio	XCD : dólar do Caribe Oriental (moeda de Antigua e Barbuda, Dominica, Granada, San Cristóbal e Nieves, Santa Lucía, San Vicente e as Granadinas)
Se : selenio	Xe : xenon
SE : sueste	Y : itrio
SEK : coroa sueca (moeda de Suecia)	Yb : iterbio
Sg : seaborxio	yd : iarda
Si : silicio	Zn : cinc ou zinc
SIT : tólar (moeda de Eslovenia)	Zr : circonio ou zirconio
SKK : coroa eslovaca (moeda de Eslovaquia)	Ω : ohm
Sm : samario	
Sn : estaño	
SO ou SW : sudoeste	
sr : estereorradián	
Sr : estroncio	
SRD : dólar de Surinam	
Sv : sievert	
SVC : colón salvadoreño (moeda do Salvador)	
SW : Short Wave, Onda Curta	
t : tonelada	
T : tesla	
T- : tera-	
Ta : tantalio	
Tb : terbio	
Tc : tecnecio	
Te : telurio	
tex : tex	
Th : torio	
Ti : titanio	
Tl : talio	
Tm : tulio	
TRL/TRY : lira / nova lira de Turquia	
TTD : dólar de Trindade e Tobago	
u : unidade atómica de massa unificada	
U : uranio	
UA : unidade astronómica	
UAH : grivna (moeda de Ucrânia)	
USD : dólar de EE. UU.	
UYU : peso de Uruguai	
V : vanadio // volt	
VEB : bolívar (moeda de Venezuela)	

7.4 O acrónimo

Os acrónimos son formas resultantes da combinación de varias palabras mediante a fusión dalgúns dos seus compoñentes. Son acrónimos hoxe palabras de uso frecuente

- cadáver (*caro data verminibus*)
- radar (*radio detection and ranging*)
- módem (*modulador demodulador*)
- informática (*información automática*)
- motel (*motor hotel*)

O acrónimo é un procedemento de creación de palabras moi semellante ao da sigla. En liñas xerais, réxense polas mesmas normas, coa excepción de que nas siglas só se forman coa letra inicial de cada palabra e que os acrónimos son, ademais, palabras que posúen flexión de xénero e número e están plenamente instaladas no noso repertorio léxico.

Un acrónimo pode formar nomes propios: *Renfe*, *Retevisión*, *Unicef*, etc., que deberán grafarse con inicial maiúscula, mais tamén nomes comúns *láser*, *informática*, *ovni*, etc., que deberán grafarse con inicial minúscula.

8 Escrita dos números

Ao longo dun texto administrativo serán moitos os contextos en que dubidemos da forma escrita dun determinado número, cantidade, data, etc.

A seguir relacionamos uns criterios básicos para a escrita de numeracións, en letra ou en cifra, nos documentos administrativos.

8.1 Escribense en letras

- As cantidades de tempo (anos, meses, días, horas, etc.)

o proxecto rematarase en tres anos.

estabelécese un período de dez días para presentar a documentación.

- Os números dunha soa cifra do cero ao dez, e os números cen, mil, millón, billón, trillón, etc.

soamente se rexistraron dez persoas no curso.

tivo un balance positivo de tres billóns de euros.

- As cantidades aproximadas.

a feira acollerá máis de douscentos expositores.

existen aproximadamente trinta e seis empresas de publicidade.

- As cantidades seguidas da palabra *vez* ou *veces*.

mandoulo escribir seis veces.

- As décadas.

a chegada da democracia na década dos oitenta.

- Ao inicio da frase.

corenta santiagueses solicitaron a nulidade matrimonial.

- Festividades e feitos históricos.

os atentados do catorce de marzo.

8.2 Escribense en cifras arábigas

- As cantidades superiores a dez.

cobrarase unha multa de 300 euros.

en Santiago existen máis de 60 pubs.

Hai que evitar, na medida do posíbel, escribir con cifras ao inicio dunha frase, parágrafo, ou depois de punto.

Cando nun texto, por razón da súa natureza, haxa que escribir con cifras, informacións que aquí recomendamos con letras, deberase gardar a coherencia escribindo todo con cifras.

Os números que pertenzan a unha serie non levan puntos para separar as unidades, mais no caso de cifras moi longas deixarase un espazo para facilitar a lectura.

había preto de 300.000 manifestantes e 6.500 policías.

ao informe fáltalle a páxina 2100.

DNI núm. 44 622 855 B ou DNI núm. 44.622.855-B

o tfno. +0034 916 654 547

- Os números que aparecen en listaxes, áinda que sexan dunha soa cifra.

relación de material para comprar:

- 3 paquetes de lapis
- 6 caixas de folios
- 2 computadores

- As porcentaxes.

este ano accederán a vivenda o 70 % dos santiagueses.

- Os cardinais que aparecen acompañando os textos oficiais, artigos, páxinas, apartados, rúas, edificios, etc.

Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases de réxime local.

reside no número 42 – 3º C da rúa da Rosa.

- As magnitudes físicas.

expropiaranse 50 ha para uso vecinal.

- O día do mes e o ano nas datas.

Santiago de Compostela, 23 de setembro de 1978.

- As indicacións horarias.

o comezo do curso será ás 19.00.

- Os números de decimais.

foi premiado con 1,7 millóns de euros.

9 Expresión de tempo e de espazo

9.1 Expresións de tempo

9.1.1 A hora

- As expresións que indican a hora teñen que ser moi precisas, por norma xeral, convocan a alguén. É recomendábel utilizar o sistema internacional, que nos permite dúas posibilidades:

Hora (cifra) + h + minutos (cifra) + min.	18 h 28 min.
Hora (cifra) + . + minutos (cifra) + h	18.28 h

- A preposición que introduce as horas é *a*.

recollereite ás oito da tarde.

9.1.2 O día

- Os documentos que vaian datados deberán levar sempre o día en cifra arábiga.

Noia, 26 de setembro de 2007.

- Nas leis, ordes, reais decretos..., deberase sempre acompañar do artigo o día en cifra arábiga.

Lei do 13 de xuño de 2006.

- As expresións temporais referidas ao día non levan ningunha preposición e as referidas ás partes do día levan a preposición *a* ou a preposición *por*.

o período de inscrición abre o día 19 de marzo.

as nosas oficinas abren á/pola tarde.

9.1.3 Os meses

O nome dos meses escríbese sempre en minúscula, a non ser que vaia despois de punto.

Compostela, 7 de novembro de 2000.

9.1.4 As estacións

O nome das estacións do ano adóitase introducir pola preposición *en* ou *para*.

para o verán teremos que mirar de facer unha viaxe.

os centros de saúde colápsanse no inverno pola gripe.

Sistema internacional

Hora (cifra) + h +
minutos (cifra) + min.
18 h 28 min.

Hora (cifra) + . +
minutos (cifra) + h
18.28 h

9.1.5 **Os anos**

- Cos anos as expresións temporais van introducidas sempre polo artigo a non ser que se trate dunha estrutura fixa de día, mes e ano, ou de mes e ano.

as obras estarán rematadas no/para o 2010.

o centro foi inaugurado no 1958.

25 de marzo de 2001.

febreiro de 2007.

- Os anos non levan punto de millo, cómpre recordar que este punto só se pon no caso das cantidades.

ano 1977.

- No caso dunha sucesión de anos recoméndase escribir os anos enteros; pasa o mesmo coa indicación do ano na citación das leis.

o curso 2002-03.

Lei 1/1998.

9.1.6 **Os séculos**

As expresións de tempo referidas aos séculos van introducidas pola preposición *en*.

a ciencia experimentou un avance importantísimo no século xx.

9.2 **Expresións de espazo**

A diferenza das expresións temporais, o uso das preposicións de espazo é más sinxela. Pódense distinguir catro casos:

- Lugar onde unha persoa está ou unha cousa ou acción se produce. Exprésase coa preposición *en*.

está pasando uns días en Cereda.

hai unha nova feira en Silleda.

- Lugar de onde ou desde onde unha persoa vén ou unha cousa ou acción se produce ou provén. Exprésase coa preposición *de* ou *desde*.

veu desde o Cebreiro até Santiago a pé.

- Lugar a onde ou até onde unha persoa vai ou unha cousa ou acción se produce ou orienta. Exprésase habitualmente coas expresións *a*, *cara a*, *até*, *deixa*, ou coa locución prepositiva *para a*.

foi indo *para a casa*.

viaxaba sempre *desde Santiago até Vigo* no tren das 9.00.

- Lugar onde unha persoa pasa ou unha cousa ou acción se produce ou pasa. Exprésase coa preposición *por*.

para ires a Vigo desde Santiago tes que pasar *por Pontevedra*.

10 A linguaxe non-sexista

A través da lingua maniféstase a praxe dos organismos oficiais, das empresas e tamén de cada persoa de xeito individual. Debemos ter en conta o principio de non-discriminación por razón de sexo, motivo polo que é preciso evitar prácticas ou expresións que poidan ser entendidas como sexistas.

Cando un documento é fechado (cando se coñece a identidade da persoa á que vai dirixido) deberase aludir a esa persoa segundo corresponda, (se é feminina, en feminino, e se é masculina, en masculino).

Cando un documento é aberto (dirixido a unha pluralidade de persoas), débense utilizar expresións non marcadas (*o alumnado, o funcionariado*) ou expresarse co dobre xénero gramatical (*os alumnos e as alumnas, os funcionarios e as funcionarias*). En formularios pódese utilizar a barra (/) para marcar a dobre posibilidade (*Don/Dona, Sr./Sra.*).

10.1 Sexismo lingüístico

Enténdese por *sexismo lingüístico* aquelas prácticas que discriminan a muller coa utilización non igualitaria do idioma.

Cando un documento se refire a mulleres e a homes non se debe utilizar o masculino como xenérico senón buscar solucións igualitarias para os dous xéneros.

10.1.1 Emprego das dúas formas: masculina e feminina

- Recurso máis simple do que botar man é o de utilizar os dous xéneros gramaticais daqueles nomes que os teñen.

as funcionarias e os funcionarios.

as cidadáns e os cidadás.

Este recurso usado de xeito continuado pode resultar repetitivo ou confuso polo que podemos recorrer a outros como aqueles dos que imos falar a continuación.

- Utilización de pronomes.

quen vaia ao exame e non **Os que vaian ao exame*.

- Emprego de substantivos colectivos.

as persoas que chamen por teléfono e non **Os que chamen por teléfono*.

- Uso do par de xénero.

os e as que asinen e non **Os asinantes*.

Outro recurso que actualmente ten bastante éxito é o uso da @. É unha abreviatura da preposición latina *ad* que se seguiu utilizando no inglés como substituto da preposición *at*, despois pasou aos teclados das máquinas de escribir e posteriormente á informática. Ao tratarse dun símbolo, e non dunha letra que exista no noso abecedario, débese evitar o seu uso.

A incorporación da muller ao mundo laboral implica a utilización de formas femininas para profesións e cargos que tradicionalmente era ocupados por homes débese adaptar o nome dos postos de traballo (médica, doutora, técnica) e dos cargos (concelleira, presidenta) ao xénero de quen os ocupa.

10.1.2 Uso de xenéricos reais

Ao empregar os xenéricos reais o que se consegue é marcar a atención nas funcións que se denotan e non nas persoas que as realizan.

- a mocidade / a xuventude e non os mozos.*
- a poboación inmigrante e non os inmigrantes.*
- a xente maior / as persoas maiores e non os maiores.*
- as persoas / o ser humano e non o home.*
- a secretaría e non o secretario.*

10.1.3 O emprego de barras

Este recurso pode ser útil nos documentos abertos (aqueles nos que se descoñece a persoa interesada) como formularios, impresos de solicitude, etc.

Noutro tipo de textos pode resultar pouco recomendábel porque dificulta a lectura do documento.

- o/a interesado/a*
- o/a solicitante*

- Variación de pronomes

Esta é outra forma de evitar as marcas de xénero.

- se alguén quere ler* en vez de *Se algún quere ler*
- quen se presente ao concurso* en vez de *Os que se presenten ao concurso*

10.2 Sexismo social

O sexismoxo social é o conxunto de actitudes que supoñen unha limitación dos dereitos das mulleres negándolle a posibilidade de se relacionar en igualdade de oportunidades.

Ademais de utilizar o idioma de xeito gramaticalmente correcto tamén hai que ter en conta os valores que se estean a transmitir para que non poidan entenderse como discriminatorios.

- Adaptación do cargo ao xénero da persoa

<i>o alcalde</i>	<i>a alcaldesa</i>
<i>o presidente</i>	<i>a presidenta</i>
<i>o xerente</i>	<i>a xerenta</i>

11 Tradución dos nomes doutras linguas

11.1 Non se traducen

1. Os nomes propios de persoa. Con todo, si se traducen os relativos a persoeiros históricos, mitolóxicos, literarios, e tamén divindades, a monarquía e os papas.

En galego

- José Luis Rodríguez Zapatero
- Guillermo Toledo
- Xosé Manuel Beiras
- Xoán Paulo II

En castelán

- José Luis Rodríguez Zapatero
- Guillermo Toledo
- Xosé Manuel Beiras
- Juan Pablo II

2. Os nomes de grupos artísticos.

En galego

- Hombres G
- Ruxe Ruxe
- Centro Dramático Galego

En castelán

- Hombres G
- Ruxe Ruxe
- Centro Dramático Galego

3. Os nomes de equipos deportivos, áinda que si se traducen os topónimos que forman parte da denominación e algúns casos xa asentados no uso.

En galego

- Manchester United
- Spórting de Xixón
- Real Sociedade

En castelán

- Manchester United
- Spórting de Gijón
- Real Sociedad

4. Como norma xeral os nomes de empresas privadas.

En galego

- El Corte Inglés
- Caixa Galicia
- Bar La Calle

En castelán

- El Corte Inglés
- Caixa Galicia
- Bar La Calle

5. Os nomes de partidos políticos e organizacións sindicais, a non ser que posúan unha dobre denominación.

En galego

- UXT
- Bloque Nacionalista Galego

En castelán

- UGT
- Bloque Nacionalista Galego

Os nomes que proceden de idiomas cun alfabeto distinto do noso adáptanse de tal xeito que se intenta reproducir con letras galegas a pronuncia da lingua orixinal.

Se o nome orixinal está nunha lingua moi afastada da nosa e se a tradución aclara o tipo de actividade que realizan, sobre todo cando se trata de orquestras ou ballets, tradúcese.

As seccións en que se organiza calquera empresa privada si se traducen.

Con todo, algúns nomes de institucións asentáronse no galego coa denominación da lingua orixinal (Generalitat, Commonwealth...).

Nalgúns casos non se recomenda a tradución para evitar ambigüidades ou ben porque na lingua de destino non hai ningunha palabra que lle corresponda.

A Renaixença catalana

* *O Rexurdimento catalán*

Se a obra non está traducida ao galego nalgúns casos tamén se opta por traducir o título coñecido por contacto con outras linguas.

Xogos secretos

< castelán

Juegos secretos

< inglés

Little Children

Como se ve nos exemplos, algúns topónimos estranxeiros adáptanse só en parte.

6. Os títulos das publicacións periódicas, áinda que si se traducen os títulos dos diarios e boletíns oficiais.

En galego

- La Voz de Galicia
- Boletín Oficial do Estado
- Tempos Novos

En castelán

- La Voz de Galicia
- Boletín Oficial del Estado
- Tempos Novos

11.2 Si se traducen

1. As denominacións de cargos e profesións.

En galego

- O secretario xeral do Estado
- Conselleiro de Vivenda

En castelán

- El secretario general del Estado
- Consejero de Vivienda

2. As formas de tratamento. Deben adoptarse as formas de tratamento ou de designación xenérica equivalentes da lingua á que se traducen.

En galego

- Excelentísimo Señor
- A Súa Maxestade
- A Súa Santidade

En castelán

- Excelentísimo Señor
- Su Majestad
- Su Santidad

3. Os nomes de institucións e entidades públicas e os seus órganos de xestión.

En galego

- Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais
- Deputación de Cádiz
- Universidade Complutense de Madrid

En castelán

- Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales
- Diputación de Cádiz
- Universidad Complutense de Madrid

4. Entidades sen fin de lucro e institucións relixiosas.

En galego

- Organización Mundial da Saúde
- Asociación de Veciños de Taramundi
- Mans Unidas

En castelán

- Organización Mundial de la Salud
- Asociación de Vecinos de Taramundi
- Manos Unidas

5. Acontecementos históricos, culturais e festividades.

En galego

- Nadal
- Guerra do Vietnam
- II Feira do Viño de Lalín

En castelán

- Navidad
- Guerra del Vietnam
- II Feria del Vino de Lalín

6. Os títulos de congresos, convencións, xornadas, simposios...

En galego

- II Congreso Internacional de Linguas Minoritarias
- III Xornadas sobre Física Nuclear
- Curso de Chapa e Pintura

En castelán

- II Congreso Internacional de Lenguas Minoritarias
- III Jornadas sobre Física Nuclear
- Curso de Chapa y Pintura

7. Os títulos de obras literarias, teatrais, cinematográficas e cancións sempre que exista unha versión en galego (*Harry Potter e a pedra filosofal*, *O principiño*). No caso de que a obra non se traducise ao galego óptase por:

- Manter a denominación orixinal, cando non foi traducida por ningunha das linguas veciñas (*The fast and the furious*).

- Facer unha versión galega do título orixinal, cando hai unha certa semellanza entre o título orixinal e a tradución (*O método, O labirinto do fauno*).

8. A denominación dos premios e distincións.

En galego	En castelán
- Goya á Mellor Actriz	- Goya a la Mejor Actriz
- Balón de Ouro	- Balón de Oro

9. Os textos legais.

En galego	En castelán
- A Lei de normalización lingüística	- La Ley de normalización lingüística
- Real decreto 773/1997 sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas á utilización polos traballadores de equipos de protección individual	- Real decreto 773/1997 sobre disposiciones mínimas de seguridad y salud relativas a la utilización por los trabajadores de equipos de protección individual

10. Os títulos de obras de arte pictóricas e escultóricas.

En galego	En castelán
- Os xirásolos	- Los girasoles
- O pensador	- El pensador

11. Os nomes de lugar.

En xeral os topónimos estranxeiros manteñen as denominacións da lingua que os creou, pero ao longo da historia todas as culturas foron adaptando á súa lingua os nomes de lugares estranxeiros más coñecidos pola poboación, é dicir, os que empregaban con máis frecuencia.

11.1 Nomes de poboacións

Só se traducen os nomes de poboacións cando teñen unha forma equivalente na lingua de destino.

En galego	En castelán
- Guadalaxara	- Guadalajara
- Oviedo	- Oviedo
- Bos Aires	- Buenos Aires

11.2 Como norma xeral os nomes de estados, nacións e rexións tradúcense.

En galego	En castelán
- Nova York	- Nueva York
- Moscova	- Moscú
- Iraq	- Irak
- Estremadura	- Extremadura

11.3 Os accidentes xeográficos adoitan traducirse.

- Porto de Cádiz
- Os Perineos
- Serra Leoa

12 Os signos de puntuación

Os signos de puntuación son nun texto o que os sinais de tráfico nunha cidade, axúdannos a comprender os camiños e evitan a desorde. Teñen as seguintes finalidades:

- marcar o ritmo e fruición da prosa.
- sinalar as pausas e inflexións da entoación na lectura.
- separar palabras, expresións e oracións que deban ser destacadas segundo o autor.
- aclarar o sentido da frase eliminando ambigüidades.

Non é obrigatorio que aparezca logo de puntos suspensivos, aínda que os elementos que veñan despois vaian en minúscula.

Soamente no caso de que o suxeito sexa moi longo ou se trate dun suxeito por enumeración, poderá utilizarse a coma.

o cadre de persoal do Concello que asistiu ao curso de relacions laborais que inclúe o plan de formación aprobado en 2006, recollerá o seu diploma na Concellaría de Educación.

ler, escribir, e incluso falar moito, é unha boa práctica para desenvolver as nosas capacidades expresivas.

Aínda que a puntuación é unha cuestión sobre a que rexe certa flexibilidade, convén ter en conta as regras fundamentais que prescriben as NORMAS ORTOGRÁFICAS E MORFOLÓXICAS DO IDIOMA GALEGO así coma as diferentes gramáticas e ortografías da lingua galega, para que cada un as adapte ao ritmo e ton do seu escrito.

Malia esta flexibilidade, os signos de puntuación non deben ser nunca menosprezados dentro dun texto, pois son elementos esenciais para que o lector comprenda o que se lle está a transmitir.

A seguir, relacionamos as principais regras de puntuación así coma o uso dos diferentes signos de que nos servimos na redacción dun texto.

12.1 A coma

12.1.1 Uso

- Separa os elementos dunha enumeración.

presentarase a comunicación debidamente cumplimentada, en color azul, no Rexistro Xeral, e antes das 14.00.

- Sinala o principio e a fin dun inciso.

envolle, tal e como acordamos por teléfono, os anexos do informe.

- Separa convencións, locucións e expresións aclaratorias.

proporcionóuselle tempo suficiente para achegar a documentación, con todo, presentouna fóra de prazo.

- Emprégase nas oracións de relativo explicativas.

a prohibición de omitirlle información á ciudadanía, regulada polo Decreto 1130/1980, está penada pola lei.

- Emprégase nas oracións subordinadas de participio.

rematado o acto de presentación, comezará o concerto.

- Pode utilizarse para delimitar certas construcións: finais, causais, condicionais, etc.

a concelleira propuxo unha xuntanza coa ciudadanía, para chegar a un consenso máis amplio.

- Utilízase despois de abreviacións cando sexa preciso.

temos lapis, papel, goma, etc., pero sempre andamos sen folios.

- Utilízase nas datas: para separar os nomes de lugar das datas; e nos enderezos: para separar o nome da vía e o número do andar (aínda que neste último caso tamén pode utilizarse un guión curto).

Santiago, 15 de setembro de 2007.

rúa de Boiro, núm. 1, 1º A

- Emprégase nas relacións alfabéticas de nomes de persoa ou lugar, para separar os apelidos do nome ou o artigo do topónimo.

Vidal Barral, María

Diéquez Diéquez, Xosé Manuel

Coruña, A

Incio, O

- Emprégase nos números con decimais para separalos dos enteiros.

o 36,9 % da cidadanía santiaguesa prefire maior implicación social das empresas.

- Utilízase nas cartas e nos discursos despois do saúdo inicial, e tamén despois da despedida.

Cumprimentos cordiais,

Atentamente,

Cordialmente,

12.1.2 Nunca debe usarse

- Separando o suxeito do verbo ou o verbo dos complementos.

*o boletín mensual, máis antigo da comarca.

- En incisos marcados por parénteses nunca debe utilizarse ao mesmo tempo unha coma.

*debe enviarlle un documento (unha comunicación), para que presente a documentación que lle falta.

- Nas sinaturas despois do cargo.

*o secretario,

*o alcalde,

- Entre cantidades escritas con letra.

*trescentos, cincuenta e catro mil, douscentos, vinte.

- Separando as horas dos minutos nunca debe aparecer a coma.

*antes das 14,00

12.2 O punto

O punto marca unha pausa que indica o final dunha frase, oracion, parágrafo, etc.

12.2.1 Uso

- Punto e seguido: dentro dun mesmo parágrafo cando entre a oración que remata e a que empeza existe certa continuidade.
- Punto e á parte: marca unha pausa no final dun parágrafo, cando a oración que empeza trata dun tema diferente ao parágrafo anterior.
- Punto e final: sinala o final dun texto completo, que xa non ten continuación.
- Nas abreviaturas.

dpto., etc., S.A.

- Nas horas e minutos, como separación entre minutos e horas.

saímos de traballar ás 15,00

- Nas datas, separa día, mes e ano.

18.10.2007

- Nas cantidades, para separar as diferentes unidades, sempre que non sexan relacións dentro dunha serie.

122.800 euros (*2.140 páxinas)

Na numeración de documentos poderá utilizarse.

DNI 44.855.664-D

12.2.2 **Nunca debe usarse**

- Con siglas, acrónimos ou símbolos.

*D.L.G (DLG), *R.e.n.f.e (Renfe), *m². (m²)

- Despois de abreviaturas que levan punto e despois de tres puntos.

*vive no dpto..

*hai que ver... canta fachenda!

- Para separar decimais de números enteiros.

*o 34.05 % está de acordo coa iniciativa.

- Despois dos signos de puntuación ou exclamación.

*canto tardarás?. Horror!.

- Ao final de títulos ou epígrafes.

*1.2 Capítulo primeiro.

*1.3 Capítulo segundo.

- No punto e final de períodos fechados por aspas ao citar textos literais. Si o levarán fóra das comiñas.

como dicía un ilustre galego: «O verdadeiro heroísmo consiste en trocar os anceios en realidades, as ideas en feitos».

12.3 **Os dous puntos**

Indican unha pausa no discurso para anunciar algo que se introduce a seguir: un resumo, unha relación, unha conclusión, unha especificación, etc.

12.3.1 **Uso**

- Cando introduza enumeracións.

convócanse dúas prazas: técnico de cultura e técnico de normalización lingüística.

- Despois de fórmulas prefixadas do tipo *CERTIFICO*; *SOLICITO*; *DECLARO*; etc., en documentos administrativos.

e para que así conste,

DECLARO:

Que estou en posesión do título de licenciado en Ciencias da Comunicación.

- Cando introduza citas textuais.

como dicía un ilustre galego: «O verdadeiro heroísmo consiste en trocar os anceios en realidades, as ideas en feitos».

- Como símbolo de división

500: 2 = 250

12.3.2 Nunca debe usarse

- Nas referencias horarias.

*o horario do curso é de 21:15 – 22:30

- Nas datas.

*20:02:2007 (20.02.2007)

12.4 O punto e coma

Sinala unha pausa no texto, maior ca a indicada pola coma e menor ca a sinalada polo punto.

12.4.1 Uso

- Cando existan enumeracións que conteñan comas internas. Normalmente, ponse unha coma, no último termo da serie que debería levar punto e coma.

conforman a mesa do tribunal: a alcaldesa, Fernanda Teixeira; o concelleiro de Cultura, Hector Lado; o técnico de Cultura, Afonso Ramos, e o secretario do Concello, Xaquín Fernández.

- Diante de construcións adversativas, cando introducen frases longas que, pola súa vez, tamén conteñen comas.

O inspector dixo que a intoxicación se debeu a un uso de alimentos en malas condicións que se trataba dun feito illado; pero a ANPA, como era de agardar, pediu que se abriese unha investigación.

12.5 Os puntos suspensivos

Son unicamente tres puntos que se grafan seguidamente da palabra en que se inclúen, para marcar unha pausa longa ou unha ausencia de texto que o interlocutor debe dar por suposta ou por elidida.

12.5.1 Uso

- Marcan unha enumeración incompleta; normalmente cumplen a mesma función ca o *etc.* Nestes casos, aconséllase o uso preferente desta última forma.

estaban representados todos os axentes sociais: empresas, asociacións, institucións...

- Ausencia dunha parte de texto coñecida que se sobreentende.

Na casa do ferreiro...

- Provoca interese ou sorpresa cunha suspensión momentánea no receptor.

o gañador do Manuel Beiras é... Xosé Ferreira.

- Marca que un texto está incompleto, no comezo ou no final, ou que foi suprimido (habitualmente encerrado por parénteses rectas [...]).

No informe salientábase que: «debían establecerse reformas [...] para mellorar a saúde da poboación».

As parénteses conservan o mesmo formato ca o resto do texto. Non deben ir nunca no formato en que estea o texto que encerran cando sexa diferente ao global do documento.

*realizaranse campañas de envío de correo selectivo (buzoneo) polos barrios da cidade.

+realizaranse campañas de envío de correo selectivo (buzoneo) polos barrios da cidade.

12.6 Os signos auxiliares

12.6.1 A paréntese

Son signos que introducen incisos con información adicional ou aclaratoria no texto principal que pode ser prescindible para a comprensión do texto.

Uso

- Nos incisos e aclaracións informativas.

no ano 2004 construíronse 20.000 vivendas (un 10 % máis ca en 2003).

- Indicación ou desenvolvemento de siglas.

abriron unha nova oficina da DXT (Dirección Xeral de Tráfico) en Santiago.

posteriormente, entregarase a documentación na Tesouraría Xeral da Seguridade Social (Txss)

12.6.2 O guión

Uso

Guión curto

- En palabras compostas e en formas introducidas por *non* que designan conceptos.

físico-químico, recurso contencioso-administrativo, linguaxe non-verbal.

- Na delimitación de datas e períodos.

o novo período de axudas 2007-2013.

Guión longo

- Na introdución de incisos. Cando se combinen cas parénteses poderán ir dentro destes para evitar a acumulación de signos.

celebrarase a entrega de premios o día 28 de marzo (día no que se procederá tamén ao agasallo de convites para Cineuropa —dúas entradas por persoa—).

- Nos diálogos.

—Que queres decir con iso?

—Que non debes ir á festa.

12.6.3 A barra

Por vía da regra, a barra acostuma escribirse sen espazos anterior e posterior.

Uso

- En leis, decretos, resolucións, etc.

Lei 30/1998 de conservación do patrimonio.

- No tratamento non sexista do xénero e nos seus dobretes.

señor/señora, estimado/a concelleiro/a.

- Nalgunhas abreviaturas

A/A: á atención de, ao coidado de.

s/n: sen número.

- Como símbolo de división e porcentaxe.

puixerónlle unha multa por ir a 80 km/h en zona urbana.

13 Sintaxe

13.1 Problemas na construcción de frases

13.1.1 Concordancia

13.1.1.1 Concordancia de determinante con substantivo

Por vía da regra, os determinantes concordan en número cos substantivos que acompañan e, se os elementos determinados son dous, tamén concordan en xénero.

esas casas, moito papeleo, as Termópilas, pouco traballo.

Cando un determinante precede a dous ou máis substantivos coordinados con *e* ou *con ou* en singular, concordará en xénero e número co máis próximo e sempre en singular.

a vosa casa e coche.	*as vosas casa e coche.
cuxo informe e ditame o avalan.	*cuxos informe e ditame o avalan.
moitos edificios e casas	moitas casas e edificios
as exposicións e museos	os museos e exposicións

13.1.1.2 Concordancia de verbo e suxeito

O suxeito concorda co verbo en número e persoa.

Pode concordar tamén en xénero se no predicado hai algún adxectivo en función de atributo ou complemento predicativo.

Pedro está cabreado.	
María está cabreada.	
as corredoras chegaron cansas.	os corredores chegaron cansos.

• Suxeito composto ou coordinado

- Se o suxeito é un nome colectivo, é preferíbel que o verbo concorde en singular.
 - o cadro de persoal manifestouse diante do edificio.
 - o equipo de goberno perdeu moito tempo deliberando.
 - a maioría pensa que os decretos eran adecuados.

No entanto, existen casos en que é preferíbel utilizar a forma en plural. Por exemplo, se a frase continúa e hai máis verbos que fan referencia ao mesmo suxeito colectivo.

a maioría pensaron/pensou que erainxusto. É probábel que vaian á manifestación.

- Se o suxeito é un nome colectivo acompañado dun complemento en plural, é preferíbel que o verbo concorde en singular.

a maioría da xente traballadora dos institutos de secundaria non está contenta co seu traballo.
a cidadanía dos barrios santiagueses propuxo unha política de consenso.

Nestes casos é moi frecuente repetir o determinante:

a vosa casa e o voso coche, cuxo informe e cuxo ditame o avalan.

- Se o suxeito está composto de dúas ou más formas nominais en singular, o verbo aparecerá en plural sempre que o suxeito que o preceda sexa coordinado por unha copulativa.

o lapis e o bolígrafo teñen os días contados.

nin o fútbol nin o baloncesto me gustan.

meu pai e miña nai son do Compostela.

- No entanto, se os elementos coordinados constitúen unha única unidade conceptual o verbo irá en singular.

a entrada e saída de alimentos será conxelada por orde do ministro.

a carga e descarga de material perigoso está prohibida.

No entanto, se cada un dos elementos coordinados vai acompañado dun determinante concordará en plural.

a compra e a venda de pisos irán en aumento durante os próximos anos.

- Concordancia por proximidade

Cando o suxeito segue ao verbo, este concorda habitualmente co elemento más próximo.

saía lume e fume pola súa ventá.

Incrementouse a participación e o compromiso social.

- Se os substantivos van introducidos por un determinante poderán concordar en singular ou en plural.

gústanme a auga e o viño á comida *ou* gústame a auga e o viño á comida

- As formas verbais con referentes en plural acompañadas polo invariábel *quen* irán sempre en singular, excepto no caso dos verbos *ser* e *parecer*.

quen son os novos concelleiros.

hai que ver quen parecen con eses traxes.

quen falaba comigo (*quen falaban comigo).

Se se quiere marcar o plural, aconséllase utilizar a forma *os que*.

os que queiran participar na viaxe (*quen queiran participar na viaxe).

13.1.1.3 Concordancia de adxectivo e substantivo

Por vía da regra, o adxectivo concorda co nome en xénero e número. Aínda así, ás veces dubídase sobre o número ou o xénero en que deberá ir.

- Cando un mesmo adxectivo lle afecta a máis dun nome.

- Cando un adxectivo lle afecta a dous ou más nomes en singular e co mesmo xénero, o adxectivo vai en plural e no mesmo xénero que os nomes.

os gobernantes potenciarán a implicación e a participación cidadá.

- Cando se adxectivan dous ou más substantivos coordinados por *e*, *ou*, o adxectivo irá en plural sempre que complemente a todos e vaia posposto.

unha camisa e unha saia encarnadas.

unha xefa e un secretario traballadores.

un proxecto e un plan innovadores.

matriculáronse no Curso de lingua e literatura galegas.

- Cando un adxectivo lle afecta a dous ou más substantivos de xénero diferente, o adxectivo vai en plural e en masculino.

dispuxeron facer un curso e unha exposición aberto á cidadanía.

este ano haberá unha cabalgada e unha festa cheas de asistentes.

- Cando dous adjetivos afectan un mesmo nome, o substantivo adoita pórse en plural, mais tamén é posible o singular.

o primeiro e o terceiro chegaron moi esgotados (*mais tamén*)
cumprirá as funcións directiva e técnica

- As formas *mellor* e *peor* cando intensifican adjetivos consideráñanse adverbios, co que non deben aparecer en plural aínda que o adjetivo o requirise.

son os conselleiros mellor (nunca *mellores) dotados da historia.

matemáticas e física son as materias peor (nunca *peores) consideradas polo alumnado.

13.1.1.4 Concordancia con substantivos de tratamiento

Nos tratamentos do tipo *a Súa Maxestade*, *a Súa Señoría*, *a Súa Alteza Real*, etc., terase en conta a diferenza de xénero das persoas referidas sempre que se trate de adjetivos en función de atributos.

a Súa Señoría parece moi alterado/a.

a Súa Maxestade estaba cansa/o.

13.1.2 A expresión da obriga

Construcións coas que expresamos obriga:

- Futuro de mandato:

Os documentos presentaranse no prazo de 10 días despois da recepción deste documento.

- Haber + (de) + infinitivo:

- Haber + que + infinitivo:

- Ter + que + infinitivo:

- Deber + (de) + infinitivo

13.1.3 Construccións con xerundio: casos conflictivos

- Utilízase de xeito correcto cos seguintes valores.

- Modal

o sospeitoso escapou correndo.

- Temporal

estando na reunión, presentou a proposta.

- Continuidade

a asociación está perdendo enerxía.

- Anterior á acción principal

entrando no banco, tentou retirar diñeiro.

- Condicional

presentando a solicitude de matrícula, xa quedas inscrita no curso.

- Causal

coñecéndo como o coñezo, non creo que minta.

- Concesivo

chovendo ou tronando, Pedro sae ao café sen paraugas.

- Explicativo

a comisión, valorando os recursos, paralizou o proceso selectivo.

- Emprégase de xeito incorrecto cos seguintes valores.

- Posterioridade

*cubriu a solicitude entregánda no Rexistro ás 14.00.

- Complemento do nome

*entregoulle o ditame á secretaria falando por teléfono.

- Adxectivo especificativo

*publicouse a ordenanza regulando o tránsito peonil.

*envioulle un paquete contendo libros.

13.1.4 *Construcións con infinitivo: casos conflitivos*

13.1.4.1 Temas a resolver: substantivo + a + infinitivo

Esta construcción é unha incorrección por interferencia do francés, a través do español.

*informes a redactar, cuestiós a facer, tarefa a realizar.

Débese evitar este uso e substituílo por outras construcións que nos son más propias.

tarefas para realizar.

tarefas que se deben realizar.

tarefas que se van realizar.

Moitas veces, este uso é prescindíbel.

modelo (*a imitar)

camiño (*a seguir)

erros (*a corrixir)

13.1.4.2 Facer constar: o infinitivo sen réxime

- Non se debe elidir o verbo principal que rexe o infinitivo en casos coma:

*finalmente, facer constar que o Concello está sempre do lado da ciudadanía.

finalmente, (debo, débese...) facer constar que o Concello está sempre do lado da ciudadanía.

*simplemente salientar a boa actuación do xogadores.

simplemente (quiero...) salienar a boa actuación dos xogadores.

13.1.5 Prégolles consideren : a ausencia de que nas oracións subordinadas

Débese coidar da aparición da conjunción *que* para introducir oracións subordinadas. A omisión é un erro frecuente na escrita que debe ser corrixido.

*pregámosselles nos envíen unha solicitude por escrito.

pregámosselles que nos envíen unha solicitude por escrito.

13.1.6 Foi escrito por...: a pasiva con suxeito expreso

Esta construcción é moi habitual en textos administrativos, e débese evitar dado que contribúe a escurecer o sentido da oración que presenta un feito ao alterar a orde lóxica dos axentes que interveñen na acción. Deberemos optar, preferentemente, por construcións activas.

*a alegación foi discutida no Pleno.

o Pleno discutiou a alegación.

13.1.7 Colocación do pronomé

A posición normal do pronomé persoal átono (complemento directo ou complemento indirecto) é a posterior ao verbo (énclide) na oración simple e na principal das subordinadas:

Díxollo a el. Colleuno no aire. Manifestoume a súa disconformidade.

Comunicoume que a reunión era ás sete.

Soamente en determinados contextos en que existan partículas condicionantes se traslada o pronomé a unha posición anterior ao verbo (próclise). Pero, en calquera caso, un pronomé (ou clítico) nunca pode iniciar un enunciado, frase ou oración.

Non lles fixeron caso ningún.

Dixéronlle que non fosen ao traballo. (*Lles dixerón que non fosen ao traballo).

Dásme lume? (*Me das lume?).

Dígocho, xúrocho e perxúrocho. (*Cho digo, cho xuro e cho perxuro).

Cómpre lembrar que nas oracións simples algunas das regras más comúns son:

a) En oracións simples negativas ou na principal de subordinadas, o pronomé precede ao verbo:

Non mo dixo a min. Díolle que se puxera ao día.

b) Os indefinidos *algo, nada, alguém, ambos, bastante, calquera, entrambos, mesmo...* situados antes do verbo producen a próclise:

Calquera lle di o que ten que facer.

Algo che comentou. Para nada me tivo en conta.

c) Os adverbios *acaso, case, incluso, quizais, seica, xa...* producen a próclise:

Incluso se alporizou. Case me deixa sen traballo.

d) *Aínda, axiña, deseguida, enseguida, só, sempre...*, colocados antes do verbo producen a próclise:

Aínda mo dixo onte, Axiña cho traio, Sempre me fai o mesmo.

e) *Algures, ben, cedo, igual, mal, mellor, peor, tarde...*, se preceden ao verbo producen a próclise:

Mellor lle sería comenzar a buscar outro traballo, Mal lle foi en Madrid.

f) Nas oracións introducidas por exclamativos ou interrogativos, tamén se dá a próclise:

Quen cho ía dicir? Quen che tivese dezaseis anos!

g) Nas oracións desiderativas, se o suxeito precede ao verbo, tamén hai próclise:

Deus o leve na gloria!

Ogallá nos teñamos que axudar.

h) Nas oracións en que se produce unha entoación enfática sobre o suxeito, ou cando se focaliza (antepón) algún elemento do predicado, tamén se pode dar a próclise:

O meu corazón che mando, cunha chave para o abrir.

i) Os adverbios *hoxe, maña, onte, entón, despois...*, non producen a próclise:

Hoxe rematareino / Rematareino bastante.

Nas oracións subordinadas é de regra que o pronomé átono preceda ao verbo:

Comentoume que o tribunal se constituía mañá

Cómpre lembrar que nas oracións subordinadas algunas das regras más comúns son:

- a) Se o verbo subordinado é un infinitivo, o pronomé pode ir despois do verbo principal ou despois do infinitivo:

pode collerte / pódete coller.

Se a frase é negativa ou vai introducida por algúns dos adverbios ou situacións mencionadas nas regras xerais, o pronomé precede ao verbo principal:

Non te pode coller, alguén mo veu dicir.

- b) No caso das perifrases verbais nas que hai un elemento de relación (conxunción ou preposición) entre o verbo auxiliado e o verbo auxiliar, o pronomé pode adoptar tres posicóns: despois do verbo auxiliar, despois da partícula, despois do verbo auxiliado:

Tesmo que facer / Tes que mo facer / Tes que faceremo.

Se a perífrase é negativa, o pronomé vai con máis frecuencia antes do verbo auxiliar ca antes do verbo auxiliado:

Non mo tes que dar / Non tes que mo dar.

13.1.8 **O uso incorrecto de mesmo**

Mesmo(s), mesma(s), non posúe valor anafórico. Para evitar este uso, segundo o contexto, pode acudirse a pronomes persoais, demostrativos ou posesivos, e nalgúns casos simplemente eliminalo.

*redacta sempre con bolígrafo vermello, o uso *do mesmo* considérase incorrecto.

redacta sempre con bolígrafo vermello, o uso *deste* considérase incorrecto.

*procédese á lectura da acta e entrégaselles aos presentes unha copia *da mesma*.

procédese á lectura da acta e entrégaselles aos presentes unha copia.

13.1.9 **Sen motivo algúñ: uso incorrecto de algúñ**

É incorrecto utilizar o indefinido algúñ en construcións que esixen negación.

non existe impedimento algúñ, de modo algúñ será electo un novo cargo.

Recoméndase reforzar a negación coa forma do indefinido *ningún*, como é propio do galego.

non existe impedimento ningún, de ningún modo será electo un novo cargo.

15 Regras xerais para redactar unha referencia bibliográfica

Libros

- Os datos (autor, título, edición, editorial) extraeranse da portada ou da cuberta no caso de que esta non exista.
- Da páxina de créditos extraeremos o lugar de edición, a editorial, o ano, o ISBN e outros datos que se consideren de relevancia.

Revistas

- Os datos que se extraerán da portada da revista son: título, mención de responsabilidade, ISSN, volume, número e data de publicación.
- Da cabeceira da revista tiraremos: título da revista, lugar de edición, data de publicación, editor, volume, número e ISSN.

Recursos electrónicos

- A fonte principal dun documento electrónico é o propio documento, especialmente a pantalla inical cando se visualiza o recurso electrónico. Hai diferentes tipos de soporte: en liña, cedé, disquete, etc. Todos eles seguirán as mesmas pautas de referencia ca os documentos impresos.

15.1 Orde das citas

As referencias bibliográficas deberán aparecer sempre por orde alfabética de autor, sen que importe o formato en que estea a información (libros, artigos de revistas, teses, etc.).

Se existen varias referencias do mesmo autor, ordenaranse cronolóxicamente desde a más recente á más antiga.

As referencias seguirán esta pauta lóxica

15.2 Puntuación

- Despois do apelido do autor: utilizarase coma.
- Despois da inicial do autor: utilizarase punto.
- Entre os datos de autoría referenciarase o ano de publicación entre parénteses.
- Despois do ano entre parénteses: utilizaranxe dous puntos.
- Despois do título: utilizarase coma.
- Despois do lugar: utilizaranxe dous puntos.
- Despois da entidade irá o punto e final da referencia.

Entre cada un destes elementos poderán introducirse informacions (coord., vol., edición utilizada, etc.), varias que irán entre parénteses rectas [...] ou entre comas segundo sexa o caso.

GARCÍA CANCELA, X.; C. DÍAZ ABRAIRA (1994): *Manual de lingua administrativa*, [2ª edición corrixida] Santiago de Compostela: Escola Galega de Administración Pública.

15.3 Regras xerais

15.3.1 Autoría

Colocarase o apellido primeiro e logo a inicial do nome separados por unha coma.

Se son dous autores sepáranse os nomes cun punto e coma, e, se son máis de tres acompañarase a abreviatura [et al.] entre parénteses rectas.

O primeiro apellido dos autores irá sempre en versais, respectando o uso de maiúsculas dos antropónimos.

A orde en que se escriben os nomes dos autores corresponderase á orde alfabética do seu primeiro apellido e, de ser o caso, na orde que aparece na portada da obra.

A autoría institucional indicarase tal e como apareza no documento. No caso de organismos gobernamentais indicarase en primeiro lugar o nome da entidade. En penúltimo lugar aparecerá a comarca ou país en que se localiza a institución.

INSTITUTO GALEGO DE ESTATÍSTICA (1999): [...] Galicia: Servizo de Publicacións da Xunta de Galicia.

Cando a obra é unha compilación de artigos ou documentos e aparece o nome do editor ou coordinador na portada, farase constar na referencia.

Ferreira, X. [coord.] (2003): *Galeguismo e democracia*, Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións da USC.

15.3.2 **Ano de publicación**

Data de publicación do documento que se corresponderá sempre coa data da publicación da edición que se consultase.

Se non aparece ningunha data de publicación mencionarase unha data aproximada acompañada dun signo de interrogante

Ferreira, X. [coord.] (2003?): *Galeguismo e democracia*, Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións da USC.

15.3.3 **Título**

O título dunha obra debe ser reproducido tal cal aparece no documento e en cursiva. Irá en maiúsculas a primeira palabra e en minúsculas as demais, exceptuando aqueles casos en que as palabras que forman o título deban ir obligatoriamente en maiúscula: antropónimos, topónimos, etc.

A verdadeira historia de Xan da Cova

Os subtítulos escríbense tras o título separados por dous puntos e espazo.

Galicia e emigración: unha aproximación histórica [6ª ed.]

De ser o caso, indicarase tamén a edición da obra (ou versión, no caso dun documento electrónico) entre parénteses rectas: [ed.], [versión 4.5].

15.3.4 **Lugar de publicación**

Cidade en que ten lugar a publicación do libro e que, adoitado, aparece consignada na portada. Ás veces poden aparecer no documento varias cidades: nestes casos citarase a cidade en que se imprimiu o libro e que aparece, polo xeral, na páxina de créditos ou no colofón (se o houber).

Cando non apareza o lugar de publicación, deberase colocar a abreviatura "s.l." entre parénteses rectas.

Ferreira, X. [coord.] (2003): *Galeguismo e democracia*, [s.l.]: Servizo de Publicacións da USC.

15.3.5 **Entidade que publica**

Citarase a institución, editorial, servizo de publicacións, etc., tal e como figura no documento.

Cando a editorial non apareza mencionada, poderase colocar a imprenta. Se non presenta ningún destes datos deberase colocar a abreviatura "s.n." (*sine nomine*) entre corchetes.

Ferreira, X. [coord.] (2003): *Galeguismo e democracia*, Santiago de Compostela: [s.n.].

15.3.6 **Documentos electrónicos**

Seguen o indicado para as obras impresas, con algúns complementos informativos que se incluirán ao final da referencia:

- Tipo de publicación:
 - [Cedé]
 - [DVD]
 - [Videogravación]
 - [Documento sonoro]
- Data de consulta e disponibilidade de acceso

Fernández, L. (2007): *A arte santiaguesa*, Santiago de Compostela: Concello de Santiago. [Data de consulta 18.09.2007] Disponible en <http://www.compostelacultura.org/plastica/?lg=gal>

16 Mudanzas normativas de interese

PALABRA	CAMBIO	ANTES
acotío	obrigatorio	*a cotío
albanelería	optativo	albanelería
alén		
ambos os	optativo	ámbolos
amodo	obrigatorio	*a modo
ao/aos	optativo	ó/ós
apenas	obrigatorio	*a penas
aquén		
bacallau	obrigatorio	*bacallao
cafetaría	optativo	cafetería
carnizaría	optativo	carnicería
carpintaría	optativo	carpintería
cervexaría	optativo	cervexería
concellaría	optativo	concellería
conflito	obrigatorio	*conflicto
consellaría	optativo	consellería
conserxaría	optativo	conserxería
construcción	obrigatorio	*construcción
construtor	obrigatorio	*constructor
cuádruplo	obrigatorio	*cuádruple
cuxo		
decontado	obrigatorio	*de contado
decotío	obrigatorio	*de cotío
deseguida	obrigatorio	*de seguida
devagar	obrigatorio	*de vagar
dicionario	obrigatorio	*diccionario
diferenza	obrigatorio	*diferencia
ditame	obrigatorio	*dictame
enfermaría	optativo	enfermería
enseguida	obrigatorio	*en seguida
espazo	obrigatorio	*espacio
estrutura	obrigatorio	*estructura
estudiante	obrigatorio	*estudiante

PALABRA	CAMBIO	ANTES
estudar	obrigatorio	*estudiar
estudo	obrigatorio	*estudio
graza	obrigatorio	*gracia
introducción	obrigatorio	*introducción
isto / iso / aquilo	obrigatorio	*esto / eso / aquello
librería	optativo	librería
licenza	obrigatorio	*licencia
ouvir		
pau	obrigatorio	*pao
presenza	obrigatorio	*presencia
producción	obrigatorio	*producción
produto	obrigatorio	*producto
reitor	obrigatorio	*rector
sentenza	obrigatorio	*sentencia
servizo	obrigatorio	*servicio
talvez	obrigatorio	*tal vez
tesouraría	optativo	tesourería
todos os	optativo	tó dolos
triplo	obrigatorio	*triple
vitoria	obrigatorio	*victoria
vogal	obrigatorio	*vocal
xurisdición	obrigatorio	*xurisdicción
zapataría	optativo	zapatería

17 Erros léxicos frecuentes

*abogado	avogado
*acera	beirarrúa
*acotar	acotar
*acreedor/a	acredor/a
*acusar	co significado de notificar o recibimento dunha carta
*adeudar	deber e cargar
*adicar	dedicar
*adscripción	adscrición
*adxuntar	achegar ou xuntar
*afialápices	afialapis
*afición	afección
*albarán	albará
*alcantarilla	sumidoiro
*alomenos	polo menos, tan sequera
*alquilar	alugar
*alquiler	alugueiro
*aluger	alugueiro
*amonestar	amoestar
*andamio	estada
*anillo/a	anel
*aparato	aparello, co significado de obxecto constituído por varias pezas combinadas que realizan un traballo ou unha función
*aparexador/a	aparellador/a
*apear	derregar, co significado de marcar os límites dun terreo medíndoo
*a penas	apenas
*aportar	achegar, co significado de dar cartos ou outras cousas para axudar a xuntar ou formar algo achegar, co significado de engadir algúun outro material ou obxecto canda a parte principal dun documento
*apostilla	apostila
*apremio	prema ou constrinximento (na expresión vía de constrinximento)
*apunte	apuntamento
*arcén	beiravía

*armonía	harmonía
*arreglo	arranxo *con arranxo a
*asamblea	aseamblea
*asento	asentamento, co significado de calquera apuntamento feito nun libro de contabilidade ou de rexistro
*asequible	accesíbel
*asignatura	materia ou disciplina
*atestiguar	testemuñar
*aunar	unificar
*avantaxe	vantaxe
*avenencia	avinza
*averiguar	indagar e descubrir
*basar	basear, co significado de tomar algo como base ou fundamento
*beca	bolsa
*birrete	barrete
*bursátil	bolsista
*búsqueda	busca
*buzón	caixa de correo
*calexón	ruela, quella, calella
*calificar	cualificar
*canxear	cambiar
*carátula	cuberta
*carear	acarear
*carilla	páxina
*casa consistorial	casa do concello
*casco urbano	núcleo urbano
*casco vello	zona vella
*casilla	casa, recadro ou compartimento
*caudal	co significado de cantidade de diñeiro
*cautelar	preventivo/a
*censal	censual
*cerre	cerramento
*cese	cesamento
*clube	club O plural de club é clubs
*cofeito	suborno
*colindar	estremar
*concebir	concibir
*concellal/la	concelleiro/a
*conlevar	comportar, supor, implicar, co significado de levar implicitamente
*contemplar	considerar, co significado de examinar algo valorando os seus aspectos positivos ou negativos
*convalidar	validar

*conxugue	cónxuxe
*corredor	axente, co significado de persoa que actúa como intermediario en certas operacións de compra e venda
*corresponsal	correspondente
*correxir	corrixir
*costas	custas, co significado de cantidade de diñeiro que se debe pagar como consecuencia dos gastos ocasionados por algúン proceso ou acción, xeralmente os de carácter xudicial
*coste	custo
*crédito	creto, co significado de confianza da que goza unha persoa polas súas boas calidades
*croquis	bosquexo
*cualidade	calidade
*cumprimentar	cubrir, co significado de incluír información nos espazos baleiros dun formulario
*cuota	cota
*cupo	cota
*cursillo	curso
*danos e prexuízos	calco do español, o correcto é danos e perdidas
*dársena	aparcadoiro
*decomisar	comisar
*deixación	desistimento e renuncia
*delictivo	delituoso
*derogar	recoméndase o uso de derogar
*desahuciar	desafiuzar
*desarrollar(se)	desenvolverse
*desenrolar(se)	desenvolver, co significado de facer que algo pase ou pasar algo dun estado a outro máis perfecto, que teña maior actividade, ou adquira importancia
*desglosar	desagregar
*desperfecto	estrago
*despido	recoméndase a forma despedimento
*detentar	deter
*deterioro	deterioración
*devaluar	depreciar
*devengar	adquirir o dereito a percibir
*dieta	axuda de custo, co significado de paga recibida para cubrir os gastos ocasionados pola necesidade de desprazamento para realizar un traballo
*dirección	enderezo, co significado de datos que indican o lugar onde vive unha persoa ou está situado algo
*diseñar	deseñar
*disfrutar	gozar
*disminuir	diminuir
*emprazamento	situación, co significado de lugar onde está situado algo ou alguéén

*enaxenación	alleamento, co significado de cesión que unha persoa fai dunha propiedade, dereito ou calquera tipo de ben
*enaxenación	alleamento
*encauzar	encamiñar
*encuesta	enquisa
*enmenda	emenda
*entablar	emprender e promover
*enteirarse	decatarse e informarse
*entorno	medio, para referirse a espazo físico e conxunto de circunstancias materiais que condicionan a existencia dun ser vivo
Contorno, só para referirse a espazo físico	
*entresuelo	entrechán ou entresollado
*enxuizamento	axuizamento
*enxuizar	axuizar
*escalafón	escala
*escalonar	graduar
*escribinte	escribente
*escueto	conciso
*estadística	estatística
*estensión	extensión
*estimar	admitir, co significado de ter en conta un órgano administrativo ou xurídico algúñ tipo de petición
*evaluar	avaliar
*extender	estender
*extremo	aspecto, co significado de asunto, punto, ou materia que se discute ou estuda
*falsedad	falsidade
*fallar	decidir, co significado de determinar un litixio, proceso ou concurso
*fehaciente	fidedigno/a
*financiación	financiamento
*financieiro	financeiro
*finca	predio, leira ou terreo
*finiquito	liquidación
*garantizar	garantir
*grabar	gravar, co significado de rexistrar imaxes ou sons nun disco, fita, etc , ou representar algo sobre unha superficie de metal, madeira, etc
*graduar	regular, co significado de darlle a algo os graos que se quere «pode graduar a luz do cuarto »
*gubernamental	gobernamental
*iguala	avinza
*impago	non pagamento
*impoñer	depositar, coa acepción de colocar cartos a crédito ou a depósito
*impronta	marca

*incomparecencia	non comparecencia
*incurrir	incurrer
*informar	emitir informe, cando se usa como transitivo debemos decir informar sobre unha resolución por vez de *informar unha resolución
*ingresar	depositar, coa acepción de colocar cartos nun banco a crédito ou a depósito
*inhibir(se)	absterse, coa acepción de non intervir un xuíz no estudo dunha causa, para que sexa outro tribunal quen a analice
*inquérito	enquisa
*insertar	inserir
*interés	interese, coa acepción de importancia ou valor que unha cousa suscita
Xuro, coa acepción de cantidad de diñeiro que se percibe ou se dá a resultas dun empréstito ou depósito de capital	
*interesar	solicitar, co significado de conseguir de algúen datos, informacións, etc.
*interrumpir	interromper
*inversión	investimento, significando acción ou resultado de invertir
*inxenieiro	enxeñeiro
*kilo-	quilo-
*legaxo	atado
*libreta	caderno
*listado	listaxe ou lista
*listín	listaxe
*marquesina	marquesiña
*mataselos	cuño
*mecanografiar	mecanografar
*membrete	cabeceira
*meramente	simplemente ou sinxelamente
*mesmo	debe evitarse o seu uso anafórico e recorrer aos pronomes persoais, demostrativos ou posesivos
*minorista	comerciante polo miúdo
*mirador	miradoiro
*montante	contía, coa acepción de cantidad que se debe pagar por algo
*móvil	móbil
*muestreo	mostraxe
*obrar	constar, na acepción de estar algo escrito nun sitio determinado
Estar en poder de, na acepción de ter alguén algunha cousa, especialmente documentos	
*ordear	ordenar
*ostentar	ocupar, na acepción de estar nun cargo ou nun posto que se considera de moito mérito
*pagaduría	pagadoría
*pagaré	obriga de pagamento

*paradóxico	paradoxal
*párrafo	parágrafo
*parte	comunicado e folla de control, coas acepcións de información que se transmite ao público e documento onde se anota esa información para comunicar
*pasante	axudante de avogado
*pasillo	corredor
*peatón	peón
*pegatina	adhesivo
*persoarse	comparecer
*pisapaseis	calcapapeis
*plantexar	formular
*plantilla	cadro de persoal
*plus	sobresoldo
*ponencia	relatorio
*premura	escaseza, co significado de situación na que hai pouca cantidade de algo
Urxencia, coa acepción de présa ou necesidade de facer algo	
*prenda	peñor e peza, na acepción de cousa que se entrega como garantía dun contrato ou de algo que se vai pagar
*previo/a	Logo do...en construcións transitivas do tipo: actuarase <i>previo informe policial</i> , si se admite cando equivale a anterior o <i>informe previo aclarou as cousas</i>
*prorrinar	ratear
*querella	querela
*quiebra	creba, co significado de situación dunha empresa que non pode afrontar as súas débedas
*rasgo	risco ou trazo
*recabar	conseguir e solicitar
*recargo	recarga
*recaudar	recadar
*recibí	carta de recepción
*recibín / recibí	carta de recepción
*recopilar	recompilar
*recorrer	percorrer, na acepción de ir ao longo dun espazo ou pasar por varios lugares
*rechazar	rexeitar
*refrendar	referendar
*rehusar	refugiar
*reivindicar	responsabilizarse, co significado de reclamar para un a autoría dalgúnha acción
*renta	renda
*rentábel	rendíbel
*rentar	render, co significado de producir un rendemento ou unha utilidade
*requerir	requirir
*reseña	recensión

*revocar	revogar
*sinatura	asinamento, co significado de acción de asinar
*sobreseer	sobreser
*solar	soar, co significado de terreo edificábel
*soslaiar	eludir
*subasta / subhasta	poxa
*subraiar	subliñar
*subsanar	rectificar
*substraer	subtraer
*suministrar	subministrar
*suxerencia	suxestión
*tanda	quenda ou vez
*taquilla	despacho de billetes
*tasa	taxa
*tenencia	tenza, co significado de acción ou resultado de ter unha cousa
*teseña	memoria de licenciatura
*testigo	testemuña
*testimonio	testemuño
*transcurrir	transcorrer
*troquel	cuño
*turno	quenda ou vez
*ubicar(se)	situar(se)
*vacío	baleiro
*venta	venda
*ventanilla	portelo ou portela
*ventaxa	vantaxe
*xeneral	xeral, cos significados de pouco preciso ou concreto, ou que se refire a un conxunto de individuos, casos, detalles, etc
*xenerar	xerar
*xeralizar	xeneralizar
*xota	iota, nome da letra que se representa <i>j</i> e que o galego só emprega en palabras tomadas directamente doutros idiomas
*xove	mozo/a
*xuez	xuíz
aboamento	pagamento *Co significado de subscrición
aboar	pagar *Subscribir(se), especialmente a unha publicación periódica
abonar(se)	subscribirse, especialmente a unha publicación periódica *Pagar
abono	acción ou resultado de abonar *Acción ou resultado de aboar

alá / aló / alí	alá indica lugar afastado do falante, de xeito más vago e impreciso ca alí Aló tamén indica lugar afastado do falante de modo más impreciso ca alí, pero diferénciase de alá en que este indicaría, en principio, as nocións de movemento e repouso, fronte á de movemento só, expresada por aló
alargar	facer que unha cousa sexa máis larga: anchear *Facer que unha cousa sexa máis longa
alínea	é cada unha das subdivisions dun artigo dunha lei, dun decreto ou doutra disposición *Apartado (algúns dicionarios tratan este sinónimo como castelanismo e por iso se recomenda o uso de alínea)
alugueiro	persoa que toma algo alugado Cantidad de diñeiro que se paga por alugar algo
allear	pasar a outra persoa, vender ou transmitir unha propiedade ou dominio alienar, facer que alguén perda a razón ou a conciencia da realidade circundante alienar
asemade	a un mesmo tempo, á vez non debe confundirse con ademais, así mesmo ou tamén
celebrar	facer unha festa ou un acto de ceremonia na honra de algo ou alguén esta palabra ten sempre connotacións festivas ou conmemorativas, non pode ter usos como celebrar unha reunión ou celebrar un funeral
cesar	deixar unha persoa un cargo por propia vontade *É incorrecto o seu uso como 'expulsar unha persoa dun cargo ou dun posto'
crédito	operación pola cal unha persoa ou unha entidade presta a outra unha cantidade de diñeiro que se devolverá, con xuros nun prazo fixado *É incorrecto o seu uso co significado de 'confianza da que goza unha persoa polas súa boas cualidades'; neste caso de usarse creto
interfaz	interface
intre	é un pequeno espazo de tempo entre dous momentos non se pode utilizar como sinónimo de momento, porque o intre ten que estar delimitado no seu comezo e no seu final
largo	a menor das dúas dimensións dunha superficie, sin. ancho *A maior das dúas dimensións dunha superficie: Longo
prorrata	pro rata
urxir	só se pode usar en construcións impersonais como urxe revisar as facturas e nunca como transitivo <i>urxiú que nos identificásemos</i>
xeneral	xefe militar que ten un grao superior ao de coronel

18 Léxico xurídico e administrativo

A

abandono: s.m. abandono

abaratar: v.t. e i. abaratar, rebaixar

abarcar: v.t. abarcar, abranguer

abastecer: v.t. e p. abastecer(se), fornecer(se)

abastecimiento: s.m. abastecemento, fornecemento

abintestato: adv. ab intestato, sen testamento

abogacía: s.f. avogacía

abogado-a: s. avogado

abogar: v.i. avogar

abolir: v.t. abolir, derrogar

abonado-da: adj. abonado, subscripto / aboado, pagado

abonar: v.t. acreditar / aboar, pagar / fertilizar (a terra) // v.t. e p. Abonarse (a unha publicación), subscribirse, aboar, acreditar, avalar. Fertilizar. *Abonar en cuenta*, aboar na conta, subscribir(se), aboar, pagar, ingresar, avalar, garantir

abonaré: s.m. obriga de aboamento, resgado de pagamento, resgado de aboamento

abono: s.m. abono, subscrición / aboamento, pagamento / aval, subscrición / fertilizante, esterco

aborto: s.m. aborto

abrogación: s.f. abrogación

abrogar: v.t. abrogar, abolir, revogar

absolver: v.t. absolver. *Absolver peticiones*, contestar preguntas de, resolver peticións, perdoar

absorber: v.t. absorber

abstener: v.t. e p. abster(se)

abundamiento a mayor: loc. por maior abastanza, por más abastamento, ademais diso, con maior abastanza, ademais, áinda máis

abusar: v.i. abusar, atropelar, asoballar

abuso: s.m. abuso, asoballamento

acabamiento: s.m. acabamento

acaparamiento: s.m. acaparamento

acaparar: v.t. acaparar, recadar

acarrear: v.t. causar, comportar, ocasional, provocar. Carrexar, carretar. *Acarrear consecuencias*, comportar consecuencias

acaso, por si: loc. por se acaso

acatamiento: s.m. acatamento

acatar: v.t. acatar

acceder: v.i. acceder

accesorio-ria: adj. e s.m. accesorio

accidente: s.m. accidente

acción: s.f. acción. *Acción al portador*, acción ao portador. *Acción penal*, acción penal

accionar: v.t. accionar (facer funcionar un mecanismo) / actuar (proceder xudicialmente)

accionariado: s.m. conxunto de accionistas. *El accionariado de esta empresa*, os accionistas desta empresa

acensar: vid. acensuar

acensuado-da: adj. Acensuado. *Bienes acensuados*, bens acensuados

acensuador-ra: adj. e s. censualista

acensuar: v.t. impor censo

Extraído e adaptado para este LIBRO de *Consello de Avogacía Galega (2003)*, vid. Bibliografía

acepción: s.f. acepción	activo-va: <i>adx.</i> activo // <i>s.m.</i> activo. <i>Activo financiero</i> , activo financeiro, activo amortizábel, activo circulante, activo disponíbel, activo ficticio, activo fixo, activo inmobilizado, activo internacional, activo líquido, activo revertible
aceptar: <i>v.t.</i> aceptar	
acepto: <i>s.m.</i> aceptación bancaria <i>f.</i> (dunha letra de cambio)	
acervo: <i>s.m.</i> acervo	
aclarar: <i>v.t.</i> aclarar, clarexar	
aclaratorio-ria: <i>adx.</i> aclaratorio	
acogerse: <i>v.t. e p.</i> acoller(se)	
acometer: <i>v.t.</i> acometer, arremeter	
acompañar: <i>v.t.</i> acompañar, achegar ou xuntar	
acontecimiento: <i>s.m.</i> acontecemento	
acordar: <i>v.t.</i> acordar, decidir. Acordar(se), lembrar(se), recordar(se)	
acorde: <i>adx.</i> acorde, concorde, de acordo // <i>s.m.</i> acorde	
acoso: <i>s.m.</i> acoso. <i>Acoso sexual</i> , acoso sexual	
acotación: <i>s.f.</i> acotación, nota marxinal, anotación / acoutamento / cota	
acotar: <i>v.t. e p.</i> coutar, acotar	
acrecencia: <i>s.f.</i> acrecentamento, dereito de acrecentamento <i>m.</i>	
acrecentamiento: <i>s.m.</i> acrecentamento	
acrecentar: <i>v.i.</i> acrecentar, aumentar	
acrecer: <i>v.i.</i> acrecentar, aumentar. <i>Derecho de acrecer</i> , derecho de acrecemento	
acrecimiento: <i>s.m.</i> acrecentamento	
acreditación: <i>s.f.</i> acreditación	
acreditar: <i>v.t. e p.</i> acreditar(se), acreditar	
acreedor-ra: <i>s.</i> acreedor. <i>Concurso de acreedores</i> , concurso de acreedores, acreedor escrituario, acreedor hipotecario, acreedor pignoraticio, acreedor privilexiado	
acta: <i>s.f.</i> acta. <i>Lectura del acta</i> , lectura da acta. <i>Levantar acta</i> , redactar a acta. <i>Extender, levantar acta</i> , redactar a acta, acta, acta notarial, acta de protesto	
	activo-va: <i>adx.</i> activo // <i>s.m.</i> activo. <i>Activo financiero</i> , activo financeiro, activo amortizábel, activo circulante, activo disponíbel, activo ficticio, activo fixo, activo inmobilizado, activo internacional, activo líquido, activo revertible
	acto: <i>s.m.</i> acto. <i>Acto seguido</i> , a seguir, logo. <i>En el acto</i> , no intre, no momento, deseguida, deseguido. <i>Acto seguido</i> , inmediatamente, a continuación. <i>Acto procesal</i> , acto procesual
	actor-ra: <i>adx.</i> e s. actor (de teatro) / autor, demandante. <i>Actor civil</i> , autor civil, actor civil, demandante, actuante, autor <i>Parte actora</i> , parte demandante, actor, demandante
	Actuado, de lo: <i>loc.</i> do que está feito, das actuacións
	actuante: <i>adx.</i> e s. actuante
	actuar: <i>v.t.</i> actuar
	actuario-ria: <i>s.</i> actuario
	acumular: <i>v.t.</i> acumular, amorear, amontoar
	acusación: <i>s.f.</i> acusación, inculpación
	acusar: <i>v.t.</i> acusar, culpar. <i>Acusar recibo</i> , acusar a recepción, notificar, avisar. <i>Acuse de recibo</i> , xustificante de recepción, aviso de recibimento. <i>Aviso de recibo</i> , notificación de recepción
	adelantar: <i>v.t., i. e p.</i> adiantar(se), adiantar, avanzar, avantar, progresar
	adelante, en: <i>loc.</i> en adiante, de agora en diante, en (a)diante, de agora en (a)diante, a partir de agora
	adelanto: <i>s.m.</i> adianto, avance / adianto, anticipo
	adeudar: <i>v.t.</i> deber / cargar. <i>Adeudar en cuenta</i> , cargar na conta / ter que pagar un imposto (especialmente o de alfández)
	adeudo: <i>s.m.</i> débeda <i>f.</i> / cargo, débito (nunha conta) / dereitos de alfández. <i>pl.</i> débeda, cargo, débito
	adherir: <i>v.t., i. e p.</i> adherir(se)
	adhesión: <i>s.f.</i> adhesión
	adiar: <i>v.t.</i> adiar, fixar día para un acto / aprazar
	adicción: <i>s.f.</i> adicción

adicional: <i>adx.</i> adicional	affectar: <i>v.t.</i> afectar
adir: <i>v.t.</i> adir, aceptar o herdo	afecto-ta: <i>adx.</i> afecto. <i>Afecto-ta de invalidez</i> , afecto de invalidez
adjudicar: <i>v.t.</i> adxudicar, conceder, outorgar	afianzador-ra: <i>adx.</i> e s. afianzador, fiador
adjudicatario-ra: <i>adx.</i> e s. adxudicatario	afianzamiento: <i>s.m.</i> afianzamento, afiunzamento
adjunción: <i>s.f.</i> adxunción	afianzar: <i>v.t. e p.</i> afianzar(se), afianzar, avalar, afiunzar
adjuntar: <i>v.t.</i> achegar ou xuntar, engadir, acompañar, xuntar. <i>Adjuntar documentos</i> achegar documentos, xuntar documentos, achegar, presentar, enviar. <i>Adjuntar documentos</i> , presentar documentos. <i>Adjunto remito</i> , remito xunto con, achego (documentos, probas, etc)	affidávit: <i>s.m.</i> affidávit
adjunto: <i>adx.</i> adxunto. <i>Adjunto (le) remito</i> , remítolle xunto con este escrito, adxunto	afiliar: <i>v.t. e p.</i> afiliar(se), afiliar, porfillar
administrar: <i>v.t.</i> administrar, administrar, rexer	afrontar: <i>v.t.</i> afrontar, enfrentar
administrativista: <i>s.</i> administrativista	agio: <i>s.m.</i> axio
admisión: <i>s.f.</i> admisión.	agiotaje: <i>s.m.</i> axiotaxe <i>f.</i>
admitir: <i>v.t.</i> admitir, aceptar. <i>Admitir a trámite</i> , admitir a trámite	agiotista: <i>s.m.</i> axiotista
admonición: <i>s.f.</i> admonición, amoestación	agotar: <i>v.t. e p.</i> esgotar(se)
adoptando-da: <i>adx. e s.</i> adoptando	agradecer: <i>v.t.</i> agradecer
adoptar: <i>v.t.</i> adoptar	agradecimiento: <i>s.m.</i> agradecemento
adquiriente ou adquirente: <i>adx. e s.</i> adquirente	agravar: <i>v.t. e p.</i> agravar(se)
adquirible: <i>adx.</i> adquiríbel	agravio: <i>s.m.</i> agravio, aldraxe, ofensa
adquirir: <i>v.t.</i> adquirir	agregación: <i>s.f.</i> agregación
adscribir: <i>v.t. e p.</i> adscribir(se)	agregado-da: <i>adx. e s.</i> agregado, agregado, engadido
adscripción: <i>s.f.</i> adscrición	agregar: <i>v.t. e p.</i> agregar, engadir
aduana: <i>s.f.</i> aduana, alfández	agrupar: <i>v.t. e p.</i> agrupar(se)
aduanero-ra: <i>adx. e s.</i> aduaneiro, alfandegueiro	ahijado-da: <i>pt. e adx.</i> porfillado (fillo adoptado) / afillado (dun padriño ou madriña)
aducir: <i>v.t.</i> aducir, alegar. <i>Aducir demanda</i> , contestar, presentar a demanda	ahora: <i>adv.</i> agora. <i>De ahora en adelante</i> , de agora en (a)diantre, a partir de agora
adulteración: <i>s.f.</i> adulteración	ajeno-na: <i>adx. e s.</i> alleo
adulterar: <i>v.t.</i> adulterar	ajustar: <i>v.t., i. e p.</i> axustar(se), axeitar(se) / axustar(se), cinxir(se). <i>Ajustar un precio</i> , axustar, concertar un prezo. <i>Ajustar un jornalero</i> , contratar un xornaleiro, axustar, axeitar
adverso-sa: <i>adx.</i> adverso	alarde: <i>s.m.</i> alarde, ostentación / lista ou relación de asuntos pendentes <i>f.</i>
advertencia: <i>s.f.</i> advertencia, aviso	albacea: <i>s.m.</i> testamenteiro
advertir: <i>v.t.</i> advertir, avisar	albarán: <i>s.m.</i> albará
afectación: <i>s.f.</i> afectación	alcanzar: <i>v.t.</i> alcanzar, acadar, atinguir, atinxir
	aleatorio-ria: <i>adx.</i> aleatorio
	alegar: <i>v.t.</i> alegar, aducir

alegato: s.f. alegación	alzado-da: <i>adx. e s.</i> alzado. A prezo <i>alzado</i> , a prezo axustado, alzado. A tanto <i>alzado</i> , a prezo concertado, prezo global, a prezo fixado, a prezo acordado
alevosamente: aleivosamente, con aleivosía	alzamiento: s.m. alzamento, sublevación f. <i>Alzamiento de bienes</i> , ocultación de bens, alzamento de bens
alevosía: s.f. aleivosía	amillaramiento: s.m. catastro, empadroamento
alfarrazar: v.t alfarrazar (axustar á alza o valor dos froitos na árbore)	amojonamiento: s.m. demarcación f., amolloamento, derrega f., derrega, estrema, marcaxe
alguacil: s.m. alguacil	amojonar: v.t. amolloar, poñer os marcos, estremar, marxejar, derregar
alícuota: <i>adx. e f.</i> alícuota	amonestación: s.f. amoestación, represión, advertencia // s. pl. proclamas, monicións. <i>Correr las amonestaciones</i> , botar as proclamas ou as monicións, reprensión, advertencia
alienable: <i>adx.</i> alienábel, alleábel	amonestar: v.t. amoestar, botar as proclamas, as monicións, avisar, reprender, advertir, botar as proclamas, admonicións
alienación: s.f. alienación, alleamento m.	amortizar: v.t. amortizar
alienar: v.t. alienar, allear	amparar: v.t. e p. amparar, protexer
alijo: s.m. alijo, cargamento de contrabando	amparo: s.m. amparo. <i>Al amparo de</i> , ao amparo de, ao abeiro de, amparándose en, amparo (recurso de), abeiro (cobertura normativa)
alineación: s.f. aliñación	anales: s.m. pl. anais
allanamiento: s.m. aplanamento. <i>Allanamiento de morada</i> , violación de morada, invasión de domicilio, violación de domicilio. <i>Allanamiento a la demanda</i> , conformidade coa demanda, asentimento á demanda	análisis: s.m. análise f.
allanar: v.t. achaigar, achandar, chanzar. <i>Allanar un domicilio</i> , violar un domicilio // v. p. derrubarse / fig. someterse, conformarse. <i>Allanarse a la demanda</i> , avirse á demanda, conformarse coa demanda	analizar: v.t. analizar
almacenar: v.t. almacenar	anexar: v.t. anexar
alquilar: v.t. alugar, arrendar	anexo-xa: <i>adx. e s.m.</i> anexo, engadido
alquiler: s.m. alugueiro, arrendamento, renda, alugamento, arrendo, alugamento (acción de alugar) / alugamento, alugueiro, renda (prezo que se paga)	anotación: s.f. anotación. <i>Anotación preventiva</i> , anotación preventiva, anotación provisional
alta: s.f. ingreso, inscripción (nun corpo). s.m. <i>Causar alta</i> , ingresar (nun corpo) / alta (dunha enfermidade). <i>Dar el alta</i> , dar a alta. <i>Darse de alta</i> , inscribirse	anotar: v.t. anotar
alteración: s.f. alteración	ante: prep. Ante, diante de / perante, en presenza de. <i>Comparecer ante el juez</i> , comparecer perante o xuíz. <i>Ante mi</i> , ante min, perante min, diante miña. <i>Ante todo</i> , ante todo, antes de nada, en primeiro lugar, primeiro de nada
alterar: v.t. e p. alterar(se)	anteceder: v.i. anteceder
aludir: v.t. e i. aludir	antecesor-ra: s. antecesor
alusión: s.f. alusión	antedata: s.f. antedata
alza: s.f. alza, suba. <i>Alza de precios</i> , alza ou suba de prezos. <i>Jugar al alza</i> , xogar á alza	antefirma: s.f. antefirma
alzada: s.f. alzada, apelación	

antejuicio: s.m. antexuízo

antelación: s.f. antelación

antemano, de: loc. de antemán, por adiantado

anteperíodo: s.m. anteperiódio

anticipación: s.f. anticipación

anticipar: v.t. e p. anticipar(se), adiantar(se)

anticresis: s.f. anticrese

antigüedad: s.f. antigüedad

antijuridicidad: s.f. antixuradicidade

antinomia: s.f. antinomia

antiselección: s.f. antiselección

anualidad: s.f. anualidade

anuario: s.m. anuario

anular: v.t. anular

anunciar: v.t. e p. anunciar(se)

anuncio: s.m. anuncio

anverso: s.m. anverso

añadir: v.t. engadir

apalabrar: v.t. e p. apalabrar

aparcería: s.f. parcería

apariencia: s.f. apariencia

apartado-da: adv. apartado, alínea, afastado, arredado, distante // s.m. alínea (división de textos)

apartamiento: s.m. apartamento, afastamento, arredamento **apátrida:** s. apátrida

apelación: s.f. apelación

apelar: v.i. apelar, recorrer

apellido: s.m. apellido

apenas: adv. e conx. a penas loc., case non, escasamente / así que (inmediatamente)

apeo: s.m. apeo / derrega f., estrema f., derrega / calzado, encamado / corta f.

apercibimiento: s.m. apercibimento. *Con el apercibimiento de que, co apercibimento de que*

apercibir: v.t. e p. apercibir(se)

aplazamiento: s.m. aprazamento, adiamiento **aplazar:** v.t. aprazar, adiar, atrasar, pospoñer

aplicación: s.f. aplicación. *Ser de aplicación, ser aplicábel, En aplicación de, en aplicación de*

aplicar: v.t. e p. aplicar

ápoca: s.f. época (carta de pagamento ou recibo)

apoderar: v.t. e p. apoderar(se)

aportación: s.f. contribución, achega, contributo

aportar: v.t. xuntar, achegar / proporcionar, contribuír, xuntar, subministrar / achegar, fornecer, dar

aporte: s.m. achega f., contribución f.

apreciar: v.t. apreciar

aprecio: s.m. aprecio

apremiar: v.t. constrinxir, urxir, compeler, apremar, apurar

apremio: s.m. constrinximento. *Por vía de apremio, por vía de constrinximento, prema ou constrinximento, por vía de constrinximento, por vía executiva, prema, presa, apuro. Vía de apremio, vía de prema, vía de constrinximento, vía executiva*

apresurarse: v. p. apresurarse

apropiación: s.f. apropiación. *Apropiación indebida, apropiación indebida*

apropiar: v.t. e p. apropiar(se)

provechamiento: s.m. aproveitamento

aprovechar: v.t., i. e p. aproveitar(se)

arancel: s.m. arancel

arancelario-ria: adv. arancelario

aras a, en: loc. de cara a, a prol de, para. *En aras de, a prol de*

arbitraje: s.m. arbitraxe f.

arbitrio: s.m. arbitrio

archivar: v.t. arquivar

archivo: s.m. arquivo

argumentar: v.t. argumentar

armonizar: v.t. e i. harmonizar

arqueo: s.m. arqueo

arraigo: s.m. arraigamento, enraizamento	asunción: s.f. asunción
arras: s.f. pl. arras	atener: v.t. e p. ater(se)
arreglo: s.m. arranxo, amaño. <i>Con arreglo a</i> , conforme a, de acordo con, de conformidade con, consonte con, segundo, convenio, pacto, avinza, compromiso. <i>Llegar a un arreglo</i> , chegar a un acordo. <i>Arreglo de los precios</i> , axuste dos prezos. <i>Con arreglo a derecho</i> , conforme a dereito. <i>Con arreglo a su leal saber y entender</i> , conforme ao seu saber e entender	atenuante: adj. e s.f. atenuante
arrendador-ra: adj. e s. arrendador	atesorar: v.t. atesourar
arrendamiento: s.m. arrendamento, arrendo, <i>Arrendamiento financiero</i> , arrendamento financeiro, leasing	atestación: s.f. atestación
arrender: v.t. arrender, alugar	atestado: s.m. atestado. <i>Levantar un atestado</i> , elaborar un atestado
arrendatario-ria: adj. e s. arrendatario	atestar: v.t. atestar, testificar, testemuñar
arrogación: s.f. arrogación	atestiguar: v.t. testemuñar, testificar
arrogar: v.t. arrogar, porfillar, adoptar / v. p. arrogarse, atribuirse, arrogar, adoptar	atrasar: v.i. e p. atrasar(se)
articular: v.t. articular, artellar, articular	atribuir: v.t. atribuir
artículo: s. artigo, artello, artigo	audiencia: s.f. audiencia
asalariar: v.t. asalariar	auditoría: s.f. auditoría
asamblea: s.f. asamblea	ausencia: s.f. ausencia
asegurar: v.t. asegurar	autenticar: v.t. autenticar
aseguramiento: s.m. aseguranza f.	autenticidad: s.f. autenticidade
asesamiento: s.m. asentamento	auto-os: s.m. auto, auto. <i>Día de autos</i> , dia dos feitos, <i>Constar en autos</i> , constar nos autos, figurar nos autos. <i>A los autos de su razón</i> , aos autos da sua classe, aos autos correspondentes
asentar: v.t., i. e p. asentar(se)	autocontrato: s.m. autocontrato
asentimiento: s.m. asentimento, asenso, <i>Asentimiento a la demanda</i> , conformidade coa demanda, asentimento coa demanda	autoafinanciación: s.f. autofinanciamento m.
asentir: v.i. asentir	autoliquidación: s.f. autoliquidación
asesinar: v.t. asasinar	autoría: s.f. autoría
asesorar: v.t. e p. asesorar(se)	autoridad: s.f. autoridade
asesoría: s.f. asesoría	autorización: s.f. autorización
asiento: s.m. asento, asentamento, anotación. <i>Asiento registral</i> , anotación no rexistro	autoseguro: s.m. autoseguro
asignar: v.t. asignar, sinalar	aval: s.m. aval
asistir: v.t. e i. asistir. <i>Asistir a la razón</i> , ter a razón, posuír a razón	avalar: v.t. avalar
asumir: v.t. asumir	avaluación: s.f. valoración
	avaluar: valorar, determinar, avaliar
	avalúo: s.m. avaliación f., valoración f. <i>Avalúo de bienes</i> , valoración de bens, taxación de bens, avalúo
	avecindar: v.t. e p. aveciñar(se)
	avenencia: s.f. avinza, acordo, pacto, arranxo
	avenir: v.t. e p. avir(se)

avería: s.f. avaría, avaría común, avaría particular

averiguación: s.f. indagación, pescuda, descubrimento *m*, esculca, investigación, indagación

averiguar: v.t. indagar, inquirir / descubrir, indagar / descubrir, inquirir, indagar, pescudar / descubrir

avisar: v. avisar

aviso: s.m. aviso, *Aviso precautorio*, aviso preventivo

avocación: s.f. avocación

avocar: v.t. avocar

avulsión: s.f. avulsión, extirpación

ayuntamiento: s.m. concello / concello ou municipio / casa do concello

B

baja: s.f. baixa, diminución (de prezos, de valores) / baixa, cesamento / baixa, perda (dun soldado). *Dar de baja*, dar a baixa. *Darse de baja*, borrarse, excluírse, deixar de pertencer, retirarse, saír. *Jugar a la baja*, xogar á baixa

bajo: adv, adv. e s.m. baixo, *Bajo apercibimento*, baixo apercibimento. *Bajo condición*, baixo condición. *Bajo inventario*, baixo inventario. *Bajo juramento*, baixo xuramento

balance: s.m. balance

bancarrota: s.f. creba, bancarrota / creba (requiere decisión xudicial)

bando: s.m. bando, edicto / bando, facción

baremo: s.m. baremo

base: s.f. base. *En base a*, baseándose en, tendo en conta, de acordo con, consonte con, segundo, con base en. *A base de*, a base de

bastante: adv. bastante, abondo, dabondo, suficiente / bastante, en cantidade apreciábel. *Poder bastante*, poder cumprido

bastantear: v.t. e i. verificar a suficiencia (dun documento), validar, verificar

bastanteo: s.m. verificación da suficiencia *loc.*, verificación da suficiencia (dun documento). *Bastanteo de poderes*, verificación de poderes, *Bastanteo de documentos*, verificación de documentos

beneficiario-ria: adv. e s. beneficiario, beneficiario. *Beneficiario del seguro*, beneficiario do seguro

bianual: adv. bianual

bien-nes: adv. e s.m. ben. *Bienes muebles o inmuebles*, bens móbeis ou inmóbeis, bens, capital, facenda, ben. *Bienes gananciales*, bens gananciais. *Bienes comunales*, bens comunais. *Bienes dominicales*, bens dominicais. *Bienes fungibles*, bens fungíbeis. *Bienes raíces*, bens imóbeis, bens. *Bienes demanales*, bens demanais, bens de dominio público, bens mostrencos. *Bienes de dominio público*, bens de dominio público. *Bien mostrenco*, ben mostrenco, ben xacente, *Bienes parafernais*, bens parafernais. *Bienes públicos*, bens públicos

bienal: adv. e s.f. bienal

bienio: s.m. bienio

bisiesto: adv. bisesto

boda: s.f. voda, voda, casamento. *Bodas de plata*, vodas de prata. *Bodas de oro*, vodas de ouro

boletín: s.m. boletín. *Boletín oficial*, boletín oficial

bolsa: s.f. bolsa, bulsa

bonificación: s.f. bonificación

bonificar: v.t. bonificar

bono-nos: s.m. bono. *Bono del tesoro*, bono do tesouro, vale

brevedad: s.f. brevidade. *A la mayor brevedad posible*, o más axiña posíbel, canto antes, canto más rápido mellor, coa maior brevidade, no prazo máis breve posíbel

brocárdico: s.m. brocárdico, axioma legal

bufete: s.m. escritorio (móvel para escribir), despacho (dun avogado), clientela *f.* (dun avogado)

bursátil: adv. bolsista

búsqueda: s.f. busca, procura, *Búsqueda y captura*, busca e captura

C

caber: v.i. caber, *Caber recurso*, caber recurso

cabildo: s.m. cabido. *Cabildo insular*, cabido insular

caducar: s.m. caducar, prescribir	carta: s.f. carta. <i>Carta de pago</i> , carta de pagamento. <i>Carta orden</i> , carta orde. <i>Carta puebla</i> , carta de poboamento
caducidad: s.f. caducidade. <i>Caducidad de la instancia</i> , caducidade da instancia	
calidad: s.f. calidad. <i>A calidad de</i> , coa condición de, <i>En calidad de</i> , en calidad de, como	
calificación: s.f. cualificación, cualificación. <i>Calificación registral</i> , cualificación de rexistro .	
calificar: v. cualificar	
callejero: adv. da rúa, na rúa. <i>Fiesta callejera</i> , festa na rúa. <i>Perro callejero</i> , can sen dono. Guía de rúas, roteiro m.	
calumniar: v.t. calumniar	
cambista: s. cambiador	
cancelar: v.t. cancelar	
canje: s.m. troco, intercambio, cambio, permuta	
canjeear: v.t. trocar, intercambiar, permutar	
canon: s.m. canon	
cantidad: s.f. cantidad. <i>En cantidad suficiente</i> , en cantidad suficiente	
capacidad: s.f. capacidad, capacidad de crédito, capacidad de obrar, capacidad legal	
capacitación: s.f. capacitación, cualificación / formación. <i>Escuela de capacitación agraria</i> , escola de formación agraria	
capacitar: v.t. capacitar, habilitar	
capital: s.f. capital	
capítulo: s.m. capítulo	
carear: v.t. acarear	
carecer: v.i. carecer	
carencia: s.f. carencia. <i>Período de carencia</i> , período de carencia	
careo: s.m. acareo	
carga: s.f. carga. <i>Cargas y gravámenes</i> , cargas e gravames. <i>Carga de la prueba</i> , carga da proba	
cargo: s.m. cargo. <i>A cargo de</i> , a cargo de, por conta de. <i>A mi cargo</i> , ao meu cargo. <i>Con cargo a</i> , con cargo a	
	carta: s.f. carta. <i>Carta de pago</i> , carta de pagamento. <i>Carta orden</i> , carta orde. <i>Carta puebla</i> , carta de poboamento
	casación: s.f. casación
	casar: v.i., p. e t. casar (v.i. e t.), contraer matrimonio / v.t. casar, anular (unha sentenza)
	casicontrato: s.m. cuasicontrato
	casidelicto: s.m. cuasidelito
	casidomicilio: s.m. cuasidomicilio
	caso: s.m. Caso. <i>En su caso</i> , de ser o caso, cando corresponda, se procede, chegado o caso, cando cumpla, cando corresponda. <i>En el caso de autos</i> , no caso que nos ocupa
	casualidad: casualidade
	catastral: adv. catastral
	catastrar: v. catastrar
	catastro: s.m. catastro
	cauce: s.m. leito (dun curso de auga) / fig. vía, canle, conduto. <i>Por sus cauces</i> , polo seu camiño, polas súas vías. <i>Cauce reglamentario</i> , vía regulamentaria
	aución: s.f. caución, vid. garantía
	caucionar: v.t. caucionar
	caudal: s.m. caudal / capital, fondos, bens. <i>Caudal público</i> , fondos públicos. <i>Caudal hereditario</i> , bens hereditarios, caudal / fig. capital, fondos, bens, facenda. <i>Malversación de caudales públicos</i> , malversación de fondos públicos
	causahabiente: adv. e s. habente-causa, sucesor, cauñante, habente-causa, causahabiente
	causalidad: s.f. causalidade
	causar: v.t. causar, <i>Causar baja</i> , causar baixa, deixar vacante
	causídico-ca: adv. e s. causídico
	cautela: s.f. cautela, <i>Cautela y caución</i> , cautela e caución
	cautelar: v.t. e p. precaver(se) // adv. preventivo, precautorio. <i>Medidas cautelares</i> , medidas preventivas
	cédula: s.f. cédula

celebrar: *v.t.* celebrar. *Celebrar un contrato*, asinar un contrato. *Celebrar una reunión*, ter lugar / realizar unha reunión

censal: *adx.* censual // *s.m.* censo

censar: *v.t.* censar

censo: *s.m.* censo

censual: *adx.* censual

cerciorarse: asegurarse

certificar: *v.t.* certificar

cesación: *s.f.* cesación, cesamento

cesar: *v.t.* destituír, separar, cesar / (*v.i.*), destituír, depoñer, *v.t.* cesar, parar / *v.i.* cesar, deixar un cargo. *Cesar a alguien*, destituír a alguéun

ceсе: *s.m.* cesamento

chequeo: *s.m.* exame, reconocemento

ciencia: *s.f.* ciencia. *A ciencia cierta*, con certeza, de certo, sen dúbida)

cierre: *s.m.* peche, cerramento / pecho, fecho

circunscripción: *s.f.* circunscripción

citar: *v.t.* citar. *Citar a comparecencia*, citar a comparecencia, citar para comparecencia. *Citar a remate*, citar de remate

citatorio-ria: *adx.* citatorio

civilista: *s.* civilista

clase: *s.f.* clase, *De igual clase*, do mesmo tipo

cláusula: *s.f.* cláusula. *Cláusula penal*, cláusula penal

coacción: *s.f.* coacción

coadyuvante: *adx.* coadxuyante

coautor-ra: *s.* coautor

cobertura: *s.f.* cobertura, cuberta, *Cobertura del seguro*, cobertura do seguro

cobrar: *v.t.* cobrar

cobro: *s.m.* cobramento, cobro. *Poner al cobro*, poñer (ou pór) para cobrar

codicilar: *adx.* codicilar

codicilo: *s.m.* codicilo

codificación: *s.f.* codificación

codificar: *v.t.* codificar

código: *s.m.* código

coercibilidad: coercibilidade

coerción: *s.f.* coerción

coercitividad: coercitividade

cofiador-ra: *s.* cofiador

cognición: *s.f.* cognición

cohabitación: *s.f.* cohabitación

cohecho: *s.m.* suborno, corrupción

coheredero-ra: *s.* coherdeiro

colaborar: *v.i.* colaborar

colación: *s.f.* colación

colacionar: *v.t.* colacionar

colateral: *adx.* colateral

colectividad: *s.f.* colectividade

colegio: *s.m.* colexio. *Colegio electoral*, colexio electoral

colindante: *adx.* lindeiro, contiguo, confinante, limítrofe / lindeiro, estremeiro (eidos, predios) // *s.* estremeiro, veciño, contiguo

colindar: *v.i.* estremar, lindar, entestar

colisión: *s.f.* colisión

colisionar: *v.i.* colidir, chocar, bater

colitigante: *s.* colitigante

colonato: *s.m.* colonato

coludir: *v.i.* coludir

colusión: *s.f.* colusión: papel de colusión

comandita: *s.m.* comandita, sociedade en comandita

comanditar: *v.t.* comanditar

comanditario-ria: *adx.* comanditario

cometido: *s.m.* comisión *f.*, encargo / trabalho, obriga

comisar: *v.t.* comisar

comisión: *s.f.* comisión, comisión de governo

comisionista: *s.* comisionista

comiso: *s.m.* comiso, confiscación

comitente: *adx.* e *s.* comitente

comodante: *s.* comodante

comodatario-ria: s. comodatario	concurrencia: s.f. concurrencia, concurso <i>m.</i> / concorrenza, afluencia. <i>Concurrencia de créditos</i> , concorrenza de créditos
comodato: s.m. comodato	
comparecer: v.i. comparecer. <i>Comparezco y digo</i> , comparezo e digo	
compeler: v.t. compeler	concurrir: v.i. concorrer, asistir
compensar: v.t. e i. compensar	concursado-da: adj. e s. falido
competer: v. competir, corresponder	concursar: v.i. concursar
compilación: s.f. compilación	concusión: s.f. concusión
componedor-ra: s.m. componedor, compostor. <i>Amigable componedor</i> , amigábel componedor	condenar: v.t. e p. condenar
componer: v.t. e p. componer, compor	condominio: s.m. condominio
compraventa: s.f. compravenda. <i>Contrato de compraventa</i> , contrato de compravenda	condómino-na: s. copropietario, condómino
comprobar: v.t. comprobar, verificar, conformar	condonar: v.t. condonar
compromisario-ria: adj. compromisario	conducción: s.f. conducción
compromisorio-ria: adj. compromisorio	conducta: s.f. conducta
compulsación: s.f. compulsa	condeño-ña: s. copropietario, condómino
compulsar: v.t. compulsar	conectar: v.t. conectar
compulsión: s.f. compulsión	conexo-xa: adj. conexo, conectado, relacionado, afín
compulsorio-ria: adj. e s. compulsorio. <i>Mandato compulsorio</i> , mandado compulsorio	conferencia: s.f. conferencia, conferencia internacional
cómputo: v.t. cómputo, conta, cálculo	conferir: v.t. conferir, conceder, outorgar
comunal: adj. comunal. <i>Bienes comunales</i> , bens comunais	confidencial: adj. confidencial, secreto
comunicar: v.t. e p. comunicar(se)	confiscar: v.t. confiscar, comisar, embargar
concejal: s. concelleiro	conflicto: s.m. conflicto
concernir: v.i. concernir, atinxir / concernir, afectar	conformidad: s.f. conformidade. <i>De conformidad con</i> , de conformidade con, conforme a, de conformidade con, conforme a, de acordo con. <i>En conformidad con</i> , de acordo con
concertación: s.f. concertación	
concertar: v.t., i. e p. concertar(se), concertar, acordar, avinar, pactar	cofrontar: v.t. confrontar, cotexar, contrastar, comparar, cotexar
concesión: s.f. concesión (acción) / concesión, permiso, licenza, concesión administrativa	congruencia: s.f. congruencia, coherencia, congruidade
concierto: s.m. concerto	cominación: s.f. cominación
concluir: v.t. concluir, rematar, terminar	cominar: v.t. cominar, ameazar, intimar
concubinato: s.m. concubinato, achego, arrimo, xuntoiro	comutar: v.t. comutar, cambiar, trocar, mudar
	connivencia: s.f. connivencia, complicidade
	conocimiento: s.m. coñecemento. <i>Poner en conocimiento</i> , dar coñecemento, comunicar, informar. <i>Con conocimiento de</i> , con coñecemento de. <i>Para su conocimiento</i> , para o seu coñecemento

consanguinidad: s.f. consanguinidade	contestación: s.f. contestación. <i>Contestación a la demanda,</i> contestación á demanda
conseguir: v.t. conseguir, acadar, lograr, atinxir, acadar	conteste: adv. confirmar o testemuño ou non discrepar, conteste. <i>Testigos contestes, testemuñas contestes</i>
consejería: s.f. consellaría	continencia: s.f. continencia, continencia da causa
consejero-ra: s. conselleiro, conselleiro delegado	continente: adv. e s.m. continente
consejo: s.m. consello, advertencia, recomendación, suxestión / consello, reunión	contingente: adv. e s.m. continxente, eventual, circunstancial
consenso: s.m. consenso, acordo, avinza, consentimento	contra: prep. contra, <i>Por contra</i> , pola contra
consensual: adv. consensual	contraacusación: s.f. contraacusación
consensuar: v.t. consensuar	contracédula: s.f. contracédula
consentir: v.t. consentir, permitir, tolerar	contraer: v.t. e p. contraer(se). <i>Contraer deudas</i> , contraer débedas
considerando: s.m. considerando	contrafuero: s.m. contrafóro
considerar: v.t. considerar	contraorden: s.f. contraorde
consignación: s.f. consignación	contraprestación: s.f. contraprestación
consignar: v.t. consignar	contraseguro: s.m. contraseguro
consignatario-ria: s. consignatario, consignatario de buques	contraselar: v.t. contraselar
consiguiente: adv. conseguinte, <i>Por conseguinte</i> , por conseguinte, polo tanto, xa que logo	contrata: s.f. contrata
consolidar: v.t. e p. consolidar(se)	contratar: v.t. contratar
consorcio: s.m. consorcio	contratista: s. contratista
conde: s. conde, conxuez	contravención: s.f. contravención
constitución: s.f. constitución	contravenir: v.t. contravir
constituto: pt. constituto, posesorio	contrayente: adv. e s. contraente
constituyente: adv. constituyente	contribuir: v.i. contribuir
consuetudinario-ria: adv. consuetudinario	contribuyente: adv. e s. contribuyente
consultar: v.t. consultar	contumacia: s.f. contumacia, teimosía, empeño, teima, obstinación
consumar: v.t. e p. consumar(se)	contumaz: adv. contumaz, teimoso
contabilizar: v.t. contabilizar	convalidación: s.f. validación
contaduría: s.f. contaduría	convalidar: v.t. validar
contar: v.t., i. e p. contar(se), <i>A contar desde</i> , que comezará a contar, a partir, contado(s)	conveniente: adv. conveniente, axeitado, adecuado
contemplar: v.t. considerar, prever, contemplar	convenio: s.m. convenio, avinza, axuste, acordo, trato, pacto
contencioso-sa: adv. contencioso	convenir: v.t. convir, acordar, pactar, avinzar
contener: v.t. conter	convocar: v.t. convocar, citar

conyugal: <i>adx.</i> conxugal, convivencia conxugal	cuantía: <i>s.f.</i> contía
cónyuge: <i>s.</i> cónxuxe, consorte	cuasicontrato: <i>s.m.</i> cuasicontrato
cooperativa: <i>s.f.</i> cooperativa	cuasidelito: <i>s.m.</i> cuasidelito
coordinar: <i>v.t.</i> coordinar	cuasiusufruto: <i>s.m.</i> cuasiusufruto
copartícipe: <i>s.</i> copropietario, copartícipe	cuatrienal: <i>s.m.</i> cuadrienal
copropiedad: <i>s.f.</i> copropiedade	cuatrienio: <i>s.m.</i> cuadrienio
corredor-ra: <i>adx.</i> e <i>s.</i> axente. <i>Corredor de comercio</i> , axente de comercio. <i>Corredor de fincas</i> , axente inmobiliario	cuenta: <i>s.f.</i> conta. <i>Cuenta acreedora</i> , conta acredora. <i>Cuenta corriente</i> , conta corrente. <i>Cuenta deudora</i> , conta debedora. <i>Por cuenta de</i> , por conta de. <i>A cuenta y riesgo</i> , por conta e risco, a conta e risco. <i>En resumidas cuentas</i> , en resumo, en definitiva
correduría: <i>s.f.</i> corretaxe	cuentacorrentista: <i>s.</i> titular (dunha conta corrente)
correo: <i>s.m.</i> correo, <i>A vuelta de correo</i> , no correo seguinte	uestionar: <i>vt.</i> cuestionar, pór en dúbida
corresponder: <i>v.i.</i> e <i>p.</i> corresponder(se)	cuestionario: <i>s.m.</i> cuestionario
corretaje: <i>s.f.</i> corretaxe	culpabilidad: <i>s.f.</i> culpabilidade, culpa, responsabilidade
corriente: <i>s.f.</i> corrente. <i>El día ... de los corrientes</i> , o día ... deste mes	culpar: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> culpar
costas: <i>s.f. pl.</i> custas // <i>loc.</i> <i>A costa de</i> , a custa de, por conta de	culposo-sa: <i>adx.</i> culposo, culpábel
coste: <i>s.m.</i> custo. <i>Precio de coste</i> , prezo de custo	cumplido-da: <i>s.m.</i> cumprido
costumbre: <i>s.f.</i> costume <i>m.</i> <i>Buenas / malas costumbres</i> , bos / malos costumes	cumplimentar: <i>v.t.</i> cubrir, encher (un cuestionario) / cumplimentar, saudar, facer cumprimentos. <i>Cumplimentar un impreso</i> , cubrir un impreso
cotejar: <i>v.t.</i> cotexar, confrontar, comparar, autenticar, compulsar, verificar	cumplimiento: <i>s.m.</i> cumprimento, cumprimento das obrigas, da condena... <i>De obligado cumplimiento</i> , de cumprimento obrigado. <i>En cumplimiento de</i> , en cumprimento de, para cumplir, en cumprimento de, para cumplir, cumprindo
cotejo: <i>s.m.</i> cotexo, comparación, constatación, comparanza	cumplir: <i>vt.</i> e <i>i.</i> cumplir
cotizar: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> cotizar(se)	cuota: <i>s.f.</i> cota
creces, con: <i>loc.</i> de sobra, dabondo, amplamente, abundantemente, por demás	cupo: <i>s.m.</i> cota <i>f.</i> , cantidad. / quiñón, lote, partilla <i>f.</i> , leva. Excedente de cupo, excedente de leva / cota <i>f.</i>
credencial: <i>adx.</i> e <i>s.f.</i> credencial. <i>Cartas credenciales</i> , cartas credenciais, acreditación	parte f.: a cota de captura de baleas, a cota de profesorado para o curso .
crédito: <i>s.m.</i> crédito, préstamo de diñeiro, creto (non monetario) confianza, boa fama	curador-ra: <i>s.</i> curador. <i>Curador de bienes</i> , curador de bens
cuadrienal: <i>adx.</i> cuadrienal	curaduría: <i>s.f.</i> curadoría
cualidad: <i>s.f.</i> calidad	curatela: <i>s.f.</i> curadoría
cuanto, en, a: <i>loc.</i> en canto a, tocante a, polo que fai a, en relación con	
cuanto, por: <i>loc.</i> por canto, xa que, dado que	

cursar: *v.t.* cursar, tramitar, enviar, transmitir. *Cursar un expediente*, tramitar un expediente. *Cursar un convenio*, subscribir un convenio, cursar (seguir un curso): cursar medicina / tramitar (un documento) / enviar (unha carta) / transmitir (unha orde) **curso:** *s.m.* curso. *El año en curso*, este ano. *Moneda de curso legal*, moeda de curso legal, curso forzoso. En curso, actualmente, actual

D

dación: *s.f.* dación, cesión. Dación en pago, dación en pagamento

dado-da: *advx. e pt.* dado. Dada cuenta, informado/da. Dado que, visto que, xa que

damnificar: *v.t.* damnificar

dañar: *v.* danar

daño: *s.m.* dano. *Daños y perjuicios*, danos e perdas, dano

dañoso-sa: *advx.* danoso

dar: *v.t. e p.* Dar abasto, dar abasto, ser abondo, chegar. Dar audiencia, dar audiencia. *Dar cumplimiento*, dar cumprimento, tramitar. *Dar de baja*, dar a baixa. *Dar el enterado*, dar a conformidade. Dar aviso, avisar. *Dar comienzo*, comenzar, iniciar. *Dar lectura*, ler. *Dar parte*, dar parte, notificar, comunicar, avisar. *Dar cuenta*, dar conta, informar. *Dar de alta*, dar a alta. *Dar fe*, dar fe, acreditar, confirmar. *Darse cuenta*, darse (de) conta, decatarse. *Dar traslado*, comunicar (ás partes), trasladar. *Darse de alta*, inscribirse. *Darse de baja*, borrarse, excluírse, deixar de pertencer, retirarse, saír

datar: *v.t.* datar

dato: *s.m.* dato

debe: *s.m.* debe. *Debe y haber*, debe e haber

deber: *v.t. e i.* deber // *s.m.* deber, obriga

débito: *s.m.* débito, cargo, débeda

decaer: *v.i.* decaer, *Decaer en su derecho*, perder o dereito (unha persoa) / prescribir, caducar (un dereito)

decir: *v.t.* decir. *A decir verdad*, francamente, con franqueza, con sinceridade, se queremos ser fracos, a decir verdade

declarar: *v.t., i. e p.* declarar(se). *Declarar ante el juez*, declarar perante o xuíz. *Declarar bastante*, declarar suficiente. *Declararse en rebeldía*, declararse en rebeldía

declinar: *v.t. e i.* declinar

declinatoria: *s.f.* declinatoria

declinatorio-ria: *adx.* declinatorio

decomisar: *v. t* comisar, confiscar, requisar, incautar

decreto: *s.m.* decreto. *Decreto-ley*, decreto-lei

deducción: *s.f.* dedución

deducible: *advx.* deducible

deducir: *v.t.* deducir. *Deducir una demanda*, presentar unha demanda

defecto: *s.m.* defecto, imperfección, deficiencia. *En su defecto*, de non o haber, na súa ausencia, no seu lugar, de non existir, en todo caso, en defecto de, se non. *Defecto de forma*, defecto de forma. *En defecto de*, en defecto de, a falta de

defensor-ra: *advx. e s.* defensor. *Defensor del pueblo*, valedor do pobo

defensoría: *s.f.* defensoría

defensorio: *s.m.* defensorio

deferir: *v.t. e i.* deferir

déficit: *s.m.* déficit, déficit público

deflación: *s.f.* deflación

defraudar: *v.t.* defraudar, desilusionar, decepcionar

defunción: *s.f.* defunción, morte, óbito, deceso, pasamento, falecemento

dejación: *s.f.* renuncia, desestimento.

Dejación de bienes, abandono de bens. *Dejación en la demanda*, desistimento da demanda

dejar: *v.t.* deixar. *Dejar nota*, anotar, deixar nota. *Dejar sin efecto*, deixar sen efecto

delatar: *v.t.* delatar, denunciar

delegar: *v.t.* delegar

deliberar: <i>v.i.</i> deliberar, discutir, tratar, debater	derecho: <i>adv.</i> e <i>s.m.</i> dereito. <i>Derecho de acrecer</i> , dereito de acrecentamento. <i>Derecho de paso</i> , pasantía, pasaxe. <i>Derecho consuetudinario</i> , dereito costumeiro ou consuetudinario. <i>Derecho procesal</i> , dereito procesual. <i>Derechos humanos</i> , dereitos humanos. <i>Derechos reales</i> , dereitos reais. <i>Conforme a derecho</i> , segundo dereito. <i>De derecho</i> , de dereito. <i>Derechohabiente</i> , o que recibe o dereito. <i>Derecho de habitación</i> , dereito de vivenda. <i>Derecho financiero</i> , dereito financeiro. <i>Derecho foral</i> , dereito foral. <i>Derecho de petición</i> , dereito de pedimento. <i>Derecho de tanteo</i> , dereito de tento, dereito de tanteo. <i>Como en derecho mejor proceda</i> , como corresponda en dereito, como proceda en dereito. <i>De pleno derecho</i> , de pleno dereito. <i>Lo que a su derecho convenga</i> , o que convenía ao seu dereito
delimitar: <i>v.t.</i> delimitar	derogación: <i>s.f.</i> derogación
delito: <i>s.m.</i> delito. <i>Cuerpo del delito</i> , corpo do delito, delito monetario, delito de usura	derogar: <i>v.t.</i> derrogar, abrogar, abolir, revogar
demandar: <i>v.t.</i> demandar	derogatorio-ria: <i>adv.</i> derogatorio, derrogador, anulatorio
demanial: <i>adv.</i> demanial	derrama: <i>s.f.</i> derrama (repartición dun imposto)
demanio: <i>s.m.</i> demanio	derramar: <i>v.t.</i> derramar, verter / derramar (repartir un imposto)
demarcación: <i>s.f.</i> demarcación	desacato: <i>s.m.</i> desacato, desobediencia
demora: <i>s.f.</i> demora, mora. <i>Intereses de demora</i> , xuros de mora, atraso <i>m.</i> , tardanza, adiamento <i>m.</i> , aprazamento <i>m.</i> . <i>Sin demora</i> , de contado, rápido, sen demora	desaforar: <i>v.t.</i> desaforar
denegación: <i>s.f.</i> denegación. <i>Denegación de auxilio</i> , omisión de socorro, denegación do deber de socorrer, omisión do deber de socorrer	desafuero: <i>s.m.</i> desaforo, desaforamento, atropelo, desmán, asoballamento, abuso
denegar: <i>v.t.</i> denegar	desahuciar: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> desafiuzar, botar, desafiuzar, desesperanzarse / desafiuzar (un enfermo) / desafiuzar (un inquilino)
denunciar: <i>v.t.</i> denunciar	desahucio: <i>s.m.</i> desafiuzamento. <i>Orden de desahucio</i> , orde de desafiuzamento
dependencia: <i>s.f.</i> dependencia, subordinación	desalojar: <i>v.t.</i> e <i>i.</i> desalojar
depender: <i>v.t.</i> depender	desamortizar: <i>v.t.</i> desamortizar
deponer: <i>v.t.</i> depoñer, depor, destituír, <i>v.i.</i> depor, declarar <i>Deponer como testigo</i> , depoñer como testemuña	desarrollar: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> desenvolver / desenrolar (algo que está enrolado, envurullado)
depositar: <i>v.t.</i> depositar	desarrollo: <i>s.m.</i> desenvolvimento: o desenvolvimento económico dun país. <i>Polo de desarrollo</i> , polo de desenvolvimento
depositaría: <i>s.f.</i> tesourería	descargo: <i>s.m.</i> descargo
depositario-ria: <i>adv.</i> e <i>s.</i> depositario (dunha cantidade, dun segredo) / tesoureiro (dunha tesourería)	
depósito: <i>s.m.</i> depósito	
depreciación: <i>s.f.</i> depreciación	

descubierto-ta: *adx. e s.m.* descuberto. *Al descubierto*, ao descuberto

descubrir: *v.t. e p.* descubrir(se)

descuento: *s.m.* desconto

desembargar: *v.t.* desembargar

desembolsar: *v.t.* desembolsar, pagar

desempeñar: *v.t. e p.* desempeñar(se)

desempleado-da: *adx. e s.* desempregado

desempleo: *s.m.* desemprego, paro

desenvolver: *v.t.* desenvolver, desenvurullar (un paquete) // *v.t. e p.* desenvolver(se) (un proxecto, unha acción, etc.)

desestimación: *s.f.* desestimación

desestimar: *v.t.* desestimar, desbotar.
Desestimar una demanda, rexeitar unha demanda

desfalcar: *v.t.* desfalcar

desfalco: *s.m.* desfalco, desfalcamento

desglosar: *v.t.* desagregar, detallar, especificar / separar, repartir

desglose: *s.m.* detalle, especificación / desagregación, separación, reparto

desgravación: *s.f.* desgravación

desgravar: *v.t.* desgravar

desheredación: *s.f.* desherdamento *m.*

desheredar: *v.t.* desherdar

designación: *s.f.* designación

designar: *v.t.* designar, nomear, designar

desistimiento: *s.m.* desistencia *f.*, desistimento

deslindar: *v.t.* deslindar, estremar, deliñar, derregar

deslinde: *s.m.* deslindamento, deslinde. *Deslinde y amojonamiento*, deslindamento e marcase, derrega, estrema / deslindar, aclarar

despachar: *v.t. e i.* despachar

despenalizar: *v.t.* despenalizar

despido: *s.m.* despedimento

despliegue: *s.m.* desenvolvemento / demostración, exhibición, ostentación *s.f.*

desposeer: *v.t.* desposuir // *v. p.* renunciar (ó que se posúe), desprenderse, prescindir

desposeimiento: *s.m.* desposuimento

destajo: *s.m.* axuste. *A destajo*, a obra feita, a traballo feito, axuste

destinar: *v.t.* destinar

destituir: *v.t.* destituír, depoñer, cesar, relevar,uitar, arredar, suspender

desuso: *s.m.* desuso

desvalorización: *s.f.* desvalorización, devaluación

desvalorizar: *v.t. e p.* desvalorizar(se)

desventaja: *s.f.* desvantaxe

detalle: *s.m.* detalle, particularidade, pormenor, miudeza / conta, factura ou lista detallada. *Detalle de la cuenta*, relación, pormenorización da conta. *En detalle*, polo miúdo, *Al detalle*, polo miúdo

detallista: *s.* retallista, vendedor polo miúdo

detasa: *s.f.* detaxa, rebaixa, desconto *m.*, dedución

detención: *s.f.* detención. Detención preventiva, detención preventiva

detener: *v.t.* deter, parar / arrestar, prender

detentación: *s.f.* retención

detentar: *v.t.* deter (reter algo sen dereito), deter (un cargo, un posto), reter

detentor-ra: *adx. e s.* retentor, detentor

deterioro: *s.m.* deterioración *f.*, estrago

determinar: *v.t. e p.* determinar(se)

detraer: *v.t.* detraer, subtraer / difamar

detrimento: *s.m.* detrimento, prexuízo

deuda: *s.f.* débeda. *Satisfacer una deuda*, pagar unha débeda, débeda. *Deuda a corto o largo plazo*, débeda a curto ou longo prazo. *Deuda flotante*, débeda flotante. *Deuda garantizada*, débeda garantida. *Deuda pública*, débeda pública

deudor-ra: *adx. e s.* debedor

devaluación: *s.f.* depreciación, devaliación

devaluar : <i>v.t.</i> depreciar, desvalorizar	diligencia : <i>s.f.</i> diligencia, xestión, trámite <i>m.. Diligencias para mejor proveer, actuacións para mellor resolver, diligencia. Evacuar una diligencia,</i> realizar unha diligencia
devengado-da : <i>adx.</i> acumulado, recibido	diligenciar : <i>v.t.</i> dilixenciar, tramitar
devengar : <i>v.t.</i> devengar, adquirir o dereito a percibir, ter dereito a percibir, percibir. Producir / retribuir. <i>Estas dietas se devengarán desde el día que pase la frontera, adquirirse o dereito a percibir as axudas de custo dende o día en que pase a fronteira. Las pagas extraordinarias se devengarán los meses de junio y diciembre, as pagas extraordinarias percibiranse nos meses de xuño e decembro / recoñecer (un dereito, unha obriga) / retribuir / producir, acumular (xuros). La cantidad fijada devengará el interés legal, a cantidad fixada producirá o xuro legal. Interés devengado, xuro acumulado, atrasado, vencido</i>	dimanar : <i>v.t.</i> dimanar, xurdir, manar (auga) / proceder, orixinarse
devengo : <i>s.m.</i> dereito á percepción, a propia percepción / acumulación. <i>Las gratificaciones por servicios extraordinarios no podrán ser periódicas en su devengo, as gratificacións por servizos extraordinarios non poderán percibirse periodicamente. Día del devengo de un impuesto, data de esixibilidade dun imposto, día en que se empeza a aplicar. Período de devengo, período de acumulación de xuros</i>	dimisión : <i>s.f.</i> demisión, dimisión
devolver : <i>v.t.</i> devolver	dimitir : <i>v.t.</i> demitir, dimitir
día : <i>s.m.</i> día. <i>Estar al día, estar ao corrente. Día de autos, día dos feitos. Día hábil, día hábil. Día inhábil, día inhábil. En su día, no seu día, no seu momento, cando responda</i>	dirección : <i>s.m.</i> dirección / enderezo / domicilio, dirección (acción de dirixir). <i>Dirección general, dirección xeral / dirección, sentido: dirección prohibida</i>
dictamen : <i>s.m.</i> ditame. <i>Dictamen conforme, ditame conforme</i>	directiva : <i>adx.</i> e <i>s.</i> directiva
dictaminar : <i>v.t.</i> ditaminar	directriz : <i>s.f.</i> directriz
dictar : <i>v.t.</i> ditar	dirigir : <i>v.t.</i> dirixir, dirixir, mandar, enviar / dirixir, conducir, rexer / guiar (un vehículo)
dieta : <i>s.f.</i> axuda de custo / dieta	dirimente : <i>adx.</i> dirimente
difamar : <i>v.t.</i> difamar	discernimiento : <i>s.m.</i> discernimento. <i>Discernimiento de la tutela, outorgamento (concesión) da tutela. Discernimiento de tutor, nomeamento de tutor</i>
diferencia : <i>s.f.</i> diferenza. <i>A diferencia de, a diferenza de, ao contrario de, en contraposición a</i>	discurrir : <i>v.t.</i> discorrer
diferir : <i>v.t.</i> diferir, adiar, retrasar // <i>v.i.</i> diferir, diferenciarse: <i>s.f.</i> dilación, atraso	disensión : <i>s.f.</i> disensión
dilapidar : <i>v.t.</i> dilapidar, desbaldir, estragar	disentimiento : <i>s.m.</i> disentimento, desacordo
dilatorio-ria : <i>adx.</i> dilatorio	disfrute : <i>s.m.</i> gozo, beneficio
	disolver : <i>v.t.</i> disolver
	dispensa : <i>s.f.</i> dispensa
	disponer : <i>v.t.</i> i <i>p.</i> dispoñer(se), dispor(se)
	disponibilidad : <i>s.f.</i> disponibilidade
	disponible : <i>adx.</i> dispoñíbel
	disuasivo-va : <i>adx.</i> disuasivo
	disuasorio-ria : <i>adx.</i> disuasorio
	divorcio : <i>s.m.</i> divorcio
	documentar : <i>v.t.</i> documentar
	documento : <i>s.m.</i> documento. <i>Documento fehaciente, documento fidedigno (autenticado, indubitado)</i>
	dolo : <i>s.m.</i> dolo. <i>De mediar dolo, se hai dolo</i>
	doloso-sa : <i>adx.</i> doloso

domiciliación: s.m. domiciliación
domiciliar: v.t. e p. domiciliar(se)
domicilio: s.m. domicilio
donación: s.f. doazón
donante: adv. e s. doador
donativo: s.m. donativo, doazón f.
dorso: s.m. dorso. *Al dorso*, no dorso
dotar: v.t. dotar
dote: s.f. dote m.
drogadicción: s.f. drogadicción
duda: s.f. dúbida
dudar: v.t. e i. dubidar
dúplica: s.f. dúplica
duplicar: v.t. duplicar, dobrar
duración: s.f. duración, dura

E

echazón: s.f. lanzamento m. / alixamento m., alixo (acción e efecto de lanzar a carga ao mar cando cómpre aliviar a embarcación) *Echazón marítima*, alixamento marítimo
ecuánime: adv. ecuánime
edad: s.f. idade
edicto: s.m. edicto
efectividad: s.f. efectividade
efectivo-va: adv. e s.m. efectivo. *Pago en efectivo*, pagamento (en diñeiro) en efectivo. *En efectivo*, en diñeiro, en metálico
efecto: s.m. efecto. *A efectos de*, para os efectos de. *A todos los efectos*, para todos os efectos. *Surtir efecto*, producir efecto. *A los efectos de*, para os efectos de, para os efectos, co fin de, co obxecto de. *A este efecto*, para este efecto, a este efecto. *A los solos efectos*, só para os efectos, únicamente para os efectos, para os únicos efectos. *A tal efecto*, para tal efecto, con tal efecto. *Al efecto de*, para o efecto de
efectuar: v.t. efectuar. Efectuar dilixencias, levar a cabo dilixencias
eficacia: s.f. eficacia, eficiencia, competencia
efracción: s.f. efracción

efractor-ra: s. efractor
egreso: s.m. saída f. (partida anotada no haber dunha conta)
ejemplificar: v.t. exemplificar
ejemplo: s.m. exemplo
ejercer: v.t. e i. exercer
ejercitar: v.t. exercitar, exercer // v.p. exercitarse, adestrarse
elección: s.f. elección, escolla
elegir: v.t. elixir, escolller
elevar: v.t. e p. elevar(se), elevar / dirixir, enviar (escritos), poñer en coñecemento
eludir: v.t. eludir
emancipar: v.t. e p. emancipar(se)
embargar: v.t. embargar, requisar, comisar
embargo: s.m. embargo, embargamento. *Trabar embargo*, realizar embargo, embargar. *Sin embargo*, porén, non obstante
embolsar: v.t. e p. embolsar
emitir: v.t. emitir
emolumento: s.m. emolumento, retribución, paga, salario, soldada, soldo
empadronamiento: s.m. empadroamento
empadronar: v.t. e p. empadroar(se)
empeñar: v.t. empeñar // v.p. empeñarse, endebedarse / empeñarse, porfiar i., teimar i.
empeño: s.m. empeño / empeño, teimosía
emplazamiento: s.m. situación, colocación, posición. *Lugar de emplazamiento*, emprazamento (convocatoria, citación para comparecer), emprazamento. *Emplazar a las partes*, emprazar, citar as partes, situar, colocar / *Emplazar a alguien*, emprazar a alguén. *Emplazar en legal forma*, emprazar de forma legal
empleado-da: s. empleado
empleador-ra: adv. empleador
emplear: v.t. emplegar, v.t. e p. emplegar(se)
empleo: s.m. emprego
empréstito: s.m. empréstito

enajenable: <i>adx.</i> alleábel, alienábel	entendimiento: <i>s.m.</i> entendemento
enajenación: <i>s.f.</i> alleamento, alienación, alleamento, <i>Enajenación de bienes</i> , alleamento de bens	enterado-da: <i>adx.</i> informado
enajenar: <i>v.t.</i> allear, alienar, peñorar, transmitir / desvariar, tolear, estar fóra de si	enterar: <i>v.t.</i> comunicar, facer saber, informar // <i>v. p.</i> informarse, poñerse ao corrente, saber, decatarse, informarse, saber, coñecer, ser sabedor, ter coñecemento
encabezar: <i>v.t.</i> encabezar	entredicho: <i>s.m.</i> interdicto, prohibición. <i>Estar en entredicho</i> , estar en cuestión. <i>Poner en entredicho</i> , poñer, ou pór, en dúbida
encaje: <i>s.m.</i> encaixe. <i>Encaje de primas</i> , cobramento de primas	epígrafe: <i>s.m.</i> epígrafe
encarcelar: <i>v.t.</i> encarcerar, deter, prender, recluir	equidad: <i>s.f.</i> equidade
encartamiento: <i>s.m.</i> encarte	equiparar: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> equiparar(se)
encartar: <i>v.t.</i> encartar	equivalencia: <i>s.f.</i> equivalencia
encausado: <i>adx.</i> e <i>s.</i> procesado	equivalente: <i>adx.</i> equivalente
encausar: <i>v.t.</i> procesar	erario: <i>s.m.</i> erario
encauzar: <i>v.t.</i> canalizar, encamiñar, encarreirar, guiar, encanar, dirixir	erogación: <i>s.f.</i> errogación
encomendar: <i>v.t.</i> encomendar	erogar: <i>v.t.</i> errogar
encomienda: <i>s.f.</i> encomenda, encomendamento <i>m.</i>	erradicar: <i>v.t.</i> erradicar
encubrir: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> encubrir(se)	error: <i>s.m.</i> erro
endeudamiento: <i>s.m.</i> endebedamento	escala: <i>s.f.</i> escáda, esqueira / escala (graduación), escala de xuros
endosar: <i>v.t.</i> endosar, transferir, cargar	escalafón: <i>s.m.</i> escala <i>f.</i> (de prelacións), escala, clasificación, categoría
endoso: <i>s.m.</i> endoso	escalamiento: <i>s.m.</i> escalamento, escalada <i>f.</i>
enervar: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> enervar(se) / neutralizar, debilitar, desvirtuar	escasear: <i>v.i.</i> escasear
enfiteusis: <i>s.f.</i> enfiteuse	escasez: <i>s.f.</i> escaseza
enfiteuta: <i>s.</i> enfiteuta	escatimar: <i>v.t.</i> escatimar
enfitéutico-ca: <i>adx.</i> enfitéutico	escriturar: <i>v.t.</i> escriturar
engaño: <i>s.m.</i> engano	escucha: <i>s.f.</i> Escoita. <i>Escucha telefónica</i> , escoita telefónica
enjuiciamiento: <i>s.m.</i> axuizamento, procesamento, xulgamento	especificar: <i>v.t.</i> especificar
enjuiciar: <i>v.t.</i> axuizar, procesar, xulgar	especificidad: <i>s.f.</i> especificidade
enmendar: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> emendar(se), corrixir, rectificar	esponsables: <i>s.f. pl.</i> esponsais, casamento, esposorio, desposorio
enmienda: <i>s.f.</i> emenda	esponsales: <i>s.f. pl.</i> esponsais
ensañamiento: <i>s.m.</i> asañamento	esponsalicio-cia: <i>adx.</i> esponsalicio
enserres: <i>s.m. pl.</i> aparellos, utensilios / móbeis, moblaxe <i>f.</i> sing., útiles, efectos, móbeis, obxectos	esposo-sa: <i>s.</i> esposo, marido <i>f.</i> muller, home <i>f.</i> muller
ente: <i>s.m.</i> ente, ente / entidad, organismo. <i>Ente público</i> , entidade pública	establecimiento: <i>s.m.</i> establecemento

estadía: s.f. estadía, estada, estancia, permanencia / estadía (dun mercante)	evasión: s.f. evasión, evasión de capitais
estadillo: s.m. relación f. de persoal	evento: s.m. evento, suceso, acontecemento. <i>En todo evento</i> , en todo o caso, sexa o que for
estado: s.m. estado. <i>Estado de fortuna</i> , situación económica	eventualidad: s.f. eventualidade, posibilidade
estafar: v.t. estafar	evicción: s.f. evicción
estampilla: s.f. selo	evidenciar: v.t. evidenciar, demostrar
estar: v.i. estar. <i>Estar a lo dispuesto</i> en, aterse ao diposto en, rexer o disposto en. <i>Estar a aterse</i> , aterse, axustarse, acomodarse. <i>Estar y pasar por</i> , someterse a, aterse a	exacción: s.f. exacción, exacción fiscal
estatal: adj. estatal	examen: s.m. exame
estatutario-ria: adj. estatutario	excárcelación: s.f. excarceración
estatuto: s.m. estatuto	excedencia: s.f. excedencia
estelionato: s.m. estelionato	excedente: adj. e s. excedente. <i>Excedente de cupo</i> , excedente de leva
estimación: s.f. estimación, estima, estimanza / estimativa, apreciación	exceder: v.t. e p. exceder(se)
estimar: v.t. estimar, apreciar, querer / estimar, xulgar, coidar. <i>Estimar una demanda</i> , admitir unha demanda, coidar, xulgar / <i>Estimar la demanda</i> , estimar a demanda, estimar, admitir	excepción: s.f. Excepción. A excepción de, a excepción de, exceptuando, agás. Con excepción de, con excepción de, agás, fóra de, non sendo
estimativo-va: adj. estimativo	exencionar: v.t. exceptuar, excluír / opoñer (ou opor) excepción (nun xuízo)
estimatorio-ria: adj. estimatorio	excesivo-va: adj. excesivo
estipendar: v.t. estipendar	excluir: v.t. e p. excluír(se)
estipular: v.t. estipular, acústar, concertar	exclusión: s.f. exclusión
estrado: s.m. estradotaboados // s. pl. Sala do Tribunal. <i>Citar a estrados</i> , emprazar / taboleiro de edictos	exclusivo-va: adj. exclusivo // s.f. exclusiva
estrago: s.m. estrago, dano, deterioración f.	exculpar: v.t. exculpar
estuprar: v.t. estuprar	excusa: s.f. escusa, desculpa
evacuación: s.f. evacuación / emisión (dun informe) / realización, execución, cumprimento (dun trámite, dunha xestión)	excusar: v.t. e p. escusar(se)
evacuar: v.t. evacuar, librar, desocupar / emitir (un informe) / realizar, executar, cumplir (un trámite, unha xestión) tramitar. <i>Evacuar una diligencia</i> , tramitar unha dilixencia, instruir unha dilixencia	excusión: s.f. excusión
evaluable: adj. avaliablel	exención: s.f. exención
evaluación: s.f. avaliación	exento-ta: adj. exento
evaluar: v.t. avaliar, apreciar, estimar, taxar	exequátor: s.m. exequátor
	exhaustivo-va: adj. exhaustivo
	exhibición: s.f. exhibición. <i>Exhibición da acta</i> , presentación da acta
	exhortar: v.t. exhortar
	exhorto: s.m. exhorto
	exigencia: s.f. esixencia
	exigir: v.t. esixir
	eximente: adj. e s. eximente
	eximir: v.t. eximir, liberar, eximir

existir: <i>v.i.</i> existir	facultad: <i>s.f.</i> facultade
exonerar: <i>v.t.</i> exonerar	facultar: <i>v.t.</i> facultar
expedientar: <i>v.t.</i> formar expediente	facultativo-va: <i>adx.</i> e <i>s.</i> facultativo
expedir: <i>v.t.</i> expedir, enviar, mandar. <i>Expedir testimonio</i> , estender testemuño, expedir testemuño	fallar: <i>v.i.</i> fallar (saír mal unha cousa) / decidir (unha sentenza) / outorgar, conceder, resolver (un premio), faltar (saír mal algo, non atinar, derramarse algo) / <i>Fallar una sentencia</i> , decidir, resolver, pronunciar, dar unha sentenza. <i>Fallar un concurso</i> , determinar o gañador. <i>Fallar un premio</i> , conceder un premio
experto-ta: <i>adx.</i> e <i>s.</i> experto	fallecer: <i>v.i.</i> falecer, finar,
expirar: <i>v.i.</i> expirar, finar, morrer / expirar, rematar, finalizar	fallecimiento: <i>s.m.</i> falecemento, pasamento, morte
explotación: <i>s.f.</i> explotación	fallido-da: <i>adx.</i> e <i>s.</i> falido, errado, frustrado
expoliar: <i>v.t.</i> espoliar, desposuir, roubar, defraudar	fallo: <i>s.m.</i> fallo, defecto, erro / decisión (parte resolutiva dunha sentenza) / sentenza, veredicto, resolución. <i>En su virtud fallo</i> , na súa virtude resovo, decido
exponer: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> expoñer(se), expor(se)	falsario-ria: <i>adx.</i> e <i>s.</i> falsario
exportación: <i>s.f.</i> exportación	falseamiento: <i>s.m.</i> falsificación
expropiar: <i>v.t.</i> expropiar	falsear: <i>v.t.</i> falsear, falsificar, adulterar
expulsar: <i>v.t.</i> expulsar, botar	falsedad: <i>s.f.</i> falsidade
extender: <i>v.t.</i> estender. <i>Extender un documento</i> , redactar un documento, <i>Extender acta</i> , redactar acta	falsificar: <i>v.t.</i> falsificar, falsear, adulterar, terxiversar
exterior: <i>adx.</i> e <i>s.m.</i> exterior	falso-sa: <i>adx.</i> falso. <i>Falso testimonio</i> , falso testemuño, falso
extinción: <i>s.f.</i> extinción	falta: <i>s.f.</i> falta. <i>Hacer falta</i> , facer falla, cumplir. <i>Juicio de faltas</i> , xuízo de faltas. <i>Echar en falta</i> , achar de menos, topar de menos, estrañar, <i>A falta de</i> , a falta de, na falta de
extinguir: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> extinguir(se). <i>Plazas a extinguir</i> , prazas que se van extinguir	faltar: <i>v.t.</i> faltar. <i>Faltar a la escuela</i> , latar. <i>Faltar a su palabra</i> , faltar á palabra
extracto: <i>s.m.</i> extracto, extracto de conta	fascículo: <i>s.m.</i> fascículo
extrañamiento: <i>s.m.</i> desterro / estrañamento, asombro (extraño: <i>adx.</i> e <i>s.</i> estraño)	favorecer: <i>v.t.</i> favorecer
extraordinario: <i>adx.</i> extraordinario	fax: <i>s.m.</i> fax, telefax
extrapolar: <i>v.t.</i> extrapolar	fe: <i>s.f.</i> fe. <i>Dar fe</i> , dar fe. <i>Fe de erratas</i> , errata, fe de erratas. <i>Buena fe</i> , boa fe. <i>Fe de vida</i> , fe de vida. <i>Fe pública</i> , fe pública
extravío: <i>s.m.</i> extravío, perda	
F	
facción: <i>s.f.</i> facción, bando <i>m.</i> / <i>pl.</i> faccions, riscos, trazos (da cara), facción, gavela de ladróns, bando	
facsimil: <i>adx.</i> e <i>s.</i> facsímile	
factor: <i>s.m.</i> factor	
factura: <i>s.f.</i> Factura. <i>Factura proforma</i> , factura pro forma	
facturar: <i>v.t.</i> facturar	

fecha : s.f. data. <i>A treinta días fecha</i> , dentro de trinta días, transcorridos trinta días. <i>De fecha de</i> , con data, do día. <i>A fecha fija</i> , con data fixa, a data fixa	financiero-ra : adv. e s. financeiro
fehaciente : adv. fidedigno, indubidábel, que fai fe, que dá fe. <i>Prueba fehaciente</i> , proba irrefutábel. <i>Documento fehaciente</i> , documento que fai fe. <i>Aparecieron documentos fehacientes que demuestran la improcedencia de la venta</i> , apareceron documentos que demostraron de maneira indubidábel a improcedencia da venda	finiquito : s.m. liquidación f., saldo (dunha conta),
feriado-da : adv. festivo	firma : s.f. sinatura / firma (empresa comercial), asinamento, asinatura, rúbrica, firma
fiador-ra : adv. e s. fiador	firmante : adv. asinante. <i>El abajo firmante</i> , o que abaixo asina
fianza : s.f. fianza	firme : adv. firme. <i>Compra en firme</i> , compra firme // s.m. <i>Firme de la carretera</i> , chan ou pavimento da estrada
fiar : v.t. e p. fiar(se), fiar, afiunzar	firmeza : s.f. firmeza
ficción : s.f. Ficción. <i>Ficción legal</i> , ficción legal	fiscal : adv. e s. fiscal. <i>Fiscal adjunto</i> , fiscal adxunto
fidedigno-na : adv. fidedigno	fiscalizar : v.t. fiscalizar
fideicomiso : adv. fideicomiso	fisco : s.m. fisco
fideicomitente : s. fideicomitente	flagrante : adv. flagrante
fiia : s.f. fiia	flete : s.m. frete: frete debido, frete pagado
filiario-ria : adv. filiario	fluctuación : s.f. flutuación, oscilación
figurar : v.t. e p. figurar(se)	fomentar : v.t. fomentar
filiación : s.f. filiación	forense : adv. forense
filial : adv. e s. filial	forma : s.f. forma. <i>En debida forma</i> , debidamente, na forma debida
fin : s.m. fin f., remate: a fin de semana, a fin do mundo / fin m., finalidade: o fin desta reunión é chegar a un acordo, fin, final, remate: este documento ten a súa fin na páxina / finalidade: este expediente ten un fin sancionador. <i>A fin de</i> , co fin de, fin f., cabo, conclusión, final, remate, termo / m. obxectivo, meta, propósito, finalidade. <i>A fin de que, a fin de</i> (que, co fin de. A este fin, con este fin, para esta finalidade, con este obxecto, para isto. <i>En fin</i> , para rematar. <i>El fin de semana</i> , a fin de semana. <i>Al fin y al cabo</i> , ao cabo, á fin e ao cabo. <i>A fin de cuentas</i> , no fin de contas, en resumo. <i>A cuyo fin</i> , para o fin, para o cal. <i>A fin y efecto de que</i> , a fin e efecto de que, a fin de que	formalidad : s.f. formalidade
finalidad : s.f. finalidade	formalización : s.f. formalización
financiación : s.f. financiamento m.	formalizar : v.t. formalizar
financiar : v.t. financiar	formato : s.m. formato
	fórmula : s.f. fórmula
	formular : v.t. formular
	formulario : s.m. formulario. <i>Rellenar un formulario</i> , encher ou cubrir un formulario
	foro : s.m. foro
	fortuito-ta : adv. fortuito
	fracción : s.f. fracción
	fractura : s.f. fractura
	franco-ca : adv. franco. <i>Puerto franco</i> , porto franco
	franja : s.f. faixa, fita, cinta

franquear: <i>v.t.</i> franquear	gestionar: <i>v.t.</i> xestionar
franqueo: <i>s.m.</i> franqueo. <i>Franqueo en destino</i> , franqueo en destino	gestor-ra: <i>adx.</i> e s. xestor
franquicia: <i>s.f.</i> franquía, exención. <i>Franquía de correos</i> , franquía postal	girar: <i>v.i.</i> xirar, virar. <i>Girar visita</i> , efectuar visita, visitar
fraude: <i>s.m.</i> fraude <i>f.</i> <i>Fraude de ley</i> , a fraude de lei	giro: <i>s.m.</i> xiro, xiro bancario, xiro en descuberto, xiro postal
fructuario-ria: <i>adx.</i> frutuario. <i>Renta fructuaria</i> , renda frutuaria // <i>adx.</i> e s. usufrutuario	gobernación: <i>s.f.</i> gobernación
frustrar: <i>v.t.</i> frustrar(se)	gobernar: <i>v.t.</i> e i. gobernar
fuero: <i>s.m.</i> foro, (carta foral) foro	goce: <i>s.m.</i> gozo. <i>Estar en el goce de los derechos civiles</i> , gozar dos dereitos civís
fuerza: <i>s.f.</i> forza. <i>Causa de fuerza mayor</i> , causa de forza maior. <i>Fuerza resolutiva</i> , efecto resolutorio	gozar: <i>v.t.</i> e i. gozar
fundamento: <i>s.m.</i> fundamento, <i>Fundamento de derecho</i> , fundamento de derecho. <i>Fundamento jurídico</i> , fundamento xurídico	grabar: <i>v.t.</i> e i. gravar
fungible: <i>adx.</i> funxíbel. <i>Bienes fungibles</i> , bens funxíbeis	gracia: <i>s.f.</i> graza
fusionar: <i>v.t.</i> fusionar	graciar: <i>v.t.</i> graciar
G	
gabinete: <i>s.m.</i> gabinete, despacho, escritorio	gradación: <i>s.f.</i> gradación
gama: <i>s.f.</i> gamma, gama	grado: <i>s.m.</i> grao
ganancia: <i>s.f.</i> ganancia. <i>Cuenta de pérdidas y ganancias</i> , conta de perdas e ganancias	graduación: <i>s.f.</i> graduación
garante: <i>s.</i> garante	gradual: <i>adx.</i> gradual
garantía: <i>s.f.</i> garantía	granel: <i>loc.</i> a granel
garantizar: <i>v.t.</i> garantir, ser garante, garantir. <i>Deuda garantizada</i> , débeda garantida	gratis: <i>adx.</i> grátis, de balde
gasto: <i>s.m.</i> gasto, despesa, gasto	gratuidad: <i>s.f.</i> gratuitade
generación: <i>s.f.</i> xeración	gratuito-ta: <i>adx.</i> gratuito
general: <i>adx.</i> xeral // <i>s.</i> xeneral, xeral. <i>Generales de la ley</i> , preguntas previas. <i>Presupuestos generales</i> , presupostos xerais // <i>adx.</i> e <i>s.m.</i> xeneral (militar): tenente xeneral, xeneral do exército	gravamen: <i>s.m.</i> gravame
generalidad: <i>s.f.</i> xeneralidade	gravar: <i>v.t.</i> gravar
generar: <i>v.t.</i> xerar	guarda: <i>s.</i> garda, garda, sentinela <i>f.</i> , protección. <i>Guarda y custodia</i> , garda e custodia
género: <i>s.m.</i> xénero	gubernamental: <i>adx.</i> gubernamental
gerencia: <i>s.f.</i> xerencia	guía: <i>s.f.</i> guía
H	
haber: <i>v.t.</i> haber. <i>Haber lugar</i> , proceder. <i>No ha lugar</i> , non procede // <i>s.m.</i> haber, capital. <i>Debé y haber</i> , debe e haber // <i>s.m. pl.</i> soldo, salario, retribución. <i>Haber lugar a derecho</i> , corresponder segundo dereito, haber. <i>Habida cuenta</i> , dado que, tendo en conta que	hábil: <i>adx.</i> hábil, habilencioso, xeitoso
	habilitación: <i>s.f.</i> habilitación
	habilitar: <i>v.t.</i> habilitar
	habitabilidad: <i>s.f.</i> habitabilidade
	habitar: <i>v.t.</i> e i. habitar

habitual: *adv.* habitual, cotián

hacer: *v.t.* fazer. *Hacer frente a*, responder de, facerse cargo de, atender. *Hacer las veces de*, actuar coma, actuar en nome de, substituir. *Hacer trance y remate*, facer transo e remate

hacienda: *s.f.* facenda, facenda. *Hacienda pública*, facenda pública

hecho: *s.m.* feito, feito. *De hecho y de derecho*, de feito e de derecho

heredad: *s.f.* herdade, facenda, herdade

heredamiento: *s.m.* herdanza *f.*, herdo / herdade *f.*, facenda *f.* heredar: *v.t.* herdar

heredero-ra: *adx.* e *s.* herdeiro

hereditario-ria: *adx.* hereditario

herencia: *s.f.* herdanza, herdo *m.*

hermandad: *s.f.* irmandade

hermano-na: *s.* irmán

hijastro-tra: *s.* fillastro

hipoteca: *s.f.* hipoteca. *Hipoteca contractual*, hipoteca convencional. *Hipoteca judicial*, hipoteca xudicial. *Hipoteca naval*, hipoteca marítima

hipótesis: *s.f.* hipótese

hito: *s.m.* fito, marco, sinal

hoja: *s.f.* folla, *Hoja de aprecio*, folla de apreciación. *Hoja de asume*, folla de conformidade

hológrafo: *adx.* hológrafo

homologar: *v.t.* e *p.* homologar (se)

honor: *s.m.* honor, honra *f.*

honorario-ria: *adx.* honorario // *s.m. pl.* honorarios, emolumentos

honorífico-ca: *adx.* honorífico

huelga: *s.f.* folga, paro

huella: *s.f.* pegada, pisada, rastro. *Huellas digitales*, impresións dactilares

huérfano-na: *s.* orfo

hurtar: *v.t.* furtar

hurto: *s.m.* furto

I

ibídem: *lat.* ái mesmo, no mesmo lugar

ídem: *lat.* o mesmo, a mesma cousa

identidad: *s.f.* identidade

identificar: *v.t.* e *p.* identificar(se)

idoneidad: *s.f.* idoneidade

ignorar: *v.t.* ignorar

iguala: *s.f.* avinza, acordo, axuste, concerto

igualar: *v.t. i. e p.* igualar(se), igualar

ilegalidad: *s.f.* ilegalidade

ilegible: *adx.* ilexíbel. *Firma ilegible*, sinatura ilexíbel

ilegítimo-ma: *adx.* ilexítimo

ilícito-ta: *adx.* ilícito

ilíquido-da: *adx.* ilíquido

impagado: *adx.* non pagado

impago: *s.m.* non pagamento, falta de pagamento

impedimento: *s.m.* impedimento. *Impedimento pendiente*, impedimento prohibitivo. *Impedimento dirimente*, impedimento dirimente

impedir: *v.t.* impedir

impensas: *s.f. pl.* gasto *m. sing.*

implícito-ta: *adx.* implícito

imponderable: *adx.* imponderábel

imponente: *adx.* impoñente, impresionante, magnífico // *s.* depositante

imponer: *v.t., i. e p.* imponer, impor, depositar, impor(se), impoñer(se) (unha obriga, unha tarefa, unha multa) // depositar, colocar (cartos)

imponible: *adx.* imponíbel

imposibilitar: *v.t.* imposibilitar

imposición: *s.f.* imposición / depósito (dunha obriga) / depósito, colocación (de cartos). *Imposición en cuenta*, depósito (ou colocación) na conta

impositivo-va: *adx.* impositivo

impositor-ra: *adx.* e *s.* depositante, colocador

impremeditación: *s.f.* impremeditación

imprescriptible: <i>adx.</i> imprescriptíbel	incobrable: <i>adx.</i> incobrábel
impreso-sa: <i>adx.</i> e <i>s.m.</i> impreso	incomparecencia: <i>s.f.</i> non comparecencia, falta de asistencia, incomparecencia
imprimir: <i>v.t.</i> imprimir	incompatibilidade: <i>s.f.</i> incompatibilidade
improcedencia: <i>s.f.</i> improcedencia	incompetencia: <i>s.f.</i> incompetencia, incompetencia, inaptitude
improcedente: <i>adx.</i> improcedente	incomunicar: <i>v.t.</i> incomunicar
improrrogable: <i>adx.</i> improrrogábel, inaprazábel, inadiábel	inconcuso-sa: <i>adx.</i> inconcuso, indubidábel, indiscutíbel
impuesto: <i>s.m.</i> imposto, gravame, trabuco. <i>Impuesto sobre el valor añadido IVA</i> , imposto sobre o valor engadido IVE	inconfeso-sa: <i>adx.</i> inconfeso
impugnar: <i>v.t.</i> impugnar	incongruencia: <i>s.f.</i> incongruencia
impulsar: <i>v.t.</i> impulsar, estimular, fomentar	incrementar: <i>v.t.</i> incrementar
impunidad: <i>s.f.</i> impunidad	incriminar: <i>v.t.</i> incriminar, acusar, imputar
imputabilidad: <i>s.f.</i> imputabilidade	inculpación: <i>s.f.</i> inculpación, acusación, imputación
imputar: <i>v.t.</i> imputar, achacar, apoñer, atribuír // asignar: asignarán as despesas ao orzamento deste ano // asignar (unha cantidade). <i>Imputar el gasto a un capítulo del presupuesto</i> , asignar o gasto a un capítulo do presuposto	inculpar: <i>v.t.</i> inculpar, acusar
inadmisible: <i>adx.</i> inadmisíbel, inaceptábel,	incumbir: <i>v.t.</i> incumbir, corresponder, competir
inalienable: <i>adx.</i> inalienábel, inalleábel	incumplimiento: <i>s.m.</i> incumprimento
inapelabilidade: <i>s.f.</i> inapelabilidade	incumplir: <i>v.t.</i> incumplir
inaplazable: <i>adx.</i> inaprazábel, inadiábel	incurrir: <i>v.i.</i> incorrer
incapacitar: <i>v.t.</i> incapacitar	incurso-sa: <i>pt.</i> incurso
incautación: <i>s.f.</i> incautación, confiscación, comiso	indagar: <i>v.t.</i> e <i>i.</i> indagar, investigar
incautar: <i>v. p.</i> incautar(se), confiscar, comisar	indebido-da: <i>adx.</i> indebido
incentivar: <i>v.t.</i> incentivar, estimular	indecisorio-ria: <i>adx.</i> non decisorio, non decisorio. <i>Juramento indecisorio</i> , xuramento non decisorio
incertidumbre: <i>s.f.</i> incerteza	indefensión: <i>s.f.</i> indefensión
incidencia: <i>s.f.</i> incidencia	indemne: <i>adx.</i> indemne, ilesa, san
incidente: <i>adx.</i> e <i>s.</i> incidente	indemnidat: <i>s.f.</i> indemnidade
incidir: <i>v.t.</i> incidir	indemnización: <i>s.f.</i> indemnización. <i>Indemnización de daños y perjuicios</i> , indemnización por danos e perdas
incitar: <i>v.t.</i> incitar	indemnizar: <i>v.t.</i> indemnizar
inclasificable: <i>adx.</i> inclasificábel	indeterminable: <i>adx.</i> indeterminábel
inclusive: <i>adx.</i> inclusive	indeterminación: <i>s.f.</i> indeterminación
incluso: <i>adv.</i> incluso, mesmo	indexar: <i>v.t.</i> indexar
incoación: <i>s.f.</i> incoación	índice: <i>s.m.</i> índice
incoar: <i>v.t.</i> incoar, iniciar, principiar	indicio: <i>s.m.</i> indicio
	indigente: <i>adx.</i> e <i>s.</i> indixente, indixente, pobre, necesitado

indivisión : s.f. indivisión	inhibitorio-ria : <i>adx.</i> inhibitorio
indiviso-sa : <i>adx.</i> indiviso	inhumación : s.f. inhumación
índole : s.f. índole	iniciar : v.t. e p. iniciar(se)
inducción : s.f. inducción	injuria : s.f. inxuria
inducir : v.t. inducir. Inducir a error, inducir en erro	injusticia : s.f. inxustiza
indulto : s.m. indulto	inminente : <i>adx.</i> inminente
ineficacia : s.f. inefficacia	inmobiliario-ria : <i>adx.</i> e s.f. inmobiliario
inembargable : <i>adx.</i> inembargábel	inmóvil : <i>adx.</i> inmóbil
inexactitud : s.f. inexactitude	inmovilización : s.f. inmobilización
inexacto-ta : <i>adx.</i> inexacto	inmovilizado-da : <i>adx.</i> e s. inmobilizado, inmobilizado material, inmobilizado inmaterial
inexcusable : <i>adx.</i> inescusábel	inmovilizar : v.t. inmobilizar
inexplicable : <i>adx.</i> inexplicábel	inmueble : <i>adx.</i> e s.m. inmóbel. Bienes inmuebles, bens inmóbeis
infamación : s.f. infamación	inmune : <i>adx.</i> inmune
inflación : s.f. inflación	inmunidad : s.f. inmunidade
infligir : v.t. inffixir (unha pena, un castigo)	inmutable : <i>adx.</i> inmutábel
influenciar : v.t. influenciar	innecesario : <i>adx.</i> innecesario
influir : v.t. e i. influír	innegociable : <i>adx.</i> innegociábel
infracción : s.f. infracción	innovar : v.t. e i. innovar
infactor-ra : <i>adx.</i> e s. infactor	innumerable : <i>adx.</i> innumerábel
infraestructura : s.f. infraestrutura	inoficioso-sa : <i>adx.</i> inoficioso
infrascrito-ta : <i>adx.</i> e s. infraescrito	inoportuno-na : <i>adx.</i> inoportuno
infringir : v.t. infrinxir (unha lei, unha orde)	inquilinato : s.m. inquilinato, inquilinato, alugamento, alugueiro
infundado : <i>adx.</i> infundado	inquilino-na : s.m. inquilino, inquilino, arrendatario
ingresar : v.i. e t. ingresar, depositar, entrar (nunha asociación, nunha escola) / depositar, colocar cartos (ingreso: s.m. ingreso, entrada (nunha asociación) / depósito, colocación, receita (de cartos) / entrada de cartos, retribución, ganancia. <i>Mis ingresos se reducen a mi sueldo</i> , as miñas entradas redúcense ao meu soldo	inquirir : v.t. inquirir
inhábil : <i>adx.</i> inhábil	inscribir : v.t. e p. inscribir(se)
inhabilitar : v.t. inhabilitar	inscripción : s.f. inscripción
inherente : <i>adx.</i> inherente	insertar : v.t. inserir, incluír / publicar. <i>Insertar una cláusula en un contrato</i> , inserir (ou incluír) unha cláusula nun contrato / publicar. <i>Los anuncios de la exposición se insertaron en el DOG</i> , os anuncios da exposición publicáronse no DOG
inhibición : s.f. inhibición	insistir : v.t. insistir
inhibir : v.t. inhibir, paralizar, suspender (unha causa, unha actividade) // v. p. absterse. <i>Se inhibió de firmar la protesta</i> , abstívose de asinar a protesta, inhibir // absterse	insolvencia : s.f. insolvencia
	insolvente : <i>adx.</i> insolvente
	inspección : s.f. inspección

inspector-ra: <i>adx. e s. inspector</i>	interesar: <i>v.t. interesar (mostrar interese por algo) / solicitar. Escrito interesando información, escrito no que se solicita información / fazer participar a alguém nun negocio / investir (cartos). Interesó mucho dinero en ese negocio, investiu moitos cartos nese negocio / conter, disponer, dispor. El secretario emitirá un informe según lo interesado en el decreto de la Alcaldía, o secretario emitirá un informe segundo o contido no decreto da Alcaldía / solicitar, pedir. Interésese del Registrador de la Propiedad una certificación, solicítense ao Rexistrador da Propiedade unha certificación</i>
instalar: <i>v.t. e p. instalar(se)</i>	
instancia: <i>s.f. instancia. A instancia de, a pedimento de, por iniciativa de. Juez de primera instancia, xuíz de primeira instancia.</i>	
instar: <i>v.i. e t. instar, solicitar</i>	
instigación: <i>s.f. instigación</i>	
instituir: <i>v.t. instituir, establecer (un decreto, unha norma, obriga). Instituir por heredero, nomear herdeiro, designar herdeiro</i>	
instrucción: <i>s.f. instrucción</i>	
instruir: <i>v.t. e p. instruir(se), instruir. Instruir diligencias, tramitar as diliencias, formalizar as diliencias</i>	
insubordinación: <i>s.f. insubordinación</i>	
integrar: <i>v.t. integrar, compoñer, compor, formar</i>	
íntegro-ga: <i>adx. íntegro</i>	
intencionalidad: <i>s.f. intencionalidade</i>	
intentar: <i>v.t. intentar, tentar</i>	
interacción: <i>s.f. interacción</i>	
intercalar: <i>v.t. e p. intercalar(se) // adx. intercalar</i>	
intercambiar: <i>v.t. intercambiar, trocar</i>	
interceder: <i>v.i. interceder</i>	
interconexión: <i>s.f. interconexión</i>	
interdependencia: <i>s.f. interdependencia</i>	
interdicción: <i>s.f. interdicción, prohibición</i>	
interdicto: <i>s.m. interdito</i>	
interés: <i>s.m. interese // xuro (bancario), interese. El interés común, o interese común. Escuchar con interés, escoitar con interese // xuro. Intereses de demora, xuros de mora. Interés líquido, xuro líquido</i>	
	interferir: <i>v.i. v.t. e p. interferir(se)</i>
	interino-na: <i>adx. e s. interino</i>
	interlocutorio-ria: <i>adx. e s. interlocutorio</i>
	internar: <i>v.t. e p. internar(se)</i>
	interpelar: <i>v.t. interpelar, preguntar</i>
	interpolar: <i>adx. polar. v.t. interpolar, intercambiar</i>
	interponer: <i>v.t. e p. interpoñer(se), interpor(se)</i>
	interposición: <i>s.f. interposición</i>
	interprofesional: <i>adx. interprofesional</i>
	interrumpir: <i>v.t. interromper</i>
	interrupción: <i>s.f. interrupción</i>
	intervalo: <i>s.m. intervalo</i>
	intervención: <i>s.f. intervención</i>
	intervenir: <i>v.t. e i. intervir</i>
	interventor-ra: <i>adx. e s. interventor</i>
	intestado-da: <i>adx. intestado</i>
	intimar: <i>v.t. e i. intimar, cominar, ameazar</i>
	intimatorio-ria: <i>adx. intimatorio</i>
	intransferible: <i>adx. intransferible, intransmisíbel</i>
	introducción: <i>s.f. introducción</i>
	introducir: <i>v.t. e p. introducir(se)</i>
	intromisión: <i>s.f. intromisión</i>
	invalidación: <i>s.f. invalidación</i>
	invalidar: <i>v.t. invalidar, revogar</i>
	invalidez: <i>s.f. invalidez</i>
	invariable: <i>adx. invariábel</i>

inventariar: <i>v.t.</i> inventariar	jurisconsulto-ta: <i>s.</i> xurisconsulto, avogado, xurisconsulto	
inversión: <i>s.f.</i> inversión (do sentido, da posición, etc.) investimento <i>m.</i> (de cartos) <i>Inversión inmobiliaria</i> , investimento inmobiliario, <i>Inversión de capital</i> , investimento de capital. <i>Sociedad de inversiones</i> , sociedade de investimentos	jurisdicción: <i>s.f.</i> xurisdición	
inviolabilidad: <i>s.f.</i> inviolabilidade	jurisdiccional: <i>adx.</i> xurisdiccional	
irregular: <i>adx.</i> irregular	jurisperito-ta: <i>s.</i> xurisperito, avogado, xurisperito	
irrelevante: <i>adx.</i> irrelevante	jurisprudencia: <i>s.f.</i> xurisprudencia	
irremisible: <i>adx.</i> irremisíbel, imperdoábel	jurisprudente: <i>s.</i> xurisprudente	
irreparable: <i>adx.</i> irreparábel	justicia: <i>s.f.</i> xustiza	
irretroactividad: <i>s.f.</i> irretroactividade	justiciable: <i>adx.</i> axuizábel // <i>s.</i> interesado, suxeito xurídico, peticionario	
írrito-ta: <i>adx.</i> nulo, non válido	justificante: <i>s.m.</i> xustificante	
irrogación: <i>s.f.</i> irrogación	justificar: <i>v.t.</i> xustificar	
irrogar: <i>v.t.</i> irrogar	justipreciar: <i>v.t.</i> establecer o prezo xusto, avaliar, taxar, valorar	
IVA Impuesto sobre el Valor Añadido: <i>s.m.</i> IVE Imposto sobre o Valor Engadido <i>IVA repercutido</i> , IVE repercutido. <i>IVA soportado</i> , IVE soportado	justiprecio: <i>s.m.</i> prezo xusto, prezo valorado, prezo taxado	
J		
jefatura: <i>s.f.</i> xefatura	juzgado: <i>s.m.</i> xulgado, <i>Juzgado de familia</i> , xulgado de familia. <i>Juzgado de instrucción</i> , xulgado de instrución. <i>Juzgado de lo contencioso administrativo</i> , xulgado do contencioso administrativo. <i>Juzgado de lo penal</i> , xulgado do penal. <i>Juzgado de lo social</i> , xulgado do social. <i>Juzgado de vigilancia penitenciaria</i> , xulgado de vixilancia penitenciaria	
jerarquía: <i>s.f.</i> xerarquía	juzgar: <i>v.t.</i> xulgar	
jornada: <i>s.f.</i> xornada, xornada (camiño dun día) / xornada laboral, xeira	L	
jornal: <i>s.m.</i> xornal		
judicatura: <i>s.f.</i> xudicatura	laborable: <i>adx.</i> laborábel	
judicial: <i>adx.</i> xudicial	laboral: <i>adx.</i> laboral	
juez-za: <i>s.</i> xuíz/a, <i>Juez de instrucción</i> , xuíz de instrucción. <i>Juez de vigilancia penitenciaria</i> , xuíz de vixilancia penitenciaria. <i>Juez decano</i> , xuíz decano. <i>Juez penal</i> , xuíz penal	lanzamiento: <i>s.m.</i> lanzamento / desaloxamento	
juicio: <i>s.m.</i> xuízo. <i>A juicio de</i> , a xuízo de	laudar: <i>v.i.</i> laudar	
jurado: <i>s.</i> xurado. <i>Jurado mixto</i> , xurado mixto. <i>Jurado puro</i> , xurado puro // <i>adx.</i> xurado. <i>Declaración jurada</i> , declaración xurada	laudemio: <i>s.m.</i> laudemio	
juramento: <i>s.m.</i> xuramento. <i>Juramento decisorio</i> , xuramento decisorio. <i>Juramento indecisorio</i> , xuramento non decisorio	laudo: <i>s.m.</i> laudo	
juratoria: <i>adx.</i> xuratoria	legación: <i>s.f.</i> legación	
juricidad: <i>s.f.</i> xuricidade	legado: <i>s.m.</i> legado	

legatario-ria: s. legatario	licitar: v.t. licitar, poxar
legislar: v.i. lexislar	lícito-ta: adj. lícito
legítima: s.f. lexítima	limitar: v.t., i. e p. limitar, delimitar, derregar, estremar
legitimar: v.t. lexitimar	lindante: adj. lindeiro
legitimario-ria: adj. e s. lexitimario, lexítimo, forzoso (herdeiro lexítimo, herdeiro forzoso), lexitimario. <i>Heredero legitimario, herdeiro lexítimo</i>	lindar: v.i. lindar
lesión: s.f. lesión	linde: s.m. lindé
lesionar: v.t. lesionar	lindero: s. lindeiro
lesividad: s.f. lesividade	liquidación: s.f. liquidación
leso-sa: adj. leso. <i>Crimen de lesa humanidad</i> , crime de lesa humanidade	liquidador-ra: adj. e s. liquidador
letra: s.f. letra. Letra de cambio	liquidar: v.t. liquidar
letrado-da: adj. e s. letrado	liquidez: s.f. liquidez
leva: s.f. leva, recrutamento	líquido-da: adj. e s.m. líquido. <i>Interés líquido, xuro líquido</i>
levantamiento: s.m. levantamento. <i>Levantamiento de embargo, levantamento de embargo, levantamento de hipoteca</i>	lista: s.f. lista. <i>Lista de correos, oficina de correos. Por orden de lista, por orde de lista</i>
levantar: v.t., i. e p. levantar, erguer, levantar(se), erguer(se). Levantar acta, redactar acta. Levantar la sesión, rematar a sesión	listado: s.m. listado, lista, listaxe
leve: adj. leve, lixeiro	listín: s.m. lista f., <i>Listín telefónico</i> , lista de teléfonos
ley: s.f. lei, <i>Ley adjetiva</i> , lei adxectiva. <i>Ley de bases</i> , lei de bases. <i>Ley fundamental</i> , lei fundamental. <i>Ley orgánica</i> , lei orgánica. <i>Ley particular</i> , lei particular	literal: adj. literal. <i>Del tenor literal siguiente, que literamente di o seguiente. Prueba literal</i> , proba de documento
libelo: s.m. libelo	litigar: v.t. litigar, preitear
liberalidad: s.f. liberalidade	litigio: s.m. litixio, preito
liberar: v.t. e p. liberar(se)	litigioso-sa: adj. litixioso
libertad: s.f. liberdade	litis: s.f. preito m., litixio m.
libramiento: s.m. libramento. <i>Libramiento de pago</i> , orde de pagamento, mandado de pagamento	litisconsorcio: s.m. litisconsorcio
libranza: s.f. libranza	litisconsorte: s.m. litisconsorte
librar: v.t. i. e p. librar(se), librar, ceibar, expedir, dirixir	litisexpensas: s.f. custas xudiciais
libre: adj. libre, ceibe, <i>Libre albedrío</i> , libre albedrío	llevar: v.t. llevar, <i>Llevar a cabo</i> , llevar a cabo. <i>Llevar a efecto</i> , llevar a efecto, efectuar, realizar. <i>Llevar a término</i> , cumprir, executar
licencia: s.f. licenza	locación: s.f. locación, arrendamento m.
licenciado-da: adj. e s. licenciado	lonja: s.f. lonxa
licitación: s.f. licitación, liciación, poxa	lucrativo-va: adj. lucrativo
	lucro: s.m. lucro, beneficio, ganancia, proveito

M

- magistrado-da:** s. maxistrado.
Magistrado ponente, maxistrado relator
- malgastar:** v.t. malgastar, estragar, desperdiciar
- malversación:** s.f. malversación.
Malversación de caudales públicos, malversación de fondos públicos
- malversar:** v.t. malversar
- mancomún de:** loc. de común acordo.
Terreo de mancomún, abertal. Monte de mancomún, monte comunal, monte dos vecíños
- mancomunado-da:** adj. conxunto, común.
Testamento mancomunado, testamento conxunto
- mancomunar:** v.t. e p. unir(se), xuntar(se), mancomunar, unir, xuntarse, unir
- mancomunidad:** s.f. comunidade.
Mancomunidad de municipios, comunidade de concellos, comunidade, mancomunidad
- manda:** s.f. legado, manda, legado dun testamento
- mandamiento:** s.m. mandado.
Mandamiento de pago, mandado de pagamento. Mandamiento de ejecución, mandado de execución. Mandamiento de prisión, mandado de prisión / mandamento, precepto (de Deus, da Igrexa)
- mandamento:** mandamento, mandado.
Mandamiento judicial, mandado xudicial, orde xudicial / mandamento (precepto relixioso), mandamento de pagamento, mandamento xudicial
- mandante:** s. mandante, mandador
- mandatario-ria:** s. mandatario
- maneras, de todas las:** loc. de todos os xeitos, de todas as maneiras, de todos os modos, de todas as formas
- margin:** s.m. marxe f. Al margin, na marxe
- marginal:** adj. Marxinal
- masa:** s.f. masa. *Masa de la quiebra, masa falida. Masa de la herencia, masa hereditaria. Masa de acreedores, masa da quebra, masa social, masa de suspensión de pagamentos*
- matasellos:** s.m. cuño, cuño para selos / marca, sinal (que deixa este cuño)
- matizar:** v.t. matizar
- matricular:** v.t. e p. matricular(se)
- matrimonial:** adj. matrimonial
- matrimonio:** s.m. matrimonio, casamento.
Matrimonio por poderes, casamento por procuración
- matriz:** adj. e s.f. matriz
- mayor:** adj. maior. *Al por mayor, por xunto. Mayor de edad, maior de idade, maior*
- mayoría:** s.f. mayoría. *Mayoría de edad, maiordade, mayoría de idade*
- maiordade:** maiordade
- mayorista:** s. almacenista, comerciante por xunto, mayorista
- mediados de, a:** loc. a mediados de
- medianería:** s.f. medianil, medianería
- medianero-ra:** adj. medianeiro. *Pared medianera, parede medianeira, medianil*
- mediar:** v.t. e i. mediar
- mediatizar:** v.t. mediatizar
- medio:** adj., adv. e s.m. medio. *Medio ambiente, medio ambiente, medio, ambiente, medio natural / medio, metade. A medio de escrito, por medio de escrito*
- mejor:** adj. mellor. *Mejor postor, mellor postor. Mejor proveer, decidir mellor, resolver mellor, mellor resolver, A lo mejor, ao mellor, se cadra, quizais*
- mejora:** s.f. mellora, melloramento / mellora, manda (a que se lle fai en bens ou dereitos a un herdeiro)
- membrete:** s.m. cabeceira f.
- mencionar:** v.t. mencionar, citar
- menguar:** v.i. minguar
- menor:** adj. e s. menor. *Al por menor, polo miúdo. Menor de edad, menor de idade*
- menos:** adv. menos, A menos que, a menos que, salvo que, agás que, non sendo que, a non ser que, fóra de que, *Al menos, polo menos, cando menos*
- menoscabar:** v.t. menoscabar
- menospreciar:** v.t. menosprezar

menosprecio : s.m. menosprezo	modos, de todos : loc. de todas as manerias
mensualidad : s.f. mensualidade	momento, en su : loc. no momento oportuno
mercadería : s.f. mercadoría	moneda : s.f. moeda: moeda bolsa, moeda branda, moeda de conta, moeda de curso legal, moeda convertível, papel moeda
mercancía : s.f. mercancía, mercadoría. <i>Tren de mercancías</i> , tren de mercadorías, mercadoría	monedero : s.m. moedeiro
mercantil : adj. mercantil	monetario-ria : adj. monetario
merced : s.f. mercé, <i>A merced de</i> , á mercé de, ao arbitrio de	monetizar : v.t. monetizar, amoedar, moedar
merecer : v.t. merecer	monitorio-ria : adj. monitorio
mérito : s.m. mérito. <i>Hacer mérito de una cosa</i> , fazer mención dela, mencionar, mérito. <i>En méritos de</i> , de acordo con, segundo	monopolio : s.m. monopolio
meritorio-ria : adj. meritorio	montante : s.m. contía, importe, montante
merma : s.f. mingua, diminución	montepío : s.m. montepío
mermar : v.i. minguar, diminuir	monto : s.m. importe, suma
mientras : adj. e conx. mentres. <i>Mientras tanto</i> , mentres tanto, entre tanto, entremeses	mora : s.f. mora, moratoria
minoración : s.f. minoración, diminución	moratorio-ria : s.f. moratoria
minorar : v.t. minorar	morosidad : s.f. morosidade
minoría : s.f. minoría, <i>Minoría de edade</i> , minoridade, minoría de idade	mostrencos-ka : adj. sen dono. <i>Bienes mostrencos</i> , bens xacentes
minoridad : s.f. minoridade. <i>Minoridad penal</i> , minoridade penal	mota : s.f. mouta
minorista : s. minorista, retallista, vendedor polo miúdo. <i>Detallista</i> , comerciante polo miúdo	motivar : v.t. motivar, causar
minuta : s.f. minuta, bosquexo, borrador / menú, lista de comidas / nota, conta (de gastos ou honorarios)	móvil : adj. e s.m. móvil
mira : s.f. mira, Con miras a, con vistas a, pensando en	movilizar : v.t. mobilizar
mixto-ta : adj. mixto	mueble : adj. e s.m. móbel. <i>Bienes muebles</i> , bens móbeis
mobiliario-ria : s.m. mobiliario, adj. mobiliario: valores mobiliarios // s.m. mobiliario, moblaxe f.	multar : v.t. multar
moción : s.f. moción	mutual : adj. mutual, mutuo
moderar : v.t. moderar	mutualidad : s.f. mutualidade
modificar : v.t. modificar, alterar, cambiar	mutuario-ria : s. mutuatario
modo : s.m. modo, xeito, maneira. <i>A modo de</i> , como, á maneira de. <i>De modo que</i> , de modo, xeito, maneira que	mutuo-tua : adj. mutuo

N

nacimiento : s.m. nacemento, nacencia f.
nacionalizar : v.t. nacionalizar
natal : adj. natal
nato-ta : adj. nato, nacido, natural, inherente
naturalizar : v.t. naturalizar
necesidad : s.f. necesidade
negar : v.t. negar

negligencia: s.f. negligencia

negociado: s.m. negociado

negociar: v.t. negociar

negocio: s.m. negocio. *Negocio jurídico*, contrato, asunto xurídico

neto-ta: advx. neto. Peso neto, peso neto, neto, líquido

nivel: s.m. nivel. *A nivel de*, entre, no ámbito de, en

nocivo-va: advx. nocivo, dano, prexudicial

noche: s.f. noite. *Noche de autos*, noite dos feitos

nombramiento: s.m. nomeamento

nombrar: v.t. nomear

nombre: s.m. nome. *Nombre de pila*, nome de pía. *En nombre y representación*, en nome e representación

nomenclatura: s.f. nomenclatura

nómina: s.f. nómina

nominal: advx. nominal

nominativo-va: advx. nominativo

nomografía: s.f. nomografía

nomología: s.f. nomoxía

nota: s.f. nota. *Nota de asume*, nota de conformidade. *Nota de reparo*, nota de obxección

notaría: s.f. notaría

notario-ria: s. notario. *Ante notario*, perante notario

notificar: v.t. notificar, comunicar

notoriedad: s.f. notoriedade

novación: s.f. novación

novar: v.t. facer novación

nulidad: s.f. nulidade. *Nulidad de actuaciones*, nulidade de actuacións

nulo-la: advx. nulo

numerario-ria: advx. numerario

nuncupación: s.f. nuncupación

nuncupativo-va: advx. nuncupativo

nupcias: s.f. pl. nupcias

O

óbito: s.m. óbito, pasamento, defunción

objeción: s.f. obxección

objetar: v.t. e i. obxectar

objeto: s.m. obxecto, *Al objeto de*, co obxecto de, co fin de. *Con objeto de*, co obxecto de

obligación: s.f. obriga, obligación. *Obligación mancomunada*, obligación conxunta. *Obligación oro*, obligación ouro. *Obligación al portador*, obligación ao portador. *Obligación del tesoro*, obligación do tesouro. *Tener obligación de*, ter a obriga de, obriga

obligacionista: s. obligacionista

obligar: v.t. e p. obrigar(se), obrigar

obligatoriedad: s.f. obrigatoriedade

obrante: advx. que consta en, obrante

obrar: v.i. obrar, actuar / constar, estar en posesión ou en poder de. *Los antecedentes que obran en el expediente*, os antecedentes que constan no expediente. *El anónimo obra en poder del juez*, o anónimo está en poder do xuíz / obrar (facer obras). *Antecedentes que obran*, antecedentes que constan. *Obrar en autos*, figurar nos autos

obrepción: s.f.obrepción

observar: v.t. observar

obstante, no: loc. non obstante

obstrucción: s.f. obstrución

obstruir: v.t. obstruír

obtención: s.f. obtención

obtener: v.t. obter

obvención: s.f. obvención, complemento

obviar: v.t. obviar

ocasionar: v.t. ocasionar

ocio: s.m. ocio, lecer, vagar

ocular: advx. ocular

ocultar: v.t. e p. ocultar(se), agachar(se), esconder(se)

ocupar: v.t. e p. ocupar(se)

ocurrir: v.i. ocorrer

ofensa: s.f. ofensa

ofererente : <i>adx.</i> oferente	otorgar : <i>v.t.</i> outorgar
oferta : <i>s.f.</i> oferta	otrosí : <i>adv.</i> otrosí, tamén digo
ofertar : <i>v.t.</i> ofertar	P
oficializar : <i>v.t.</i> oficializar	pactar : <i>v.i.</i> pactar
oficio : <i>s.m.</i> oficio. <i>Oficio judicial</i> , oficio xudicial	pacto : <i>s.m.</i> pacto, convenio, acordo
ofimática : <i>s.f.</i> ofimática	padrón : <i>s.m.</i> padrón (lista de habitantes) / padrón, modelo
oligopolio : <i>s.m.</i> oligopolio	pagina : <i>s.f.</i> pagina
omisión : <i>s.f.</i> omisión. <i>Omisión de socorro</i> , omisión de socorro	pagable : <i>adx.</i> pagábel
omitir : <i>v.t.</i> omitir	pagadero-ra : <i>adx.</i> pagadoiro
oneroso-sa : <i>adx.</i> oneroso	pagar : <i>v.t.</i> i p. pagar
opcional : <i>adx.</i> opcional	pagaré : <i>s.m.</i> obriga f. de pagamento, obriga de pagamento. <i>Pagaré al portador</i> , obriga de pagamento á orde do portador, vale
oponer : <i>v.t.</i> e p. opoñer(se), opor(se)	pago : <i>s.m.</i> pagamento, pago. <i>Mandamiento de pago</i> , mandado de pagamento. <i>Pago al contado</i> , pago de contado. <i>En pago a</i> , en pagamento por
oportunidad : <i>s.f.</i> oportunidade	paradero : <i>s.m.</i> paradoiro. <i>Paradero desconocido</i> , paradoiro descoñecido. <i>De ignorado paradero</i> , de paradoiro descoñecido
oposición : <i>s.f.</i> oposición. <i>En oposición a</i> , en oposición a. <i>En oposición con</i> , en oposición con	parafernai : <i>adx.</i> parafernai
optar : <i>v.i.</i> optar	parafiscal : <i>adx.</i> parafiscal
orden : <i>s.</i> orde f.. <i>Orden de pago</i> , orde de pagamento. <i>Orden del día</i> , orde do día. <i>Orden público</i> , orde pública. <i>Cumplir órdenes</i> , cumprir ordens. <i>En orden a</i> , para, co fin de, verbo de, tocante a, co fin de. <i>A las órdenes de</i> , ás ordes de	parar : <i>v.t.</i> e i. parar / recaer. <i>Pararle</i> , recaer sobre el. <i>Parar el perjuicio</i> , recaer o prexuízo
ordenación : <i>s.f.</i> ordenación	parcionero-ra : <i>adx.</i> partícipe
ordenador-ra : <i>adx.</i> e <i>s.m.</i> ordenador	parecer : <i>v.i.</i> parecer, semellar // <i>v. p.</i> parecerse, imitar(se), asemellarse // <i>s.m.</i> parecer, opinión
ordenamiento : <i>s.m.</i> ordenamento	pareja : <i>s.f.</i> parella
ordenanza : <i>s.f.</i> ordenanza	parentesco : <i>s.m.</i> parentesco
ordenar : <i>v.t.</i> ordenar	paridad : <i>s.f.</i> paridade
ordinario-ria : <i>adx.</i> ordinario, corrente. <i>Recurso ordinario</i> , recurso ordinario	pariente : <i>adx.</i> e s. parente. <i>Parientes lejanos</i> , parentes remotos. <i>Parientes cercanos</i> , parentes próximos, achegados
orfandad : <i>s.f.</i> orfandade	paritario-ria : <i>adx.</i> paritario
organizar : <i>v.t.</i> e p. organizar(se)	parlamentario-ria : <i>adx.</i> parlamentario
órgano : <i>s.m.</i> órgano	paro : <i>s.m.</i> paro
origen : <i>s.m.</i> orixe f.	párrafo : <i>s.m.</i> párrafo
oriundo-da : <i>adx.</i> oriúndo	
ostentar : <i>v.t.</i> e i. ostentar, alardear, presumir / mostrar / ter, posuír, desempeñar: desempeña un cargo no ministerio / fachendear, ocupar. <i>Ostentar un cargo</i> , deter, desempeñar un cargo	
otorgamiento : <i>s.m.</i> outorgamento	

parte: s.f. parte // s.m. comunicación f., comunidado, informe, comunidado, folla de control. <i>Parte actora</i> , parte autora	peritaje: s.m. peritaxe f.
partición: s.f. partición	peritar: v.t. peritar
participar: v.i. participar, tomar parte // v.t. participar, comunicar	perito-ta: adv. e s. perito
partícipe: adv. e s. partícipe	perjudicar: v.t. e p. prexudicar(se), prexudicar
partido: s.m. partido. <i>Partido judicial</i> , distrito xudicial, partido xudicial	perjudicial: adv. prexudicial
partidor-ra: s. partidor, repartidor	perjuicio: s.m. prexuízo, dano, perda. <i>Daños y perjuicios</i> , danos e perdas. <i>Sin perjuicio de terceros</i> , sen prexuízo de terceiros
pasante: s. axudante de avogado, pasante	perjurar: v.t. e i. perxurar
pasantía: s.f. clases particulares, pasantía	perjurio: s.m. perxurio
pasaporte: s.m. pasaporte	permisión: s.f. permisión
pasivo-va: adv. pasivo // s.m. pasivo. <i>Pasivo a corto o largo plazo</i> , pasivo a curto ou longo prazo, pasivo circulante, pasivo contíxente, pasivo esixíbel	permuta: s.f. permuta, troca, troco
patentar: v.t. patentar	permutar: v.t. permutar, trocar
patrio-tria: adv. patrio. <i>Patria potestad</i> , potestade paterna, patria potestade	perquirir: v.t. perquirir, pescudar
peculado: s.m. peculado	persona: s.f. persoa. <i>Persona física</i> , persoa física. <i>Persona jurídica</i> , persoa xurídica. <i>Persona natural</i> , persoa natural
peculio: s.m. peculio	personal: adv. e s.m. persoal. <i>A título personal</i> , a título persoal. <i>Personal eventual</i> , persoal eventual
pecuniario-ria: adv. pecuniaro	personarse: v. p. presentarse, comparecer v.i., acudir v.i. <i>Personarse en autos</i> , facerse parte dos autos, constituirse en parte nos autos
pedido: s.m. pedido, petición f., pedimento	pertenencia: s.f. pertenza
peligro: s.m. perigo	pertinencia: s.f. pertinencia
pena: s.f. pena. <i>Bajo pena de</i> , baixo pena de, so pena de / pena, dor, mágoa	pesar a, de que: loc. a pesar de que, pese a, malia
penal: adv. e s.m. penal	petición: s.f. petición, pedimento m. A petición de, a pedimento de
penalizar: v.t. penalizar	petcionario-ria: adv. e s. petcionario
penar: v.t. e i. penar	pieza: s.f. peza. Pieza separada, peza xebrada
pensionista: s. pensionista	pignoración: s.f. peñor m.
percepción: s.f. percepción	pignorar: v.t. peñorar
perceptor-ra: adv. e s. percepto	plan: s.m. plan, s.m. plan, proxecto // programa
percibir: v.t. percibir	planificar: v.t. planificar
pérdida: s.f. perda	plano: s.m. plano
perención: s.f. perención	planteamiento: s.m. formulación f., exposición f., presentación f., proposta
perentorio-ria: adv. perentorio	
perfeccionar: v.t. e p. perfeccionar(se)	
percial: adv. percial	
periodicidad: s.f. periodicidade	
periodo: s.m. período. <i>Período de carencia</i> , período de carencia	

plantear: <i>v.t.</i> expoñer, expor, presentar, formular, suscitar, proponer, propor	portador-ra: <i>adx.</i> e <i>s.</i> portador. <i>Al portador,</i> ao portador
plantilla: <i>s.f.</i> cadro de persoal <i>m.</i> / modelo / sobreplanta	porte: porte: <i>s.m.</i> porte. <i>Porte debido,</i> porte debido. <i>Porte pagado,</i> porte pagado
plazo: <i>s.m.</i> prazo. <i>A corto plazo,</i> a curto prazo. <i>A largo plazo,</i> a longo prazo. <i>A medio plazo,</i> a medio prazo. <i>En el plazo de una audiencia,</i> no prazo dunha audiencia. <i>A plazos,</i> a prazos	porvenir: <i>s.m.</i> porvir
pleitear: <i>v.i.</i> preitear, litigar	posdata: <i>s.f.</i> posdata
pleito: <i>s.m.</i> preito, litixio. <i>Entablar un pleito,</i> poñer un preito	poseedor-ra: <i>adx.</i> e <i>s.</i> posuidor
plenario-ria: <i>adx.</i> e <i>s.</i> plenario	poseer: <i>v.t.</i> posuír
plenipotenciario-ria: <i>adx.</i> e <i>s.</i> plenipotenciario	posesor-ria: <i>adx.</i> posesor
pleno-na: <i>adx.</i> pleno, cheo, completo // <i>s.m.</i> pleno (reunión dunha corporación)	posesorio-ria: <i>adx.</i> posesorio
plica: <i>s.f.</i> plica	posicionarse: <i>v. p.</i> tomar postura, situarse
pliego: <i>s.m.</i> prego. <i>Pliego de condiciones,</i> prego de condicións. <i>Pliego de cargos,</i> prego de cargos. <i>Pliego de descargo,</i> prego de descargo	postor-ria: <i>s.</i> ofertante, licitador. <i>Mejor postor,</i> mellor ofertante, mellor licitador
plurianual: <i>adx.</i> plurianual	postular: <i>v.t.</i> postular
pluriempleo: <i>s.m.</i> pluriemprego	postura: <i>s.f.</i> postura, posición / poxa, oferta
plus: <i>s.m.</i> gratificación <i>f.</i> , sobresoldo, complemento, plus	potestad: <i>s.f.</i> potestade, autoridade, dominio. <i>Patria potestad,</i> potestade paterna. <i>Potestad del padre y de la madre,</i> potestade do pai e da nai
plusvalía: <i>s.f.</i> plusvalía	potestativo-va: <i>adx.</i> potestativo
poder: <i>v.t.</i> e <i>i.</i> poder // <i>s.m.</i> poder. <i>Poder bastante,</i> poder cumplido. <i>Bastanteo de poderes,</i> verificación de poderes. <i>Por poderes,</i> por poderes, por apoderamento	practicar: <i>v.t.</i> e <i>i.</i> practicar. <i>Practicar diligencias,</i> levar a cabo, executar, facer, efectuar diligencias
poderdante: <i>s.</i> mandante, o que outorga o poder	precario-ria: <i>adx.</i> precario, inestábel, inseguro
poderhabiente: <i>s.</i> mandatario, poderhabente	preceder: <i>v.t.</i> e <i>i.</i> preceder
póliza: <i>s.f.</i> póliza (documento). <i>Póliza de seguros,</i> póliza de seguros. <i>Póliza a todo riesgo,</i> póliza a todo risco // timbre fiscal, selo	preceptivo-va: <i>adx.</i> preceptivo, obligatorio
ponencia: <i>s.f.</i> relatorio, informe, exposición / ponencia (división de traballo parlamentaria)	precepto: <i>s.m.</i> precepto
porcentaje: <i>s.m.</i> porcentaxe <i>f.</i>	preceptuar: <i>v.t.</i> preceptuar
porcentual: <i>adx.</i> porcentual	precintar: <i>v.t.</i> precintar
pormenor: <i>s.m.</i> pormenor, detalle	precio: <i>s.m.</i> prezo. <i>Justiprecio,</i> prezo xusto. <i>A bajo / alto precio,</i> por baixo ou alto prezo. <i>A cualquier precio,</i> por calquera prezo
	precisar: <i>v.t.</i> precisar, delimitar, especificar / necesitar. <i>Verse precisado a,</i> verse obrigado ou forzado a
	precontrato: <i>s.m.</i> precontrato

predio: s.m. predio, heredad f., facenda f., terreo, *Predio dominante*, predio dominante. *Predio sirviente*, predio servente

predisponer: v.t. predispor, predispoñer

preeminencia: s.f. preeminencia

preempción: s.f. preempción. *Derecho de preempción*, derecho preferente de compra, derecho de retracto

preexistencia: s.f. preexistencia

preferir: v.t. preferir

prefijar: v.t. prefixar

prejudicial: adv. prexudicial

prejuicio: s.m. prexuízo

prejuzgar: v.t. prexulgitar

prelación: s.f. prelación, preferencia

preliminar: adv. preliminar, previo, precedente // s. preliminar, limiar

premeditación: s.f. premeditación

premoriencia: s.f. premoriencia

prenda: s.f. peñor m. (cosa que se deixa en garantía de algo). *Dar en prenda*, dar en peñor / peza (de vestir)

prescribir: v.t. prescribir, ordenar // v.i. prescribir, prescribir

prescripción: s.f. prescripción

presencia: s.f. presenza. *A mi presencia*, perante min

presentar: v.t. e p. presentar(se)

presente: adv. e s. presente. *Por la presente*, por medio, a través deste escrito (carta, notificación, etc.). *Hacer presente*, comunicar, informar

prestación: s.f. prestación, *Prestación de fianza*, prestación de fianza

prestador-ra: adv. e s. prestador

prestamista: s. prestamista

préstamo: s.m. préstamo, empréstito. *Préstamo a la gruesa*, préstamo marítimo

prestar: v.t. prestar, deixar (cartos, etc.) / prestar (servizos, atención, etc.)

prestatario-ria: adv. e s. prestameiro

presumir: v.t. presumir, supoñer, supor // v.i. presumir, gabarse, chufarse

presunción: s.f. presunción

presunto-ta: adv. presunto

presuponer: v.t. presupor, presuponér

presupuestar: v.t. fazer o presuposto ou orzamento, orzamentar, presupostar, orzar

presupuestario-ria: adv. presupostario, orzamentario

presupuesto: adv. e s. presupuesto, orzamento, premisa, conjectura, suposición

preterición: s.f. preterición, omisión, exclusión

preterintencionalidad: s.f. preterintencionalidade

pretexto: s.m. pretexto, escusa f.

prevalecer: v.i. prevalecer, imponerse, imporse, triunfar

prevalencia: s.f. prevalencia

prevaricación: s.f. prevaricación

prevención: s.f. prevención, precaución, disposición / posto de policía. *Llevar a la prevención*, levar ao posto de policía

prevenir: v.t. e p. previr(se), apercibir, eludir, precaver

preventivo-va: adv. preventivo, preventivo, precautorio

prever: v.t. prever

previo-via: adv. previo. *Previo informe*, tralo informe previo, despois do informe

previsto-ta: adv. previsto. *Previsto en la ley*, segundo establece a lei

prima: s.f. prima

primogénito-ta: adv. e s. primoxénito

prisión: s.f. prisión, cárcere m., cadea. *Prisión condicional*, prisión condicional. *Prisión definitiva*, prisión definitiva. *Prisión preventiva o provisional*, prisión preventiva ou provisional. *Prisión mayor*, prisón maior. *Prisión menor*, prisón menor

privativo-va: adv. privativo

privilegio: s.m. privilexio

probatorio-ria: adv. probatorio

proceder: <i>v.i.</i> proceder. <i>Procede desestimar el recurso, cómpre rexeitar o recurso</i> // <i>s.m.</i> proceder, provir, vir, convir. <i>Cuando proceda, cando proceda, cando sexa procedente, cando cumpra</i>	pronunciar: <i>v.t. e p.</i> pronunciar(se), <i>Lo pronuncio, mando y firmo, pronúncioo, mándoo e asíñoo</i>
procesado-da: <i>adx. e s.</i> procesado	propiedad: <i>s.f.</i> propiedad
procesal: <i>adx.</i> procesual	proporcional: <i>s.f.</i> proporcional
procesar: <i>v.t.</i> procesar	proposición: <i>s.f.</i> proposición. <i>Proposición de ley, proposición de lei. Proposición no de ley, proposición non de lei</i>
proceso: <i>s.m.</i> proceso	propósito: <i>s.m.</i> propósito, intención. <i>A propósito, dé propósito, á mantenta, adrede, a propósito</i>
proclamar: <i>v.t. e p.</i> proclamar(se)	propuesta: <i>s.f.</i> proposta. <i>A propuesta de, por propostá de, por proposta de, a proposta de</i>
procuración: <i>s.f.</i> procuración	prorrata: <i>s.f.</i> pro rata <i>lat.</i>
procuraduría: <i>s.f.</i> procuradoría	prorratear: <i>v.t.</i> ratear
procurar: <i>v.t.</i> procurar	prorratoe: <i>s.m.</i> rateo. <i>Prorratoe de foros, rateo de foros</i>
producir: <i>v.t.</i> producir	prorrogar: <i>v.t.</i> prorrogar, alongar, prolongar
profecticio-cia: <i>adx.</i> profecticio	proscribir: <i>v.t.</i> proscribir, desterrar, prohibir
proforma: <i>adx.</i> pro forma <i>adv.</i> <i>Factura proforma, factura pro forma</i>	proscripción: <i>s.f.</i> proscripción
prófugo-ga: <i>adx. e s.</i> prófugo	protección: <i>s.f.</i> protección, amparo, abeiro
prohijamiento: <i>s.m.</i> porfillamento	proteger: <i>v.t.</i> protexer, amparar, abeirar
prohijar: <i>v.t.</i> porfillar	protesto: <i>s.m.</i> protesto (dunha letra de cambio)
proindivisión: <i>s.f.</i> proindivisión	protocolización: <i>s.f.</i> inclusión no protocolo
proindiviso-sa: <i>adx.</i> proindiviso	protocolizar: <i>v.t.</i> protocolizar, incluír no protocolo. <i>Protocolizar un testamento ológrafo, incluír no protocolo un testamento hológrafo</i>
prolongar: <i>v.t. e p.</i> prolongar(se), alongar(se)	protocolo: <i>s.m.</i> protocolo
prometer: <i>v.t. e i.</i> prometer	protutor-ra: <i>s.</i> protitor
promisorio-ria: <i>adx.</i> promisorio	proveedor-ra: <i>s.</i> provedor, provedor, fornecedor, subministrador
promoción: <i>s.f.</i> promoción	proveer: <i>v.t. e p.</i> prover(se). <i>Para mejor proveer, para mellor resolver, para decidir mellor, para resolver mellor, para mellor resolver, prover, abastecer, fornecer, subministrar</i>
promotor-ra: <i>adx. e s.</i> promotor	providencia: <i>s.f.</i> providencia, disposición. <i>Providencia de apremio, providencia de conxinximento</i>
promover: <i>v.t.</i> promover, mover (un preito) / promover, ascender	
promulgación: <i>s.f.</i> promulgación	
promulgar: <i>v.t.</i> promulgar	
pronosticar: <i>v.t.</i> prognosticar	
pronóstico: <i>s.m.</i> prognóstico	
pronto-ta: <i>adx.</i> pronto, disposto, preparado // <i>adv.</i> pronto, axiña, de contado / pronto, cedo. <i>Tan pronto como, tan pronto como, axiña que, logo que, en canto, Pronto pago, pronto pagamento</i>	
pronunciamiento: <i>s.m.</i> pronunciamento (sublevación militar) / pronuncia <i>f.</i> (decisión xudicial). <i>Pronunciamiento absoltorio, pronuncia absoltoria</i>	

proyecto: s.m. proxecto. *Proxecto de lei*, proxecto de lei

prueba: s.m. proba. *Prueba fehaciente*, proba fidedigna

publicar: v.t. publicar

publicidad: s.f. publicidade

puesta: s.f. posta. *Puesta en marcha*, posta en marcha

puja: s.f. poxa. *Puja a la llana*, poxa aberta

pujar: v.t. poxar

punibilidad: s.f. punibilidade

punir: v.t. punir, castigar

puntualidad: s.f. puntualidade

puntualizar: v.t. precisar, concretar

puño: s.m. puño. *De su puño y letra*, da súa man

pupilaje: s.m. pupilaxe f.

pupilar: adv. pupilar

pupilo-la: s. pupilo

purgar: v.t. purgar

putativo-va: adv. putativo

Q

quebramiento: s.m. quebrantamento, quebramento

quebrantamiento: s.m. quebrantamento. *Quebrantamiento de condena*, quebrantamento de condena

quebrantar: v.t. quebrantar, estragar, danar

quebranto: s.m. quebranto. *Quebranto de moneda*, quebranto de moeda

quebrar: v.t. quebrar, crebar, herniarse

querella: s.f. querela, preito

querellar: v.i. e p. querelar(se)

quiebra: s.f. quebra, creba, quebra fortuña, quebra forzosa, quebra fraudulenta, quebra voluntaria

quincenal: adv. quincenal

quinquenal: adv. quinquenal

quinquenio: s.m. quinquenio, lustro

quirógrafo-fa: adv. e s.m. quirógrafo

quita: s.f. perdón (dunha débeda ou parte dela). *Quita y espera*, quitación e espera, quita e espera

quitar: v.t. e p. quitar v.t. e i.

quito-ta: adv. quito, libre, exento

quórum: s.m. quorum, quórum

R

radicar: v.i. e p. radicar v.i.

raíz: s.f. raíz. *Bienes raíces*, bens raíces. *A raíz de*, por mor de, debido a, a consecuencia de

ramo: s.m. ramo, *Ramo separado*, ramo xebrado

rasgo: s.m. trazo, risco / pl. faccións, liñas, riscos (do rostro, da cara) / aspecto (do carácter) / acción, acto (de heroísmo, de xenerosidade, etc.). *A grandes rasgos*, sen entrar en detalles, a grandes riscos, a grandes trazos, con poucas palabras, sucintamente, en xeral

ratificar: v.t. e p. ratificar

ratio: s.m. ratio: ratio de caixa, ratio de garantía, ratio de liquidez

rato: s.m. anaco, cacho, chisco (de tempo). Al cabo de un rato, de aquí/áli a un pouco, un anaco // adv. m. rato: matrimonio rato

razón: s.f. razón. *A razón de*, a razón de. *Dar razón*, informar. *De su razón*, correspondente, da súa razón. *Razón social*, razón social

realquilar: v.t. subarrendar, subalugar

reanudación: s.f. prosecución, proseguimento, continuación

reasegurar: v.t. reasegurar

rebasar: v.t. exceder, sobrepasar / deixar atrás

rebeldía: s.m. rebeldía. *Condena en rebeldía*, condena por rebeldía

recabar: v.t. conseguir, obter. *Recabar fondos*, conseguir fondos / reclamar, solicitar, pedir. *Las actas no se han recabado por dicho centro*, as actas non foron reclamadas polo dito centro, solicitar, demandar, pedir. *Recabó el informe*, solicitou o informe, obter, conseguir, acadar, recoller. *Recabar información*, solicitar información

recaer : <i>v.i.</i> recaer. <i>Recaer sentencia, recaer sentenza</i>	recopilar : <i>v.t.</i> recomilar
recambio : <i>s.m.</i> recambio	recriminar : <i>v.t.</i> recriminar
recargo : <i>s.m.</i> recarga <i>f.</i>	rectificar : <i>v.t.</i> rectificar
recaudación : <i>s.f.</i> recadación	reuento : <i>s.m.</i> reuento
recaudador-ra : <i>adx.</i> e <i>s.</i> recadador	recuperar : <i>v.t.</i> e <i>p.</i> recuperar(se)
recaudar : <i>v.t.</i> recadar	recurrente : <i>adx.</i> recurrente
recepción : <i>s.f.</i> recepción	recorrible : <i>adx.</i> recorríbel
receptación : <i>s.f.</i> receptación	recurrir : <i>v.i.</i> e <i>t.</i> recorrer. <i>Recurrir la sentencia, recorrer contra a sentenza. Recorrer una distancia, percorrer unha distancia</i>
receptador-ra : <i>s.</i> receptador	recurso : <i>s.m.</i> recurso. <i>Recurso contencioso administrativo, recurso contencioso administrativo. Recurso de amparo, recurso de amparo. Recurso de apelación, recurso de apelación. Recurso de casación, recurso de casación. Recurso de nulidad, recurso de nulidade. Recurso de reforma, recurso de reforma. Recurso de reposición, recurso de reposición. Recurso de revisión, recurso de revisión. Recurso de súplica, recurso de súplica. Recurso económico administrativo, recurso económico administrativo. Recurso en ambos efectos, recurso en ambos os dous efectos. Recurso en un solo efecto, recurso nun só efecto. Recurso ordinario, recurso ordinario</i>
receptor-ra : <i>adx.</i> e <i>s.</i> receptor	recusar : <i>v.t.</i> recusar
recesión : <i>s.f.</i> recesión	redacción : <i>s.f.</i> redacción
rechazar : <i>v.t.</i> rexeitar, desbotar, rechazar, refugar, repeler	redactar : <i>v.t.</i> redactar
rechazo : <i>s.m.</i> rexeitamento, desbotamento, rechazo	redención : <i>s.f.</i> redención
recibimiento : <i>s.m.</i> recibimento. <i>Recibimento a prueba, abrir o período de proba</i>	redescuento : <i>s.m.</i> redesconto
recibir : <i>v.t.</i> recibir, recibir, <i>Recibir declaración, recibir declaración. Recibir juramento, recibir xuramento</i>	redhibición : <i>s.f.</i> redhibición
recio : <i>s.m.</i> recibo. <i>Acusar recibo, acusar a recepción. Acuse de recibo, xustificate de recepción. Aviso de recibo, aviso de recibimento, notificación de recepción, xustificación de recepción</i>	redhibir : <i>v.t.</i> redhibir
recidiva : <i>s.f.</i> recidiva	redhibitorio-ria : <i>adx.</i> redhibitorio
recién : <i>adv.</i> recentemente, hai pouco, pouco antes	redimir : <i>v.t.</i> redimir
reciente : <i>adx.</i> recente	redistribuir : <i>v.t.</i> redistribuir
reciprocidad : <i>s.f.</i> reciprocidade	rédito : <i>s.m.</i> rédito
reclamar : <i>v.i.</i> reclamar	redituar : <i>v.t.</i> render (producir rédito)
reclusión : <i>s.f.</i> reclusión	reducción : <i>s.f.</i> redución
recomendar : <i>v.t.</i> recomendar	reducir : <i>v.t.</i> e <i>p.</i> reducir(se), minorar, minguar, diminuir, rebaixar
reconciliar : <i>v.t.</i> e <i>p.</i> reconciliar(se)	redundar : <i>v.i.</i> redundar
reconducción : <i>s.f.</i> reconducción	reembolsar : <i>v.t.</i> reembolsar
reconocer : <i>v.t.</i> e <i>p.</i> recoñecer	
reconvención : <i>s.f.</i> reconvención	
reconvenir : <i>v.t.</i> reconvir	
recopilación : <i>s.f.</i> compilación. <i>Recopilación legislativa, compilación lexislativa / colección</i>	

reemplazar: <i>v. t.</i> substituir	reivindicar: <i>v.t.</i> reivindicar (reclamar ou recuperar un derecho) / responsabilizarse, asumila autoría: o grupo terrorista responsabilizouse do atentado
reemplazo: <i>s.m.</i> substitución / recrutamento anual, quinta	reivindicatorio-ria: <i>adx.</i> reivindicatorio
referencia: <i>s.f.</i> referencia	relacionar: <i>v.t. e p.</i> relacionar(se)
referir: <i>v.t. e p.</i> referir(se)	relator-ra: <i>adx.</i> e <i>s.</i> relator
reformar: <i>v.t.</i> reformar	relatoria: <i>s.f.</i> relatoría
refrendación: <i>s.f.</i> referendo <i>m.</i>	relegar: <i>v.t.</i> relegar, relegar, arredar, afastar, isolar
refrendar: <i>v.t.</i> referendar, autorizar, autenticar	relevación: <i>s.f.</i> exención (dunha obriga)
refrendario-ria: <i>adx.</i> e <i>s.</i> referendario	relevar: <i>v.t.</i> relevar (dar relevo) / relevar (eximir dalgunha obriga) / substituir, destituír
refredo: <i>s.m.</i> referendo	relicto-ta: <i>adx.</i> sucesorio. Caudal relicto, patrimonio sucesorio, relicto: bens relictos
refutar: <i>v.t.</i> refutar, refutar, rebater	rellenar: <i>v.t.</i> cubrir, encher (un formulario, cuestionario, etc.) / reencher, encher, cubrir, reencher
régimen: <i>s.m.</i> réxime. <i>Régimen de bienes gananciales</i> , réxime de bens gananciais. <i>Régimen de separación de bienes</i> , réxime de separación de bens	remanente: <i>adx.</i> e <i>s.</i> remanente
regir: <i>v.t., i. e p.</i> rexer(se), rexer	rematar: <i>v.t. e i.</i> rematar
registrar: <i>v.t.</i> rexistrar	remesa: <i>s.f.</i> remesa
regla: <i>s.f.</i> regra	remisión: <i>s.f.</i> remisión
reglamentación: <i>s.f.</i> regulamentación	remisorio-ria: <i>adx.</i> remisorio
reglamentar: <i>v.t.</i> regulamentar	remitir: <i>v.t., i. e p.</i> remitir(se), remitir, expedir, remesar
reglamento: <i>s.m.</i> regulamento	remoción: <i>s.f.</i> remoción
reglar: <i>v.t.</i> reglar	remover: <i>v.t.</i> remover
regresión: <i>s.f.</i> regresión	remunerar: <i>v.t.</i> remunerar
regreso: <i>s.m.</i> regreso, volta	rendimiento: <i>s.m.</i> rendemento
regulación: <i>s.f.</i> regulación	rendir: <i>v.t. e p.</i> render(se)
regular: <i>v.t., adv. e adv.</i> regular	renovación: <i>s.f.</i> renovación, anovamento
regularizar: <i>v.t. e p.</i> regularizar(se)	renovar: <i>v.t.</i> renovar, anovar
rehabilitar: <i>v.t. e p.</i> rehabilitar(se)	renta: <i>s.f.</i> renda, renda. A renta, a renda
rehusar: <i>v.t.</i> refusar, rexeitar, desbotar / refusar, denegar, negar, refugar	rentable: <i>adx.</i> rendíbel, rendoso
reincidir: <i>v.i.</i> reincidir	renunciar: <i>v.t.</i> renunciar
reintegrar: <i>v.t. e p.</i> reintegrar(se)	reparar: <i>v.t. e i.</i> reparar
reintegro: <i>s.m.</i> reintegro	reparto: <i>s.m.</i> repartimento, repartición
reiterar: <i>v.t.</i> reiterar, repetir, insistir, recalcar, teimar	repercusión: <i>s.f.</i> repercusión
reiterativo-va: <i>adx.</i> reiterativo	repercutir: <i>v.i.</i> repercutir
reinversión: <i>s.f.</i> reinversimento <i>m.</i>	

replanteo: s.m. trazado de planta. <i>Replanteo de cimientos</i> , trazado para excavación, replaneamiento, marcado, marcase replicar: v.i. replicar	respeto: s.m. respeto
reponer: v.t. e p. repoñer(se), repor(se)	responsabilidad: s.f. responsabilidade
repregunta: s.f. repregunta	respuesta: s.f. resposta
repremisión: s.f. reprensión	restablecer: v.t. e p. restablecer(se)
representar: v.t. representar	restituir: v.t. restituír
reprobación: s.f. reprobación	restrictión: s.f. restrición
reproducción: s.f. reproducción	resultando: s.m. resultando
reproducir: v.t. e p. reproducir(se)	resultas a, de: /loc. como consecuencia de, a resultas de, de resultas de
repudio: s.m. repudio	resumen: s.m. resumo. <i>En resumen</i> , en resumo, resumidamente
requerimiento: s.m. requerimiento. A <i>requerimiento de</i> , por requerimiento de	resumir: v.t. resumir
requerir: v.t. requerir	retén: s.m. retén
requesta: s.f. requesta	retención: s.f. retención
requisa: s.f. requisita	retener: v.t. reter
requisito: s.m. requisito	reticencia: s.f. reticencia
requisitoria: s.f. requisitoria	retirar: v.t. e p. retirar(se), arredar
requisitorio-ria: <i>adx.</i> requisitorio	retractación: s.f. retractación
resaca: s.f. resaca	retractar: v.t. e p. retractar(se)
resarcimiento: s.m. resarcimento, indemnización	retracto: s.m. retracto
resarcir: v.t. e p. resarcir(se)	retraer: v.t. e p. retraer(se)
rescindir: v.t. rescindir	retranquear: v.t. recuar
rescisión: s.f. rescisión	retranqueo: s.m. recuado
reseña: s.f. descripción breve / recensión (dunha publicación), descripción	retrasar: v.t. e p. atrasar(se)
reseñar: v.t. indicar, sinalar, recensionar	retraso: s.m. atraso
reserva: s.f. reserva	retribuir: v.t. retribuír
reservar: v.t. e p. reservar(se)	retroacción: s.f. retroacción
resguardo: s.m. resgado, abeiro / resgado, recibo, xustificante, resgado, recibo, xustificante. <i>Resguardo do depósito</i> , xustificante do depósito	retroactivo-va: <i>adx.</i> retroactivo
residir: v.i. residir	retrocesión: s.f. retrocesión
resolución: s.f. resolución	retrodonación: s.f. retrodoazón
resolutorio-ria: <i>adx.</i> resolutorio	retrotraer: v.t. retrotraer
resolver: v.t. resolver	retroventa: s.f. retrovenda
respecto: s.m. respecto. Con respecto a, respecto de, verbo de, en relación con	reunir: v.t. e p. reunir(se)
respetar: v.t. respectar	revalorizar: v.t. revalorizar
	revaluación: s.f. revaliación
	revaluar: v.t. e p. revalorizar(se)
	revender: v.t. revender
	reventa: s.f. revenda
	reversión: s.f. reversión

reverso: s.m. reverso	saneamiento: s.m. saneamento
revertir: v.i. reverter	sanear: v.t. sanear
revisar: v.t. revisar	sano-na: adv. san (f. sa). <i>Sano y salvo</i> , san e salvo
revocable: adv. revogábel	satisfacción: s.f. satisfacción
revocación: s.f. revogación	sazóna la: loc. daquela, naquel tempo, entón
revocar: v.t. revogar, anular	secretaría: s.f. secretaría
riesgo: s.m. risco, perigo. <i>A riesgo y ventura</i> , a risco e ventura	secretariado: s.m. secretariado
riguroso-sa: adv. rigoroso	secretario-ria: s. secretario. <i>Secretario judicial</i> , secretario xudicial
robar: v.t. roubar	secreto: adv. secreto: fondos secretos / s.m. segredo: segredo de sumario, secreto / segredo
robo: s.m. roubo	secuela: s.f. secuela
rogar: v.t. e i. rogar, pregar	sede: s.f. sé (eclesiástica): sé episcopal, a santa sé / sede (domicilio dun organismo): a sede do partido, sede, sede, domicilio, sé (eclesiástica), sé / sede
rogatorio-ria: adv. rogatorio	segregación: s.f. segregación
rollo: s.m. rolo	seguida, en: loc. enseguida, deseguida, axiña
rúbrica: s.f. rúbrica	según: prep. e conx. Segundo. <i>Según lei</i> , segundo a lei, <i>Según lo dispuesto</i> , segundo o dispuesto, segundo o que dispón, de acordo co que dispón
ruego: s.m. rogo, <i>Ruegos y preguntas</i> , rolda aberta de intervencións, intervencións libres, rogos e preguntas. <i>A su ruego</i> , a pedimento seu	seguridad: s.f. seguridad, seguridad, certeza. <i>Tener la seguridad</i> , ter a seguridad / protección. <i>Seguridad social</i> , seguridad social
ruptura: s.f. ruptura	seguro: adv. e s.m. seguro
S	
sabiendas, de: loc. a sabendas de, a mantenta, adrede, sabendo	sellado-da: adv. selado: papel selado, carga selada // s.m. seladura f.
saca: s.f. saca	sellar: v.t. selar
sala: s.f. sala. <i>Sala de lo civil</i> , sala do civil. <i>Sala de lo contencioso administrativo</i> , sala do contencioso administrativo. <i>Sala de lo militar</i> , sala do militar. <i>Sala de lo penal</i> , sala do penal. <i>Sala de lo social</i> , sala do social, <i>Sala de acusación</i> , sala de acusación	sello: s.m. selo, cuño, carimbo
saldar: v.t. saldar	semana: s.f. semana
saliente: adv. e s.m. saínte, saliente	semestre: s.m. semestre
salvaguardia: s.f. salvagarda	semoviente: adv. semoviente. <i>Bienes semovientes</i> , bens semoventes
salvedad: s.f. limitación, excepción / especificación, particularidade	sentar: v.t., i. e p. sentar(se) / asentar, inscribir
salvo-va: adv. salvo. <i>Sano y salvo</i> , san e salvo // prep. salvo, agás, excepto. <i>Salvo error u omisión</i> , salvo erro ou omisión. <i>Salvo buen fin</i> , salvo bo fin. <i>Salvo que</i> , salvo que, de non ser que, non sendo que, fóra de que, a menos que, excepto que	
salvoconduto: s.m. salvoconduto	
sancionar: v.t. sancionar	

sentencia : s.f. sentenza. <i>Dictar sentencia</i> , dar, pronunciar ou proferir sentenza, sentenza. <i>Sentencia de remate</i> , sentenza de remate. <i>Sentencia definitiva</i> , sentenza definitiva. <i>Setencia firme</i> , sentenza firme	síndico : s. síndico. <i>Síndico de agravios</i> , síndico de agravios
sentenciar : v.t. e i. sentenciar	siniestrado-da : adv. sinistrado
señal : s.f. sinal	siniestro : s.m. sinistro
señalamiento : s.m. sinalamento	síntesis : s.f. síntese
señalar : v.t. sinalar. <i>Señalar día y hora</i> , sinalar día e hora	sirviente : adv. e s. servente
señalarizar : v.t. sinalizar	sobornar : v.t. subornar
ser a no, que : loc. a non ser que, non sendo que	soborno : s.m. suborno
servicio : s.m. servizo	sobrecarga : s.f. sobrecarga
servidumbre : s.f. servidume. <i>Servidumbre de paso</i> , pasantía, serventía. <i>Servidumbre de paso</i> , servidume de paso (a que dá dereito a entrar nun predio que non linda con camiño público. En toda servidume de paso hai un predio servente e outro dominante). Serventía, serventía (paso de servizo). Non consta a titularidade dos que a utilizan)	sobrecargo : s.m. sobrecarga f.
sesgar : v.t. cortar diagonalmente / fig. torcer, derivar, nesgar	sobreprecio : s.m. sobreprezo
sesgoal : loc. ao nesgo	sobreprima : s.f. sobreprima
signatario-ria : s. signatario, asinante	seobreproducción : s.f. sobreprodución
signatura : s.f. sinatura	sobreseer : v.t. sobreser
significar : v.t. significar	sobreseguro : s.m. sobreseguro
signo : s.m. signo	sobreseído-da : adv. sobresido
siguiente : adv. seguinte	sobreseimiento : s.m. sobreseimento
silencio : s.m. silencio. <i>Silencio administrativo</i> , silencio administrativo	sobresueldo : s.m. sobresoldo
simulación : s.f. simulación	sociedad : s.f. sociedade. <i>Sociedad en comandita</i> , sociedade en comandita. <i>Sociedad de gananciales</i> , sociedade de gananciais
sin : prep. sen, Sen ánimo de lucro, sen finalidade de lucro. <i>Sin embargo</i> , no entanto, non obstante. <i>Sin falta</i> , sen falta. <i>Sin más trámites</i> , sen más trámites. <i>Sin menoscabo</i> , sen prexuízo. <i>Sin perjuicio de que</i> , sen prexuízo de que	socorro : s.m. socorro
sinaligmático-ca : adv. sinaligmático	solar : s.m. soar; soar edificábel á venda // adv. solar (do sol): crema solar, soar (terreo edificábel), s.m. terreo, predio // adv. solar (relativo ao sol) // v. solar (pavimentar ou poñer solas ao calzado), sollar
sindicación : s.f. sindicación	solicitar : v.t. solicitar
sindicar : v.t. e p. sindicar(se)	solicitud : s.f. solicitud
	solvencia : s.f. solvencia
	solventar : v.t. resolver, solucionar / liquidar (unha débeda)
	solvente : adv. solvente
	someter : v.t. e p. someter(se)
	soportar : v.t. soportar, sostener / aturar
	sorteo : s.m. sorteo
	soslayar : v.t. meter de través / evitar, esquivar, eludir
	sospecha : s.f. sospeita
	sospechar : v.t. sospeitar

subalterno-na: *adx.* e *s.* subalterno

subarrendar: *v.t.* subarrendar

subasta: *s.f.* poxa, licitación, leilón

subastar: *v.t.* poxar, licitar

subcontrato: *s.m.* subcontrato

subdelegar: *v.t.* e *i.* subdelegar

subenfiteusis: *s.f.* subenfiteuse

subida: *s.f.* subida, suba

subordinado-da: *adx.* e *s.* subordinado

subrayar: *v.t.* subliñar

subrepcción: *s.f.* subrepcción

subrepticio-cia: *adx.* subrepticio

subrogación: *s.f.* subrogación

subrogatorio-ria: *adx.* subrogatorio

subsanable: *v.t.* emendábel, reparábel, corrixíbel, rectificábel / resoluble, solucionábel

subsanar: *v.t.* emendar, reparar, corrixir, rectificar / resolver, solucionar, emendar, reparar, rectificar

subscribir: *v.t.* subscribir

subscripción: *s.f.* subscrición

subsidiario-ria: *adx.* subsidiario

subsídio: *s.m.* subsidio

substanciar: *v.t.* instruír, tramitar

substitución: *s.f.* substitución

substituir: *v.t.* substituír

substituto-ta: *adx.* e *s.* substituto

substracción: *s.f.* substracción

substraer: subtraer

subvencionar: *v.t.* subvencionar

suceder: *v.t.* suceder

sucesión: *s.f.* sucesión

sucesivo-va: *adx.* sucesivo, *En lo sucesivo*, no sucesivo, de agora en diante, no sucesivo, de agora en (a)diante, a partir de agora

sucesor-ra: *adx.* e *s.* sucesor, herdeiro

sucesorio-ria: *adx.* sucesorio

suelo: *s.m.* chan (superficie pola que se anda) / solo (superficie terrestre). *Ley del suelo*, lei do solo. *Suelo edificable*, solo edificábel. *Suelo urbano*, solo urbano, chan / solo, chan / solo (superficie cultivábel ou edificábel)

suficiente: *adx.* suficiente, abondo

sufragio: *s.m.* sufraxio

sugerencia: *s.f.* suxestión

sugerir: *v.t.* suxerir

sujeción: *s.f.* suxección

sujetar: *v.t.* e *p.* suxeitar(se)

sujeto: *s.m.* suxeito, *Sujeto jurídico*, suxeito xurídico

suma: *s.f.* suma. *Suma y sigue*, suma e segue

sumario: *adx.* e *s.m.* sumario

suministrador-ra: *adx.* e *s.* subministrador

suministrar: *v.t.* subministrar, fornecer, prover, abastecer

suministro: *s.m.* subministración *f.*

sumisión: *s.f.* submisión

sumo-ma: *adx.* sumo. *A lo sumo*, como máximo, como moito

suntuario: *adx.* suntuario

superávit: *s.m.* superávit, excedente

supervisar: *v.t.* supervisar, controlar

suplantación: *s.f.* suplantación

suplemento: *s.m.* suplemento

suplencia: *s.f.* suplencia

supletorio-ria: *adx.* supletorio

súplica: *s.f.* súplica, rogo *m.*

suplicación: *s.f.* suplicación

suplicar: *v.t.* suplicar

suplico: *s.m.* solicitude *f.*, petición *f.*

suplido: *adx.* suplido, reposto

suponer: *v.t.* supoñer, supor

suprimir: *v.t.* suprimir

supuesto: *adx.* e *s.m.* suposto. *Por supuesto*, por suposto

suputar: *v.t.* suputar

surgir: <i>v.t.</i> xurdir	tasar: <i>v.t.</i> taxar
surtir: <i>v.i.</i> prover, subministrar / xurdir. <i>Surtir efectos</i> , producir efectos, xurdir, brotar, manar (auga) / abastecer, prover, aprovisionar	telefax: <i>s.m.</i> telefax
suscribir: <i>v.t.</i> subscribir	télex: <i>s.m.</i> télex
suscripción: <i>s.f.</i> subscrición	tendencia: <i>s.f.</i> tendencia. <i>Tendencia a la baja o al alza</i> , tendencia para a baixa ou para a alza
suscriptor: <i>adx.</i> e <i>s.</i> subscriptor	tenencia: <i>s.f.</i> posesión en dereito, acción de exercer o dominio ou o poder efectivo material dunha cousa / tenencia cargo, oficio ou oficina do tenente
suspensivo-va: <i>adx.</i> suspensivo	
suspenso-sa: <i>adx.</i> e <i>s.m.</i> suspenso. <i>En suspenso</i> , en suspenso	tener: <i>v.t.</i> ter. <i>Tener constancia</i> , ter constancia. <i>Tener entrada</i> , ter entrada. <i>Tener por</i> , ter por
sustanciar: <i>v.t.</i> instruír, tramitar. <i>Sustanciar la demanda</i> , tramitar a demanda	tenor: <i>s.m.</i> teor. <i>A tenor de</i> , a teor de, de acordo con / <i>tenor (cantante)</i> . <i>Tenor literal</i> , teor literal. <i>Cuyo tenor literal dice</i> , que literalmente di
sustento: <i>s.m.</i> sostento	
sustitución: <i>s.f.</i> substitución	tercería: <i>s.f.</i> tercería
sustituir: <i>v.t.</i> substituír	tercerista: <i>s.</i> terceiro
sustracción: <i>s.f.</i> substracción	
sustraer: <i>v.t.</i> e <i>p.</i> subtraer(se)	témino: <i>s.m.</i> termo, marco / remate, fin / prazo. <i>Término de tres días</i> , prazo de tres días. <i>Término municipal</i> , concello
T	
tablón: <i>s.m.</i> madeiro, táboa grande / taboleiro. <i>Tablón de anuncios</i> , taboleiro de anuncios	terreno: <i>s.m.</i> terreo, solo
tacha: <i>s.f.</i> tacha, defecto, falta. <i>Tacha de testigo</i> , rexemento de testemuñas	territorialidad: <i>s.f.</i> territorialidade
tachadura: <i>s.f.</i> riscadura, riscada	territorio: <i>s.m.</i> territorio
tachar: <i>v.i.</i> tachar, acusar, calificar: táchano de ignorante	tesis: <i>s.f.</i> tese. <i>Tesis doctoral</i> , tese de doutoramento
talón: <i>s.m.</i> talón. <i>Talón de ventanilla</i> , nota de ingreso na caixa, talón, cheque, talón	tesorería: <i>s.f.</i> tesourería
talonario: <i>s.m.</i> talonario	tesorero-ra: <i>s.</i> tesoureiro
tampón: <i>s.m.</i> tampón	tesoro: <i>s.m.</i> tesouro
tantear: <i>v.t.</i> tentear, tentar	testado-da: <i>adx.</i> testado
tanteo: <i>s.m.</i> tento, tenteo. <i>Derecho de tanteo</i> , derecho de tanteo	testador-ra: <i>s.</i> testador, testamenteiro
 tanto: <i>adx.</i> e <i>adv.</i> tanto. <i>Tanto por ciento</i> , tanto por cento // <i>s.m.</i> punto. <i>A tanto alzado</i> , a prezo fixado, a prezo acordado, tanto, punto. <i>Por tanto</i> , polo tanto, xa que logo	testamentaria: <i>s.f.</i> testamentaria
tasa: <i>s.f.</i> taxa. <i>Tasa de interés</i> , taxa de xuro, taxa	testamentario: <i>adx.</i> testamentario. <i>Heredero testamentario</i> , herdeiro testamentario // <i>s.</i> testamenteiro
tasación: <i>s.f.</i> taxación. <i>Tasación de costas</i> , taxación de custas	testamento: <i>s.m.</i> testamento
tasador-ra: <i>adx.</i> e <i>s.</i> taxador	testar: <i>v.i.</i> e <i>t.</i> testar
	testificación: <i>s.f.</i> testificación
	testificar: <i>v.i.</i> testificar
	testigo: <i>s.</i> testemuña <i>f.</i>
	testimoniar: <i>v.i.</i> testemuñar

testimonio: s.m. testemuño. *Testimonio rogado, testemuño rogado. Falso testimonio, falso testemuño*

tiempo: s.m. tempo. *En tiempo y forma, no tempo e na forma que procedan, no tempo e na forma que correspondan*

timbre: s.m. timbre

tipicidad: s.f. tipicidade

tipificar: v.t. tipificar

tipo: s.m. tipo, tipo de cambio, tipo de desconto, tipo de xuro preferencial, tipo impositivo, tipo de redesconto, tipo de xuro

titulación: s.f. titulación

titulado-da: adv. e s. titulado

titular: adv. e s. titular // v.t. titular, titular

titularidad: s.f. titularidade

título: s.m. título. *Título colorado, título á orde, título lucrativo, título ao portador, título xusto, título oneroso*

toma: s.f. toma. *Toma de posesión, toma de posesión*

tomador-ra: s. tomador

tomo: s.m. tomo

totalizar: v.t. totalizar

traba: s.f. traba. *Traba de embargo, embargo*

trabajar: v.i. e t. traballar

trabajo: s.m. traballo. *Trabajo a destajo, traballo ao axuste*

trabar: v.t. trabar. *Trabar embargo, realizar embargo, embargar, Trabar los bienes, embargar os bens*

traducción: s.f. tradución

traducir: v.t. traducir

traductor-ra: adv. e s. tradutor

traer: v.t. traer. *Traer aparejada ejecución, traer, levar aparelada ejecución. Traer los autos a la vista, traer os autos á vista*

tráfico: s.m. tráfico. *Tráfico de influencias, tráfico de influencias*

traición: s.f. traizón

tramitación: s.f. tramitación

tramitar: v.t. tramitar

trámite: s.m. trámite

trance: s.m. transo. *Trance y remate, transo e remate*

transacción: s.f. transacción

transbordo: s.m. transbordo

transcribir: v.t. transcribir

transcripción: s.f. transcripción

trancurrir: v.i. transcorrer

transeúnte: adv. e s. transeúnte

transferir: v.t. transferir

transgredir: v.t. transgredir, infrinxir

transgresión: s.f. transgresión, infracción

transigir: v.i. e t. transixir

tránsito: s.m. tránsito

transmitir: v.t. transmitir

transponer: v.t. traspoñer

trascendencia: s.f. transcendencia

traslación: translación

trasladar: v.t. e p. trasladar(se)

traslado: s.m. traslado. *Traslado a la parte, comunicar ás partes*

traspasar: v.t. traspasar

traspaso: s.m. traspaso

trasunto: s.m. copia f. (dun escrito) / imaxe, reflexo, traslado, reproducción

través a, de: loc. a través de

tribunal: s.m. tribunal. *Tribunal eclesiástico, tribunal eclesiástico. Tribunal superior de justicia, tribunal superior de xustiza, Tribunal correccional, tribunal correccional. Tribunal de apelación, tribunal de apelación. Tribunal de casación, tribunal de casación. Tribunal de gran instancia, tribunal de grande instancia. Tribunal de lo criminal, tribunal do criminal*

tributar: v.t. tributar

trienio: s.m. trienio

trimestral: adv. trimestral

troncal: adv. troncal

troncalidad: s.f. troncalidade

trueque: s.m. troco, cambio
truncamiento: s.m. truncamento
turnar: v.t. e p. alternar(se), rotar. *Turnar de oficio*, asignar de oficio
turno: s.m. vez, quenda, rolda, vez. *Turno de oficio*, quenda de oficio, *Turno de reparto*, quenda de reparto
tutela: s.f. tutela
tutelar: adv. e v.t. tutelar
tutor-ria: s. titor

U

ubicación: s.f. situación, posición, localización
ubicar: v.i. atoparse, encontrarse, estar situado, situar, colocar, radicar
ultimar: v.t. ultimar, rematar, acabar
último-ma: adv. último: os últimos días do mes, o último requerimento do goberno / derradeiro (que non pode haber outro despois): disposición derradeira, derradeira vontade
unánime: adv. unánime
unanimidad: s.f. unanimidade
unificar: v.t. e p. unificar(se)
unilateral: adv. unilateral
unión: s.f. unión. *Unión aduanera*, unión alfandegueira. *Unión conyugal*, unión conxugal ou matrimonial
unir: v.t., i. e p. unir(se) // v. p. engadirse, xuntarse. *Estos documentos se unen al expediente*, estes documentos engádense ao expediente
unitario-ria: adv. unitario
urgencia: s.f. urxencia
urgir: v.i. urxir
uso: s.m. uso. *Usos y costumbres*, usos e costumes. *Para uso y disfrute*, para uso e gozo
usuario-ria: adv. usuario
usucapión: s.f. usucapión
usucapir: v.t. usucapir
usufructo: s.m. usufruto
usufructuar: v.t. usufrutar
usufructuario-ria: adv. e s. usufrutuario

usura: s.f. usura
usurero-ra: s. usureiro
usurpación: s.f. usurpación
usurar: v.t. usurpar

V

vacaciones: s.f. pl. vacacións
vacancia: s.f. vacancia
vacante: adv. vacante
vacío-a: adv. e s.m. baleiro, baldeiro
vale: s.m. vale
valedero-ra: adv. valedoiro
valedor-ra: s. valedor
valía: s.f. valía
validación: s.f. validación, *Validación de poder*, validación de poder
validar: v.t. validar
validez: s.f. validez
valija: s.f. maleta / bolsa do correro / Valija diplomática, carteira diplomática
valoración: s.f. valoración, avaliación, *Valoración de solvencia*, valoración de solvencia
valorar: v.t. e p. valorar(se), avaliar(se)
valorización: s.f. valorización
valorizar: v.t. valorizar
vecinal: adv. veciñal
vecindad: s.f. veciñanza
vecindario: s.m. veciñanza f.
vecino-na: adv. e s. veciño
veda: s.f. vedada
vedado: adv. vedado, prohibido. *Coto vedado*, couto vedado // s.m. coto, coutada
vedar: v.t. vedar, prohibir, impedir
vejación: s.f. vexación, aldraxe
vejez: s.f. vellez, ancianidade, senectude
velar: v.i. e t. velar
venal: adv. venal
vencimiento: s.m. vencemento. *Vencimiento del plazo*, vencemento do prazo

vendí: s.m. certificado de venda

vendible: adj. vendíbel

venia: s.f. venia. *Con la venia*, coa venia

venidero-ra: adj. vindeiro

venir: v.i. e p. vir(se)

venta: s.f. venda, transacción

ventaja: s.f. vantaxe

ventajoso-sa: adj. vantaxoso

verbal: adj. verbal

verdadero-ra: adj. verdadeiro

veredicto: s.m. veredicto

verídico-ca: adj. verídico

verificación: s.f. verificación. *Verificación de poderes*, verificación de poderes

verificar: v.t. e p. verificar(se)

versar: v.i. versar

versión: s.f. versión

veto: s.m. voto

vez: s.f. vez. *A su vez*, pola súa vez, á súa vez, cando lle corresponda, pola súa parte, pola súa banda. *A la vez*, á vez, a un tempo, conxuntamente, asemade. *A veces*, ás veces, por veces. *De vez en cuando*, de cando en vez, de vez en cando, de cando en cando

vía: s.f. vía, *Vía de apremio*, vía de constrinximento ou vía executiva. *Vía ordinaria*, vía ordinaria

viabilidad: s.f. viabilidade

vicepresidencia: s.f. vicepresidencia

vicepresidente: s. vicepresidente

vicesecretario-ria: s. vicesecretario

vicio: s.m. vicio. *Vicio de forma*, vicio de forma

vidual: adj. vidual

vigencia: s.f. vixencia

vigente: adj. vixente

vigor: s. vigor. *En vigor*, en vigor

vinculación: s.f. vinculación, vencellamento

vincular: v.t. e p. vincular(se)

vínculo: s.m. vínculo, vencello

vindicación: s.f. vindicación

vindicar: v.t. vindicar

violación: s.f. violación. *Violación de correspondencia*, violación de correspondencia. *Violación de domicilio*, violación de domicilio

violentar: v.t. violentar

virtud: s.f. virtude. *En virtud de*, en virtude de, por razón de, segundo

visado-da: adj. e s.m. visado

visar: v.t. visar

visita: s.f. visita. *Girar visita*, efectuar unha visita, visitar

vista: s.f. vista. *Vista de los locales*, vista (ou exame) dos locais // s.m. *Vista de aduanas*, controlador de alfândegas // *En vista a*, de cara a. *A la vista de*, á vista, en presenza de. *Con vistas a*, con vistas a

visto-ta: pt. e adj. visto. Visto bueno v.^o b.^o, visto e prace v. e pr.

vitalicio: adj. vitalicio

viudedad: s.f. viuez

viudez: s.f. viuez

viudo-da: adj. e s. viúvo

vivienda: s.f. vivenda

vocal: adj. e s. vocal

volumen: s.m. volume

voluntad: s.f. vontade

voluntariedad: s.f. voluntariedade

voluntario-ria: adj. voluntario

votación: s.f. votación, *Votación a mano alzada*, votación a man alzada. *Votación nominal*, votación nominal. *Votación ordinaria*, votación ordinaria. *Votación por delegación*, votación por delegación. *Votación secreta*, votación secreta

voto: s.m. voto. *Voto secreto*, voto secreto. *Voto particular*, voto particular

vulnerar: v.t. vulnerar, danar / infrinxir, quebrantar

Y / Z

yacente: adj. xacente

zanjar: *v.* gabiar (abrir gabias) / *fig.* resolver (problemas, dificultades) / coutar, rematar (unha cuestión, un asunto), gabiar / resolver / rematar

zona: *s.f.* zona. *Zona urbana*, zona urbana, *zona de libre comercio*, zona franca, zona monetaria

19 Locucións latinas

A

A contrariis: Pola contra; dise do argumento que partindo da oposición entre dous feitos, conclúe de un o contrario do que xa se sabe do outro.

A contrario sensu: Pola razón contraria. En sentido contrario; aplícase ás interpretacións en canto resultan ser explicacións ou declaracións do sentido dunha cousa.

A fortiori: con máis razón, por maioría de razón.

A lite: relativo ao proceso.

A pari: á par; dise do argumento fundado en razóns de semellanza e de igualdade entre o feito proposto e o que de el se conclúe.

A posteriori: polo que vén despois, pola experiencia; indica unha demostración pola que hai que ir do efecto á causa, ou das propiedades dunha cousa á súa esencia. Trátase dunha argumentación conforme as consecuencias. Vulgarmente úsase por posteriormente.

A potiori: de maior valor, máis importante, mellor, preferíbel; argumentación de síntese que conclúe e reforza un conxunto de xuízos, indicando a última demostración lóxica que con maior razón lle corresponde ao argumento desenvolvido.

A priori: polo que precede; argumentación que dá a entender que algo está considerado antes de todo exame. Dise dos coñecementos que son independentes da experiencia.

A quo: do cal; designase o xuíz ou tribunal contra cuxa sentenza se interpuxo un recurso.

A simili: por semellanza.

Ab absurdo: por absurdo.

Ab æterno: desde a eternidade, que non ten principio ni fin; atribúeselle o sentido de permanente ou que dura moito tempo.

Ab imo pectore: desde o fondo do corazón; expresa franqueza e sinceridade e tamén significa de corazón, de verdade, con seguridade ou con afecto.

Ab intestato: sen testamento; dise do causante da sucesión que morreu ab intestato, é dicir sen testar. Ab intestato escríbese separado.

Ab nitio: desde o principio.

Absit: fóra, apártate; Deus me libre. Vocáculo latino usado para rexeitar algún obxecto ou alguén que causa aversión. Exprésase o desexo de que algunha cousa estea ou vaia lonxe de quen fala ou de que Deus o libre dela.

Accésit: aplícase á recompensa inferior inmediata ao premio en certames científicos, literarios ou artísticos os premios accésit.

Acta non verba: feitos e non só palabras.

Ad calendas graecas: para as calendadas gregas, nunca.

Ad cautelam: por cautela, por precaución.

Ad eundem gradum: ao mesmo grado; aplícase ao caso do graduado universitario que ingresa noutra universidade, ao mesmo nivel, sen exame previo.

Ad eventum: eventualmente; aplícase ao caso da formulación dunha cuestión subsidiaria, para ser considerada ad eventum.

Ad exemplum: como exemplo; (1 ^a) o que se propón, como paradigma, para ser imitado ou evitado, segundo se considere bo ou malo, respectivamente; (2 ^a) utilízase para demostrar unha tese cun exemplo.	Animus confidenti: ánimo de confesar.
Ad extra: para fóra; dise da actitude que asume quen só fala para o público.	Animus contrahendi: coa intención de contratar.
Ad hoc: para isto; aplícase ao que se di ou ao que se fai só para un fin determinado. Adoita empregarse, nun proceso, para o caso do nomeamento dun xuíz ou dun funcionario ad hoc.	Animus corrigendi: coa intención de defender.
Ad libitum: ao agrado; constitúe unha típica cláusula que pode conter un contrato, polo cal o seu cumprimento queda librado, definitivamente, á vontade da parte beneficiaria da cláusula ad libitum.	Animus delinquendi: coa intención de delinquir.
Ad litem: para o xuízo; o vocábulo emprégase referido ao proceso, verbi gratia administrador, procurador, tutor ou curador ad litem e tamén para designar un domicilio especial nun litixio o domicilio ad litem.	Animus difamandi: coa intención de difamar.
Ad litteram: á letra, literalmente, conforme ao sentido estrito do texto; aplícase á reproducción escrita do dito. Actas ad litteram dunha conferencia.	Animus donandi: ánimo de doar.
Ad usum: segundo o costume ou uso.	Animus fraudandi: coa intención de defraudar.
Addendum: o que debe engadirse; trátase das notas adicionais ao final dunha obra; en plural os addenda.	Animus furandi: coa intención de roubar.
Adversus: contra, cara a; dise daquello que é contrario, desfavorábel ou oposto ao que se deseja ou se pretende.	Animus habendi: coa intención de ter.
Alea iacta est: a sorte esta botada.	Animus iniuriandi: ánimo deinxuriar.
Aliud pro alio: unha cousa por outra.	Animus iocandi: coa intención de divertirse.
Altius non tollendi: non construír máis aló de certa altura.	Animus lucrandi: ánimo de lucro.
Animo domini: con intención de propietario.	Animus necandi: ánimo de matar, diso do ánimo do autor dun homicidio cualificado ou dun asasinato.
Animo donandi: con vontade de doar.	Ante factum: ante o feito.
Animo iniurandi: con intención de inxuriar.	Ante meridiem: antes do mediodía; abreviatura a.m.
Animo lucri faciendi: con intención de lucro.	Apertis verbis: con palabras terminantes; diso dun concepto, idea ou proxecto rexeditado apertis verbis.
Animo novandi: coa vontade de innovar.	Argumentum: argumento; razón que se aduce en favor de algo. O argumentum trata do razoamento usado para probar ou demostrar algo ou para convencer a outro do que se afirma ou se nega.
Animus adiuvandi: coa intención de axudar.	Argumentum a contrario: argumento por oposición.
	Argumentum a fortiori: argumento por razón máis forte.
	Argumentum a posteriori: argumento de acordo coas consecuencias.
	Argumentum a simili: por semellanza; emprégase o <i>argumentum a simili</i> para referirse a un argumento que se fundamenta en motivos de semellanza ou de igualdade entre dous feitos.

Argumentum ad absurdum: argumento absurdo; o argumentum ad absurdum consiste en demostrar que unha afirmación é válida, porque a interpretación contraria resultaría absurda.

Auctoritate: coa autoridade de; emprégase sempre seguido do nome da persoa que xustifica a afirmación.

Axis mundi: eixe ou centro do mundo; o que se considera o centro de algo, en torno ao que vira todo o demais. Os fillos son o axis mundi dos pais.

B

Benefactum: boa acción, beneficio. ben que se fai ou se recibe.

Bis: dúas veces; numeral que engadido a calquera número entero, indica que tal número repetiuse por segunda vez e na técnica lexislativa úsase para designar o segundo engadido a un artigo ou norma dunha lei vixente, sen que se altere a numeración orixinal. Véxase: ter, quáter, quinques, sexies, septies e octies.

Bona fides semper præsumitur, nisi mala adesse probetur: a boa fe sempre se supón, se non se proba que houbo mala fe.

Breviloquens: concisión; brevidade no modo de expresar os conceptos.

Breviloquentis: de poucas palabras; dise do que é parco nas súas expresións.

C

Cætera desunt: o resto falta; utilizase para indicar que a parte restante dun manuscrito non existe.

Captatio benevolentiae: captar a simpatía.

Carpe diem: vive o día, aproveita o día presente.

Causa obligationis: motivo de obriga.

Circa: preto de, ao redor de, aproximadamente; úsase para indicar unha data aproximada de acontecemento dun feito circa 1000 e abréviase c. seguido do ano.

Cogito, ergo sum: penso, logo existo; no medio dun grande escepticismo Descartes (s. XVII) chega ao coñecemento da súa propia existencia por medio do pensamento cogito, ergo sum, xa que non importa canto profunda sexa a miña dúbida, porque debo existir para dubitar.

Cognita causa: con coñecemento de causa.

Compendium: compendio; resumo en grao sumo selecto dunha obra, porque se trata dunha exposición breve na que se recompila e se sintetiza o esencial de algo.

Condicio sine qua non: condición sen a cal non é posíbel, condición inescusábel; emprégase para referirse a algo que non é posíbel sen unha condición determinada, porque é aquela sen a que non se fará unha cousa ou se terá por feita.

Confer: compárese; vocáculo latino usado nos escritos para indicarlle ao lector algo que debe verse ou consultarse; a súa abreviatura é Cf. ou cf., indistintamente.

Consensus: asenso, consentimento; dise que hai existencia de consensus especialmente referido ao de todas as persoas que componen unha corporación, pola coincidencia de opiniós ou de pareceres entre os consultados ou os que deben resolver a cuestión. Distinto é o acordo que é unha decisión acordada tras un debate.

Contra naturam: contrariamente á natureza; aplícase aos casos contra naturam que resultan ser contrarios ao normal ou regular nunha orde de cousas.

Contradiccio in terminis: contradicción nos termos; dise dun argumento que padece de contradiccións internas. Non debe dicirse 'autocontradicción', senón simplemente 'contradicción'.

Coram loqui: en presenza dunha persoa, falar cara a cara; aplícase á diligencia procesual, denominada careo, pola cal se poñen fronte a fronte dúas persoas co obxecto de aclarar a verdade.

Coram populo: en público; amosarse en público na presenza de todos.

Corpus delicti: corpo do delito, trátase do conxunto de aspectos materiais do delito, de comprobación obxectiva que confirman a súa existencia.	Decipi non censemur qui scit se decipi: no pode considerarse enganado quen sabe que o está.
Culmen: culminación, cume, apoxeo; chegar ao máximo grado dalgúnha carreira. Chegar unha cousa á posición más elevada que pode ter.	Decursus honorum: carreira de honras; paso sucesivo por todos os cargos desempeñados.
Culpa in comitendo: neglixencia no xeito de actuar.	Dei gratia: a Deus grazas; agradecemento.
Culpa in contrahendo: culpa precontractual; dise da violación da obriga de dilixencia, que as partes deben observar tamén no transcurso das relacións que preceden ao contrato mesmo.	Delirium tremens: delirio con axitación provocado polo abuso de bebidas alcohólicas.
Culpa in contrahendo: neglixencia ao contratar.	Desideratum: o máis digno de ser apetecido; en plural é desiderata. É sinónimo de aspiración ou ideal.
Culpa in custodiendo: neglixencia na garda.	Deus ex machina: Deus desde a máquina; expresión teatral. Dá a entender a intervención feliz que resolve de súpito unha situación crítica.
Culpa in eligendo: neglixencia na elección.	Dicere ab reo: falar en favor do reo; aplícaselle ás testemuñas que sen incriminar ao reo, falan ben del.
Culpa in omittendo: neglixencia na omisión.	Dictum: dito; concepto sentencioso. Dise da motivación que dá o fundamento a unha decisión xudicial e polo tanto, respecto da técnica recursiva, o dictum é o obxecto preciso da impugnación.
Culpa in vigilando: neglixencia na vixilancia.	Dies ad quem: termo dun prazo; sinala o día final do prazo.
Culpa lata: neglixencia grave.	Dies utiles: días hábiles.
Culpa levíssima: neglixencia leve.	Divide et impera: divide e vencerás; dise que desunindo os ánimos e as vontades se introduce discordia que debilita á oposición.
Cum laude: con honras. Aplícase á cualificación dunha tese doutoral.	Dixi: dixen (úsase como fórmula final dun discurso ou para indicar que non se altera o que se dixo ou resolviu).
Curriculum vitæ: historial; apuntamento do historial profesional ou da capacidade profesional dunha persoa. Comunmente emprégase soa a palabra curriculum e abréviase C.V.	Doctus cum libro: sabio co libro; aplícase ás persoas que incapaces de pensaren por si mesmas, buscan as ideas nas obras alleas.
D	E
De cuius: daquel, de quen; da persoa cuxa sucesión se trata.	Dubito ergo cogito, cogito ergo sum: dubido logo penso, penso logo existo.
De facto: de feito.	Dura lex sed lex: a lei é dura pero é a lei.
De iure: de derecho.	
De lege ferenda: en tanto se refire a unha lei a ditarse; alúdese á lei, pero non tal como é, senón como tería que ser.	
De lege lata: en tanto se refire a unha lei en vixencia; é dicir, aquela norma legal, que aínda con imperfeccións, é a que hai que observar por atoparse vixente. Diríxese á lei tal como é.	

Ergo: polo tanto, logo; por conseguinte.

Errare humanum est: errar é humano.

Et cætera: e o resto, e o demás, etcétera.

Et sequentes: e os seguintes; abreviatura et seq. É o plural de et sequentia.

Et sequentia: o que segue, o seguinte; áchase referido a un texto. Abréviase et seq. e o plural é et sequentes.

Ex abrupto: arrebatadamente, de improviso, é unha expresión adverbial. Lanzou un exabrupto. Non confundir con exabrupto que é un substantivo, que se escribe xunto e significa saída de ton, devandito inoportuno.

Ex æquo: con igual mérito, por igual, con igualdade; alude á clasificación por igual mérito empate.

Ex animo: sinceramente, sen reservas, de bo grado; aplícase ao caso das expresións que por seren realizadas ex animo son abertas e tinguidas de sinxeleza e veracidade.

Ex cathedra: desde a cátedra; familiarmente indica un ton maxistral e decisivo, aínda que en ocasións pedante.

Ex contractu: por contrato.

Ex gratia: designa un pagamento feito como favor.

Ex lege: de acordo coa lei, segundo a lei, conforme o establecido.

Ex lege: da lei, segundo a lei.

Ex libris: dos libros; inscrición que adoita colocarse nos libros co nome ou iniciais do dono, co fin de marcar a súa posesión. É invariábel en número: os ex libris. É incorrecto escribilo xunto *exlibris.

Ex officio: de oficio, oficialmente; emprégase nos casos nos que o impulso procesual nun litixio se realiza ex officio e non se deixa librado só ás partes. Tamén cando a designación dun auxiliar da xustiza, exempli gratia un perito é designado ex officio, dunha lista oficial e non a proposta dunha das partes.

Ex pari: de igual a igual.

Ex professo: a propósito, con particular intención; debe escribirse separado ex professo, pero non xunto e tampouco precedido da preposición de (*de exprofesso).

Ex proprio iure: por dereito propio.

Ex tunc: desde entón; característica das normas que teñen efecto retroactivo.

Exceptio firmat regulam: a excepción confirma a regra; a regra, polo seu efecto erga omnes aplícase á xeneralidade, agás nos casos exceptuados que acontecen de cando en cando, os que por tal motivo corroboran a regra.

Exceptio mali processus: excepción de neglixente defensa; trátase da excepción que o demandado por unha pretensión regresiva pode opoñer ao non llo citar como terceiro ao proceso onde se determinou a responsabilidade, verbi gratia o dono da causa causante do dano pode pedir a citación do responsable directo, como así o principal tamén pode pedir a do seu dependente.

Exceptio veritatis: excepción da verdade; aplícase á posibilidade de demostrar, nos delitos de calumnias e ixurias e mediante a exceptio veritatis, a certeza da expresión ofensiva.

Exempli gratia: por exemplo; abreviatura e.gr.

Extra legem: fóra da lei.

Extra muros: fóra da cidade ou en lugares non poboados; dá a entender que non existe a seguridade que pode haber na cidade.

Extra tempora: fóra de tempo; úsase como cualificativo de extemporáneo, é dicir impropio do tempo no que se produce, acontece ou se realiza o acto xurídico, xeralmente por vencer o prazo acordado pola lei ou os xuíces para cumplir determinado acto.

F

Factotum: suxeito que desempeña todos os mesteres.

Favor libertatis: en favor da liberdade; aplícase á interpretación das normas legais que favorecen a liberdade dun detido.

Fiat: Fágase, visto e prace, consentimento ou mandato para que unha cousa teña efecto.

Fluctuat nec mergitur: flota sen afundirse; aplícase a persoa posuidora de valores que, pese ás contrariedades da vida, guían o seu comportamento persoal.

Fortuna non addit sapientiam: a fortuna non dá a sabedoría.

Fumus boni iuris: apariencia de bo dereito; a verosimilitude do derecho invocado é un dos elementos requeridos polas leis procesuais para que o xuíz poida decretar medidas preventivas durante o xuízo.

G

Grosso modo: dun modo imperfecto ou superficial, por riba, máis ou menos, resumidamente, aproximadamente.

H

Habeas corpus: que teñamos o corpo; dereito de todo detido a comparecer ante un xuíz, no marco dun proceso constitucional, xa por vía de acción, recurso ou excepción, o que deberá resolver sobre a legalidade da súa detención.

Habeas data: que teñamos os datos; dereito de toda persoa, no marco dun proceso constitucional a tomar coñecemento persoal dos datos a ela referidos e da súa finalidade, que consten en rexistros ou bancos de datos públicos, ou os privados destinados a prover informes, e en caso de falsidade ou discriminación, para esixir a supresión, rectificación, confidencialidade ou actualización daqueles.

Habemus confitentem reum: temos un acusado que confesa; dise da acusación con fundamento só en aspectos parciais da confesión do reo.

Hic et nunc: aquí e agora; decontado, agora mesmo.

Homo homini lupus: o home é un lobo para o home;

Homo splendidus: persoa distinguida; ilustre, insigne. Dise dos homes célebres.

Honoris causa: por causa de honra; a título honorífico.

Horror vacui: medo ao baleiro. Aristóteles defendía que a natureza aborrece o baleiro natura abhorret vacuum, é dicir, que se rexe polo principio do horror vacui.

I

Ianuæ clausum: a portas pechadas; sen asistencia do público, reservadamente. Aplícase ás audiencias dos tribunais cando se realizan ianuæ clausum pola natureza reservada do litixio evitando así o strepitú fori.

Ibidem: aí mesmo, no mesmo lugar; abreviatura ibíd.

Id est: isto é; abreviatura i. e.

Idem: o mesmo, a mesma cousa; abreviatura id.

Ignorantia legis neminem excusat: a ignorancia da lei a ninguén escusa.

Improba verba: palabra detestábel, abominábel; as improba verba son as que fan sentir aversión ou repugnancia respecto do suxeito que as pronuncia, de forma tal que o impulso natural sexa afastarse ou desexar que desapareza.

Improbus litigator: litigante temerario; o improbus litigator é aquel que demanda ou se excepciona a propósito da súa falta de razón ou sen motivo que valla.

In absentia: en ausencia; aplícase, tamén aos casos de situacóns en rebeldía.

In abstracto: en abstracto; dise dos principios que establecidos in abstracto non se comproban logo na realidade.

In aeternum: para sempre.

In albis: en branco; sen comprender o que se oe. Úsase cos verbos deixar ou quedar.

In ambiguo: en ambigüidade; confuso. Refírese a aquilo que queda no incerto.

In articulo mortis: na hora da morte; verbi gratia matrimonio in artigo mortis. Dicir en artigo mortis é incorrecto.

In crescendo: en aumento, en desenvolvemento.

In dubiis favorabilior par est eligenda:

na dúbida deberá elixirse o máis favorábel á parte; sempre se deberá estar pola subsistencia dos dereitos, así ad exemplum respecto da existencia da persoa por nacer, na dúbida de nacer ou non con vida, presúmese que o nasciturus naceu vivo.

In dubiis, abstine: na dúbida, abstente; é un aforismo que se aplica para evitar que se emitan xuízos sen o debido e fundado convencemento.**In dubio:** na dúbida; aplícase a aquilo que queda na incerteza.**In dubio magis contra fiscum est**

respondendum: en caso de dúbida deberá decidirse en contra do fisco. Expressa unha protección á parte máis débil da relación, aínda cando na práctica da Administración o aforismo non ten unha correcta aplicación.

In dubio pro reo: na dúbida a favor do reo; principio de dereito constitucional polo cal o xuíz para condenar debe achear no seu fallo un estado de certeza afirmativa que, afastándoo de toda dúbida, destrúa o estado de inocencia do reo.**In extenso:** por extenso, detalladamente, en toda a súa extensión; completamente, íntegro no que se refire a un texto. Escribese separado, non inextenso.**In extremis:** no último momento, nas últimas, en transo de morte. Ten aplicación ao caso do que se acha nos últimos instantes da existencia, verbigracia o testamento realizado in extremis.**In fieri:** Emprégase para designar aquilo que está por facer; Enxeñeiro *in fieri* é un enxeñeiro a piques de se graduar, pero sen o título que o formalice.**In fine:** ao final; emprégase para indicar que a referencia a un texto está ao final dun parágrafo ou dunha páxina.**In fraganti:** no mesmo momento, no instante, na allada; sorprendido no mesmo momento que se está cometendo o delito. Fulano foi sorprendido *in fraganti*.**In media res:** na metade, no medio.**In medio stat virtus:** a virtude esta no medio; e afastada dos extremos.**In pectore:** no peito, no pensamento; dise das resolucións tomadas pero aínda non dadas a coñecer.**In propria persona:** na súa propia persoa; alude a persoalmente e non por medio de apoderado para que procesualmente o litigante ou imputado compareza diante do tribunal ou realice actos in propria persona.**In situ:** no sitio, no propio lugar.**In solidum:** en total, de maneira total, polo todo; expresa a facultade ou obriga que, sendo común a dúas ou más persoas, pode exercerse ou debe cumplirse de maneira total por cada unha delas.**In terminis:** en último lugar, en última instancia.**In utroque iure:** nun e outro derecho; úsase para expresar que algúen é graduado nos dous dereitos, civil e canónico. Tamén pode dicirse soamente in utroque (nun e outro).**Index:** índice, catálogo.**Inter nos:** entre nós; úsase familiarmente en frases como: Agora inter nos direiche o que en realidade sucedeu.**Interposita persona:** persoa interposta, home de palla; aplícase ao caso do que, aparentando obrar por conta propia, intervén nun acto xurídico por encargo e en provecho doutro.**Interpretatio latu sensu:** interpretación en sentido amplio.**Interregnum:** interregno; desígnase ao espazo de tempo en que un Estado non ten soberano. Nos estados parlamentarios é o intervalo desde que se interrompen ata que se renovan as sesións das Cortes.**Ipsa factio:** polo feito mesmo, no acto, agora mesmo, inmediatamente.**Ipsa iure:** polo mesmo derecho.**Item:** igualmente, tamén.**Iusto pretio:** por prezo xusto.

L

Lapsus: (1^a) erro; (2^a) apartarse do razoábel ou do seu deber, verbigracia ter un lapsus.

Lapsus cálami: erro da pluma; é dicir cometido ao escribir.

Lapsus carnis: lapso da carne.

Lapsus linguae: erro de lingua; erro cometido ao falar.

Lapsus memoriae: lapso da memoria, esquecemento momentáneo.

Lato sensu: en sentido amplio; aplícase ás interpretacións en canto resultan ser explicacións ou declaracións do sentido dunha cousa.

Legendum: debe lerse; úsase para indicar como debe ser lido un texto.

Lex non scripta: refírese á lei natural, que é a verdade gravada no corazón de todo ser humano e integra o derecho natural.

Libera arbitrium: libre arbitrio, libre albedrío; úsase para sinalar a capacidade de propia actuación que posúe o home baseada na reflexión e a liberdade de elección.

M

Magister dixit: díxoo o mestre; dise dun argumento que non admite réplica.

Manu longa: coa man longa; xuridicamente úsase respecto do pródigo cuxa prodigalidade nos actos de administración e disposición dos seus bens expoñen á súa familia á perda do patrimonio.

Mare magnum: multitud confusa de cousas; o seu plural é invariábel: os mare magnum.

Mens sana in corpore sano: mente sa en corpo san.

Metu publicæ potestatis: temor suscitado pola autoridade; dise do medio empregado polo mal funcionario público para obter dos particulares exaccións indebidas. Mediante o uso do metu publicæ potestatis configúrase o delito de concusión.

Modus operandi: modo de actuar, ou de facer.

Modus vivendi: modo de vivir; norma de conduta.

Motu proprio: por propia iniciativa; dise do acto que nace da vontade. É incorrecto escribir propio ou antepoñerlle de.

Mutatis mutandis: cambiando o que se deba cambiar; cos cambios necesarios.

N

Ne varietur: para que non cambie nada; aplícase a quen, en realidade e pese ás súas promesas, non quere cambiar nada do establecido.

Neminem laedit qui suo iure utitur: Ningún fai dano por exercer o seu derecho.

Nemo censemur ignorare legem: a ignorancia da lei non exime do seu cumprimento.

Nemo gratis mendax: ninguén é mentireiro gratuitamente; a mentira presupón un proveito para o mentireiro, áinda sen recompensa, porque ninguén mente de balde ou gratuitamente.

Nequaquam: non, de ningún xeito; emprégase para afirmar un non rotundo.

Nihil ad rem: nada á cousa; emprégase para facer referencia a algo que non ten nada que ver co asunto en cuestión.

Nihil medium: non hai termo medio; indica que a elección deberá realizarse entre as dúas opcións ou cousas igualmente malas.

Nihil obstant: nada obsta, nada empece.

Nihil obstat: non hai obxección, nada obsta.

Nihil pretiosus tempore: nada hai más precioso que o tempo; dise que o tempo é ouro pero o valor do ouro pódese recobrar, en cambio o tempo perdido, perdido está. Aplícase aos longos e custosos procesos xudiciais respecto do tempo que se perde, que os converte nunha realinxustiza.

Non grata: non benvida; aplícase á persoa que, por motivos concretos, non é aceptada nunha comunidade, declarándoa persoa non grata.

Numerus clausus: número pechado; (1^a) aplícase ao caso das vacantes ou prazas de número fixo ou limitado en institucións públicas ou privadas e (2^a) para designar a todo sistema que, polo taxativo, non permita saírse del.

O

Ope legis: por obra da lei.

Opere citato: obra citada; emprégase nun texto para evitar a repetición dunha referencia; abreviatura op. cit.

P

Paradigma: exemplar, paradigmático; dise do modelo causa ou persoa digna de ser imitada e ten aplicación nas ciencias xurídicas respecto dalgúns pronunciamentos xurisprudenciais que, pola autoridade xudicial da que emanen, convértense en paradigma da intelixencia dun texto legal.

Peccata minuta: erro, falta ou pecado leve.

Per capita: por cabeza, por persoa, por habitante; exempli gratia renta per capita.

Per sæcula: para sempre.

Per saecula saeculorum: por siempre eternamente, polos séculos dos séculos.

Per se: por si mesmo.

Persona non grata: persoa mal vista, non grata.

Post meridiem: despois do mediodía, pola tarde; posmeridiano. Abreviatura p.m.

Post mortem: despois da morte.

Post scriptum: posdata, o que se engade a unha carta xa concluída e asinada; abreviatura p.s.

Pro domo sua: en prol da propia causa ou do seu propio proveito; alúdese con ela ao xeito egoísta con que obran algúns.

Pro rata: en proporción.

Propio nomine: no seu propio nome.

Q

Quorum: número necesario.

Res non verba: feitos, non palabras.

S

Sic: así, tal cal (úsase entre parénteses para citar un autor textualmente ou para reflectir unha transcripción fiel, aínda que o orixinal estea errado).

Sine die: sen data fixa, sen día, adiado indefinidamente.

Statu quo: no estado que, o estado en que están as cousas.

Stricto sensu: en sentido estrito.

Sui generis: da súa especie, do seu propio xénero, especial, peculiar.

T

Tempus fugit: o tempo voa.

U

Urbi et orbi: á cidade e ao mundo.

Ut infra: como abaixo (se di).

Ut supra: como arriba (se dixo ou está escrito).

V

Vae victis: ai dos vencidos!.

Vale: deséxiche saúde (fórmula antiga de despedida nas cartas).

Verba volant, scripta manent: as palabras voan, o escrito permanece.

Verbi gratia: por exemplo.

Verbum pro verbo: palabra por palabra.

Vide: véxase.

Viva voce: de viva voz, verbalmente.

Vox populi: voz do pobo, do dominio público.

20 Topónimos

20.1 Parroquias e lugares de Santiago

Parroquia: Aríns (San Martiño)

Lugares: Andrade
Aramio, O
Cacharela, A
Devesa, A
Fornás
Granxa, A
Igrexario, O
Lobio
Pena, A
Sanxuás
Sobríns
Torre Branca, A
Vilacova

Parroquia: Bando (Santa Eulalia)

Lugares: Bando de Abaixo
Bando de Arriba
Castro, O
Pousada
San Marcos
Zaramacedo

Parroquia: Barciela, A (Santo André)

Lugares: Alto, O
Barciela, A
Benavente
Caluba, A
Foca, A
Fonte do Torno, A
Igrexa, A
Polveira, A
Sigüeiro
Valado, O
Vintecastro, O

Parroquia: Busto (San Pedro)

Lugares: Barcavella
Casanova, A
Castro, O
Currais, Os
Figueira, A
Igrexa, A
Neiro de Abaixo
Neiro de Arriba
Ramelle
Vilaríño

Parroquia: Carballal, O (San Xulián)

Lugares: Castiñeira Pequena, A
Lamas
Piñeiro
Quintás, As
Tarrío

Parroquia: Castiñeiriño, O (Nosa Señora de Fátima)

Lugares: Casal, O
Combarro, O
Lamas de Abade
Outeiro

Parroquia: Cesar (Santa María)

Lugares: Candelabeira
Casal, O
Casas de Arriba, As
Castro, O
Igrexa, A
Pousada
Torre, A
Tras Vea

Parroquia: Conxo (Santa María)

Lugares: Conxo de Abaixo
Conxo de Arriba
Curuxreira, A
Fervenza, A
Monte do Seixo, O
Nogueira, A
Pai da Cana
Ponte da Rocha, A
Ponte Pereda, A
Porto, O
Poza Real, A
Rial, O
Rocha Vella, A
Torrente
Volta do Castro, A

Parroquia: Eixo, O (San Cristovo)

Lugares: Bornais
Eixo de Abaixo, O
Eixo de Arriba, O
Gaioso, O
Igrexario, O
Laranxos, Os
Pereiras
Piñeiro
Uceira, A
Valado, O

Parroquia: Enfesta, A (San Cristovo)

Lugares: Aldea de Abaixo, A
Formarís
Frades
Gunín
Igrexa, A
Piñeiro
Reboreda
Sionlla de Abaixo, A
Sionlla de Arriba, A
Torre, A
Vilasuso

Parroquia: Fecha (San Xoán)

Lugares: Albudiño
Camouzo
Fecha
Fontoade
Lamascal

Ponte Alvar, A

Roán

Vachao

Vilar do Rei

Vilas

Parroquia: Figueiras (Santa María)

Lugares: Codesedas
Correxíns
Cova, A
Folgoso
Fontecova, A
Marmancou
Moas de Abaixo, As
Moas de Arriba, As
Piñor
Portela, A
Vrins
Xulacasa

Parroquia: Grixoa (Santa María)

Lugares: Igrexa, A
Marzo de Abaixo
Marzo de Arriba
Miramontes
Ponte, A
Valiña, A
Vilar

Parroquia: Laraño (San Martiño)

Lugares: Amañecida, A
Barcia, A
Casal, O
Coira
Igrexa, A
Lamas
Larañijo
Munín
Pardes
Pardiñas de Abaixo
Pardiñas de Arriba
Reibó
Rial, O
Santomil

Parroquia: Marantes (San Vicente)

Lugares: Agualada
 Cortos
 Gosende
 Lameira, A
 Marantes
 Outeiro, O
 Ramil
 Rúa Travesa, A
 Torre, A
 Vila Fernández
 Vilar

Parroquia: Marrozos (Santa María)

Lugares: Aldrei
 Ardagán
 Corexo
 Gamás
 Marrociños
 Sisto, O
 Susana, A
 Vixoi

Parroquia: Nemenzo (Santa Cristina)

Lugares: Barreiro, O
 Chorente
 Mallos, Os
 Muíños, Os
 Nemenzo de Abaixo
 Nemenzo de Arriba
 Paradelas de Abaixo, As
 Paradelas de Arriba, As
 Pedra, A
 Vilariño

Parroquia: Peregrina, A (Santa María)

Lugares: Aradas
 Bargo, O
 Pardaces de Abaixo
 Pardaces de Arriba
 Peregrina, A
 Sarela de Arriba

Parroquia: Sabugueira (San Paio)

Lugares: Albarde
 Amarelle
 Casais
 Castiñeira Grande, A
 Esquilpa, A
 Lameira, A
 Lavacolla, A
 Mourentán
 Neiro
 Pontillón, O
 Praza, A
 Requesende
 San Paio
 Sionlla, A
 Vilamaior
 Xan Xordo

Parroquia: San Caetano (Santiago)

Lugares: Bálsoña
 Barral, O
 Boisaca
 Escarabuña, A
 Garabal
 Mallou de Arriba
 Meixonfrío, O
 Paradela
 Pereiras, As
 Rebordaos
 San Silvestre
 Son de Abaixo
 Son de Arriba
 Vilarés, Os
 Xesteira, A

Parroquia: San Lázaro (Santiago)

Lugares: Amio
 Casas do Vento, As
 Cotaredo
 Mallou de Abaixo
 Paredes
 Piñeiro
 Porto do Medio, O

Parroquia: San Paio (Santiago)

Lugares: Bar de Abaixo
Bar de Arriba
Casas do Rego, As
Casas Novas, As
Ponte de Santo Domingo, A
Ponte Sarela, A
San Paio do Monte
Sarela de Abaixo

Parroquia: Santa Cristina de Fecha (Santa Cristina)

Lugares: Belén
Diáns
Frensa
Gallufe
Gamil
Lamela
Roxido, O

Parroquia: Santiago de Compostela

Lugares: Santiago de Compostela

Parroquia: Sar (Santa María)

Lugares: Angrois
Casas da Hedra, As
Cruceiro de Sar, O
Outeiro, O
Picaños
Pontes do Viso, As
Vieiro, O
Viso, O

Parroquia: Verdía (Santa Mariña)

Lugares: Eirexe, A
Insuas
Lobra
Quintáns
Verdía de Abaixo
Verdía de Arriba
Vilar de Outeiro

Parroquia: Vidán (Divino Salvador)

Lugares: Cantaleta, A
Chouchiño, O
Ponte Vella, A
Rocha Nova, A
Vidán

Parroquia: Villestro (Santa María)

Lugares: Carballal
Carlexo
Feáns
Fraíz
Pedrido
Piñeiro
Portela
Quintáns
Reborido
Roxos
Silvouta
Tras Igrexa
Vilastrexo

Parroquia: Vista Alegre (San Xoán)

Lugares: Burata, A
Casal de Horta, O
Casas Novas, As
Cima da Eira, A
Lermo
Montes
Ponte Pedriña de Arriba, A
Romaño, O
San Ignacio do Monte
Torreira, A
Vista Alegre
Vite de Abaixo
Vite de Arriba

20.2 Comarcas de Galiza

(Denominación oficial aprobada polo Decreto 65/1997 do 20 de febreiro)

Baixa Limia Bande, Entrimo, Lobeira, Lobios, Muíños.

Barcala A Baña, Negreira.

A Coruña Abegondo, A Coruña, Arteixo, Bergondo, Cambre, Carral, Culleredo, Oleiros, Sada.

A Fonsagrada A Fonsagrada, Baleira, Negreira de Muñiz.

A Limia Baltar, Calvos, Os Blancos, Porqueira, Rairiz de Veiga, Sandiás, Sarreaus, Trasmiras, Vilar de Barrio, Vilar de Santos, Xinzo de Limia.

A Mariña Central Alfoz, Burela, Foz, Lourenzá, Mondoñedo, O Valadouro.

A Mariña Occidental Cervo, Ourol, O Vicedo, Viveiro, Xove.

A Mariña Oriental A Pontenova, Barreiros, Ribadeo, Trabada.

A Paradanta A Cañiza, Arbo, Crescente, O Covelo.

A Ulloa Antas de Ulla, Monterroso, Palas de Rei.

Allariz-Maceda Allariz, Baños de Molgas, Maceda, Paderne de Allariz, Xunqueira de Ambía, Xunqueira de Espadanedo.

Arzúa Arzúa, Boimorto, O Pino, Touro.

Bergantiños A Laracha, Cabana de Bergantiños, Carballo, Coristanco, Laxe, Malpica, Ponteceso.

Betanzos Aranga, Betanzos, Cesuras, Coirós, Curtis, Irixoa, Miño, Oza dos Ríos, Paderne, Vilarmaior, Vilasantar.

Caldas Caldas de Reis, Catoira, Cuntis, Moraña, Pontecesures, Portas, Valga.

Chantada Carballedo, Chantada, Taboada.

Ferrol Ares, As Somozas, Cedeira, Fene, Ferrol, Moeche, Mugardos, Narón, Neda, San Sadurniño, Valdoviño.

Fisterra Cee, Corcubión, Dumbría, Fisterra, Muxía.

Lugo Castroverde, O Corgo, Friol, Guntín, Lugo, Outeiro de Rei, Portomarín, Rábade.

Meira Meira, Pol, Ribeira de Piquín, Riotorto.

Muros Carnota, Muros.

Noia Lousame, Noia, Outes, Porto do Son.

O Baixo Miño A Guarda, Oia, O Rosal, Tomiño, Tui.

Barbanza A Pobra do Caramiñal, Boiro, Rianxo, Ribeira.

O Carballiño Beariz, Boborás, O Carballiño, O Irixo, Maside, Piñor, Punxín, San Amaro, San Cristovo de Cea.

O Condado As Neves, Mondariz, Mondariz-Balneario, Ponteareas, Salvaterra de Miño.

Deza Agolada, Dozón, Lalín, Rodeiro, Silleda, Vila de Cruces.

Eume A Capela, Cabanas, Monfero, Pontedeume, As Pontes de García Rodríguez.

O Morrazo Bueu, Cangas, Marín, Moaña.

O Ribeiro A Arnoia, Avión, Beade, Carballeda de Avia, Castrelo de Miño, Cenlle, Cortegada, Leiro, Melón, Ribadavia.

O Salnés Cambados, A Illa de Arousa, Meaño, Meis, O Grove, Ribadumia, Sanxenxo, Vilagarcía de Arousa, Vilanova de Arousa.

O Sar Dodro, Padrón, Rois.

Ordes Cerceda, Frades, Mesía, Ordes, Oroso, Tordoia, Trazo.

Ortegal Cariño, Cerdido, Mañón, Ortigueira.

Os Ancares	As Nogais, Baralla, Becerreá, Cervantes, Navia de Suarna, Pedrafita do Cebreiro.
Ourense	Amoeiro, A Peroxa, Barbadás, Coles, Esgos, Nogueira de Ramuín, Ourense, Pereiro de Aguiar, San Cibrao das Viñas, Taboadela, Toén, Vilamarín.
Pontevedra	A Lama, Barro, Campo Lameiro, Cotobade, Poio, Ponte Caldelas, Pontevedra, Vilaboa.
Quiroga	Folgoso do Courel, Quiroga, Ribas de Sil.
Santiago	Ames, Boqueixón, Brión, Santiago, Teo, Val do Dubra, Vedra.
Sarria	Láncara, Paradela, O Incio, O Páramo, Samos, Sarria, Triacastela.
Tabeirós-Terra de Montes	A Estrada, Cerdedo, Forcarei.
Terra Chá	Abadín, A Pastoriza, Begonte, Castro de Rei, Cospeito, Guitiriz, Muras, Vilalba, Xermade.
Terra de Caldelas	A Teixeira, Castro Caldelas, Montederramo, Parada de Sil.
Terra de Celanova	A Bola, A Merca, Cartelle, Celanova, Gomesende, Padrenda, Pontedeva, Quintela de Leirado, Ramirás, Verea.
Terra de Lemos	A Pobra de Brollón, Bóveda, Monforte de Lemos, Pantón, O Saviñao, Sober.
Terra de Melide	Melide, Santiso, Sobrado, Toques.
Terra de Soneira	Camariñas, Vimianzo, Zas.
Terra de Trives	A Pobra de Trives, Chandrex de Queixa, Manzaneda, San Xoán de Río.
Valdeorras	A Rúa, A Veiga, Carballeda de Valdeorras, Larouco, Petín, Rubiá, O Barco de Valdeorras, O Bolo, Vilamartín de Valdeorras.
Verín	Castrelo do Val, Cualedro, Laza, Monterrei, Oímbra, Riós, Verín, Vilardevós.
Viana	A Gudiña, A Mezquita, Viana do Bolo, Vilariño de Conso.
Vigo	Baiona, Fornelos de Montes, Gondomar, Mos, Nigrán, O Porriño, Pazos de Borbén, Redondela, Salceda de Caselas, Soutomaior, Vigo.
Xallas	Mazaricos, Santa Comba.

20.3 Concellos e xentilicios

A Arnoia	arnoiao, -á
A Baña	bañense
A Bola	bolense
A Cañiza	cañicense
A Capela	capelán, -á
A Coruña	coruñés, -esa / brigantino, -ina / herculino, -ina
A Estrada	estradense
A Fonsagrada	fonsagradino, -ina / brañego, -ega
A Guarda	guardés, -esa
A Gudiña	gudiñao, -á
A Illa de Arousa	illeu / illeiro, -eira / insular / arousán, -á
A Lama	lamense
A Laracha	larachés, -esa
A Merca	merquense
A Mezquita	mesquités, -esa

A Pastoriza	pastoricense
A Peroxa	peroxense
A Pobra de Brollón	pobrense
A Pobra de Trives	trivés, -esa
A Pobra do Caramiñal	pobrense
A Pontenova	pontenovés, -esa
A Rúa	rués, -esa
A Teixeira	teixeirés, -esa
A Veiga	veiguense
Abadín	abadinense
Abegondo	abegondense
Agolada	agolense
Alfoz	alfocés, -esa
Allariz	allaricense / alaricano, -ana
Ames	amesán, -á
Amoeiro	amoeirés, -esa
Antas de Ulla	ulloa
Aranga	arangués, -esa
Arbo	arbense
Ares	aresán, -á
Arteixo	arteixán, -á
Arzúa	arzuán, -á
As Neves	nevense
As Nogais	noguense
As Pontes de García	pontés, -esa
Rodríguez	
As Somozas	somocense
Avión	avionense
Baiona	baionés, -esa
Baleira	baleirense
Baltar	baltoreiro,-eira
Bande	bandés, -esa / banduense
Baños de Molgas	molguenses
Baralla	barallense
Barbadás	barbadés, -esa
Barreiros	barreirense
Barro	barrés, -esa / barrense
Beade	beadés, -esa
Beariz	bearicense
Becerréa	becerreense
Begonte	begontino, -ina
Bergondo	bergondés, -esa
Betanzos	betanceiro, -eira / brigantino, -ina
Boborás	boborense
Boimorto	boimortense
Boiro	boirense
Boqueixón	boqueixonés, -esa / boqueixán, -á
Bóveda	bovedense
Brión	brionés, -esa / maíán, -á
Bueu	buenense
Burela	burelao, -á / burelense
Cabana de Bergantiños	cabanés, -esa / cabanense
Cabanas	cabanés, -esa / cabanense

Caldas de Reis	caldense
Calvos de Randín	randinense
Camarñas	camariñán, -á / camariñés, -esa
Cambados	cambadés, -esa / choqueiro, -eira
Cambre	cambrés, -esa
Campo Lameiro	campolameirán, -á
Cangas	cangués, -esa
Carballeda de Avia	aviao, -á
Carballeda de Valdeorras	valdeorrés, -esa
Carballedo	carballédés, -esa
Carballo	carballés, -esa
Cariño	cariñés, -esa
Carnota	carnotán, -á
Carral	carralés, -esa
Cartelle	cartellés, -esa
Castrelo de Miño	miñense
Castrelo do Val	valense
Castro Caldelas	caldelao, -á / caldelán, -á
Castro de Rei	castrexo, -exa
Castroverde	castroverdense
Catoira	catoirense
Cedeira	cedeirense
Cee	ceense
Celanova	celanovés, -esa
Cenlle	cenllés, -esa
Cerceda	cercedense
Ceredo	cerdedense
Cerdido	cerdidense
Cervantes	cervantego, -ega
Cervo	cervense
Cesuras	cesurán, -á
Coirós	coirense
Coles	colense
Corcubión	corcubionés, -esa
Coristanco	coristanqués, -esa
Cortegada	cortegao, -á / cortegadense
Cospeito	cospeitense
Cotobade	cotobadés, -esa
Covelo	covelense
Crescente	crecentense
Cualedro	cuadrelao, -á
Culleredo	cullerdense
Cuntis	cuntiense
Curtis	curtiense
Chandrexia de Queixa	chandrexao, -á
Chantada	chantadino, -ina
Dodro	dodrense
Dozón	castrexo, -exa / castrense
Dumbriá	dumbriés, -esa
Entrimo	entrimés, -esa
Esgos	esgosence
Fene	fenés, -esa
Ferrol	ferrolán, -á / departamental

Fisterra	fisterrán, -á
Folgoso do Courel	courelao, -á
Forcarei	forcaricense
Fornelos de Montes	fornelense
Foz	focego, -ega / focense
Frades	fradense
Friol	friolés, -esa
Gomesende	gomesendés, -esa
Gondomar	gondomareño, -eña
Guitiriz	guitiricense
Guntín	guntinés, -esa
Irixoa	irixoés, -esa
Lalín	lalinense
Láncara	lancarao, -á
Larouco	laroucao, -á
Laxe	laxense
Laza	lacense
Leiro	leirensés, -esa / leirés, -esa
Lobeira	lobeirán, -á
Lobios	lobiense
Lourenzá	laurentino, -ina
Lousame	lousamián, -á
Lugo	lugués, -esa / lucense
Maceda	macedao, -á
Malpica de Bergantiños	malpicán, -á
Manzaneda	manzanedense
Mañón	mañonés, -esa
Marín	marinense
Maside	masidao, -á
Mazaricos	mazaricán, -á
Meaño	meañés, -esa
Meira	meirao, -á / meirego, -ega / meirense
Meis	meisiño, -iña / meisense
Melide	melidao, -á / melidense
Melón	melonés, -esa
Mesía	mesiense
Miño	miñense
Moaña	moañés, -esa
Moeche	modestino, -ina
Mondariz	mondaricense
Mondariz-Balneario	mondaricense
Mondoñedo	mindoniense
Monfero	monferés, -esa
Monforte de Lemos	monfortino, -ina
Montederramo	montederramés, -esa
Monterrei	montederrense
Monterroso	monterrosino, -ina
Moraña	morañés, -esa
Mos	mosense
Mugardos	mugardés, -esa
Muiños	muiñense
Muras	muresán, -á
Muros	muradán, -á

Muxía	muxián, -á
Narón	naronés, -esa
Navia de Suarna	naviego, -ega
Neda	nedense
Negreira	negreirés, -esa / nigrariense
Negueira de Muñiz	negueirés, -esa
Nigrán	nigranés, -esa
Nogueira de Ramuín	ramuinense
Noia	noiés, -esa
O Barco de Valdeorras	barquense / valdeorrés, -esa
O Bolo	bolés, -esa
O Carballiño	carballiñés, -esa / carballinense
O Corgo	corgués, -esa (Lugo)
O Grove	groveiro, -eira / grovense / meco
O Incio	inciense
O Irixo	irixense
O Páramo	paramés, -esa
O Pereiro de Aguiar	pereirense
O Pino	pinense
O Porriño	porriñés, -esa
O Rosal	rosalés, -esa
O Saviñao	saviñádigo, -iga
O Valadouro	valadourés, -esa
O Vicedo	vicedense
Oia	oiense
Oímbra	oimbrao, -á
Oleiros	oleirense
Ordes	ordense
Oroso	orosán, -á
Ortigueira	ortigueirés, -esa / ortigueirán, -á / urticariense
Os Blancos	blanquense
Ourense	ourensán, -á / auriense
Ourol	ourolés, -esa
Outeiro de Rei	outeirán, -á
Outes	outiense
Oza dos Ríos	ocense
Paderne	padernés, -esa
Paderne de Allariz	padernés, -esa
Padrenda	padrendés, -esa
Padrón	padronés, -esa / iriense
Palas de Rei	palense
Pantón	pantonés, -esa
Parada de Sil	silense
Paradela	paradelense
Pazos de Borbén	pacense
Pedrafita do Cebreiro	cebreirego, -ega
Petín	petinés, -esa
Piñor	piñorense
Poio	poiense
Pol	polense
Ponte Caldelas	pontecaldelán, -á / caldelán, -á
Ponteareas	ponteareán, -á
Ponteceso	pontecesán, -á

Pontecesures	cesureño, -eña
Pontedeume	pontedeumés, -esa / eumés, -esa
Pontedeva	pontedevés, -ensa
Pontevedra	pontevedrés, -esa / lerense / teucrino, -ina / teucro, -a
Porqueira	porqueirés, -esa
Portas	portense
Porto do Son	sonense
Portomarín	portomarinense
Punxín	punxinés, -esa
Quintela de Leirado	quintelán, -á
Quiroga	quirogués, -esa
Rábade	rabadense
Rairiz de Veiga	veiguense
Ramirás	ramirense
Redondela	redondelán, -á
Rianxo	rianxeiro, -eira
Ribadavia	ribadaviense
Ribadeo	ribadense
Ribadumia	ribadumiense
Ribas de Sil	ribasilense
Ribeira de Piquín	ribeirego, -ega
Ribeira	ribeirán, -á / ribeirense
Riós	riense
Riotorto	riotortense
Rodeiro	rodeirense
Rois	roisense
Rubiá	rubiao, -á
Sada	sadés, -esa / sadense
Salceda de Caselas	salcedense
Salvaterra de Miño	salvaterrense
Samos	samonense
Santo Amaro	amarense
San Cibrao das Viñas	cibrense
San Cristovo de Cea	ceés, -esa
San Sadurniño	sadurniñense
San Xoán de Río	riés, -esa
Sandiás	sandiao, -á
Santa Comba	santacombés, -esa / xalleiro, -eira
Santiago	santiagués, -esa / compostelán, -á
Santiso	santisés, -esa
Sanxenxo	sanxenxino, -ina
Sarreaus	sarreaus
Sarria	sarriao, -á
Silleda	silledense
Sober	soberino, -ina
Sobrado	sobradés, -esa
Soutomaior	soutomaorense
Taboada	taboadés, -esa
Taboadela	taboadelense
Teo	teense
Toén	toenés, -esa
Tomiño	tomiñés, -esa
Toques	toquense

Tordoia	tordoiense
Touro	tourense
Trabada	trabadés, -esa
Trasmiras	trasmireño, -eña
Trazo	tracense
Triacastela	triacastelao, -á
Tui	tudense
Val do Dubra	dubrés, -esa / valdubrés, -esa
Valdoviño	valdoviñés, -esa
Valga	valgués, -esa
Vedra	vedrés, -esa / vedrense
Verea	vereense
Verín	verinés, -esa / verinense
Viana do Bolo	vianés, -esa
Vigo	vigués, -esa / olívico, -ica
Vila de Cruces	cruceño, -eña
Vilaboa	vilaboés, -esa
Vilagarcía de Arousa	vilagarciani, -á / arousán, -á
Vilalba	vilalbés, esa / chairego, -ega
Vilamarín	vilamarinés, -esa
Vilamartín de Valdeorras	vilamartinés, -esa / valdeorrés, -esa
Vilanova de Arousa	vilanovés, -esa / arousán, -á
Vilar de Barrio	barriés, -esa
Vilar de Santos	vilasantés, -esa
Vilardevós	villardexense
Vilarinho de Conso	vilarinés, -esa
Vilarmaior	vilarmaiorés, -esa
Vilasantar	vilasantarés, -esa
Vimianzo	vimiancés, -esa
Viveiro	viveirés, -esa / viveirense / vivariense
Xermade	xermadés, -esa
Xinzo de Limia	limiao, -á / limego, -ega
Xove	xovense
Xunqueira de Ambía	xunqueirao, -á
Xunqueira de Espadanedo	xunqueirao, -á
Zas	zaense

20.4 Comunidades e provincias españolas

Comunidad	Provincia	Capital
Andalucía	Almería Cádiz Córdoba Granada Huelva Xaén Málaga Sevilla	Almería Cádiz Córdoba Granada Huelva Xaén Málaga Sevilla
Aragón	Huesca Teruel Zaragoza	Huesca Teruel Zaragoza
Principado de Asturias	Asturias	Oviedo / Uviéu
Illas Baleares	Illas Baleares	Palma de Mallorca

Canarias	Palmas, As Santa Cruz de Tenerife	Palmas de Gran Canaria, As Santa Cruz de Tenerife
Cantabria	Cantabria	Santander
Castela e León	Ávila Burgos León Palencia Salamanca Segovia Soria Valladolid Zamora	Ávila Burgos León Palencia Salamanca Segovia Soria Valladolid Zamora
Castela-A Mancha	Albacete Cidade Real Cuenca Guadalaxara Toledo	Albacete Cidade Real Cuenca Guadalaxara Toledo
Cataluña	Barcelona Xirona Lleida Tarragona	Barcelona Xirona Lleida Tarragona
Comunidade Valenciana	Alacante Castellón da Plana Valencia	Alacante Castellón da Plana Valencia
Estremadura	Badaxoz Cáceres	Badaxoz Cáceres
Comunidad de Madrid	Madrid	Madrid
Rexión de Murcia	Murcia	Murcia
Comunidade Foral de Navarra	Navarra	Iruña / Pamplona
País Vasco	Guipúscoa Biscaya Álava	Donostia / San Sebastián Bilbo / Bilbao Vitoria / Gasteiz
A Rioxá	Rioxá, A	Logroño

20.5 **Estados membros da Unión Europea**

Alemaña	Estonia	Luxemburgo
Austria	Finlandia	Malta
Bélgica	Francia	Países Baixos
Bulgaria	Grecia	Polonia
Chipre	Hungría	Portugal
Dinamarca	Irlanda	Reino Unido
España	Italia	República Checa
Eslovaquia	Letonia	Romanía
Eslovenia	Lituania	Suecia

20.6 ***Outros estados próximos á Unión Europea***

Albania	Moldavia	San Marino
Andorra	Mónaco	Servia
Bielorrusia	Montenegro	Suíza
Bosnia-Hercegovina	Noruega	Turquía
Croacia	República de Macedonia	Ucrania
Liechtenstein	Rusia	Vaticano

21 Falsos amigos

21.1 Castelán - galego

ESPAÑOL	equivalente galego	GALEGO	equivalente español
abonar	fertilizar	abonar	abonar (se), subscribir (se)
ano	ano	ano	año
año	ano	año	cordero
berro	agrón	berro	grito, alarido
chocar	bater, esnafrar(se)	chocar	empollar
costas	custos	costas	espalda
cuello	pescozo	coello	conejo
encuesta	enquisa,	encosta	cuesta, ladera
experto	experto, perito	esperto	despierto
halagar	afagar	alagar	inhundar
jornal	xornal, salario	xornal	periódico
juro (v. jurar)	xuro	xuro	interés (bancario)
luego	despois, logo	logo	de inmediato
niño	neno	niño	nido
pegada	colada, pegada	pegada	huella
polvo	po	polbo	pulpo
presa	detida, presa	présa	prisa
prestar	deixar, prestar	prestar	sentar bien
rabo	rabo	ravo	rábano
rancho	facenda, rancho	rancho	cerdo
reparar	arranxar, amañar	reparar	darse cuenta de
roca	rocha	roca	rueca
rojo	vermello	roxo	color rojizo (pero no rojo)
rubio	louro	rubio	pelirrojo
seta	cogomelo	seita	secta
sueño	sono (ganas de durmir) soño (ensoñación)	sono soño	sueño sueño
tirar	guindar, tirar	tirar	sacar
toro	touro	toro	tronco de árbol
tuerto	chosco	torto	torcido
vaga	preguiceira	vaga	ola de gran tamaño, oleaje
valla	valado	valla (v. valer)	valga

21.2 Inglés - galego

INGLÉS	TRADUCIÓN ERRÓNEA	TRADUCIÓN CORRECTA
affront	afrontar	ofender
agenda	axenda	orde do día
alleged	alegado	pretendido, suposto
ancient	ancián	antigo
animadversion	animadversión	crítica severa
apologise	facer apóloxía	desculparse
attend	atender	asistir
blank	branco	baleiro, en branco
calibre	calibre (instrumento)	habelencia, habilidade
cipher	cifra	Código
cluster	claustro	grupo
colloquium	coloquio	seminario (longo), curso, congreso
concede	conceder	admitir
conference	conferencia	xuntanza
consider	considerar	ter en conta
current	corrente	moderno
devolution	devolución	delegación de poderes, autonomía
domestic	doméstico	nacional, interior
educated	educado	instruído, culto
evoke	evocar	producir, provocar
expectation	expectación	espera, agarda
founder	fundador	bolseiro
governess	gobernadora	institutriz
gratuity	gratuidade	propina
guard	gardar	protexer, vixiar
improbable	improbábel	mellorábel
large	largo	grande
luxury	luxuria	luxo
material	material	tea
matriculate	matricular	matricularse na universidade
measure	mesura	medida
motto	moto	lema
note	nota	billete
official	oficial	funcionario do Estado
physician	físico	médico
professor	profesor	catedrático
qualification	cualificación	1. reserva 2. estudio, formación
realise	realizar	darse de conta, decatarse
recollect	colleitar	lembrar
register	rexistar	certificar
relevant	relevante	pertinente, axeitado
resolve	resolver	decidir
rubric	rúbrica	encabezamento, epígrafe
solicitude	solicitude	preocupación
suburb	suburbio	zona residencial
traduce	traducir	calumniar
voluble	volúbel	locuaz

22 Calendario de festas de Santiago

22.1 Festas parroquiais

Xaneiro	Febreiro
7 San Xulián Parroquia de Carballal 22 San Vicente Barrio de Marantes	2 San Brais Parroquia de Varcielo 28 San Lázaro Parroquia de San Lázaro
Marzo	Abril
	25 San Marcos Parroquia de Bando 27 Santa Lucía Barrio de Figueiras 29 San Pedro Mártir Belvís
Maio	Xuño
1 San Miguel de Roxos Barrio de Villestro 4 Santa Lucía Barrio de Sabugueira e na parroquia de Eixo 9 ao 11 San Antonio e San Xosé Parroquia de Marrosos 13 Virxe de Fátima Parroquia de Castiñeiriño 29 e 30 San Mauro Barrio de Vidán 30 San Fernando Barrio de San Fernando no Ensanche 30 A Foliada Barrio de San Pedro Corpus Christi Parroquia de César	13 Santo António Barrio da Gracia e parroquias de Fontiñas, Bando e Castiñeiriño 23 e 24 San Xoán Barrios de Almáciga, As Cancelas, Cruceiro da Coruña, San Pedro, San Lourenzo, San Xoán de Fecha, Villestro e Vista Alegre 26 e 27 San Paio Sabugueira 28 e 29 San Pedro Parroquias de Busto e San Xoán de Fecha 29 e 30 Santísimo Sacramento Lugar de Busto
Xullo	Agosto
6 San Caralampio Barrio de Vista Alegre 10 e 11 San Cristovo Parroquia de Enfesta 10 ao 12 San Cristovo Parroquia de Eixo 18 Santa Mariña Verdía 25 Santiago Apóstolo	2 e 3 San Fiz Amio, na parroquia de San Lázaro 6 ao 8 Divino Salvador Vidán 8 ao 10 A Mercede Parroquia de Conxo 14 e 15 Nosa Señora Parroquias de Grixoa, Marrozós e Villestro 15 e 16 San Lázaro Barrio de San Lázaro 15 ao 17 San Roque e o Carme Parroquias de Figueiras e Marrozós 15 Santa María Parroquia de César 15 ao 17 Santa María a Maior e Real do Sar Barrio do Sar 16 San Roque Grixoa 16 San Roque e Santo Antonio Parroquia de César 17 O Santísimo Barrio de Marrozós 17 O Carme Parroquia de César 29 O Rosario Parroquia de Aríns 30 O Carme Parroquia de César e de Aríns 31 Divina Pastora Barrio de Almáciga 31 O Sacramento Parroquia de Varcielo 31 San Roque Laraño 31 San Sebastián A Rocha, parroquia de Conxo 31 Santo Isidro Parroquia de Aríns

Setembro	Outubro
1 Perpetuo Socorro Casas Novas	
2 San Roque Barrio da Peregrina	
7 e 8 A Peregrina e o Sacramento Barrio da Peregrina	
8 Virxe da Guadalupe Barrio da Guadalupe	
8 Virxe das Angustias Marantes	
13 Santa Cristina de Fecha Barrio de Santa Cristina	
14 Nosa Señora de Bélén Vite	
14 Virxe da Ermida Ermida de Eixo e Uceira	
16 Santa Eufemia Parroquia de Varsiela	
17 San Serapio Parroquia de Conxo	
20 e 21 Nosa Señora da Gracia Barrio de San Caetano	
26 ao 29 San Miguel Cruceiro da Coruña	
26 e 27 Santa Cristina Barrio de Nemenzo	
28 San Campio Parroquia de César	
Novembro	Decembro
11 San Martiño Parroquias de Aríns e Laraño e barrios das Cancelas, San Pedro, Viso e Vista Alegre	11 Santa Olalla Parroquia de Bando
30 Santo Andrés Parroquia de Varsiela	

23 Bibliografía

- ÁLVAREZ BLANCO, R. | X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
- AJUNTAMENT DE MATARÓ (2001): *Manual d'estil*. Mataró: Ajuntament de Mataró.
- UNIVERSIDADE DE VIGO (2003): *Lingua galega. Criterios lingüísticos*. Vigo: Universidade de Vigo.
- UNIVERSIDADE DE VIGO (2003): *Lingua galega. Dúbihadas lingüísticas*. Vigo: Universidade de Vigo.
- CERVERA RODRÍGUEZ, A. | G. GARCÍA HERNÁNDEZ (2006): *Saber escribir*. Madrid: Aguilar.
- CONSELLO DA AVOGACÍA GALEGA (2003): *Formularios básicos de procedemento xudicial en lingua galega*. [cedé] Santiago de Compostela: Consello da Avogacía Galega.
- DÍAZ ABRAIRA, C. | X. GARCÍA CANCELA (1991): *Manual de linguaxe administrativa*. Santiago de Compostela: Escola Galega de Administración Pública.
- DIÉGUEZ DIÉGUEZ, C. | S. DOMÍNGUEZ PORTELA | B. LÓPEZ GÓMEZ [et al.] (2005): «Maiúsculas e minúsculas. Criterios de uso». En Álvarez Blanco, R. | H. Monteagudo Romero: *Norma lingüística e variación*. Santiago de Compostela: ilg | Consello da Cultura Galega.
- DOSIL LÓPEZ, B. | X. RIVEIRO COSTA (2004): *Dicionario de ortografía da lingua galega*. A Coruña: Galinova.
- FERNÁNDEZ SALGADO, B. (dir.) (2004): *Dicionario Galaxia de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
- FEIXÓ CID, X. (2002): *Ortografía e estilo da lingua galega*. Vigo: Cumio.
- FEIXÓ CID, X. (2004): *Gramática da lingua galega*. Síntese práctica. Vigo: Xerais.
- FEIXÓ CID, X. (2006): *Dicionario ortográfico da lingua galega*. Vigo: Xerais.
- Freixeiro Mato, X. R. (1999-2003): *Gramática da lingua galega*. [4 vols.]. Vigo: A Nosa Terra.
- GÓMEZ TORRES, C. (2002): *Orientacións para o uso dos signos de puntuación*. A Coruña: Baía.
- GONZÁLEZ REI, B. (2004): *Ortografía da lingua galega*. A Coruña: Galinova.
- Hermida Gulías, C. (2001): *Gramática práctica. Morfosintaxe*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.
- LÓPEZ TABOADA, C. | C. M. Romero Lado | M. Leobalde García (1999): *Curso de linguaxe administrativa*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. (2000): *Manual de estilo de la lengua española*. Xixón: Trea.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. (2004): *Ortografía y ortotipografía del español actual*. Xixón: Trea.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. (2007): *Diccionario de uso de las mayúsculas y minúsculas*. Xixón: Trea.

- MASCATO, A. (dir.) (2003): *Atlas xeográfico Cumio de Galicia e do mundo*. Vigo: Cumio.
- MEDINA GUERRA, A. M. (coord.) (2002): *Manual de lenguaje administrativo no sexista*. Málaga: Ayuntamiento de Málaga.
- MÉNDEZ ÁLVAREZ, M. X. (2004): *Ortografía da lingua galega. Descripción, regras e ditados*. Vigo: Xerais.
- MINISTERIO DE ADMINISTRACIÓN PÚBLICAS (1994): *Manual de documentos administrativos*. Madrid: Tecnos.
- PENA, X. A. (2001): *Dicionario Cumio de expresións e frases feitas castelán-galego*. Vigo: Cumio.
- PRESIDENCIA DA REPÚBLICA DE BRASIL (2002): *Manual de redacção da Presidência da República*. Brasilia: Presidencia da República de Brasil.
- REAL ACADEMIA GALEGA | INSTITUTO DA LINGUA GALEGA (1991): *Léxico administrativo castelán-galego*. Santiago de Compostela: ILG|RAG.
- REAL ACADEMIA GALEGA | INSTITUTO DA LINGUA GALEGA (2003): *Normas ortográficas e morfológicas do idioma galego*. Santiago de Compostela: ILG|RAG.
- REAL ACADEMIA GALEGA | INSTITUTO DA LINGUA GALEGA (2004): *Vocabulario ortográfico da lingua galega*. Santiago de Compostela: ILG|RAG.
- REAL ACADEMIA GALEGA (1997): *Dicionario da Real Academia Galega*. A Coruña: RAG.
- REVERSO SL (2005): *Curso de actualización da lingua e da linguaxe administrativa galegas*. Santiago de Compostela: Escola Galega de Administración Pública.
- REVERSO SL (2005): *Curso de redacción de comunicación empresarial*. Santiago de Compostela: Reverso SL.
- REVERSO SL (2006): *Curso de redacción de documentos administrativos e empresariais*. Santiago de Compostela: Reverso SL.
- RICO VEREA, M. | X. SÁNCHEZ PUGA (coords.) (2004): *Manual básico de documentación administrativa*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.
- NÚÑEZ SINGALA, M. (coord.) (1997): *Mellorando os servizos*. [2 vols.]. Universidade de Santiago de Compostela.
- SERVEI DE LLENGUA CATALANA (1992): *Proposta d'ús de majúscules i minúscules*. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- SERVITJE I RIERA, A. (1996): *Libre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra.
- SERVIZO GALEGO DE IGUALDADE (2001): *Recomendacións para unha linguaxe non discriminatoria na administración pública*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.
- UNIÓN EUROPEA (?): *Código de redacción interinstitucional*. Bruxelas: Unión Europea.
- XUNTA DE GALICIA (2003): *Nomenclátor de Galicia*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.

23 Índice de contidos

1	Acentuación	7
1.1	<i>Regras xerais</i>	7
1.1.1	<i>Palabras polisílabas</i>	7
1.1.2	<i>Palabras monosílabas</i>	7
1.1.3	<i>Palabras compostas</i>	7
1.1.4	<i>Adverbios rematados en -mente</i>	8
1.1.5	<i>Pronomes interrogativos e exclamativos</i>	8
1.1.6	<i>Latinismos e estranxeirismos</i>	8
1.1.7	<i>Acentuación de ditongos e tritongos</i>	8
1.1.8	<i>Acentuación de i e u en hiato</i>	8
1.1.9	<i>Acentuación diacrítica</i>	9
2	Alteracións gráficas frecuentes	10
2.1	<i>b e v</i>	10
2.2	<i>h dubidosa</i>	12
2.3	<i>s e x</i>	13
2.4	<i>m, n e ñ</i>	13
3	Xénero e número: casos dubidosos	16
3.1	<i>O xénero</i>	16
3.2	<i>Pautas de uso</i>	16
3.3	<i>Principais problemas</i>	17
3.4	<i>O número</i>	18
3.4.1	<i>Regras de formación de plural</i>	18
4	Os tratamentos protocolarios	19
4.1	<i>Relación de tratamientos protocolarios</i>	19
5	Uso de maiúsculas e minúsculas	23
5.1	<i>Xeneralidades</i>	23
5.2	<i>Regras de uso</i>	24
5.2.1	<i>Función demarcativa</i>	24
5.2.2	<i>Función distintiva</i>	25
6	Recursos tipográficos diacríticos	36
6.1	<i>Criterios de utilización da redonda, cursiva, das comiñas e da negra</i>	36
6.2	<i>Usos das versaletas</i>	38
7	Abreviación	39
7.1	<i>A abreviatura</i>	39
7.1.1	<i>Consideracións xerais</i>	39
7.1.2	<i>Listaxe de abreviaturas</i>	39
7.2	<i>A sigla</i>	46
7.2.1	<i>Consideracións xerais</i>	46
7.2.2	<i>Listaxe de siglas e acrónimos de uso común</i>	46

7.3	O símbolo	64
7.3.1	Consideracións xerais	64
7.3.2	Listaxe de símbolos de uso común	64
7.4	O acrónimo	68
8	Escrita dos números	69
8.1	Escríbense en letras	69
8.2	Escríbense en cifras arábigas	69
9	Expresión de tempo e de espazo	71
9.1	Expresións de tempo	71
9.1.1	A hora	71
9.1.2	O día	71
9.1.3	Os meses	71
9.1.4	As estacións	71
9.1.5	Os anos	72
9.1.6	Os séculos	72
9.2	Expresións de espazo	72
10	A lingua xe non-sexista	73
10.1	Sexismo lingüístico	73
10.1.1	Emprego das dúas formas: masculina e feminina	73
10.1.2	Uso de xenélicos reais	74
10.1.3	O emprego de barras	74
10.2	Sexismo social	74
11	Tradución dos nomes doutras lingua	75
11.1	Non se traducen	75
11.2	Sí se traducen	76
12	Os signos de puntuación	78
12.1	A coma	78
12.1.1	Uso	78
12.2	O punto	79
12.2.1	Uso	79
12.2.2	Nunca debe usarse	80
12.3	Os dous puntos	80
12.3.1	Uso	80
12.3.2	Nunca debe usarse	81
12.4	O punto e coma	81
12.4.1	Uso	81
12.5	Os puntos suspensivos	81
12.5.1	Uso	81
12.6	Os signos auxiliares	82
12.6.1	A paréntese	82
12.6.2	O guión	82
13	Sintaxe	83
13.1	Problemas na construcción de frases	83
13.1.1	Concordancia	83
13.1.2	A expresión da obriga	85
13.1.3	Construccións con xerundio: casos conflitivos	85
13.1.4	Construccións con infinitivo: casos conflitivos	86
13.1.5	Prégolles consideren: a ausencia de que nas oracións subordinadas	86
13.1.6	Foi escrito por...: a pasiva con suxeito expreso	86
13.1.7	Colocación do pronome	87
13.1.8	O uso incorrecto de mesmo	88
13.1.9	Sen motivo algúun: uso incorrecto de algún	88

14	Manual de documentos administrativos	89
14.1	<i>Criterios de selección de documentos</i>	<i>89</i>
14.2	<i>A elaboración dos modelos. Criterios que se seguiron</i>	<i>90</i>
14.3	<i>Os documentos administrativos. Criterio clasificatorio</i>	<i>90</i>
14.4	<i>Inventario de documentos municipais.....</i>	<i>91</i>
14.5	<i>Documentos de decisión.....</i>	<i>91</i>
14.6	<i>Documentos de transmisión.....</i>	<i>102</i>
14.7	<i>Documentos de xuízo</i>	<i>123</i>
14.8	<i>Documentos da cidadanía</i>	<i>126</i>
15	Regras xerais para redactar unha referencia bibliográfica	130
15.1	<i>Orde das citas</i>	<i>130</i>
15.2	<i>Puntuación</i>	<i>130</i>
15.3	<i>Regras xerais.....</i>	<i>130</i>
15.3.1	<i>Autoría</i>	<i>130</i>
15.3.2	<i>Año de publicación</i>	<i>131</i>
15.3.3	<i>Título</i>	<i>131</i>
15.3.4	<i>Lugar de publicación</i>	<i>131</i>
15.3.5	<i>Entidade que publica</i>	<i>131</i>
15.3.6	<i>Documentos electrónicos</i>	<i>132</i>
16	Mudanzas normativas de interese	133
17	Erros léxicos frecuentes	135
18	Léxico xurídico e administrativo	143
19	Locucións latinas	191
20	Topónimos	200
20.1	<i>Parroquias e lugares de Santiago</i>	<i>200</i>
20.2	<i>Comarcas de Galiza</i>	<i>204</i>
20.3	<i>Concellos e xentilicios</i>	<i>205</i>
20.4	<i>Comunidades e provincias españolas</i>	<i>211</i>
20.5	<i>Estados membros da Unión Europea</i>	<i>212</i>
20.6	<i>Outros estados próximos á Unión Europea</i>	<i>213</i>
21	Falsos amigos	214
21.1	<i>Castelán - galego</i>	<i>214</i>
21.2	<i>Inglés - galego</i>	<i>215</i>
22	Calendario de festas de Santiago	216
22.1	<i>Festas parroquiais</i>	<i>216</i>
23	Bibliografía	218

